

Germania în viziunea
studentilor din România
Studierende in Rumänien
schreiben über Deutschland

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca 2010/11
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca 2010/11

CARTEA **TANDEM**

EUROPAEUM.

OST-WEST-ZENTRUM
DER UNIVERSITÄT REGENSBURG

CARTE *ATANDEM*

Studierende
in Rumänien
schreiben
über Deutschland

Germania
în viziunea
studentilor
din România

Conținut

Inhalt

<i>Rudolf Gräf</i> Prefață	Vorwort	8
<i>Walter Koschmal</i> Cartea-tandem: Regensburg – Cluj	Das Tandembuch Regensburg – Cluj	12
<i>Lisa Unger-Fischer</i> <i>Dr. Gabriella-Nóra Tar</i> Împreună pe drum	Gemeinsam auf Tour	28
<i>Tünde Barabás</i> Cinci zile în Regensburg-ul evreiesc	Fünf Tage im jüdischen Regensburg	34
<i>Éva Gerlinde Döringer</i> Diversitatea teatrului studentesc în Regensburg	Die Vielfältigkeit des Studenten-Theaters in Regensburg	44
<i>Oana Maria Hodîrnău</i> Rolul turismului în Regensburg	Die Rolle des Tourismus in Regensburg	52
<i>Eszter Király</i> Anglicisme în presa studentească din Regensburg	Anglizismen in der Regensburger Jugendpresse	60
<i>Carla Șuta</i> Promovarea economiei în Regensburg	Wirtschaftsförderung in Regensburg	68
<i>Oana Tanțău</i> Înrudirea culturală a studiilor de germanistică	Kulturbezogenheit des Germanistikstudiums	76
<i>Szilámér Török</i> Trăind trecutul și prezentul – exemple pentru dezvoltarea arhitecturii în Regensburg	Geschichte und Gegenwart erleben – anhand von Beispielen für die Entwick- lung der Regensburger Architektur	84
<i>Izabella Veibel</i> Acasă este locul, unde ne este familia	Heimat ist der Ort, an dem die Familie ist	94

<i>Emese Biró</i> Posibilități de integrare pentru studenți străini în Regensburg	Integrationsmöglichkeiten für ausländische Studierende in Regensburg	102
<i>Roxana Kodra</i> Mâncăruri și băuturi bavareze	Die Bayerische Küche und ihre Spezialitäten	112
<i>Hunor Kovács</i> Comunități religioase în Regensburg	Religionsgemeinschaften in Regensburg	118
<i>Manuela Manecan</i> La crise, et après?	La crise, et après?	128
<i>Petra Pilbák</i> Verdele în toate nuanțele lui	Grün in allen Farben	136
<i>Ágnes Simon</i> Implicarea studenților în Regensburg	Studentisches Engagement in Regensburg	146
<i>Örs Székely</i> Scene culturale alternative în Regensburg	Die alternative Kunstszene in Regensburg	152
Impressum	Impressum	160
Photo credit	Bildnachweis	162

Rudolf Gräf

Prefață

Acum doi ani și jumătate, când editorii acestei cărți-tandem au propus realizarea unui așa numit proiect în tandem germano-român de studii regionale în orașele universitare Cluj-Napoca și Regensburg, probabil că nici unul dintre participanți nu s-a gândit că va contribui la crearea unei noi, sau cel puțin a unei „altfel“ de culturi a călătoriei în Europa și, în același timp a unei „altfel“ de literatură de călătorie.

Ce anume particularizează această nouă, respectiv „altfel“ de cultură a călătoriei? În primul rând, faptul că se călătorește *cu* tandem-ul și *în* tandem. Tandem-ul este, cu siguranță, unul dintre cele mai ecologice mijloace de transport, dar este însă puțin mai greu de condus decât o bicicletă simplă. Tandem-ul presupune în primul rând o colaborare intensivă și reciproc asumată între două persoane adesea foarte diferite, îndeosebi cu scopul de a putea merge înainte. Se presupune prin aceasta cel puțin încă un lucru: plăcerea de a călători, plăcerea aventurii (putem să o numim deschidere față de lume, deschiderea inimii), cu care se pleacă în călătorie în propriul ritm și cu stabilirea propriilor obiective. Într-o epocă a vitezei și a individualismului, călătoriile în tandem nu sunt un lucru de la sine înțeles.

Prin intermediul mai sus menționatei deschideri către lume drept premisă a unei călătorii în tandem se ajunge la următoarea caracteristică a acestei noi culturi a călă-

toriei, și aceasta este reprezentată chiar de *călători*, de înșiși cei care călătoresc în tandem. Despre simbioza lor, cel puțin temporară, și despre curiozitatea lor s-a vorbit deja; un al treilea element îl constituie flexibilitatea partenerilor de tandem.

Și pentru aceasta, cei mai potriviți sunt tinerii: a fi inovativ, înclinat spre a gândi, a fi critic și, în același timp, empatic – nu sunt caracteristici de la sine înțelese într-o lume care adesea îi uniformizează pe tineri și îi condamnă să fie doar ascultători pasivi.

Nu în ultimul rând, *destinația călătoriei* constituie noutatea acestei noi și diferite culturi europene a călătoriei. Ea se realizează ca o mișcare a călătorilor în tandem de la vest spre est și apoi de la est spre vest și poate fi cel mai bine înțeleasă sub forma unui principiu de oglindire a călătoriei. În Europa contemporană, unde, conform statisticilor, sunt preferate încă, din păcate, mobilitățile de la est spre vest, o asemenea dublă destinație a călătoriei nu ne stă neapărat la îndemână.

Cartea de față – în realitate, un ghid de călătorie în care se exprimă multe voci – cuprinde 32 de texte de mici dimensiuni ale unor tineri din România și Germania, ale căror eseuri se evidențiază nu doar prin consistența informațiilor, ci și prin tonul lor subiectiv și stilul plăcut, uneori provocativ, dar întotdeauna constructiv, îndemnându-ne mereu să gândim și să reflectăm mai departe.

Vorwort

Als sich vor etwa zweieinhalb Jahren die Herausgeber dieses Tandembuchs gemeinsam vorgenommen haben, in den beiden Universitätsstädten Klausenburg und Regensburg ein so genanntes deutsch-rumänisches landeskundliches Tandemprojekt durchzuführen, hätte sich wahrscheinlich keiner der Beteiligten gedacht, durch ihr Vorhaben zur Etablierung einer neuen oder mindestens „anderen“ Reisekultur und gleichzeitig auch Reiseliteratur in Europa beizutragen.

Was zeichnet diese neue, da „andere“ Reisekultur aus? Zuerst wird *mit* und *im Tandem* gefahren. Ein Tandem ist als Verkehrsmittel sicher eines der umweltfreundlichsten, aber seinerseits ein wenig aufwendiger zu fahren als ein Einzelfahrrad. Ein Tandem setzt in erster Linie die intensive und aufeinander abgestimmte Zusammenarbeit zweier oft sehr unterschiedlicher Individuen voraus, um überhaupt vorankommen zu können. Vorausgesetzt wird dabei mindestens noch etwas: Reise- oder Abenteuerlust (nennen wir es Welt- oder Herzensoffenheit), womit im eigenen Tempo und mit eigener Schwerpunktsetzung gefahren wird. In einem Zeitalter der Luftgeschwindigkeit und des Individualismus sind daher Tandemfahrten alles andere als selbstverständlich.

Über die erwähnte Weltoffenheit als Voraussetzung für eine Tandemfahrt kommt man zu einem nächsten Merkmal dieser neuen Reisekultur und das

sind die Reisenden, *die Tandemfahrer selbst*. Über ihre mindestens zeitweilige Symbiose und Neugierde wurde bereits gesprochen; die Flexibilität der Tandempartner kommt als drittes Element dazu.

Und dazu sind insbesondere junge Menschen fähig: Innovativ, denkbereit, kritisch und gleichzeitig empathisch – dies sind keine selbstverständlichen Eigenschaften in einer Welt, die oft ihre Jugendlichen uniformiert und zum lediglich passiven Zuhören verurteilt.

Schließlich gilt *das Reiseziel* als Novum dieser neuen und anderen europäischen Reisekultur. Es verwirklicht sich als West-Ost-Bewegung und danach als Ost-West-Bewegung der Tandemfahrer und kann am besten als Spiegelprinzip der Fahrt verstanden werden. Im aktuellen Europa, in dem laut Statistiken leider noch immer Mobilitäten von Ost nach West bevorzugt werden, liegt ein solches Doppelreiseziel auch nicht unbedingt auf der Hand.

Das vorliegende Buch – eigentlich ein Reiseführer, in dem viele Stimmen zu Wort kommen – enthält 32 Kurztexte junger Rumänen und Deutscher, deren Essays nicht nur durch ihre Informationsdichte auffallen, sondern auch durch ihren subjektiven Ton und leserfreundlichen Stil, der manchmal provokativ, aber jedenfalls konstruktiv zum Denken und Weiterdenken anregt.

Ceea ce face foarte interesantă această multitudine de voci ale cărții este nu doar numărul mare al autorilor, ci și diversitatea apartenenței lor etnice. De fapt, chiar și atunci când autorii prezintă pe de o parte viziunea românească asupra Germaniei, pe de altă parte, viziunea germană asupra României, privind mai îndeaproape, observăm că – pe lângă români și germani – își expun părerea aici și maghiari din România, șvabi din Satu-Mare sau din Banat, croați sau chiar ucrainieni, analizând atent și cu spirit critic-constructiv Europa de Est, respectiv, Europa de Vest.

Un simbol al unității în diversitate, într-o Europă fără granițe, care – sperăm – va duce în viitor la organizarea altor „cult-tururi“ atrăgătoare.

Prof. dr. Rudolf Gräf

Prorector

Directorul Institutului de Studii Germane,
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Spannenderweise ergeben sich diese vielen Stimmen nicht nur durch die Vielzahl der Autoren, sondern auch durch die Vielfalt ihrer ethnischen Zugehörigkeit. Denn auch wenn die Verfasser einerseits den rumänischen Blick auf Deutschland und andererseits den deutschen auf Rumänien vertreten, sind es genauer betrachtet - neben Rumänen und Deutschen - Rumänienungarn, Sathmarer und Banater Schwaben, Kroaten oder eben Ukrainer, die hier zu Wort kommen und das östliche bzw. westliche Europa kritisch-konstruktiv unter die Lupe nehmen.

Ein Sinnbild für die Einheit der Vielfalt in einem grenzenlosen Europa, was künftig - so hoffen wir - zu weiteren spannenden Reisekult-Touren führen wird.

Prof. Dr. Rudolf Gräf

Prorektor

Leiter des Instituts für deutschsprachige
Lehre und Forschung,
Babeș-Bolyai-Universität Cluj-Napoca

Walter Koschmal

Cartea-tandem: Regensburg – Cluj

O carte-tandem este un gen cu totul nou. Tandem înseamnă a progresa împreună (Tamara Raykhert). Până nu demult, cartea-tandem nici nu a existat. Într-o carte-tandem, două perspective și două atitudini (doi subiecți) sunt puse în legătură cu două obiecte, o legătură atât de strânsă, încât subiecții și obiectele încep să se privească reciproc, respectiv pot să fie privite dintr-o nouă ipostază. „Subiecții” noștri sunt studenți ai Universității din Regensburg și ai celei din Cluj-Napoca (Klausenburg), România. „Obiectele” noastre sunt societatea și cultura din România și din Germania, respectiv din Cluj-Napoca și din Regensburg.

Ce aduce în plus cititorilor o carte-tandem? Prin ce se distinge o carte-tandem față de monografiile despre o țară sau față de ghidurile de călătorie? În primul rând, prin multitudinea de perspective: în acest caz, nu este vorba de monologul cuiva care își prezintă experiențele subiective dintr-o țară străină. Dimpotrivă, aici sunt puse în lumină de către diferite persoane și din mai multe perspective aspecte sociale și culturale ale vieții din Cluj și din Regensburg, foarte variate, uneori chiar surprinzătoare ca alegere. Esențială este alternarea perspectivei interioare și a celei exterioare. Fiecare autor de articole din străinătate a fost călăuzit încă din perioada de cercetare a subiectului de un coleg din țară. Un prim dialog s-a legat încă înainte de redactarea textelor. Astfel, cele două țări au ajuns să se cunoască prin intermediul a două perspec-

tive care se relativizează reciproc. În spatele fiecărei perspective se află un tânăr. Cei doi merg mână în mână pe calea dialogului.

Cartea-tandem ne conduce însă, spre deosebire de un ghid de călătorie, în două sensuri. Facem cunoștință nu doar cu o țară străină, ci, prin ochii partenerului, ne cunoaștem, ne privim și ne înțelegem altfel propria țară. Cealaltă perspectivă, cea românească asupra Germaniei ne scoate din automatismul percepției proprii societății. Ea orientează brusc privirea spre oameni care până acum erau considerați mai puțin „valoroși” pentru a fi intervievați – spre exemplu, maghiari, șvabi bănățeni, ucrainieni și români care au emigrat din patria lor, România, în Regensburg. Deja alegerea – liberă – a temelor de către autorii articolelor este grăitoare. Datorită cărții-tandem învățăm să regândim propria perspectivă din perspectiva celuilalt și câștigăm prin acest fapt, în primul rând, cunoștințe. De asemenea, rezultă de aici extrem de multe informații noi despre propriul oraș, de exemplu despre „comunitățile religioase în Regensburg” (Hunor Előd Kovács) sau despre zonele verzi ale orașului, pe care ne-am obișnuit atât de mult să le avem la dispoziție ca ceva de la sine înțeles, încât le trecem cu ușurință cu vederea (Petra Pilbák).

Cartea-tandem mai înseamnă, în cele din urmă, o carte pentru comparație. Comparația relativizează, indică asemănările și deosebirile și facilitează de la bun început o cunoaștere profundă și rapidă. În tandem

Das Tandembuch Regensburg – Cluj

Ein Tandembuch ist eine ganz neue Buchgattung. „Tandem heißt – gemeinsam vorankommen!” (Tamara Raykhert). Das Tandembuch hat es bislang nicht gegeben. Im Tandembuch werden zwei Standpunkte und zwei Sichtweisen (zwei Subjekte) zu zwei Objekten so miteinander verbunden, dass sich Subjekte und Objekte wechselseitig neu zu sehen vermögen bzw. neu gesehen werden können. Unsere ‚Subjekte‘ sind Studierende der Universitäten von Regensburg und Cluj-Napoca (Klausenburg) in Rumänien. Unsere ‚Objekte‘ sind Gesellschaften und Kulturen in Rumänien bzw. Cluj-Napoca und in Deutschland bzw. Regensburg.

Was bringt das Tandembuch der Leserin und dem Leser an Mehrwert? Was zeichnet das Tandembuch gegenüber Ländermonografien oder Reiseführern aus? Vor allem die Vielfalt der Blicke: Hier erzählt nicht nur jemand monologisch von seinen subjektiven Erfahrungen mit einem fremden Land. Ganz unterschiedliche, in der Auswahl mitunter überraschende Aspekte von Gesellschaft und Kultur in Cluj und Regensburg werden hingegen durchgehend von mehreren Personen und Seiten beleuchtet. Wesentlich dabei ist, dass einmal die Innenperspektive, das andere Mal die Außenperspektive vorherrscht. Jeder Verfasser aus dem Ausland wird von einem Partner aus dem Inland schon bei der Recherche an die Hand genommen. Es kommt zum ersten Dialog, noch vor der Entstehung der Texte. Man lernt also das eine wie das andere Land in einer sich

gegenseitig relativierenden Doppelperspektive kennen. Hinter jeder Perspektive ist ein konkreter junger Mensch spürbar. Gemeinsam gehen zwei den Weg des Dialogs.

Das Tandembuch ist aber – anders als der gewöhnliche Reiseführer – auch ein zweiseitiges. Man lernt nicht nur das fremde, sondern auch das eigene Land neu kennen, sehen und verstehen, durch die Augen des Partners. Die andere Perspektive, die rumänische auf Deutschland, entautomatisiert die Wahrnehmung unserer eigenen Gesellschaft. Sie richtet plötzlich den Blick auf Menschen, die bislang womöglich für weniger ‚wert‘ befunden wurden, als Interviewpartner befragt zu werden: z. B. Ungarn, Banater Schwaben, Ukrainer und Rumänen, die aus ihrer Heimat Rumänien nach Regensburg ausgewandert sind. Schon die – freie – Wahl der Themen durch die Autoren ist vielsagend. Wir lernen mit dem Tandembuch das Eigene durch die fremde Perspektive neu zu sehen und gewinnen dabei – vor allem Erkenntnisse. Und es ergibt sich auch so manche neue Information über die eigene Stadt, z. B. über „Religionsgemeinschaften in Regensburg” (Hunor Enöd Kovács) oder über die allzu selbstverständlich vorhandenen und deshalb leicht übersehenen Grünanlagen der Stadt (Petra Pilbák).

Das Tandembuch ist schließlich ein Buch des Vergleichs. Der Vergleich relativiert, er weist auf Ähnlichkeiten und Unterschiede hin und erlaubt von Beginn an eine vertiefte und schnellere Erkenntnis.

călătorim cu o viteză mai mare, dintr-o carte-tandem creată prin contraste, învățăm mai mult – prin mijlocirea comparației și a relativizării propriei perspective.

Cartea-tandem reprezintă un teritoriu de frontieră. Cartea-tandem se fundamentează pe ceea ce îi este propriu și pe ceea ce îi este străin, însă ceea ce îi este propriu este judecat din perspectiva a ceea ce îi este străin, iar ceea ce îi este străin este judecat din perspectivă proprie. În această intersectare a perspectivelor se manifestă logica și dinamica dialogică a principiului care se opune oricărui monologism cu pretenții totalizatoare și oricărei statici unificatoare. Avem nevoie de cărți-tandem! Avem nevoie de mult mai multe cărți-tandem! Cartea-tandem este genul prezentului și al viitorului.

Cartea-tandem este un gen tânăr, actual, prin intermediul căruia – în cazul nostru – fac schimb de experiență doar tinerii din cele două țări. Experiențele lor – spre deosebire de cele dintr-un ghid de călătorie – nu vizează monumente din îndepărtatul trecut istoric, și nici restaurante-gourmet. De cele mai multe ori este vorba despre relatări actuale, apropiate în timp ale celor personal interesați, ale unor tineri foarte angajați, călăuziți de un profund interes față de Celălalt. Nu înseamnă însă că bucătăria nu apare ca subiect: Roxana Kodra se ocupă de specialitățile culinare bavareze tradiționale tocmai pentru că mâncarea și băutura sunt elemente culturale și este necesar ca „misterul” lor să fie înțeles. „Delicatesele altei țări sunt precum un mister”. Toți autorii încearcă să arate ce anume îi impresionează în prezent și cum percep oamenii din țară de exemplu, noile monumente cu un puternic caracter național. Scopul principal nu este cunoașterea eternelor atracții turistice, ci se învață cum poate fi văzută „o țară dincolo de atracțiile turistice”. Acesta este „un

privilegiu” (Veronika Zettl). Prin caracterul său actual, cartea-tandem este orientată și spre anumite probleme. Relatările ne conduc direct în cotidianul românesc sau german și au în vizor cu predilecție punctele nevralgice, și anume ceea ce îi preocupă momentan pe oameni, ca de exemplu modalitățile atât de diferite din România și din Germania de depășire a crizei economice din 2009 (Manuela Manecan). Acest lucru reclamă o comunicare și o înțelegere ieșită din comun.

Cartea-tandem este o carte a percepțiilor personale, o carte a oamenilor din România și din Germania, o carte a autorilor germani și români. Din acest motiv, și nivelul de informații furnizate în relatările experiențelor trăite este diferit. Astfel, mozaicul de opinii poate să fie chiar contradictoriu, adaptând oarecum cunoștințele posibilităților cititori. Relatarea are mereu în vedere instantaneul, reperul și nu prezentarea enciclopedică. Acest lucru face ca ea să pară mai plină de viață, ca în cazul exemplelor despre integrarea studenților străini (Emese Biró) sau al variatelor instantanee luate scenei culturale alternative a tinerilor din Regensburg (Örs Székely). În calitate de relatări ale experiențelor personale, articolele lasă să răzbată multe emoții, adesea ele sunt scrise cu o bucurie explicit pronunțată (Tamara Raykhert). Cititorii pot lua parte la experiențele și bucuriile autorilor articolelor și pot să obțină informații împreună cu ei.

Cartea-tandem este o carte-model. Ea prezintă în mod exemplar un dialog capabil să depășească orice granițe. Modelul îl constituie tandemul orașelor, comparabil oarecum parteneriatelor încheiate între orașe, în acest caz, între Regensburg și Cluj. Cu cât există mai multe modele, cu atât mai bine, deoarece nivelul de cunoaștere crește cu fiecare model, cu fiecare carte-tandem în parte.

Auf einem Tandem fährt man schneller, in einem kontrastiv angelegten Tandembuch lernt man mehr – durch den Vergleich und durch die Relativierung des Eigenen.

Das Tandembuch ist ein Grenzgänger: Dem Tandembuch liegt immer das Eigene und das Fremde zugrunde, doch wird das Eigene aus der fremden und das Fremde aus der eigenen Perspektive betrachtet: In dieser Kreuzung der Perspektiven manifestiert sich die dialogische Logik und Dynamik dieses jedem verabsolutierenden Monologismus und jeder vereinheitlichenden Statik entgegengesetzten Prinzips. Wir brauchen Tandembücher! Wir brauchen viel mehr Tandembücher! Das Tandembuch ist die Buchgattung der Gegenwart und Zukunft.

Das Tandembuch ist eine junge, zeitgemäße Gattung, in der – in unserem Fall – nur junge Menschen zweier Länder ihre wechselseitigen Erfahrungen austauschen. Diese betreffen – anders als in Reiseführern – nicht die historisch fernen Monumente oder die Gourmet-Restaurants. Vielmehr sind es aktuelle, zeitlich nahe Berichte von persönlich Betroffenen, von hoch engagierten jungen Menschen, die ein tiefes Interesse am anderen umtreibt. Das heißt aber nicht, dass die Küche nicht vorkommt: Roxana Kodra nimmt sich gerade deshalb der traditionellen bayerischen Küche an, weil Essen und Trinken Teil der Kultur sind und ihre „Geheimnisse“ verstanden werden müssen: „Die Speisen anderer Länder sind wie Geheimnisse.“ Alle Autorinnen und Autoren versuchen zu zeigen, was sie aktuell bewegt und wie die Menschen im Land z. B. neue, allzu nationale Denkmäler wahrnehmen. Nicht die zeitlosen touristischen Aktionen lernt man hier in erster Linie kennen, sondern man lernt ein Land „über die touristischen Attraktionen hinaus zu erleben“. Das ist „ein Privileg“ (Veronika Zettl). Durch die Aktualität ist das Tan-

dembuch auch an Problemen orientiert: Die Beiträge führen uns direkt in den rumänischen und deutschen Alltag hinein und setzen bevorzugt bei den neuralgischen Punkten an, bei dem, was die Menschen aktuell bewegt, und sei es die so unterschiedliche Bewältigung der weltweiten Wirtschaftskrise von 2009 in Rumänien und Deutschland (Manuela Manecan). Das fördert die Kommunikation und das Verstehen ungemein.

Das Tandembuch ist ein Buch der ganz persönlichen Wahrnehmungen, der Menschen in Rumänien und Deutschland, der deutschen und rumänischen Autorinnen und Autoren. Deshalb ist auch der Kenntnisstand der Erfahrungsberichte unterschiedlich. Das Mosaik der Meinungen darf dabei auch widersprüchlich werden. Dies dürfte in etwa die Kenntnisse möglicher Leserinnen und Leser angemessen abbilden. Immer handelt es sich um Momentaufnahmen, um Schlaglichter, nicht um enzyklopädische Darstellungen. Das wirkt aber dann sehr belebend, wenn es um Beispiele der Integration ausländischer Studierender (Emese Biró) oder um bunte Momentaufnahmen aus der jugendlichen, „alternativen“ Kulturszene Regensburgs geht (Örs Székely). Als persönliche Erfahrungsberichte sind die Beiträge mit Emotion, vielfach mit explizit betonter Freude (Tamara Raykhert) geschrieben. Die Leser und Leserinnen dürfen an der Erfahrung und an der Freude, am Erkenntnisgewinn der Verfasserinnen und Verfasser teilhaben.

Das Tandembuch ist ein Modellbuch. Es bildet den grenzüberschreitenden Dialog modellhaft ab. Das Modell bildet das Städtetandem, etwa den Städtepartnerschaften vergleichbar, hier jenes zwischen Regensburg und Klausenburg. Je mehr Modelle es gibt, umso erfreulicher, da die Erkenntnis mit jedem Modell, mit jedem Tandembuch wächst.

În cele din urmă, luând în considerare toate cărțile-tandem care au fost publicate datorită participanților din diverse țări, ne dăm seama că propria țară, propriul oraș se regăsește într-o rețea internațională tot mai mult relativizată prin perspectivele interioare și exterioare. Cartea-tandem va fi ghidul european al viitorului.

Cluj – Klausenburg – Kolozsvár

Este greu de crezut că un oraș care poartă trei nume – unul românesc, unul german și unul maghiar, care are o Universitate ce oferă programe de studiu complete în aceste trei limbi, a fost până acum șapte ani stăpânit de un sumbru naționalism. Dar până și acest aspect trebuie evocat, dacă dorim să înțelegem pe deplin calitatea, respectiv caracterul radical al transformării. Din ordinul primarului Funar au fost vopsite în roșu, galben și albastru, până în 2004, băncile din parcuri, bordurile, inclusiv coșurile de gunoi și spațiile de joacă pentru copii. (Dzhamila Tovbaeva). În această perioadă – după o glumă locală – naționalismul stătea deja în același coș (de gunoi) cu culorile naționale. Totuși, Funar a cinstit memoria națională timp de doisprezece ani și prin numeroase monumente. Dar nu s-a dat deloc înapoi de la românizarea unui rege maghiar ca Mathias Corvinus, la fel cum nu s-a dat înapoi de la ștergerea oricărei amintiri legate de comunism. Amintirile suprimate trăiesc însă mai departe, de cele mai multe ori ascunse, în Cluj însă, la vedere: blocurile monotone de pe toate străzile Clujului își au originea în ideologia comunistă egalizatoare (Julia Kling; Oliver Repaszky). Aceste urme rămân. Anii mandatului lui Funar sunt, de asemenea, ani de stagnare economică, fiindcă naționalismul (exacerbat) împiedică dezvoltarea economică.

Avantajul cel mai puternic al Clujului, nu doar din punct de vedere economic, este

înainte de toate diversitatea etniilor. Șvabii bănățeni și sașii transilvăneni, adică gremeni care au devenit tot mai puțin numeroși în oraș și în regiune, au jucat și mai joacă încă un rol important. Între ei și români atribuțiile erau clar împărțite. Timp îndelungat, deosebirile regionale dintre ei nu au fost sursă de conflict. Conflicte s-au iscat mai des între români și maghiari, de departe cea mai numeroasă minoritate. În aceste conflicte se simte și astăzi lipsa germanilor care au emigrat din România și care au funcționat ca mediatori (Martina Friedsmann). Dacă, din perspectivă germană, înclinăm să ne bucurăm de câștigul pe care l-a adus imigrația (din România), suntem datori să recunoaștem, în urma bilanțului-tandem făcut în spiritul unei corecte gândiri europene, că, pe lângă „câștigul” german, și „nevoia” românească ce a contribuit la un echilibru de lungă durată, a fost în dezavantajul României de astăzi.

Merită, de asemenea, să menționăm o altă pierdere importantă – cea a culturii germane din România. Și aceasta nu se datorează faptului că nu s-ar fi depus suficient efort din partea României pentru a susține cultura germană: procese naturale, de tipul căsătoririlor interetnice reprezintă astăzi un lucru obișnuit. De aceea coeziunea germanilor este tot mai slabă. Dimpotrivă, identitatea germanilor în și din România trăiește astăzi printre tinerii germani din România o perioadă de renaștere (Martina Friedsmann) și își găsește pe Facebook o nouă patrie „universală”.

Faptele și analizele exacte aplicate unui material concret previn clișeele și prejudecățile – față de germanii din România, dar și față de orice altă minoritate, în care se reunesc, alături de numeroșii romi din județul Cluj și din România, multe alte minorități numeroase, despre care este vorba în această carte-tandem: maghiari, romi, germani, ucrainieni etc. Interculturalitatea reprezintă în Cluj și în împrejurimile sale

Betrachtet man schließlich Tandembücher, die mit Teilnehmern verschiedener Länder entstanden sind, zusammen, so findet sich das eigene Land, die eigene Stadt in einem zunehmend relativierenden internationalen Netzwerk der Innen- und Außenperspektiven wieder. Das Tandembuch ist der europäische Länder- und Reisebegleiter der Zukunft.

Cluj – Klausenburg – Kolozsvár

Man mag es kaum glauben – in einer Stadt mit drei Namen, einem rumänischen, einem deutschen und einem ungarischen, mit einer Universität, die vollständige Studiengänge in diesen drei koexistierenden Sprachen anbietet, herrscht bis vor nur sieben Jahren dunkler Nationalismus. Aber eben das sollten wir uns vergegenwärtigen, wollen wir die Qualität, nämlich die Radikalität des Wandels nachvollziehen können. Bürgermeister Funar lässt Parkbänke, Bordsteine, ja selbst Mülleimer und Kinderspielplätze bis 2004 blau-gelb-rot streichen (Dzhamila Tovbaeva). Zu diesem Zeitpunkt sieht der lokale Volkswitz den Nationalismus zusammen mit den rumänischen Nationalfarben schon ‚im (Müll-) Eimer‘. Funar kultiviert die nationale Erinnerung immerhin zwölf Jahre lang auch durch zahlreiche Denkmäler. Davor, einen ungarischen König wie Matthias Corvinus zu rumänisieren, schreckt er ebenso wenig zurück wie davor, jede Erinnerung an den Kommunismus zu tilgen. Verdrängte Erinnerung aber wirkt weiter, oft verdeckt, in Cluj aber auch sichtbar: Die einheitliche Gebäudehöhe ganzer Straßenzüge von Cluj hat ihre Wurzeln in einer gleichmacherischen kommunistischen Ideologie (Julia Kling; Oliver Repaszky). Diese Spuren bleiben. Die Jahre Funars sind Jahre auch wirtschaftlicher Stagnation, da (übertriebener) Nationalismus – so Christian Curac – wirtschaftliche Entwicklungen behindert.

Ein ‚Standortvorteil‘ von Cluj, nicht nur wirtschaftlich, ist vor allem aber die Vielfalt der Ethnien. Die Banater Schwaben und Siebenbürger Sachsen, also die in Stadt und Region selten gewordenen Deutschen spielten und spielen dabei eine wichtige Rolle. Die Aufgaben zwischen ihnen und den Rumänen waren verteilt. Regionale Unterschiede zwischen ihnen bedeuteten noch lange keine Konflikte. Diese entbrannten häufiger zwischen Rumänen und der weit größeren ungarischen Minderheit. In diesen Konflikten fehlen die ausgewanderten Deutschen in Rumänien heute als Mittler (Martina Friedsmann). Ist man aus einer deutschen Sicht geneigt, die Gewinne der Zuwanderung (aus Rumänien) zu begrüßen, so gehört zu einer ehrlichen europäischen denkenden Tandembilanz neben dem deutschen ‚Haben‘ auch dieses rumänische ‚Soll‘, das eine lange bestehende Balance im Land aus dem Gleichgewicht gebracht hat, zum Schaden des heutigen Rumänien.

Einen weiteren Verlust gilt es festzuhalten – jenen der deutschen Kultur in Rumänien. Und dies liegt nicht daran, dass sich die rumänische Seite nicht ausreichend um deren Pflege bemühen würde: Natürliche Prozesse wie interethnische Mischehen sind heute üblich. Der Zusammenhalt der Deutschen untereinander schrumpft deshalb. Die Identität der Deutschen in und aus Rumänien erlebt hingegen unter jungen Deutschen aus Rumänien eine Wiedergeburt (Martina Friedsmann) und findet in Facebook eine neue ‚weltweite‘ Heimat.

Fakten und präzise Analysen am konkreten Material beugen Klischees und Vorurteilen vor – im Falle der Deutschen in Rumänien ebenso in jenem einer anderen Minderheit, der weitaus zahlreicheren Roma in diesem Land. Cluj und Rumänien vereinen viele große Minderheiten, von denen in diesem Tandembuch die Rede ist: Ungarn, Roma,

un însemn al caracterului zonal. Totuși, a presupune că aceste culturi funcționează fără a se ajunge la conflict ar fi o exagerare idilică. Ea limitează la fel de mult ca prejudecățile. Ei îi aparține și presupusa omogenitate a romilor, care se diferențiază însă din punct de vedere cultural, sociologic și lingvistic în mai multe grupuri (Lisa Kitter). Cea mai bună contracarare a prejudecăților o constituie analiza obiectivă. Măsuri concrete pentru susținerea și reprezentarea romilor în societatea românească actuală, cum ar fi înființarea în Cluj și în alte orașe a postului de „ambasador rom“, crește speranța unor șanse mai mari în viitor pentru această etnie.

Clujul este un oraș-model pentru conviețuirea multiculturală. Liniile de studiu în trei limbi oferite de Universitatea Babeș-Bolyai reflectă acest lucru. Privit din perspectiva monolingvismului german, atât de impresionantul multilingvism este însemnul speranței care se trezește în primul rând în tinerii români (Johanna Mekker). În această privință este de lăudat faptul că în atât de multe situații, multilingvismul a constituit un avantaj pentru alegerea orașului ca sediu economic (Christian Curac). Prin acest fapt, s-au pus temelii pentru transformarea Clujului pe viitor, în măsură mai mare decât în prezent, într-un loc de stabilire de contacte (Veronika Zettl) și de schimburi, poate într-un model al multilingvismului și al multiculturalității atât de definitorii pentru Europa. Această diversitate contemporană reflectă în plan sincron schimbările din cadrul istoriei naționale, mai ales pe cele din secolul al XX-lea, care au vizat îndeosebi Ungaria și România. Aceste reflexii au două dimensiuni. Pe de o parte, multilingvismul și multiculturalitatea este în Clujul de astăzi un fenomen viu, parte din cotidian. Pe de altă parte, ele sunt și niște fenomene reflectate - de exemplu în expoziții și spectacole de teatru. Prezența lor în același timp reală și

spirituală este neobișnuită, mai exact dintr-o perspectivă germană, dar și prin contextul uniformizant al fostei perioade comuniste.

Clujul reprezintă un proces în plină desfășurare. România este, din perspectivă germană, locul unei schimbări a cărei intensitate e greu de imaginat, indiferent în ce domenii (Johanna Mekker) sau în ce instituții. Variatele procese de schimbare se desfășoară însă cu viteze diferite, uneori mai încet, poate prea încet, alteori mai rapid. Așteptările unora ca intrarea în UE să vindece multe răni nu s-au împlinit (Dzhamila Tovbaeva). La rândul lor, ele au fost percepute și apreciate din perspective diferite, chiar contradictorii. De aceea, purtătorul de cuvânt al Primăriei poate să constate anumite progrese realizate în urma intrării în UE, ca de exemplu reducerea corupției, pe care omul de pe stradă să nu le sesizeze deloc (Tamara Raykhert). Astfel, schimbarea mult așteptată i-a dezamăgit pe unii, ceea ce a dus la o atitudine pasivă, aceea de a rămâne în expectativă. Se conturează însă treptat o normalizare (Annik Trauzettl) a vieții cetățenilor, de exemplu prin înființarea birourilor pentru cetățeni, dar și printr-o tot mai echilibrată cultură a memorialului.

Pe de altă parte, li se pretinde oamenilor o flexibilitate, o capacitate de schimbare care poate aduce tinerilor numeroase avantaje față de tinerii din alte țări, pentru că ei au, de exemplu, o disponibilitate mult mai mare de a merge în străinătate. Probabil că intensitatea schimbării nu poate fi atât de puternic trăită într-un alt oraș, totuși, istoria orașului supusă atât de frecvent schimbărilor și transformărilor se manifestă în prezentul mai apropiat în transformarea locurilor comemorative și a monumentelor. Sinagoga a devenit expresia acestei transformări. „Casa Tranzit“ (sic! Oliver Repaszky) s-a transformat dintr-un spațiu ritualic al

Deutsche, Ucrainer u. a. Interkulturalität ist in Cluj und Umgebung ein Merkmal der Regionalität. Doch deren konfliktfreies Funktionieren vorauszusetzen wäre eine idyllisierende Überhöhung. Sie ist nicht weniger ausschließend als es Vorurteile sind. Zu diesen gehört auch die Vorstellung von der Homogenität der Roma-Gruppe, die sich aber kulturell, soziologisch und sprachlich in mehrere Untergruppen unterteilt (Lisa Kitter). Sachliche Analyse ist die beste Antwort auf Vorurteile. Konkrete Maßnahmen zur Unterstützung und Repräsentanz der Roma in der heutigen rumänischen Gesellschaft, etwa die Einrichtung eines „Roma-Botschafters“ in Cluj und anderen Städten, weisen in eine hoffentlich chancenreichere Zukunft für diese Volksgruppe.

Cluj ist eine Modellstadt multikulturellen Zusammenlebens. Die Universität mit den Studiengängen in drei Sprachen spiegelt dies wieder. Die aus der deutschen Monolingualität heraus so beeindruckende Vielsprachigkeit ist ein Hoffnung weckendes Charakteristikum vor allem der jungen Rumänen (Johanna Mekker). Dabei ist es nur begrüßenswert, dass und wie sehr dies für Cluj zum wirtschaftlichen Standortvorteil wird (Christian Curac). Damit sind insgesamt wesentliche Grundlagen dafür geschaffen, dass Cluj in der Zukunft in noch höherem Maße als in der Vergangenheit ein Ort der Begegnung (Veronika Zettl) und des Austauschs sein wird, vielleicht ein Modell der Europa so sehr kennzeichnenden Vielsprachigkeit und Multikulturalität. Dabei spiegelt diese gegenwärtige Vielfalt auf einer synchronen Ebene die auch nationalen Wechsel der Geschichte wider, vor allem jene des 20. Jh. besonders zwischen Ungarn und Rumänien. Diese Widerspiegelung hat zwei Dimensionen. Zum einen wird Vielsprachigkeit und Multikulturalität im heutigen Cluj gelebt, ist sie unverzichtbarer Teil des Alltags. Zum

anderen wird sie aber – etwa in Ausstellungen und Theateraufführungen – auch reflektiert. Ihre reale und geistige Präsenz ist ungewöhnlich, gerade aus einer deutschen Perspektive, aber auch auf dem gleichmacherischen Hintergrund eines vergangenen Kommunismus.

Cluj ist reiner Prozess. Rumänien ist Ort eines aus deutscher Sicht in seiner Intensität wohl kaum vorstellbaren Wandels auf allen nur denkbaren Ebenen (Johanna Mekker), in allen Institutionen. Die vielfältigen Prozesse des Wandels vollziehen sich aber nicht nur mit unterschiedlichen Geschwindigkeiten, da und dort langsamer, vielleicht zu langsam, da und dort schneller. Die Erwartung mancher, dass der EU-Beitritt viele Wunden heilen könnte, hat sich nicht erfüllt (Dzhamila Tovbaeva). Sie werden auch aus unterschiedlicher Perspektive verschieden, ja widersprüchlich wahrgenommen und bewertet. Da mag der Sprecher der Stadt schon einmal Fortschritte durch den EU-Beitritt konstatieren, etwa beim Rückgang der Korruption, die die Frau und der Mann auf der Straße überhaupt nicht wahrnehmen können (Tamara Raykhert). So mancher erwartete Wandel wurde hier enttäuscht, was mitunter zu einer passiven Haltung des Abwartens führt. Eine Normalisierung (Annik Trauzettl) für die Bürger, etwa durch die Einrichtung von Bürgerbüros, aber auch durch eine zunehmend ausbalancierte Erinnerungskultur, zeichnet sich aber deutlich ab.

Andererseits wird den Menschen eine Flexibilität, eine Wandlungsfähigkeit abverlangt, die gerade jungen Menschen in Rumänien zahlreiche Vorteile gegenüber jungen Menschen in anderen Ländern verschaffen kann, indem sie z. B. eine hohe Bereitschaft zeigen, ins Ausland zu gehen. Die Intensität des Wandels ist vielleicht in kaum einer anderen Stadt ähnlich zu erleben, schlägt sich doch die so wechsel- und wandelhaftige Geschichte der

evreilor care au continuat să se împușineze tot mai mult după deportare într-un loc comemorativ, într-un atelier al artiștilor care, pe tăblița comemorativă reamintește de deportarea evreilor (Julia Kling).

O parte a procesului actual de transformare a României este dezvoltarea economică, atât de importantă pentru țară. Chiar dacă România rămâne în prezent un sediu economic problematic (Susanne Stoll), nu în ultimul rând din cauza infrastructurii deficitare, este totuși evident cât de obtuze sunt prejudecățile de aici cauzate de mutarea uzinelor Nokia, în 2008, de la Bochum în zona Clujului. Căci tocmai mutarea punctuală, pripită a uzinelor firmelor străine, care au fost la fel de repede închise (Susanne Stoll), a dus la trecerea rapidă de la crearea de locuri de muncă pentru populația autohtonă la pierderea acestora. Invidia cu care este privit Occidentul nu este numai din acest motiv improprie. Adesea, România este transformată în terenul de joacă al concurențelor internaționale. La acestea se adaugă o strategie de recrutare, respectiv de head-hunting tot mai intensă, care pe de o parte, aduce specialiști în Occident, pe de altă parte însă, privează România de acești specialiști, având consecințe drastice pentru țară (Johanna Mekker). Inclusiv din acest motiv, România rămâne un „sediul economic problematic“. Aceasta constituie însă nu doar o problemă economică, ci și o problemă de etică.

Din perspectiva unor asemenea lipsuri existențiale – în definitiv, mulți tineri își părăsesc țara și familia, în căutarea unui loc de muncă – este extrem de necesar să reflectăm și să prelucrăm aceste probleme. Acest lucru se întâmplă de multe ori sub o formă estetică. Economia și arta trăiesc în România de azi într-o simbioză uimitoare. Artă, mai cu seamă artele plastice – din păcate literatura nu este abordată în niciun

articol – joacă un rol esențial în prelucrarea actualelor schimbări sociale. Acestea vizează multe aspecte ale vieții sociale. Pentru mulți, arta din România de astăzi este ancorată în primul rând în societatea contemporană, preocupându-se de problemele ei și sprijinind-o. Până și transformarea concretă a unei clădiri cu rol economic, o fabrică de pensule, în forumul artistic clujean susține convingerea largă că și arta trebuie să contribuie la modelarea vieții economice (Almut Karl). Opinia unor artiști, conform cărora arta are tocmai rolul de a decelera, poate părea paradoxală. Și totuși – sau tocmai de aceea – artiștii consideră că în România de astăzi arta are în mod esențial datoria de a crea valorile sociale comune – fie și numai de dragul echilibrului axiologic. În acest scop, artiștii se simt chemați să conlucreze în cadrul unei cooperări reciproce. Este posibil ca în acest centru artistic românesc din Cluj, simbioza într-un tot surprinzătoare cu funcția artei atât de frecvent orientată spre contemporaneitate să-și descopere în deschiderea artei și a economiei una față de cealaltă numitorul comun și cauzele care le unește. Artistul clujean Raul Ciosescu nu poate decât să ironizeze ideea unei „școli clujene“ în artă, de vreme ce arta este străină de orice limitare, arta depășește adesea orice limitare (Almut Karl) – chiar și pe cea economică. Se dorește chiar să se ia în considerare existența unei anumite logici pentru faptul că în acest spațiu artiștii și oamenii de afaceri împart cu adevărat aceeași vervă și aceeași filosofie de viață optimistă și se speră că această comuniune este valabilă și în cazul conștientizării problemelor.

Regensburg emoțional

O abordare optimistă, pragmatică este ceea ce unește autorii articolelor din cele două țări. Tratatând cu atenție ambele perspective

Stadt in der jüngeren Gegenwart im Wandel der Erinnerungsorte und Denkmäler nieder. Die Synagoge ist zum architektonischen Ausdruck dieses Wandels geworden. Dieses „Tranzithaus“ (sic! Oliver Repaszky) hat sich vom rituellen Ort der nach der Deportation weitgehend verschwundenen Juden zum Erinnerungsort gewandelt, zu einem Künstlerhaus, an dem Erinnerungstafeln an die Deportation der Juden gemahnen (Julia Kling).

Teil des aktuellen Prozesses in Rumänien ist die für das Land so wichtige wirtschaftliche Entwicklung. Mag Rumänien auch aktuell ein problematischer Wirtschaftsstandort bleiben (Susanne Stoll), nicht zuletzt wegen einer mangelhaften Infrastruktur, so wird auch deutlich, wie einseitig hier die mit der Verlagerung eines Nokia-Werks 2008 von Bochum in die Gegend von Cluj entstandenen Vorurteile sind. Denn gerade die punktuelle, eilfertige Verlagerung von Werken westlicher Firmen, die oft ebenso schnell wieder geschlossen wurden (Susanne Stoll), hat zu Wechselbädern der Beschäftigung und des Verlusts von Arbeitsplätzen für die einheimische Bevölkerung geführt. Westlicher Neid scheint nicht nur deshalb als unangebracht. Auch Rumänien wird immer wieder zur Spielwiese internationaler Konzerne. Hinzu kommt eine immer intensivere An- bzw. Abwerbungsstrategie, die dem einen, dem westlichen Land, zwar Fachkräfte bringt, dem anderen, in diesem Fall Rumänien, aber auf schmerzvolle und folgenreiche Weise entzieht (Johanna Mekker). Auch dadurch bleibt Rumänien vorerst ein ‚problematischer Wirtschaftsstandort‘. Das aber ist schon nicht mehr nur eine ökonomische Frage, sondern auch eine Frage der Ethik.

Angesichts solcher existenzieller Verluste, schließlich verlassen viele junge Menschen auf der Suche nach Arbeit Land und Familie, ist das Bedürfnis dies zu reflektieren und zu

verarbeiten, besonders hoch. Dies geschieht vielfach ästhetisch. Wirtschaft und Kunst gehen im heutigen Rumänien eine erstaunliche Symbiose ein. Die Kunst, zumal die bildende Kunst, die Literatur wurde leider in keinem Beitrag berücksichtigt, spielt eine erstaunliche Rolle bei der Verarbeitung aktueller gesellschaftlicher Wandlungsprozesse. Diese betreffen viele Bereiche des gesellschaftlichen Lebens. Kunst ist heute in Rumänien für viele vor allem in der aktuellen Gesellschaft verankert, mit deren Problemen befasst und für sie da. Auch der konkrete Wandel vom Wirtschaftsgebäude, einer Pinselfabrik, zum Kunstforum von Cluj, mag zu der verbreiteten Überzeugung beitragen, dass Kunst auch das wirtschaftliche Leben mitgestalten soll (Almut Karl). Hier mutet manches paradox an, so etwa, dass die Kunst nach mancher Künstlerüberzeugung gerade der Entschleunigung zu dienen hat. Und dennoch – oder gerade deshalb – sehen Künstler die Kunst im heutigen Rumänien wesentlich in der Pflicht, gesamtgesellschaftliche Werte zu schaffen – und sei es um der axiologischen Balance wegen. Dazu sehen sich die Künstler gemeinsam und in gegenseitiger Zusammenarbeit aufgerufen. Mag sein, dass diese völlig überraschende Symbiose mit der so sehr auf die Gegenwart bezogenen Funktion der Kunst in diesem rumänischen Kunstzentrum Cluj, in der Offenheit von Kunst und Wirtschaft ihren gemeinsamen Nenner und ihre verbindende Ursache findet. Der Klausenburger Künstler Raul Ciosescu hat für eine „Klausenburger Schule“ in der Kunst jedenfalls nur Spott übrig, denn der Kunst seien alle Grenzen fremd, Kunst sei offen (Almut Karl), Grenzen überschreitend – eben wie die Wirtschaft. Man möchte fast eine gewisse Logik darin sehen, dass Künstler und Ökonomen hier tatsächlich Tatendrang und optimistische Lebensphilosophie teilen und man hofft, dass diese Gemeinsamkeit auch für das Problembewusstsein gilt.

naționale, ei se arată preocupați să indice cele mai bune metode și soluții, un altruism care depășește granițele și care este diametral opus oricărei gândiri concurențiale naționale. Relatăriile multor parteneri și parteneri de tandem din Regensburg fac observații cu o sensibilitate precăuție, evită să judece și analizează clar faptele. Spre deosebire de aceste relatări, articolele celor din România dau dovadă, în plus, de emoții care au un deschis caracter empatic. Deschiderea – după Oana Tanțău – este indispensabilă oricărei culturi. Dar contactul cu orașul este descris de Éva Gerlinde Döringer în propoziții ca aceea că grupul din Cluj „a fost pe deplin încântat“ de Regensburg. Oana Maria Hodîrnău face un compliment prețios, și anume că Regensburg ar fi „unul dintre cele mai frumoase orașe din lume“, iar Örs Székely vorbește de locul „unde încă din epoca romană s-a admirat frumusețea Dunării“. Aceste aprecieri îi fac pe locuitorii de aici să creadă că ar putea fi un privilegiu să locuiești în acest oraș...

Articolele studenților din Cluj fac o comparație explicită, respectiv implicită cu propria societate, pe de o parte, prin faptul că abordează ca teme fenomene similare, care unesc cele două țări, pe de altă parte, prin faptul că aleg ca subiecte aspecte diferite.

Experiențele clujenilor legate de fosta Sinagogă, astăzi Casa Tranzit, și de fosta fabrică de pensule, astăzi un forum artistic, îl determină pe Szilamér Török să pornească în Regensburg în căutarea unor urme foarte specifice. El descrie fiecare „reutilizare“ a clădirilor, în care istoria și istoricul acestor clădiri sunt, datorită noii utilizări și funcționalizării prezente, conservate și în Regensburg, și astfel, ele rămân vizibile și pot fi transpuse în experiență, iar caracterul lor istoric, amintind de trecut este în acest fel păstrat în viață. De aceea, el presupune că Fabrica de tutun din Regensburg a garantat transmiterea trecutului istoric tocmai

datorită transformării vechiului palat într-o fabrică și că ultima „reutilizare“ din 2007 face posibilă pe mai departe trăirea această istorii, precum și a fabricii înseși. Ansamblul arhitectonic reflectă astfel istoria într-o manieră plină de viață. Fabrica de tutun devine Casa Tranzit din Regensburg.

Această ambivalență a istoriei și a prezenței rămâne – cel puțin pentru locuitorii din Regensburg – mai degrabă în uitare, atunci când este vorba, pentru Izabella Veibel, de refacerea istoriei vieții emigranților români care trăiesc astăzi în Regensburg. Pentru acest scop, ea are în vedere heterogenitatea: reprezentanți ai diverselor generații și etnii, așadar și maghiari, și germani, și ucrainieni din România. Istoria a rămas ascunsă, în mod cu totul diferit de la un individ la altul, în istoria „impresionantă“ a vieții lor. Toți aceștia, indiferent de generație sau etnie, trăiesc în două patrii, ceea ce înseamnă însă că au și nostalgia unei singure patrii, a copilăriei, a salcâmlor, a florilor de mac, a „dialectului pe care-l folosim“ din patria românească. Acest sentiment ambivalent al patriei îl trăiesc – ușor atenuat – și cei care s-au născut și au crescut în Regensburg. În același timp însă, ei consideră că patria lor este familia, care trăiește aici, adică în Regensburg. Istoria impresionantă de viață fac ca în acest articol istoria să devină vizibilă în prezent și să fie transpusă în experiență.

Studenții români descoperă diferite, posibile domenii din care pot să învețe pe cont propriu. Posibilitățile de integrare a studenților străini în Regensburg sunt prezentate pe toate fațetele (Emese Biró). Strânsa legătură dintre practică și cursurile universitare, chiar și într-un domeniu cum este germanistica (Oana Tanțău), reprezintă o temă recurentă. Aici se înscrie și mulțimea și diversitatea trupelor de teatru studentesc și a lucrărilor de teatru realizate în Regensburg (Éva Gerlinde Döringer). Se

Regensburg emotional

Ein ergebnisorientierter optimistischer Zugang verbindet die Autorinnen und Autoren beider Länder. Unter Berücksichtigung beider nationaler Perspektiven zeigen sie sich bemüht, für jede Seite beste Wege und Lösungen aufzuzeigen, ein Grenzen überschreitender Altruismus, der jedem nationalen Konkurrenzdenken diametral entgegengesetzt ist. Die rumänischen Beiträge zeichnet aber gegenüber den vorsichtig-sensibel beobachteten, zurückhaltend urteilenden und klar analysierenden Berichten vieler Regensburger Tandempartner immer wieder – zusätzlich – eine sympathische, offene Emotionalität aus. Offenheit – so Oana Tanțău – sei für jede Art von Kultur unverzichtbar. Doch der emotionale Zugang zur Stadt lässt Éva Gerlinde Döringer Sätze formulieren wie jene, dass sich die Klausenburger Gruppe in Regensburg „ganz verzaubert“ fühlte. Oana Maria Hodîrnău macht das unschätzbare Kompliment, Regensburg sei „eine der schönsten Städte der Welt“ und Örs Székely ergänzt, „wo man seit der Römerzeit die Schönheit der Donau bewundert.“ Das könnte manchen Einheimischen darüber nachdenken lassen, dass es ein Privileg sein könnte, in dieser Stadt zu leben ...

Die Beiträge der Studierenden aus Cluj vollziehen den expliziten bzw. impliziten Vergleich mit der eigenen Gesellschaft zum einen, indem sie ähnliche, beide Länder verbindende Phänomene thematisieren, zum anderen, indem sie unterschiedliche Aspekte thematisieren.

Die Klausenburger Erfahrungen mit der ehemaligen Synagoge, dem heutigen Tranzithaus, und der früheren Pinselfabrik, dem heutigen Kunstforum, lassen Szilamér Török auf eine sehr spezifische Spurensuche in Regensburg gehen. Er beschreibt jene „Umnutzungen“ von Gebäuden, in denen

auch in Regensburg durch die neue Nutzung, durch die Funktionalisierung in der Gegenwart die Geschichte und Geschichtlichkeit dieser Gebäude erhalten und damit spürbar und erlebbar bleibt, ja Geschichtliches, Vergangenes damit am Leben erhalten wird. So vermutet er, dass bereits die Regensburger Schnupftabakfabrik dank der Umwandlung der ursprünglichen Wohnpalais in eine Fabrik deren Erhalt garantiert habe und dass die jüngste ‚Umnutzung‘ von 2007 diese, wie auch die Fabrik selbst, Geschichte weiterhin erfahrbar mache. Das architektonische Ensemble spiegle so die Geschichte der Stadt lebendig wider. Die Schnupftabakfabrik wird zum Regensburger Tranzithaus.

Diese Ambivalenz von Geschichte und Gegenwart bleibt – zumindest den Regensburgern – eher verborgen, wenn es Izabella Veibel um die Rekonstruktion der Lebensgeschichten von rumänischen Auswanderern geht, die heute in Regensburg leben. Dabei nimmt sie die Heterogenität in den Blick. Vertreter verschiedener Generationen und Ethnien, also auch Ungarn, Deutsche und Ukrainer aus Rumänien. Geschichte ist in ihren „bewegenden“ Lebensgeschichten ganz individuell verborgen. Sie alle, egal welche Generation, egal welche Ethnie, leben in zwei Heimaten, d.h. aber auch immer mit dem Gefühl des Heimwehs nach der einen Heimat, nach der Kindheit, den Akazien, den Mohnblumen, nach „unserem Dialekt“ in der rumänischen Heimat. Dieses ambivalente Heimatempfinden gilt – leicht abgeschwächt – auch für die in Regensburg Geborenen und Aufgewachsenen. Zugleich aber sehen sie die Heimat in ihrer Familie, die hier, also in Regensburg lebt. Bewegende Lebensgeschichten machen in diesem Beitrag Geschichte in der Gegenwart spürbar und erfahrbar.

Unterschiede, potenzielle Felder des eigenen Lernens entdecken die rumänischen Studierenden auf mehreren Feldern. Die

constată cu uimire, în ce măsură o diversitate similară sporește varietatea orașului și se transformă astfel, prin intermediul turismului, într-un factor economic (Oana Maria Hodîrnău), și tot cu uimire se constată faptul că sponsorizarea cu precădere a proiectelor economice de mici dimensiuni e condiționată doar de două lucruri, anume de o idee originală și de curaj (Carla Șuta).

Grație perspectivei lor exterioare, studenții și studentele din România adresează întrebări critice societății germane, care au nevoie de un răspuns. Este vorba despre două zone foarte diferite ale identității germane, despre integrarea străinilor, nu întotdeauna reușită (Emese Biró), despre limba și istoria germană. La baza analizei limbii presei pentru tineret din Regensburg, puternic impregnată de anglicisme, Eszter Király îi întreabă pe adolescenții germani, împreună cu poetul Friedrich Schiller, dacă nu cumva își pierd „admirabila imagine”, adică propria lor identitate. O studentă din România pune în fața tineretului din Regensburg o oglindă însoțită de citate din Schiller și Goethe... după un sejur de opt zile în țară. La aceasta se adaugă o altă întrebare răsunătoare, nu mai puțin critică, anume dacă folosirea în exces a anglicismelor în presa pentru tineret nu face parte dintr-o strategie publicitară orientată în primul rând spre economie, căreia tinerii îi cad de bună-voie victime prin preluarea și cultivarea acestui limbaj.

Tünde Barabás consideră rezultatele anchetei și cercetărilor făcute de ea în „Cinci zile în Regensburg-ul evreiesc” „remarcabile”. Pe de o parte, pentru că – după afirmațiile ei – Holocaustul mai este și astăzi o parte componentă a vieții cotidiene în Germania. Pe de altă parte însă, este șocată de atitudinea tinerilor, care fie știu foarte puțin despre Holocaust, fie nu vor deloc să aibă de-a face cu el. Desigur, aceste considerații sunt niște instan-

tanee, care immortalizează anumite momente, însă ele immortalizează momente critice.

Consecințe comune

O ultimă caracteristică a cărții-tandem a fost omisă până acum, semnificația sa practică. Cartea-tandem dezvoltă opțiuni concrete pentru a acționa, le sugerează, ba chiar le impune. Chiar dacă descoperirea ignoranței tinerilor în privința Holocaustului nu este neapărat reprezentativă, ea este, în orice caz, cu mai mult decât „remarcabilă”, un atribut folosit cu o politicoasă reținere. Această descoperire trebuie să ceară mai mult. Dacă deosebirile dintre teatrul studențesc din Regensburg și cel din Cluj sunt atât de mari, iar teatrul studențesc reprezintă un factor esențial al vieții culturale studențești și, în egală măsură, sociale, atunci el impune un apel multiplu: de partea românească, să se tragă de aici concluzii, după posibilități, de partea germană, să extindă aria cooperărilor internaționale, iar de partea sponsorilor, să susțină mai puternic asemenea activități care transgresează granițele.

Posibilele consecințe și opțiuni pentru a acționa sunt numeroase, și pentru partea românească. Pe de o parte, ele sunt foarte concrete, de exemplu, mijloacele de depășire a crizei economice (Manuela Manecan), pe de altă parte, ele se află la un nivel mai abstract, la un nivel mental și etic. Sfaturi foarte concrete pot fi date în cazul stabilirii de contacte cu asociațiile sportive din România, și anume că este foarte important să se ia contact cu direcțiile sportive (Sonia Plank). Mai precaut și mai rezervat trebuie să se vorbească și să se acționeze în cazul strategiilor de head-hunting. Nu trebuie să se omită dimensiunea etică a acestei acțiuni economico-politice. Cu acele informații și opțiuni de acțiune cum sunt cele care ne obligă să ținem cont cu responsabilitate

Möglichkeiten der Integration ausländischer Studierender in Regensburg werden dabei als vielfältig aufgezeigt (Emese Biró). Der starke Praxisbezug von universitärer Lehre, auch in einem Studienfach wie der Germanistik (Oana Tanțău), kehrt immer wieder. Dazu gehört auch die in Regensburg festgestellte Fülle und Vielfalt studentischer Theatergruppen und Theaterarbeit (Éva Gerlinde Döringer). Wie eine vergleichbare Vielfalt die Buntheit der Stadt erhöht und damit via Tourismus zu einem Wirtschaftsfaktor wird (Oana Maria Hodîrnău), wird ähnlich erstaunt konstatiert wie die Tatsache, dass die gezielte Regensburger Förderung kleiner Wirtschaftsjahrprojekte vor allem zwei Dinge benötige, nämlich die originelle Idee und Mut (Carla Șuta).

Die rumänischen Studierenden stellen aber auch dank ihrer Außenperspektive auf die deutsche Gesellschaft kritische Fragen, die Antworten einfordern. Es geht dabei um zwei ganz verschiedene Bereiche deutscher Identität, um die nicht immer befriedigende Integration von Ausländern (Emese Biró), um die deutsche Sprache und die Geschichte. Eszter Király stellt auf der Grundlage ihrer Analyse der stark von Anglizismen geprägten Sprache der Regensburger Jugendpresse mit dem deutschen Dichter Friedrich Schiller die Frage an deutsche Jugendliche, ob sie nicht ihr eigenes „treffliches Bild“, d. h. ihre Identität verlieren. Eine Rumänin hält der Regensburger Jugend mit Goethe- und Schillerzitate einen kritischen Sprachspiegel vor Augen... nach acht Tagen Aufenthalt im Land. Dabei schwingt eine weitere, nicht weniger kritische Frage mit, nämlich jene, ob nicht die überbordenden Anglizismen der Jugendpresse Teil einer primär ökonomisch orientierten Werbestrategie sind, deren bereitwilliges Opfer man durch die Übernahme und Kultivierung dieser Sprache wird.

Tünde Barabás findet ihre eigenen Befragungs- und Rechercheergebnisse

zu „Fünf Tage im jüdischen Regensburg“ „bemerkenswert“. Denn zum einen – so stellt sie fest – sei der Holocaust noch heute ein wichtiger Bestandteil des deutschen Alltagslebens. Zum anderen aber erstaunt sie die Haltung der Jugendlichen, die entweder sehr wenig über den Holocaust wissen oder damit nichts (mehr) zu tun haben wollen. Natürlich sind dies Momentaufnahmen, doch Aufnahmen kritischer Momente.

Gemeinsame Konsequenzen

Ein letztes Merkmal des Tandembuchs blieb bislang ausgespart, seine praktische Bedeutung. Das Tandembuch entwickelte konkrete Handlungsoptionen, legt diese nahe, ja fordert sie ein. Mag auch der Befund der jugendlichen Ignoranz gegenüber dem Holocaust nicht repräsentativ sein, er ist jedenfalls mehr als ein höflich-zurückhaltendes „bemerkenswert“. Er bedarf der Nachfrage. Wenn die Unterschiede zwischen dem Studententheater in Regensburg und Cluj so groß sind, das Studententheater aber zugleich einen wesentlichen Faktor studentischen und gesellschaftlichen kulturellen Lebens darstellt, dann impliziert dies gleich einen mehrfachen Appell: An die rumänische Seite, daraus nach Möglichkeit Konsequenzen zu ziehen, an die deutsche, das Feld internationaler Kooperation auszuweiten und an mögliche Geldgeber, solche Grenzen überschreitende Aktivitäten verstärkt zu unterstützen.

Die möglichen Konsequenzen und Handlungsoptionen sind zahlreich, auch für die rumänische Seite. Zum einen sind sie ganz konkret, zum Beispiel bei der Bewältigung wirtschaftlicher Krisen (Manuela Manecan), zum anderen liegen sie auf einer abstrakteren, einer mentalen und ethischen Ebene. Sehr konkrete Empfehlungen lassen sich etwa bei der Aufnahme von Kontakten mit rumänischen Sportvereinen geben, nämlich dass es

în acțiunile noastre de valorile celuilalt, ne aflăm însă pe drumul cel bun pentru o comunicare și o cooperare de durată. Ca exemplu sugestiv ne poate servi aici – cu totul surprinzător – chiar cultura micilor parcele de grădină, în expresia lor de Regensburg: aceste grădini în miniatură au fost catalogate de Petra Pilbák, căreia fenomenul „grădinilor mici“ nu îi era până acum cunoscut, drept „un spațiu intercultural“. Căci acolo se adună oameni din zece națiuni diferite, vorbesc unii cu alții și sărbătoresc împreună: Christian Curac reduce mulțimea comunităților bi- și multinaționale existente la o singură și

simplă chestiune: șansele înmulțirii contactelor cu Clujul sunt deja foarte mari, tocmai pentru că în acest scop se organizează proiecte cum sunt cele „în tandem“.

Prof. dr. Walter Koschmal

Director al Europaeum -
Centrul Est-Vest
al Universității Regensburg

Catedra de Filologie Slavă,
Universitatea Regensburg

Octombrie, 2011

sinnvoll ist, hier sogleich mit den Sportdirektionen in Kontakt zu treten (Sonja Plank). Vorsichtiger und zurückhaltender mag man beim Sprechen und Handeln im Rahmen von Abwerbestrategien werden. Die ethische Dimension dieses ökonomisch-politischen Handelns darf nicht ausgeklammert werden. Mit Erkenntnissen und Handlungsoptionen wie diesen, die uns dringend veranlassen, bei unserem Handeln doch die Wertungen der anderen Seite verantwortlich zu berücksichtigen, sind wir aber auf dem guten Weg einer dauerhaften Kommunikation und Kooperation. Als anregendes Beispiel mag uns hier – ganz und gar überraschend – ausgerechnet die deutsche Schrebergartenkultur in ihrer Regensburger Ausprägung dienen: Diese Kleingärten werden von Petra Pilbák, der das Phänomen „Kleingarten“ bis dahin unbekannt war, als „interkultureller Ort“

entdeckt. Denn dort sind Menschen aus zehn Nationen versammelt, sprechen miteinander und feiern gemeinsam: Christian Curac bringt die Fülle bestehender und existierender bi- und multinationaler Gemeinsamkeiten auf einen ganz einfachen Punkt: Die Chancen für den Ausbau der Kontakte mit Cluj stünden schon deshalb gut, weil sich Projekte wie die „Tandems“ dafür einsetzen.

Prof. Dr. Walter Koschmal

Leiter des Europaeum –
Ost-West-Zentrum
der Universität Regensburg

Lehrstuhl für Slavische Philologie,
Universität Regensburg

Im Oktober 2011

Lisa Unger-Fischer
Dr. Gabriella-Nóra Tar

Împreună pe drum

Cum se desfășoară un tandem
de studii regionale?

Mai întâi de toate, ceva despre proiectul de schimb de experiență „Tandem de studii regionale”: atât ideea, cât și denumirea acestui proiect au apărut acum circa zece ani, în cadrul Europaeum, Centrul Est-Vest al Universității Regensburg.

Un tandem de studii regionale se desfășoară întotdeauna între studenții a două universități din țări diferite și este alcătuit din două părți: vizita și întoarcerea vizitei.

Mai concret, în cadrul tandem-ului de studii regionale cu universitatea noastră parteneră din România, studenții din Regensburg au călătorit în primăvară spre Cluj-Napoca și s-au documentat acolo asupra unor subiecte alese de ei înșiși timp de o săptămână, ajutați fiind de studenți români de la Universitatea Babeș-Bolyai. Vizita partenerului român de tandem în Regensburg a avut loc aproximativ trei luni mai târziu și a inclus o cercetare tematică de o săptămână făcută de către studenții români cu ajutorul partenerului de tandem din Regensburg.

Etapa de pregătire

La începutul pregătirilor pentru tandem-ul de studii regionale, studenții participanți sunt pregătiți la universitățile lor în cadrul unor seminarii de studii regionale al căror conținut se referă la vizita în cealaltă țară. Primul pas organizatoric concret al celor două universități care cooperează a avut loc cu aproximativ

trei luni înainte de întâlnirea propriu-zisă cu partenerii de tandem. Acesta a constat în identificarea subiectelor asupra cărora doreau să cerceteze studenții participanți din ambele țări. Pe baza acestora, au fost create perechi de tandem germano-române din câte doi studenți cu teme compatibile.

Deja din etapa de pregătire partenerii de tandem și-au asumat diferite roluri: cel care călătorește în țara partenerului său, îl roagă pe acesta în avans să obțină acordul pentru stabilirea unor conversații, vizite și/sau interviuri, sau se lasă în principiu sfătuit de acesta asupra instituțiilor și persoanelor care ar trebui consultate în legătură cu tema aleasă. Partenerul din țara gazdă localizează punctele de interes în cercetarea tematică și stabilește primele contacte. Aceste aranjamente pregătitoare se întind uneori până înainte de efectuarea vizitei în țara partenerului de tandem.

Etapa de implementare

La fața locului, în Cluj-Napoca sau în Regensburg, partenerii de tandem au acum sarcina de a aduna informații despre tema lor pe parcursul unei săptămâni. Este important ca studiul pe care îl fac să aibă caracterul unei cercetări pe teren: toate informațiile despre instituții, inițiative sau personalități trebuie deci obținute întotdeauna în mod direct, la fața locului, prin interviuri, sondaje, vizite și stagii. În acest mod sunt studiate teme la

Gemeinsam auf Tour

Wie verläuft ein landeskundliches Tandem?

Zunächst zur Entstehung des Austauschprojektes „landeskundliches Tandem”: Sowohl die Idee als auch die Bezeichnung für dieses Projekt ist vor ca. zehn Jahren am Europaeum, dem Ost-West-Zentrum der Universität Regensburg entstanden.

Ein landeskundliches Tandem findet immer zwischen Studierenden zweier Universitäten aus unterschiedlichen Ländern statt und umfasst zwei Teile: den Besuch und den Gegenbesuch.

Konkret beim landeskundlichen Tandem mit unserer rumänischen Partneruniversität reisen die Regensburger Studierenden im Frühjahr nach Cluj-Napoca und recherchieren dort mit Hilfe der rumänischen Studierenden der Babeș-Bolyai-Universität eine Woche lang zu selbst gewählten Themen. Der Gegenbesuch der rumänischen Tandempartner findet etwa drei Monate später in Regensburg statt und beinhaltet eine einwöchige Themenrecherche der rumänischen Studierenden mit Hilfe ihrer Regensburger Tandempartner.

Vorbereitungsphase

Zu Beginn der Vorbereitungen für ein landeskundliches Tandem werden die teilnehmenden Studierenden an ihren Universitäten in landeskundlichen Seminaren jeweils inhaltlich auf den Aufenthalt im Gastland vorbereitet.

Der erste konkrete organisatorische Schritt der kooperierenden Universitäten findet etwa drei Monate vor Beginn des Treffens mit den Tandempartnern statt. Er besteht in der Ermittlung der Themen, welche die teilnehmenden Studierenden in beiden Ländern bearbeiten möchten. Auf dieser Grundlage werden jeweils zwei Studierende mit kompatiblen Themenvorstellungen zu deutsch-rumänischen Tandempaaren zusammengeführt. Diese Tandempartner nehmen dann per E-Mail Kontakt auf und besprechen die Art und Weise der Themenrecherche.

Bereits in der Vorbereitungsphase übernehmen die Tandempartner unterschiedliche Rollen: Derjenige, der in das Land seines Partners fährt, bittet diesen im Vorfeld um die Vereinbarung von Gesprächs-, Besichtigungs- und/oder Interviewterminen vor Ort oder lässt sich grundsätzlich von ihm beraten, welche Einrichtungen und Personen für die Themenbearbeitung konsultiert werden sollten. Der Partner im Gastland macht die notwendigen Anlaufstellen für die Themenrecherche ausfindig und stellt erste Kontakte her. Diese Vorabsprachen ziehen sich nicht selten bis zur Reise ins Land des Tandempartners hin.

Durchführungsphase

Vor Ort, in Cluj-Napoca oder Regensburg, haben die Tandempartner nun die Aufgabe, eine Woche lang Informationen zu ihren

care se poate avea acces în realitate doar prin vizitarea locului și prin interviuri personale.

Pe parcursul cercetării, partenerii de tandem lucrează desigur întotdeauna în pereche, deoarece un alt aspect important al tandem-ului de studii regionale este de a cunoaște țara cu ajutorul partenerului de tandem, ca să spunem așa un „deschizător de uși” către o cultură până atunci străină. Pe lângă acest lucru, cercetarea trebuie să se desfășoare în grupe de câte doi și datorită posibilelor bariere lingvistice deoarece participarea într-un Tandem de studii regionale nu este în mod necesar legată de cerința ca participanții să vorbească limba țării-gazde, în cazul de față să stăpânească limba română.

În general, în timpul vizitei de o săptămână în țara-gază, și anume în orașul gazdă Cluj-Napoca, este inclus întotdeauna și un program de activități sociale, stabilit de comun acord de către organizatorii tandem-ului de studii regionale. Printre punctele din program se numără de obicei turul orașului, vizita comună a instituțiilor reprezentative sau a firmelor din oraș, o excursie în regiune, piese de teatru și concerte și eventual asistarea la prelegeri ale unor specialiști. Pentru acestea din urmă, dar și pentru discuțiile de zi cu zi, universitatea-gază pune la dispoziție un spațiu de desfășurare.

Etapa post-desfășurare

După încheierea vizitei în țara-gază studenții sunt rugați să scrie un raport despre rezultatele obținute în legătură cu temele lor de cercetare.

Articolele cuprinse în prezentul volum, redactate de către studenții tandem-ului de studii regionale Regensburg – Cluj-Napoca, reflectă cercetarea a două serii ale tandem-ului:

Vizita studenților din Regensburg în Cluj-Napoca din martie 2010 și vizita studenților din Cluj-Napoca în Regensburg din iulie 2010.

Vizita studenților din Regensburg în Cluj-Napoca din martie 2011 și vizita studenților din Cluj-Napoca în Regensburg din iulie 2011.

Ne bucurăm nespun de interesul ridicat arătat în mod continuu de către studenți, atât în cadrul universității noastre, cât și a universităților noastre partenerice din străinătate de a participa la tandem-ul de studii regionale.

Lisa Unger-Fischer

Director executiv, Europaeum,
Universitatea Regensburg

Dr. Gabriella-Nóra Tar

Coordinator,
Departamentul de Cercetare al
Institutul de Studii Germane,
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Themen zu sammeln. Wichtig dabei ist, dass die Recherchen den Charakter einer Feldforschung haben: Alle Informationen über Einrichtungen, Initiativen und Persönlichkeiten werden also immer direkt an Ort und Stelle durch Interviews, Umfragen, Besichtigungen und Hospitationen eingeholt. Auf diese Weise werden Inhalte recherchiert, die tatsächlich nur durch den Aufenthalt vor Ort und durch das persönliche Gespräch erhältlich sind.

Während der Recherche arbeiten die Tandempartner selbstverständlich immer zu zweit, denn ein weiterer wichtiger Aspekt des landeskundlichen Tandems ist das Kennenlernen des Landes mit Hilfe des Tandempartners, der sozusagen der „Türöffner“ zur bislang fremden Kultur ist. Abgesehen davon muss die Themenrecherche schon aufgrund etwaiger sprachlicher Barrieren im Zweier-team stattfinden, denn die Teilnahme an einem landeskundlichen Tandem ist nicht unbedingt an die Voraussetzung geknüpft, dass die Teilnehmer die Sprache des Gastlandes, in diesem Fall Rumänisch beherrschen. Aus diesem Grund kommunizieren die Tandempartner nicht selten auf Englisch bzw. bei Interviews, Umfragen etc. erweist sich der Tandempartner als Dolmetscher.

In der Regel gehört zum einwöchigen Aufenthalt im Gastland, konkret in der Gaststadt Cluj-Napoca, immer auch ein Begleitprogramm, das gemeinsam von den Organisatoren des landeskundlichen Tandems zusammengestellt wird. Bei den Programmpunkten handelt es sich in der Regel um eine Stadtführung, die gemeinsame Besichtigung von repräsentativen Einrichtungen bzw. Firmen der Stadt, eine Exkursion in die Region, Theater- und Konzertbesuche und gegebenenfalls um den Besuch von Fachvorträgen. Für letzteres, aber auch für tägliche Absprachen stellt die Gastuniversität einen eigenen Raum zur Verfügung.

Nachbereitungsphase

Nach Beendigung des Aufenthalts im Gastland werden die Studierenden gebeten, einen Bericht über die Ergebnisse ihrer Themenrecherchen zu verfassen.

Die in diesem Band enthaltenen Berichte der Studierenden des landeskundlichen Tandems Regensburg – Cluj-Napoca geben die Recherchen von zwei Tandem-Einheiten wieder:

1. Besuch der Regensburger Studierenden im März 2010 in Cluj-Napoca und Gegenbesuch der Studierenden aus Cluj-Napoca im Juli 2010.

2. Besuch der Regensburger Studierenden im März 2011 in Cluj-Napoca und Gegenbesuch der Studierenden aus Cluj-Napoca im Juli 2011.

Wir freuen uns sehr über das anhaltend große Interesse von Studierenden sowohl an unserer Universität als auch an unseren Partneruniversitäten im Ausland, an landeskundlichen Tandems teilnehmen zu wollen.

Lisa Unger-Fischer

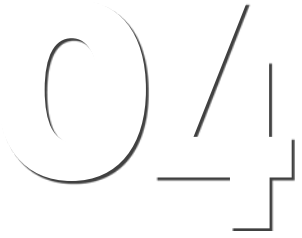
Geschäftsführung des Europaeum
der Universität Regensburg

Dr. Gabriella-Nóra Tar

Koordination Forschungsabteilung, Institut
für deutschsprachige Lehre und Forschung,
Babeș-Bolyai-Universität

REGENSBURG 2010

Tünde Barabás

Cinci zile în Regensburg-ul evreiesc

Mărturii ale vieții evreiești în Regensburg

Regensburg, cu cei aproximativ 135.000 de locuitori ai săi, este unul dintre cele mai vechi orașe din Germania și impresionează la diferite nivele. Ceea ce m-a interesat în mod deosebit în cadrul proiectului tandem cu Universitatea din Regens-

burg a fost atitudinea oamenilor de astăzi despre tema *Holocaustului*, ce se poate afla pe parcursul a cinci zile de cercetare despre comunitatea evreiască și despre Holocaust. Am încercat să tratez această temă din două perspective diferite. De aceea, am adunat informații atât din perspectiva experților, cât și din perspectiva amatorilor.

Am găsit rezultatele cercetării mele, pe care le voi prezenta în cele de mai jos, ca fiind remarcabile: tema Holocaustului este încă în prezent o parte importantă a vieții de zi cu zi. Există diferite modalități în oraș de a aduna informații asupra acestei perioade: numeroase evenimente care se referă la viața evreilor în general și la episoade înfiorătoare din cel de-al Doilea Război Mondial sunt primite cu un interes destul de mare. De asemenea, există tururi ale orașului care tratează tema evreilor și a Holocaustului („Regensburg-ul evreiesc“, „Cimitirul evreiesc din Regensburg“) și care își propun să ofere oamenilor o privire mai îndeaproape asupra comunității și culturii evreiești.

Monumentul Dani-Karavan reprezentând planul sinagogii distruse în 1519
Das Dani-Karavan-Denkmal.
Nachbildung des Grundrisses der 1519 zerstörten Synagoge

Fünf Tage im jüdischen Regensburg

Zeugnisse jüdischen Lebens in Regensburg

Regensburg mit seinen ca. 135.000 Einwohnern ist eine der ältesten Städte Deutschlands, die auf vielen Ebenen beeindruckt. Was mich im Rahmen des landeskundlichen Tandem-Projektes mit der Regensburger Universität besonders interessierte, war, wie sich die Menschen heutzutage zum Thema *Holocaust* verhalten, was man in fünf Tagen Recherche über die jüdische Gemeinde und über den Holocaust erfahren kann. Ich versuchte das Thema aus zwei verschiedenen Perspektiven zu betrachten. Deshalb sammelte ich Informationen sowohl aus Sicht der Fachleute, als auch aus Sicht der Laien.

Die Ergebnisse meiner Recherche, die ich im Folgenden darstellen möchte, fand ich bemerkenswert: Das Thema des Holocaust ist auch heutzutage ein wichtiger Bestandteil des Alltagslebens. Es gibt in der Stadt verschiedene Möglichkeiten, Informationen über diese Periode zu sammeln:

Die zahlreichen Veranstaltungen, die sich mit jüdischem Leben allgemein und den furchtbaren Ereignissen des Zweiten Weltkrieges befassen, stoßen auf ein ziemlich großes Interesse. Es gibt auch Stadtführungen, die die Themen Juden und Holocaust behandeln („Jüdisches Regensburg“, „Regensburgs jüdischer Friedhof“) und zum Ziel haben, den Men-

O altă posibilitate importantă de a afla câte ceva despre evrei este de a vizita „documentul Neupfarrplatz“, care arată câteva încăperi de pivnițe din cartierul evreiesc medieval și oferă informații despre viața evreilor din Regensburg până la expulzarea acestora în 1519. Aceasta este o experiență unică, deoarece poți vedea istoria la fața locului și poți experimenta totul tu însuși. Pe lângă „documentul Neupfarrplatz“ mai există și un monument care reprezintă planul sinagogii medievale, care a fost și ea distrusă în 1519. Acest loc este astăzi un punct de întâlnire unde oameni de toate religiile se întâlnesc, construit de către societatea din Regensburg în secolul al X-lea ca un simbol al coexistenței dintre creștini și evrei.

Comunitatea evreiască se îngrijește în prezent de membrii săi, și pe lângă funcționarea școlii și oficierea slujbelor, publică atât un ziar bilingv (german-rus) cât și un calendar evreiesc.

Istoria comunității evreiești din Regensburg

Pentru a putea înțelege nenumăratele tururi și evenimente pe tema iudaismului trebuie cunoscute originile comunității evreiești. În acest scop, întâlnirea cu dr. Andreas Angerstorfer, lector al Universității din Regensburg, mi-a fost de mare ajutor deoarece mi-a oferit o privire de ansamblu despre evreii din Regensburg.

Se poate vorbi despre o comunitate evreiască în Regensburg din secolul al X-lea, pe atunci încă în interiorul vechii fortărețe romane, care a evoluat mai târziu într-un cartier închis, în jurul Neupfarrplatz de astăzi. Era o societate cu propriile sale structuri, care avea o școală, un drept civil și un cimitir. Mai târziu s-au înființat un colegiu talmudic, un tribunal rabinic și baie ritualică.

Chiar dacă au existat conflicte anterioare între evrei și creștini, doar la începutul secolului al XIII-lea s-a ajuns la o adevărată separare între cele două grupuri, care a inclus și interzicerea contactelor sociale și discuțiilor religioase. Au existat încercări repetate de a expulza evreii din Regensburg, dar creștinii nu au reușit să facă acest lucru până la începutul secolului al XVI-lea. Însă când împăratul Maximilian I a murit în 1519, locuitorii orașului Regensburg s-au folosit de această oportunitate și au decretat că evreii trebuie să părăsească orașul până în 25 februarie. Cartierul evreiesc, sinagoga și școala au fost distruse, iar evreii au trebuit să fugă. Acest eveniment nu a însemnat în nici un caz că epoca evreilor în Regensburg luase sfârșit, din moment ce din 1669 se puteau întâlni din nou evrei răzleți prin Regensburg. Încetul cu încetul, s-a constituit o nouă comunitate evreiască, care a construit o nouă sinagogă, o nouă casă a comunității cu o sală de rugăciuni și o nouă școală evreiască și a înființat mai multe asociații, printre care o asociație pentru istoria și literatura evreiască, un cerc al Talmudului, o asociație a femeilor și o asociație de tineret.

Relația dintre creștini și evrei a rămas însă întotdeauna problematică, iar când naziștii au ajuns la putere a început și în Regensburg persecutarea evreilor. Pe 29 martie 1933 au fost condamnați la închisoare 107 evrei. Cetățenii de origine evreiască au fost terorizați de către naziști, iar cele aproximativ 200 de persoane care au putut emigra reprezintă un număr prea mic dacă ne gândim la victimele așa-numitei „Nopti de Cristal“ (9-10 noiembrie 1938). Sinagoga a fost incendiată, evreii au fost ridicăți în grupuri de pe stradă, iar magazinele evreiești distruse. Unii evrei au fost deportați în lagărul de concentrare de la Dachau, în timp ce alte câteva sute au fost duși în închisorile landului. Viața evreilor s-a schimbat deci în mod radical, începând cu 1940 mai erau doar două magazine de unde puteau cumpăra timp de o oră pe zi, nu puteau deține radiouri

și să aibă un geniu mai precis asupra istoriei și culturii evreiești. În plus, oferă un geniu mai precis asupra istoriei și culturii evreiești.

Eine andere wertvolle Möglichkeit, um etwas über die Juden zu erfahren, ist die Besichtigung des „document Neupfarrplatz“, das einige Kellerräume im mittelalterlichen jüdischen Viertel zeigt und über das Leben der Regensburger Juden bis zu deren Vertreibung 1519 informiert. Dies ist eine einmalige Erfahrung, man hat die Geschichte vor Ort und man kann alles selber betrachten. Neben dem „document Neupfarrplatz“ steht auch ein Denkmal, das den Grundriss der mittelalterlichen Synagoge darstellt, die ebenfalls 1519 zerstört wurde. Dieser Ort ist heute ein Ort der Begegnung, wo sich Menschen aller Religionen treffen, als ein Symbol für das Zusammenleben von Christen und Juden, das die Regensburger Gesellschaft seit dem 10. Jahrhundert prägte.

Die jüdische Gemeinde kümmert sich auch heutzutage um ihre Mitglieder, und neben dem Schulunterricht und den Gottesdiensten veröffentlicht sie sowohl eine zweisprachige Zeitung (Deutsch-Russisch) als auch einen jüdischen Kalender.

Geschichte der jüdischen Gemeinde in Regensburg

Um die unzähligen Führungen und Veranstaltungen zum Thema Judentum verstehen zu können, muss man die Hintergründe der jüdischen Gemeinde kennen. Dabei war das Treffen mit Dr. Andreas Angerstorfer, Dozent an der Regensburger Universität, sehr hilfreich, da er mir einen Überblick über die Juden in Regensburg bot.

Man kann von einer jüdischen Gemeinde in Regensburg seit dem 10. Jahrhundert sprechen, innerhalb des alten Römerlagers, das sich später zu einem geschlossenen jüdischen

Viertel rund um den heutigen Neupfarrplatz entwickelte. Es war eine Gesellschaft mit eigenen Strukturen, die über eine Schule, eine Synagoge, ein Zivilrecht und einen Friedhof verfügte. Dazu kamen später noch eine Talmudhochschule, ein rabbinisches Gericht, ein Krankenhaus und ein Ritualbad.

Obwohl schon früher Konflikte zwischen Juden und Christen existiert hatten, kam es erst Anfang des 13. Jahrhunderts zu einer wirklichen Trennung zwischen beiden Gruppen, die auch ein Verbot der gesellschaftlichen Kontakte und der religiösen Gespräche beinhaltete. Es gab immer wieder Versuche, die Juden aus Regensburg zu vertreiben, aber bis zum Anfang des 16. Jahrhunderts gelang dies den Christen nicht. Als jedoch 1519 Kaiser Maximilian I. starb, nutzten die Regensburger diese Möglichkeit und verfügten, dass die Juden bis zum 25. Februar die Stadt verlassen mussten. Das jüdische Viertel, die Synagoge und die Schule wurden zerstört und die Juden mussten fliehen. Diese Ereignisse bedeuteten aber keineswegs, dass die jüdische Epoche in Regensburg zu Ende war, da man ab 1669 wieder vereinzelt Juden in Regensburg treffen konnte. Schritt für Schritt entstand eine neue jüdische Gemeinde, die eine neue Synagoge, ein Gemeindehaus mit Betsaal und eine jüdische Volksschule baute und die mehrere Vereine gründete, unter anderem einen Verein für jüdische Geschichte und Literatur, einen Talmudkreis, einen Frauenverein und einen Jugendverein.

Die Beziehung der Christen zu den Juden blieb aber immer problematisch, und als die Nationalsozialisten an die Macht kamen, begann auch in Regensburg der Judenboykott. Am 29. März 1933 wurden 107 Juden inhaftiert. Die jüdischen Bürger wurden von den Nationalsozialisten terrorisiert und die ca. 200 Personen, die auswandern konnten, sind zu wenige, wenn wir an die Opfer der sogenannten „Reichskristallnacht“ (9.-10.

sau animale de casă și trebuiau să poarte tot timpul „steaua galbenă“. Naziștii au reușit în 1942 să „elibereze“ orașul de evrei: 106 evrei din Regensburg au fost transportați la Piaski și mai târziu uciși în lagărele de exterminare.

și alți mulți supraviețuitori ai Holocaustului. A fost înființată în Regensburg chiar și o organizație (UNRRA – Organizația Internațională pentru Refugiați), care a oferit refugiaților mâncare și hainele necesare. Și alte organizații de întruajorare s-au îngrijit ca evreii care au supraviețuit să poată trece peste ororile Holocaustului. Evreii au trebuit să își ia de la capăt viața, să se integreze din nou în societate, chiar dacă cimitirele și sinagogile distruse aminteau mereu de cele întâmplate. Toate elementele anterioare prin care se identifica o comunitate evreiască fuseseră distruse. În anii următori au avut loc adesea „căsătorii mixte“ între evrei și germani, iar unii evrei au emigrat în America sau în Palestina de atunci. Cu toate acestea, comunitatea evreiască din Regensburg a devenit centrul comunităților est-bavareze mulțumită eforturilor conducerii și membrilor săi. În prezent, evreii din Regensburg pot fi mândri că există numeroase tururi

turistice și evenimente în sinagogă și centrul comunitar, dar mai întâi de toate pentru clasele școlare și pentru că în acest mod se propagă istoria și religia evreiască. Contactele cu creștinii au fost de asemenea foarte bine cultivate, există înțelegere și toleranță reciprocă. Locuitorii creștini participă la serviciile religioase evreiești și se implică în diferite evenimente culturale ale comunității evreiești.

November 1938) denken. Die Synagoge wurde niedergebrannt, die Juden wurden auf die Straße getrieben und die jüdischen Geschäfte zerstört. Einige Juden wurden in das Dachauer Konzentrationslager deportiert, während einige weitere Hundert ins Landgerichtsgefängnis gebracht wurden. Das Leben der Juden änderte sich also radikal, ab 1940 blieben nur zwei Geschäfte übrig, wo sie noch eine Stunde pro Tag einkaufen konnten, sie durften keine Radios oder Haustiere haben und sie mussten immer den „Judenstern“ tragen. 1942 gelang es den Nationalsozialisten, die Stadt von den Juden zu „befreien“: 106 Regensburger Juden wurden nach Piaski transportiert und später im Vernichtungslager ermordet. Andere wurden nach Theresienstadt oder Auschwitz gebracht. Insgesamt fielen ca. 250 Juden aus Regensburg dem Holocaust zum Opfer.

Nach den grausamen Geschehnissen des Zweiten Weltkriegs sollte es für die Regensburger jüdische Gemeinde einen Neubeginn geben. Dies war dadurch gekennzeichnet, dass die Stadt an der Donau sowohl Juden als auch viele andere Überlebende des Holocaust aufnahm. Es wurde sogar eine Organisation (UNRRA – Internationale Organisation für Flüchtlinge) in Regensburg gegründet, die den Flüchtlingen die notwendigen Lebensmittel und Bekleidung lieferte. Auch andere Hilfsorganisationen kümmerten sich darum, dass die überlebenden Juden die Grausamkeiten des Holocaust verarbeiten konnten. Die Juden sollten ihr Leben neu beginnen, sie sollten sich wieder in die Gesellschaft integrieren, obwohl die zerstörten Friedhöfe und Synagogen immer an die Geschehnisse erinnerten. Alles was früher eine jüdische Gemeinde ausgemacht hatte, war zerstört. In der folgenden Zeit gab es sehr häufig „Mischehen“ zwischen Juden und Deutschen, einige Juden emigrierten nach Amerika oder in das damalige Palästina. Trotzdem entwickelte sich die Regensburger jüdische Gemeinde

zum Zentrum der ostbayerischen Gemeinden, dank der Bemühungen des Vorstandes und ihrer Mitglieder. Heutzutage können die Regensburger Juden stolz darauf sein, dass es zahlreiche Führungen und Veranstaltungen in der Synagoge und im Gemeindehaus gibt, vor allem für Schulklassen, und dass auf diese Weise jüdische Geschichte und Religion verbreitet werden. Die Kontakte zu den Christen werden auch sehr gut gepflegt, es gibt ein gegenseitiges Verständnis und Toleranz. Die christlichen Mitbürger nehmen an jüdischen Gottesdiensten teil und beteiligen sich an verschiedenen kulturellen Veranstaltungen der jüdischen Gemeinde.

Stolpersteine

Der Leitsatz des Kölner Künstlers Gunter Demnig lautet folgendermaßen: „Ein Mensch ist erst vergessen, wenn sein Name vergessen ist“. Unter diesem Motto wurde das Projekt „Stolpersteine“ angestoßen, „ein Projekt, das die Erinnerung an die Vertreibung und Vernichtung der Juden [...] im Nationalsozialismus lebendig erhält“¹. Die Stolpersteine „gegen das Vergessen“, die die Menschen an die Vergangenheit erinnern, sind Messinggedenktafeln, die sich im Straßenpflaster vor den Häusern befinden, in denen einst Juden wohnten. Man kann die Steine nicht nur an sehr vielen Orten deutschlandweit, sondern auch in anderen europäischen Ländern finden. Das Projekt bleibt immer aktuell und es werden immer wieder neue Stolpersteine an immer neuen Orten ins Pflaster eingesetzt. Auf den Stolpersteinen kann man nur die Namen der Personen lesen und die Daten, wann sie deportiert und ermordet wurden, aber das ist schon ausreichend um die Passanten zum Anhalten zu bewegen, und dann einen Moment der Opfer der Nationalsozialisten zu gedenken. Es sind

1] <http://www.stolpersteine.com>
[Stand vom: 23. 08. 2010]

„Pietre comemorative“ în Regensburg
„Stolpersteine“ in Regensburg

Alții au fost trimiși la Theresienstadt sau Auschwitz. În total, în jur de 250 de evrei din Regensburg au căzut victime Holocaustului.

După evenimentele îngrozitoare din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, trebuia să existe un nou început pentru comunitatea evreiască din Regensburg. Acesta a fost caracterizat prin faptul că orașul de pe Dunăre a primit atât evrei, cât

Stolpersteine¹

Principiul director al artistului Gunter Demnig din Köln este după cum urmează: „Un om este uitat doar atunci când numele său este uitat.“ Sub acest motto a fost inițiat Proiectul „Stolpersteine“, „un proiect care păstrează vie amintirea expulzării și exterminării evreilor [...] în timpul național-socialismului“.² Pietrele „împotriva uitării“, care amintesc oamenilor de trecut, sunt plăci comemorative de alamă care se găsesc pe pavajul străzilor în fața caselor în care au locuit odată evrei. Astfel de pietre se pot regăsi nu doar în multe locuri din Germania, ci și în alte țări europene. Proiectul rămâne mereu actual și sunt amplasate mereu noi pietre în pavaj în locuri noi. Pe aceste pietre se pot citi doar numele persoanelor și datele când au fost deportate și ucise, dar acest lucru este destul pentru a-i îndemna pe trecători să se oprească și să se gândească un moment la victimele național-socialiștilor. În mare parte rudele victimelor, dar pot fi și instituții, care doresc amplasarea acestor pietre. Cercetarea necesară pentru acestea este o colaborare între artist, membrii familiei, muzee și arhive, pentru a găsi informațiile exacte despre persoanele deportate. În 2006 s-a înființat în Regensburg un grup de lucru care să se ocupe de acest proiect, sub egida Centrului Evanghelic de Educație [Evangelisches Bildungswerk]. Aceste pietre reprezintă un indiciu clar că oamenii se gândesc încă după atâția ani la victimele nevinovate ale Holocaustului și că doresc să păstreze amintirea și pentru generațiile viitoare.

1) Cuvântul Stolperstein(e) înseamnă inițial obstacol(e), compus din verbul „stolpern“ (a se împiedica) și substantivul „Stein“ (piatră). Aici el se referă așadar și la pietrele comemorative împotriva uitării adică la pietre care ne împiedică în uitarea trecutului (observația redacției).

2) <http://www.stolpersteine.com/> [accesat: 23. 08. 2010].

Receptarea Holocaustului

Cei care consideră că tema Holocaustului nu mai este de actualitate se înșală. Și ceea ce este mai important: nu doar oamenii de știință se ocupă de această temă, ci și amatorii sunt interesați de ea. Cel mai bun mod pentru a observa acest lucru au fost interviurile pe care le-am realizat cu câțiva trecători. Am procedat în felul următor: am pus câteva întrebări legate de punctele mele de interes, de exemplu la ce se gândesc respondenții când aud cuvântul *Holocaust*, când și în ce împrejurări au auzit despre evenimente, ce sentimente asociază cu conceptul și dacă s-au ocupat ei însuși în prezent de această temă. Au fost în total zece persoane intervievate, de diferite vârste și profesii. În ceea ce privește criteriul de selecție, a fost important pentru mine ca persoanele să aparțină unor generații diferite deoarece se poate în acest fel observa gradul de cunoaștere asupra temei. A fost interesat de văzut că deși au trecut destul de mulți ani de la acele evenimente îngrozitoare, istoria este încă vie în amintirea oamenilor. Dar modul în care oamenii își aduc aminte de Holocaust variază. Un lucru este cert: cu cât oamenii pe care îi întrebi sunt mai în vârstă, cu atât se pot obține mai multe informații despre Holocaust. Este clar că aceasta este o temă prezentă constant în gândul oamenilor, deși am constatat că există mai multe categorii de răspunsuri.

În ceea ce privește generația în vârstă, Holocaustul pare să fie o temă foarte sensibilă, probabil deoarece în rândul ei există multe persoane ale căror rude sau cunoștințe au fost martore ale Holocaustului. Aceștia pot povesti multe lucruri despre acele evenimente: unde se găseau lagărele de muncă sau cele de concentrare, când și în ce împrejurări au fost deportați evreii. Aceștia sunt interesați de programele de radio și televiziune care au de-a face cu Holocaustul.

meist Angehörige der Opfer, aber es können auch Institutionen sein, die solche Stolpersteine setzen wollen. Die dazu erforderliche Recherche ist eine Kooperation zwischen dem Künstler, den Familienmitgliedern, den Museen und Archiven, um die genauen Daten über die deportierten Personen herauszufinden. In Regensburg hat sich 2006 unter dem Dach des Evangelischen Bildungswerks eine Arbeitsgruppe gegründet, die sich mit diesem Projekt beschäftigt. Diese Stolpersteine sind ein klarer Hinweis darauf, dass die Menschen auch nach so vielen Jahren an die unschuldigen Opfer des Holocaust denken und dass sie die Erinnerung auch für die zukünftigen Generationen bewahren möchten.

Die Rezeption des Holocaust

Wer glaubt, dass das Thema Holocaust nicht mehr aktuell ist, irrt sich. Und was noch wichtiger ist: Nicht nur die Wissenschaftler beschäftigen sich mit diesem Thema, sondern auch die Laien interessieren sich dafür. Der beste Weg, dies zu beobachten, waren die Interviews, die ich mit Passanten geführt habe. Die Vorgehensweise sah folgendermaßen aus: Ich formulierte ein paar Fragen bezüglich meiner Schwerpunkte, wie z. B. was den Befragten einfällt, wenn sie das Wort *Holocaust* hören, wann und unter welchen Umständen sie von den Ereignissen gehört haben, welche Gefühle sie mit dem Begriff assoziieren und ob sie sich auch heutzutage mit dem Thema beschäftigen. Es waren insgesamt zehn befragte Personen unterschiedlicher Altersstufen und Berufe. Hinsichtlich des Auswahlkriteriums war für mich wichtig, dass die Personen aus unterschiedlichen Generationen gehörten, da man auf diese Weise den Umfang der Vorkenntnisse zum Thema gut beobachten konnte.

Es war interessant zu sehen, dass, obwohl schon ziemlich viele Jahre seit den grausamen Ereignissen vergangen sind, die Geschichte in der Erinnerung der Menschen noch lebendig ist. Aber die Art und Weise, in der sich die Leute an den Holocaust erinnern, ist unterschiedlich. Eines ist sicher: Je älter die Leute sind, die man fragt, desto mehr Informationen kann man über den Holocaust erhalten. Es ist deutlich, dass es ein immer wiederkehrendes Thema ist, das im Bewusstsein der Menschen ständig präsent ist, obwohl ich feststellen konnte, dass es mehrere Kategorien von Antworten gab.

Was die ältere Generation betrifft, scheint der Holocaust ein sehr sensibles Thema zu sein, vermutlich weil es unter ihnen viele Leute gibt, deren Familienmitglieder oder Bekannte den Holocaust miterlebt haben. Sie können viel über die Ereignisse erzählen: wo sich die Arbeits- bzw. Konzentrationslager befanden, wann und unter welchen Umständen die Juden deportiert wurden. Sie interessieren sich für die Fernseh- und Radiosendungen, die mit dem Holocaust zu tun haben. Allerdings äußern diese Menschen oft, dass sie nicht gerne über die traurigen Schicksale ihrer Familien oder Freunde sprechen.

Die jüngere Generation kann nur sehr schwer ihre Meinung über das Thema äußern. Alle wissen, dass sie das Thema während ihrer Schulzeit bearbeitet haben, aber den meisten sind nur Gedanken wie „Irgendwas mit Juden“ oder „Es sollte sich niemals wiederholen“ geblieben, ohne dass sie Konkretes sagen können. Es gibt sehr wenige Jugendliche, die in der Familie über den Holocaust gesprochen haben, und sogar diejenigen, die von den Großeltern etwas darüber gehört haben, glauben, dass über diesen Begriff zu viel gesprochen wird, sowohl in der Schule, als auch in den Fernsehmeldungen oder

Cu toate acestea, acești oameni au afirmat adesea că nu vorbesc cu plăcere despre soarta tragică a familiilor sau prietenilor lor.

Generația tânără își poate exprima destul de greu părerea despre acest subiect. Toți știu că au tratat această temă în timpul studiilor, dar majoritatea au rămas doar cu idei precum „ceva ce are de-a face cu evreii“ sau „nu trebuie să se repete niciodată“, fără a putea spune ceva mai concret. Există foarte puțini tineri care au vorbit despre Holocaust în cadrul familiei, dar chiar și aceia care au auzit ceva despre acesta de la bunicii lor, consideră că se vorbește prea mult despre acest termen, atât în școală, cât și în știrile de televiziune sau ziare, că se exagerază și că oamenii nu ar mai trebui să se ocupe atât de mult astăzi de această temă.

De o altă categorie aparțin tinerii care nu sunt interesați deloc de această temă: pot asocia doar concepte vagi cu aceasta și sunt chiar enervați de subiect. Ei sunt de părerea că trebuie să o iei de la capăt și să nu mai trăiești în trecut. Aceste persoane simt că nu au nimic de a face cu acest subiect și chiar de aceea nu doresc să primească informații din toate perspectivele în legătură cu această temă.

Au existat în cursul anchetei și oameni care pur și simplu nu au răspuns, fie pentru că nu au dorit să vorbească, fie pentru că nu aveau cunoștințe despre acest subiect. Tocmai prin tăcerea lor mi-au oferit totuși un răspuns la întrebările mele.

Recepția Holocaustului este așadar un lucru interesant de observat, atât în rândul amatorilor, cât și la nivel cultural, și anume ce întreprind cercetătorii specializați pentru a disemina cunoștințele asupra acestei teme. Toate contribuțiile menționate ajută la păstrarea vie a istoriei evreilor din Regensburg în memoria oamenilor și poate chiar la răspândirea unei imagini pozitive asupra coexistenței actuale dintre toate religiile. Faptul că există atât de multe evenimente diferite pe tema evreilor și a Holocaustului este un indiciu clar că acesta constituie încă o parte importantă a vieții de zi cu zi, chiar dacă au trecut atâția ani.

Autoare: *Tünde Barabás*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Andrea Gross*,
Universitatea Regensburg

Zeitungen, dass das übertrieben ist, und dass man sich heutzutage nicht mehr so viel mit diesem Thema beschäftigen sollte.

Zu einer anderen Kategorie gehören die Jugendlichen, die sich gar nicht für das Thema interessieren: sie können nur sehr vage Begriffe damit assoziieren und sie nervt das Thema sogar. Sie sind der Meinung, dass man neu anfangen und nicht mehr in der Vergangenheit leben sollte. Diese Personen haben das Gefühl, dass sie nichts mit dem Thema zu tun haben, und eben deshalb möchten sie nicht aus allen Richtungen Informationen bezüglich des Themas erhalten.

Es gab in der Umfrage auch Menschen, die einfach nicht antworteten, entweder weil sie darüber nicht sprechen wollten oder weil sie keine Kenntnisse über das Thema haben. Gerade durch ihr Schweigen haben sie aber doch eine Antwort auf meine Fragen gegeben.

Die Rezeption des Holocaust ist also interessant zu beobachten, sowohl unter den Laien, als auch auf der kulturellen Ebene, und zwar was Fachleute unternehmen, um Kenntnisse über das Thema zu verbreiten. Alle erwähnten Beiträge helfen, die Geschichte der Juden in Regensburg in der Erinnerung der Menschen lebendig zu halten und wahrscheinlich auch ein positives Bild über das heutige Zusammenleben aller Religionen zu verbreiten. Die Tatsache, dass es so viele unterschiedliche Veranstaltungen zu den Themen Juden und Holocaust gibt, ist ein klarer Hinweis darauf, dass sie, obwohl so viele Jahre vergangen sind, noch ein wichtiger Teil des Alltagslebens sind.

Verfasserin: *Tünde Barabás*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Andrea Gross*,
Universität Regensburg

Diversitatea teatrului studentesc în Regensburg

Teatrul m-a însoțit încă din timpul școlii: de când eram mai mică au fost organizate pentru noi diferite vizite la teatru. Mai târziu, am avut posibilitatea de a juca în trupa de teatru al școlii noastre. Am fost motivată și curioasă datorită acestui lucru să cunosc mai îndeaproape emoția schimbărilor de personaje și caractere, așadar cum pot să mă dau drept altă persoană, și cum arată și funcționează lumea teatrului și a actoriei. Printre cele mai dificile probleme se numără probabil să lucrezi într-o echipă, iar pe de altă parte să interpretezi o piesă în fața unui public. Dar cum se întâmplă cu toate lucrurile: ai nevoie doar de antrenament și totul se rezolvă până la urmă.

Experiențele trăite în timpul școlii mi-au marcat personalitatea: interesul meu pentru teatru a crescut mereu, astfel încât ca studentă la Catedra de Limbă și Literatură Germană al Universității Babeș-Bolyai m-am dedicat cercetărilor privind istoria teatrului. De aceea, am fost de asemenea curioasă cum funcționează teatrul în orașul Regensburg în general, precum și în cadrul Universității.

Teatrul orașului Regensburg din Piața Bismarck
Theater am Bismarckplatz

Orașul Regensburg, de care grupul din Cluj-Napoca a fost pe deplin încântat, este bogat în evenimente și festivități culturale; o dovadă a acestui fapt este și diversitatea teatrului. Astfel, există pe lângă Teatrul orașului Regensburg (*Stadttheater Regensburg*) din Piața Bismarck și Teatrul de Cabaret al

Die Vielfältigkeit des Studenten-Theaters in Regensburg

Seit meiner Schulzeit begleitet das Thema Theater mein Leben: Als wir noch klein waren, hatte man für uns Kinder verschiedene Theaterbesuche organisiert. Später hatte ich dann die Gelegenheit, selbst im Schultheater mitzumachen. Ich war motiviert und sehr neugierig darauf, das Gefühl des Charakter- und Personenwechsels näher kennen zu lernen, also wie ich mich bewusst für eine andere Person ausgeben kann und wie die Welt der Theaterstücke und des Schauspiels aussieht und funktioniert. Zu den schwierigsten Probleme dabei gehörte vielleicht, in einem Team zu arbeiten, andererseits ein Stück vor einem Publikum aufzuführen. Aber wie es mit so vielen Dingen ist: Man braucht nur Übung und am Ende klappt es.

Die während der Schulzeit erlebten Erfahrungen prägten meine Persönlichkeit: Mein Interesse für das Theater wurde immer größer, so dass ich mich als Studentin am Germanistik-Lehrstuhl der Babeș-Bolyai-Universität für die Fachrichtung „Theaterforschung“ entschied. In diesem Sinne war ich auch neugierig, wie Theater in der Stadt Regensburg im Allgemeinen sowie an der Universität funktioniert.

Die Stadt Regensburg, in der die Klausenburger Gruppe sich ganz verzaubert fühlte, ist reich an kulturellen Ereignissen und Veranstaltungen; ein Beweis dafür ist auch die Vielfältigkeit des Theaters. So gibt es außer dem Stadttheater Regensburg am Bismarckplatz z. B. auch das *Statt-Theater* für Kabarett, und das Publikum hat zudem die Gelegenheit, im sogenannten „Studententheater“ auch an der Universität Regensburg Aufführungen verschiedener Theatergruppen zu genießen.

orașului de exemplu, și publicul are posibilitatea de a se bucura și de diferite trupe de teatru de la Universitatea din Regensburg în așa-numitul „Teatru Studențesc“.

Teatrul orașului a fost construit la începutul secolului al XIX-lea și a trecut deja prin diferite modificări, denumiri, conduceri și premiere care au corespuns cu schimbarea timpurilor. Un eveniment important în viața locuitorilor din Regensburg și în istoria acestui teatru sunt Zilele Teatrului Bavarez, zile în care se pot vedea diferite tipuri de spectacole de teatru și concerte. Astfel, ai posibilitatea de a vedea actori și piese de teatru într-o atmosferă deosebită. Piese de teatru se adresează tuturor categoriilor de vârstă.

Pe lângă teatrul orașului funcționează de aproape 30 de ani un grup restrâns, compus dintr-o femeie și trei bărbați, care pune în scenă piese de cabaret în limba germană în care tratează teme politice și sociale de actualitate: *Statt-Theater*¹. Domnul Peter Nikisch, fondator, director și membru, mi-a povestit despre munca și eforturile grupului, și cum, în ciuda problemelor financiare periodice, nu și-a pierdut bucuria și entuziasmul de a apărea pe o scenă mică situată într-un subsol și decorată foarte drăguț. Cei patru membri ai acestui teatru se bucură de un public de bază care are uneori posibilitatea de a vedea spectacole ale unor trupe în turneu.

Mi se pare interesante în cercetarea mea și diversitatea și posibilitățile trupelor de teatru din cadrul Universității din Regensburg. Dacă ești student și vrei și/sau ai talent, poți să te alături unei trupe de teatru sau chiar să înființezi tu însuși o trupă. Pentru acest lucru, poți să ceri și ajutorul asociației studențești. Asociația studențească Bavaria

Inferioară/Palatinatul Superior [Studentenwerk Niederbayern/Oberpfalz] este una dintre organizațiile din Regensburg care informează și sprijină studenții, prin intermediul cantinelor, căminelor studențești, finanțare pentru educație sau fonduri pentru proiecte studențești de teatru, film, artă și muzică. Directoarea departamentului de promovare culturală al asociației studențești din cadrul Universității din Regensburg este doamna Ulrike Meier-Querel. Ea coordonează și sprijină trupele studențești de teatru. Chiar dacă trebuie să țină cont de o mulțime de reguli, ea este mereu pregătită să susțină noi idei și să ajute la implementarea lor. În timpul conversației noastre am observat entuziasmul său față de angajamentul studenților, chiar dacă trebuie rezolvate și discutate numeroase probleme organizatorice. La sfârșitul fiecărui semestru, este încântată de varietatea spectacolelor și este pregătită pentru următoarele dificultăți.

Trupele de teatru, cam 15 în număr, își desfășoară în mare parte activitatea independent, dar primesc sprijinul necesar, iar pe parcursul pregătirii unei piese au și posibilitatea de a învăța câte ceva despre realizarea tehnică a unui spectacol. Universitatea deține o scenă adevărată. Finanțarea pentru aceasta provine de la asociația studențească. Studenților care doresc să activeze în cadrul trupelor de teatru le este oferit așadar un teatru bine echipat. În plus, universitatea pune la dispoziție și spații pentru repetiție pentru pregătirea spectacolelor. Cerința unică și absolută pentru a deveni membru este de a fi student. Poți nu numai să te alături unei trupe de teatru, dar și să înființezi tu o trupă nouă. În fiecare an sunt prezentate în jur de 110 spectacole. Numărul trupelor de teatru variază în fiecare an din diferite motive: unele grupuri iau o pauză sau nu joacă neori datorită lipsei de membri. Diferite motive

Das Stadttheater wurde Anfang des 19. Jahrhunderts erbaut und hat schon verschiedene Umbauten, Bezeichnungen, Leitungen und Uraufführungen erlebt, so wie es den Veränderungen der Zeit entsprach. Eine wichtige Veranstaltung im Leben der Regensburger und in der Geschichte dieses Theaters sind die *Bayerischen Theatertage*, Tage an denen man verschiedene Arten von Theateraufführungen und Konzerten genießen kann. So hat man die Möglichkeit, Schauspieler und Theaterstücke in einer besonderen Atmosphäre zu erleben. Die Theaterstücke sind für alle Altersgruppen gedacht.

Außer dem Stadttheater existiert seit fast 30 Jahren eine kleine Gruppe, bestehend aus einer Frau und drei Männern, die Kabarettstücke in deutscher Sprache aufführen, in denen sie aktuelle politische und soziale Themen behandeln: Das *Statt-Theater*. Herr Peter Nikisch, Gründer, Leiter und Mitglied, erzählte mir von der Arbeit und den Mühen der Gruppe, und davon, wie trotz immer wiederkehrender finanzieller Probleme seine Lust und Begeisterung für das Auftreten auf einer kleinen Bühne, die in einem Keller eingerichtet und sehr schön ausgestattet ist, nie verloren ging. Die vier Mitglieder des *Statt-Theaters* freuen sich über ein Stammpublikum, und dieses hat manchmal auch Gelegenheit, Auftritte von Gastensembles anzuschauen.

Interessant erschienen mir bei meiner Recherche auch die Vielfaltigkeit und die Möglichkeiten der Theatergruppen an der Universität Regensburg. Wenn man Student/in ist und Lust und/oder Begabung hat, kann man in eine Theatergruppe eintreten oder selbst eine Gruppe gründen. Dafür kann man auch das Studentenwerk um Hilfe bitten. Das Studentenwerk Niederbayern/Oberpfalz ist eine unter anderem in Regensburg ansässige Organisation, die die Studierenden informiert

und unterstützt, sei es durch die Mensa, Studentenwohnungen, Ausbildungsfinanzierung oder Förderung für studentische Theater-, Film-, Kunst- und Musikprojekte. Die Leiterin der Kulturförderung im Studentenwerk an der Universität Regensburg ist Frau Ulrike Meier-Querel. Sie koordiniert und unterstützt studentische Theatergruppen. Obwohl man dabei viele Vorschriften im Auge behalten muss, ist sie immer bereit, neue Ideen zu unterstützen und bei der Umsetzung zu helfen. Während unseres Gesprächs bemerkte ich ihre Begeisterung für das Engagement der Studierenden, auch wenn viele organisatorische Dinge erledigt und besprochen werden müssen. Am Ende jedes Semesters wird sie von den unterschiedlichsten Aufführungen verzaubert und ist so für die nächsten Schwierigkeiten gerüstet.

Die Theatergruppen, gut 15 an der Zahl, sind meist selbstständig, erhalten aber die nötige Unterstützung, und während der Vorbereitung eines Stückes haben sie auch die Gelegenheit, etwas über die technische Realisierung einer Veranstaltung zu lernen. Die Universität besitzt nämlich eine richtige Bühne. Die finanzielle Förderung hierfür stammt vom Studentenwerk. Studierenden, die aktiv in den Theatergruppen mitwirken möchten, wird also ein sehr gut ausgestattetes Theater geboten. Außerdem bietet die Universität für die Vorbereitung von Aufführungen auch Proberäume. Die einzige und unbedingte Voraussetzung, um Mitglied werden zu können, ist, dass man Studierender ist. Man kann nicht nur einer Theatergruppe beitreten, sondern auch selbst eine neue gründen. Pro Jahr werden ungefähr 110 Aufführungen präsentiert. Die Anzahl der Theatergruppen variiert jedes Jahr aus unterschiedlichen Gründen: Manche Gruppen machen eine Pause oder spielen aus Personalmangel zeitweise nicht. Es können viele Gründe zu Unterbrechungen führen, doch die Gruppen haben Gelegenheit, immer wieder neu zu beginnen.

1] Cuvântul „statt“ are sensul de „în loc de“ (observația redacției).

pot conduce la întreruperi, dar trupele au posibilitatea de a porni mereu de la capăt.

În cele ce urmează, voi prezenta unele dintre aceste **trupe de teatru**:

Una dintre trupele de teatru din cadrul universității foarte dedicată și care se prezintă mereu într-un format nou este trupa **Babylon**, condusă de către doamna Christine Kramel. După cum denumirea sugerează deja, este vorba despre dialogul dintre studenți străini proveniți din medii culturale diferite, care aleg un curs de limba germană, în scopul de a învăța mai bine limba. Acest ansamblu se constituie în fiecare semestru cu noi membri. În timpul cursului de limbă, studenții lucrează cu o anumită piesă aleasă, interpretează, iar la sfârșitul semestrului există posibilitatea unei reprezentații. În acest mod, studenții străini au posibilitatea de a stăpâni limba germană și de a cunoaște atât propria cultură, cât și altele, precum și de a-și descoperi și prezenta talentele artistice. Trupa *Babylon* există de 13 ani, iar numărul de membri oscilează între 25 și 43. De aceea, piesele sunt uneori adaptate de către regizori pentru ca fiecare membru să poată participa în mod activ și creativ. Din când în când, roluri adiționale sunt incluse sau unele existente omise.

O biografie interesantă are și trupa de teatru **Theaterforum** [Forumul Teatral], condusă de către Roland Weisser. Acesta este el însuși actor și are experiență ca regizor, așa că s-a decis să-și formeze o trupă proprie de teatru, un grup în care studenții pe lângă interpretarea de roluri să poată și regiza. Aceștia se descriu drept „o adunătură foarte amestecată“ deoarece membrii sunt atât studenți germani, cât și străini proveniți de la specializări și domenii diferite. În mod regulat, regia unei piese care trebuie interpretată pe scenă este preluată de către

un alt membru. În acest fel, o persoană poate să își demonstreze calitățile de actor, precum și să joace „rolul“ regizorului.

O altă trupă importantă de teatru este **Regensburger Studententheater** (Teatrul Studențesc din Regensburg), fondat în 1976. În timp, acesta a devenit unul dintre cele mai vechi și mai mari teatre independente ale studenților din Europa, chiar dacă uneori are nevoie și acesta de finanțare. Este compus din studenți de la toate facultățile și absolvenți angajați profesional, astfel încât numărul de membri variază între 40 și 500 de persoane. Din păcate, nu am avut posibilitatea de a discuta cu directorul trupei, domnul Reinhard Meyer, deoarece acesta era ocupat cu repetiții și pregătiri suplimentare pentru spectacol. Această trupă își propune să interpreteze teatru vorbit și muzical, având piese din antichitate până în prezent. Are tendința de a interpreta piese mai puțin cunoscute, care au fost prezentate mai rar pe scenele din oraș.

Alte trupe de teatru mai mult sau mai puțin active din cadrul Universității sunt: *ArtTacke*, *Bloody Actors Department (B.A.D.)*, *DINGS Impro*, *Freigeister*, *Germanistentheater*, *Jazznuts*, *Lunatiki*, *RUP's, too*, *Shakespeare & Company*, *Tanz-Sport-Theater*, *Theater ImPuls*, *Theatre de la lune*, *The & Company*, *ueTheater*. Toate aceste trupe dedicate de dans, muzică și teatru își desfășoară activitatea în mod independent. Acestea își aleg singure piesele, le prelucrează și le interpretează. Cu ajutorul asociației studențești pun în scenă apoi spectacole de amploare.

În ansamblu, am observat că diferența dintre trupele studențești de teatru din Germania și cele din România este foarte mare.

Regensburg, de fapt Germania în general, spre deosebire de România, promovează nu doar actorii profesionali, ci și actorii

Im Folgenden werden einige dieser **Theatergruppen** präsentiert:

Eine sehr engagierte und immer wieder in neuem Format auftretende Theatergruppe der Universität ist die Gruppe **Babylon**, geleitet von Frau Christine Kramel. Wie schon der Name der Gruppe sagt, ist die Rede von ausländischen Studierenden mit unterschiedlichen kulturellen Hintergründen, die einen Deutschkurs wählen, um die Sprache besser zu erlernen. Dieses Ensemble bildet sich jedes Wintersemester neu. Während des Sprachkurses erarbeiten die Studierenden ein ausgewähltes Stück, interpretieren es, und am Ende des Semesters besteht die Möglichkeit der Aufführung. Dadurch haben die ausländischen Studierenden Gelegenheit, die deutsche Sprache besser zu beherrschen und sowohl die eigene als auch andere Kulturen kennen zu lernen, sowie künstlerische Begabungen zu entdecken und auch vorzustellen. Die Gruppe Babylon existiert seit 13 Jahren, die Anzahl der Mitglieder schwankt zwischen 25 und 43. Deshalb werden die Stücke von den Regisseuren manchmal ein wenig umgeschrieben, damit jeder kreativ und aktiv mitwirken kann. Ab und zu werden zusätzliche Rollen hinzugefügt oder bestehende weggelassen.

Einen anderen interessanten Hintergrund hat die Theatergruppe **Theaterforum**, gegründet von Roland Weisser. Er selbst ist Schauspieler und hat Erfahrung als Regisseur und entschied sich dann, eine eigene Theatergruppe zu gründen, eine Gruppe, in der die Studierenden außer mitzuspielen auch Regie führen können. Sie bezeichnen sich als „ausgesprochen bunt gemischter Haufen“, denn die Mitglieder sind sowohl deutsche als auch ausländische Studierende aus verschiedenen Studienrichtungen und Studiengängen. Regelmäßig übernimmt ein anderes Mitglied die Regie der Stücke, die auf der Bühne aufgeführt werden sollen. Auf diese Weise kann

man sich sowohl als Schauspieler beweisen als auch „die Rolle“ des Regisseurs spielen.

Eine andere erwähnenswerte Theatergruppe ist das **Regensburger Studententheater**, das 1976 gegründet wurde. Inzwischen ist es eines der ältesten und größten unabhängigen Studententheater Europas, obwohl es manchmal auch Förderung benötigt. Es besteht aus Studierenden aller Fakultäten und berufstätigen Ehemaligen, so dass die Anzahl der Mitglieder zwischen 40 und 50 Personen variiert.

Leider hatte ich keine Gelegenheit, persönlich mit dem Leiter Herrn Reinhart Meyer zu sprechen, weil er mit zusätzlichen Proben und Vorbereitungen beschäftigt war. Diese Gruppe strebt an, Sprech- und Musiktheater aufzuführen, mit Stücken von der Antike bis zur Gegenwart. Sie hat die Tendenz, meist weniger bekannte Stücke zu spielen, die nur selten auf den städtischen Bühnen gezeigt werden.

Andere mehr oder weniger aktive Theatergruppen der Universität sind: *ArtTacke*, *Bloody Actors Department (B.A.D.)*, *DINGS Impro*, *Freigeister*, *Germanistentheater*, *Jazznuts*, *Lunatiki*, *RUP's, too*, *Shakespeare & Company*, *Tanz-Sport-Theater*, *Theater ImPuls*, *Theatre de la lune*, *The & Company*, *ueTheater*. All diese engagierten Tanz-, Musik- und Theatergruppen sind selbstständig. Sie wählen also die Stücke selbst aus, erarbeiten und interpretieren sie. Mithilfe des Studentenwerks realisieren sie dann großartige Veranstaltungen.

Insgesamt ist mir aufgefallen, dass der Unterschied zwischen Studententheatergruppen in Deutschland und Rumänien sehr groß ist.

Regensburg, eigentlich Deutschland im Allgemeinen, fördert im Gegensatz zu Rumänien nicht nur professionelle Schauspieler, sondern auch Laienschauspieler, in unserem Fall

amatori, în cazul nostru, studenții actori. Mai mult decât atât, în Germania există posibilitatea, în calitate de elev sau student, de a cunoaște și chiar studia pedagogia teatrală. În acest fel, o persoană își poate dezvolta încă de la o vârstă fragedă talentele și interesele sale artistice. Educația artistică ajută la pregătirea individului, precum și la dezvoltarea societății. Sper, de aceea, ca și în România educația artistică să se dezvolte și să fie încurajată.

Autoare: *Éva Gerlinde Döringer*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Sonja Plank*,
Universitatea Regensburg

studentische Schauspieler. Außerdem hat man in Deutschland als Schüler und Studierender die Gelegenheit, Theaterpädagogik kennen zu lernen oder sogar zu studieren. Auf diese Weise kann man schon in ganz jungem Alter die eigenen künstlerischen Begabungen und Interessen entwickeln. Künstlerische Erziehung hilft sowohl bei der Ausbildung des Individuums als auch bei der Entwicklung der Gesellschaft. Deshalb hoffe ich, dass auch in Rumänien die künstlerische Erziehung in Zukunft zunehmend zum Thema gemacht und gefördert wird.

Verfasserin: *Éva Gerlinde Döringer*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Sonja Plank*,
Universität Regensburg

Oana Maria Hodîrnău

Rolul turismului în Regensburg

Orașul Regensburg, sau „cel mai nordic oraș al Italiei“ cum este din când în când numit, este unul dintre cele mai vechi orașe din Germania și reședința episcopală a diocезei Regensburg. De-a lungul secolelor, orașul a trecut prin mai multe schimbări ale numelui, ca de exemplu Radasbona, Ratasbona sau Ratisbona, dar și denumiri fanteziste precum Quadrata, Germanisheim, Hyatopolis, Ymbriopolis, Reginopolis și Tyberina. Mai mult decât atât, în Regensburg trăiește și cea mai veche comunitate evreiască din Bavaria și una dintre cele mai numeroase din Europa. Important de menționat este și blazonul orașului Regensburg, care arată două chei de argint încrucișate diagonal pe fondul unui scut roșu; steagul orașului este alb și roșu.

Regensburg este, cu aproape 150.000 de locuitori, unul dintre cele mai mari patru orașe ale Bavariei. Orașul este împărțit în 18 cartiere și are o așezare destul de compactă.

Regensburg menține un număr de parteneriate cu orașe din diferite țări, ca de exemplu Italia, Ungaria, Ucraina, Republica Cehă, Franța, dar și din China, Marea Britanie sau Statele Unite ale Americii.

Orașul cultural Regensburg

Anul 2010 joacă un rol considerabil și important în viața orașului Regensburg. În acest an sunt sărbătorite mai multe aniversări: 750 de ani de la numirea lui Albertus

Magnus ca episcop de Regensburg, 100 de ani de la expoziția landului Palatinatul Superior, 100 de ani de la înființarea Școlii de Canto și Muzică, 360 de ani de la înființarea Berăriei Episcopale [Brauerei Bischofshof], 800 de ani de la stabilirea Ordinului Teutonic [Deutschorden] în Regensburg, 200 de ani de la nașterea lui Franz Xaver von Schönwerth, 100 de ani de la înființarea Grupului Internațional al Scriitorilor din Regensburg [Regensburger Schriftstellergruppe International] și multe altele. Anul 2010 este așadar pentru Regensburg asemeni unei „explozii culturale“.

Două evenimente sunt în mod deosebit în centrul activităților din 2010: începutul unei noi epoci pentru Regensburg ca urmare a căderii Sfântului Imperiu Romano-German și a pierderii poziției politice centrale în 1810. Locuitorii orașului Regensburg sărbătoresc centenarul unirii sale cu Regatul Bavariei în 1910. Mai presus de toate, aceștia sărbătoresc viziunea din 1910 asupra unui nou secol care a avut inițiative concrete precum inaugurarea Portului Luitpold, amplasarea sediului de afaceri și cultivarea unei culturi de rememorare a marilor personalități ale Regensburg-ului și ale Palatinatului Superior. Cu un program bogat în expoziții, lecturi de texte, evenimente muzicale și o amplă expoziție de artă, Regensburg va aniversa un an al celor „10 începuturi“ care și-au lăsat amprenta și care pot fi resimțite de oraș, fie în mod direct sau indirect.

Die Rolle des Tourismus in Regensburg

Die Stadt Regensburg, oder wie sie ab und zu genannt wird, „die nördlichste Stadt Italiens“ ist eine der ältesten Städte in Deutschland und Bischofssitz der Diözese Regensburg. Im Laufe der Jahrhunderte hat die Stadt mehrere Namenveränderungen durchlaufen, wie zum Beispiel *Radasbona*, *Ratasbona* oder *Ratisbona* oder Phantasiebezeichnungen wie *Quadrata*, *Germanisheim*, *Hyatopolis*, *Ymbriopolis*, *Reginopolis* und *Tyberina*. In Regensburg gab es außerdem die erste jüdische Gemeinde in Bayern, die eine der bedeutendsten in Europa war. Noch unbedingt zu erwähnen ist das Wappen der Stadt Regensburg, das zwei schräg gekreuzte silberne Schlüssel auf einem roten Schild zeigt; die Stadtflagge ist weiß und rot.

Mit knapp 135.000 Einwohnern ist Regensburg eine der vier größten Städte Bayerns. Die Stadt ist in 18 Stadtbe-

zirke gegliedert und hat einen relativ kompakten Siedlungskörper.

Regensburg unterhält mehrere Partnerschaften mit Städten in verschiedenen Ländern, wie zum Beispiel Italien, Ungarn, der Ukraine, Tschechien, Frankreich aber auch China, Großbritannien oder den USA.

Machetă din fontă reprezentând în miniatură orașul vechi din Regensburg
Stadtmodell der Regensburger Altstadt

Pe baza conținutului programului se poate afirma că din februarie și până la sfârșitul anului vor avea loc evenimente culturale în fiecare sfârșit de săptămână.

Situația industriei turistice

Regensburg – unul dintre cele mai frumoase orașe din lume – este un oraș iubit și foarte vizitat. Vara, dar și iarna, se pot auzi diferite limbi vorbindu-se pe străzile orașului – lucru care înseamnă că turiștii vizitează Regensburg. Pentru a afla mai multe lucruri pe această temă, i-am luat un interviu doamnei Michaela Fichtl, directoarea Centrului de Informare Turistică din Regensburg.

Care sunt cele mai vizitate/populare atracții turistice?

Catedrala, vechea Primărie, Podul, bineînțeles. Catedrala este foarte cunoscută, nu doar datorită arhitecturii, ci și datorită corului, unul dintre cele mai renumite coruri din lume – numit Domspatzen, o veritabilă „atracție sonoră” a Regensburg-ului. Corul catedralei cântă în fiecare duminică la ora 10 în Catedrala Sfântul Petru, dar și în diferite alte locații și zile.

Din ce țară provin cea mai mare parte a turiștilor? Cât timp petrec aici? Și unde stau peste noapte?

Turiștii francezi sunt în creștere, dar turiștii de peste tot vin aici, și nu în ultimul rând vin oameni de afaceri. De obicei, aceștia stau în medie 1,8 zile. Se cazează în hoteluri precum „Altstadt Hotel Karmeliten“, „Hotel zum Fröhlichen Türken“, „Hotel am Peterstor“, „Star Inn Hotel“, „Hotel Mün-

chner Hof“, „Hotel Roter Hahn“, „Hotel Goliath am Dom“ etc. Dar și în apartamente de vacanță sau hostel. Vin de asemenea și o mulțime de cicliști care vor să se bucure de frumusețea naturii din estul Bavariei. Pentru aceștia sunt disponibile locuri de camping echipate cu toate facilitățile.

Kulturstadt Regensburg

Das Jahr 2010 spielt eine große und wichtige Rolle im Leben der Stadt Regensburg. Dieses Jahr werden verschiedene Jubiläen gefeiert: 750 Jahre Albertus Magnus, 100 Jahre Wirtschaftsstandort Regensburg, 100 Jahre Sing- und Musikschule, 360-jähriges Bestehen der Brauerei Bischofshof, 800 Jahre Deutschordenskommende in Regensburg, 200. Geburtstag Franz Xaver von Schönwerth, 100 Jahre Regensburger Schriftstellergruppe International und viele mehr. Das Jahr 2010 ist für Regensburg also wie eine „Kulturexplosion“.

Zwei wichtige Ereignisse stehen besonders im Mittelpunkt der Aktivitäten 2010: Regensburg brach nach dem Ende des Heiligen Römischen Reiches Deutscher Nation und dem Verlust der zentralen politischen Wirkungsstätte 1810 in eine neue Zeit auf. Die Regensburger feierten das 100-jährige Jubiläum dieses Anschlusses an das Königreich Bayern im Jahr 1910. Vor allem aber feierten sie 1910 die Visionen für ein neues Jahrhundert mit konkreten Initiativen wie der Eröffnung des Luitpold-Hafens, der Positionierung des Wirtschaftsstandorts und der Pflege der Erinnerungskultur an große Persönlichkeiten Regensburgs und der Oberpfalz.

Mit einem reichen Programm an Ausstellungen, Lesungen, Musikveranstaltungen und einer großen Kunstausstellung wird in Regensburg ein Jahr lang der „...10 Aufbruch“ seine Spuren hinterlassen und auch direkt zu spüren sein.

Anhand der Veranstaltungsübersicht kann man feststellen, dass von Februar bis Ende des Jahres an jedem Wochenende kulturelle Veranstaltungen stattfinden.

Die Situation der Tourismusindustrie

Regensburg – eine der schönsten Städte der Welt – ist eine beliebte und vielbesuchte Stadt. Im Sommer, aber auch im Winter kann man auf der Straße viele verschiedene Sprachen hören – d. h., dass die Touristen Regensburg besichtigen. Um mehr über dieses Thema zu erfahren, führte ich ein Interview mit Michaela Fichtl, der Leiterin der Tourist Information in Regensburg.

Welche sind die meist besuchten/beliebtesten Sehenswürdigkeiten?

Natürlich der Dom, das alte Rathaus, die Brücke. Der Dom ist sehr bekannt, nicht nur wegen der Architektur, sondern auch wegen des Chores, einer der berühmtesten Chöre der Welt – die Domspatzen, eine besondere „Hörenswürdigkeit“ in Regensburg. Die Domspatzen singen jeden Sonntag um 10 Uhr im Dom St. Peter, aber auch an verschiedenen anderen Orten und Tagen.

Aus welchem Land kommen die meisten Touristen? Wie lange bleiben sie hier? Und wo übernachten sie?

Die Franzosen sind im Vormarsch, aber von überall her kommen die Touristen, und nicht zuletzt auch die Geschäftsleute. In der Regel bleiben sie im Durchschnitt 1,8 Tage. Sie übernachten in Hotels wie z. B. „Altstadt Hotel Karmeliten“, „Hotel zum Fröhlichen Türken“, „Hotel am Peterstor“, „Star Inn Hotel“, „Hotel Münchner Hof“, „Hotel Roter Hahn“, „Hotel Goliath am Dom“ (Vorzeigeobjekt) u. a. Aber auch in Ferienwohnungen oder im Hostel. Es gibt außerdem ganz viele Radler, die die Schönheit der ostbayerischen Natur genießen möchten. Für sie stehen gut ausgestattete Campinganlagen zur Verfügung.

Cât de important este turismul pentru Regensburg?

Turismul joacă un rol foarte important pentru Regensburg, se poate spune că orașul supraviețuiește datorită turismului. În spatele numelui „Regensburg“ se ascund o mulțime de povești.

Turismul este foarte important și pentru gastronomie: se găsesc multe cafenele și restaurante cu bucătărie tradițională, dar și cu influențe din Franța, Asia, Italia. Foarte important de menționat este „Wurstkuchl“, cel mai vechi local cu cârnați din lume. Cârnații, la fel ca varza murată și muștarul, sunt produse chiar aici după o rețetă străveche. Cârnații sunt foarte renumiți în toată regiunea și chiar la nivel mondial.

Există tururi ale orașului diferite?

Da, există 50 de tipuri de tururi: turul clasic – „Regensburg, descoperă un oraș istoric“. Acest traseu merge la Catedrală, Podul de Piatră, Porta Praetoria și la vechea Primărie, precum și la multe altele și durează între o oră jumătate și două ore. Pe lângă acesta, există turul „Gell, da schaugst!“ – istoria orașului în dialect; turul „Regensburg e super“ – pentru adolescenți și tineri; turul „Eu vād ce tu nu vezi“ – Regensburg pentru copii; turul „Haina de mătase și pâinea foamei“ – Regensburg în secolul al XIX-lea și multe altele.

În legătură cu impactul crizei economice asupra

turismului: Se poate recunoaște o scădere în numărul turiștilor?

Regensburg este singurul oraș din Germania care a înregistrat un „plus“ în anul 2009. Numărul de turiști este într-o creștere constantă.

Ce strategii se folosesc pentru contracararea unui declin? Cum puteți explica această creștere a numărului de turiști?

Călătoriile în scopuri de afaceri, dar și turistice, sunt foarte importante; exprimate în procente, călătoriile de afaceri reprezintă 50%, iar turiștii 50%. Conferința fizicienilor

Wie wichtig ist der Tourismus für Regensburg?

Der Tourismus spielt eine sehr wichtige Rolle für Regensburg, man könnte sagen, vom Tourismus überlebt Regensburg. Hinter dem Namen „Regensburg“ versteckt sich viel Geschichte.

Auch für die Gastronomie ist der Tourismus sehr wichtig: Es gibt sehr viele Cafés und Restaurants mit traditioneller Küche, aber auch mit Einflüssen aus Frankreich, Asien, Italien. Sehr wichtig zu erwähnen ist die „Wurstkuchl“, die älteste Bratwurststube der Welt. Die Bratwurst wie das Sauerkraut und auch der Senf werden dort nach einem uralten Rezept selbst hergestellt. Die Würste sind sehr bekannt im ganzen Land und auch weltweit.

Gibt es verschiedene Stadtführungen?

Ja, es gibt 50 Arten von Führungen: der Klassiker – „Regensburg, eine historische Stadt erleben“. Dieser Rundgang führt zum Dom, zur Steinernen Brücke, zur Porta Praetoria und zum Alten Rathaus und vielem anderen mehr und dauert 1,5 bis 2 Stunden. Außerdem „Gell, da schaugst!“ – Stadtgeschichte in Mundart; „Bock auf Regensburg“ – für Teens und Twens; „Ich sehe was, was Du nicht siehst...“ – Regensburg für Kids; „Seidenfrack und Hungerbrot“ – Regensburg im 19. Jahrhundert und viele andere mehr.

Zum Einfluß der Wirtschaftskrise auf den Tourismus: Konnte man einen Rückgang der Touristenzahlen erkennen?

Regensburg ist die einzige Stadt in Deutschland, die im Jahr 2009 ein „Plus“ verzeichnen konnte. Die Anzahl der Touristen steigt stetig an.

Welche Strategie wurde angewandt, um einem Rückgang entgegen zu wirken? Wie können Sie diese Steigerung der Zahlen erklären?

Die Geschäftsreisenden sind sehr wichtig, aber auch die Touristen, in Prozent ausgedrückt sind es 50% Geschäftsreisende und 50% Touristen. Die Physikertagung im Frühling spielte beispielsweise auch eine große Rolle für den Tourismus. Vom 22. März bis 27. März haben sich über 5000 Physikerinnen und Physiker aus dem In- und Ausland getroffen, um über die neuesten Forschungsergebnisse zu diskutieren.

Nach der Ernennung von Papst Benedikt XVI, der in Regensburg gewohnt hat, sind viele Touristen nach Regensburg gekommen, um den Dom, in dem er oft Messen gehalten hat, zu besichtigen.

Regensburg zählt seit 2006 zum „UNESCO Welterbe der Menschheit“, das heißt Vergangenheit und Gegenwart bedeuten Zukunft für Regensburg.

Regensburg ist keine sehr große Stadt, man kann hier alles sehr schnell auch zu Fuß erreichen.

Hat sich das Verhalten der Touristen verändert? Wie wirkt sich die WM auf den Tourismus aus?

Die WM wirkt sich kurzfristig auf den Tourismus aus. Ansonsten hat es keine großen Veränderungen bezüglich der Übernachtungen oder Stadtführungen gegeben.

Welche Einflussfaktoren wirken sich positiv oder auch negativ auf den Tourismus aus?

Die allgemeine Bewertung, die guten Hotels und das gute Image wirken sich natürlich positiv auf den Tourismus aus.

din primăvară de exemplu, a avut un rol considerabil și pentru turism. Din 23 martie până în 27 martie s-au întâlnit peste 5000 de fizicieni din țară și din străinătate pentru a discuta despre ultimele rezultate ale cercetărilor.

După numirea Papei Benedict XVI, care a locuit în Regensburg, mulți turiști au venit în Regensburg pentru a vizita Catedrala în care acesta a oficiat adesea slujbe.

Regensburg este din anul 2006 pe „Lista Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO“, adică trecutul și prezentul înseamnă viitorul Regensburg-ului.

Regensburg nu este un oraș foarte mare, aici se poate ajunge pe jos rapid peste tot.

*S-a schimbat comportamentul turiștilor?
Ce efect a avut Campionatul Mondial de Fotbal asupra turismului?*

Campionatul Mondial de Fotbal a avut un efect de scurtă durată asupra turismului. Altminteri, nu s-au înregistrat modificări majore în ceea ce privește cazarea sau tururile orașului.

Ce factori au avut un efect pozitiv sau negativ asupra turismului?

Aprecierea generală, hotelurile bune și imaginea excelentă au desigur un impact pozitiv asupra turismului. Angajații serviciilor trebuie să fie prietenoși. Personalul Centrului de Informare Turistică din Regensburg stă la dispoziția clienților cu răspunsuri la orice întrebare sau cu sfaturi. Cunoștințele acestora de limbi străine sunt de asemenea foarte importante pentru a putea conversa cu turiști din alte țări și pentru a-i face pe turiști să se simtă bine.

Vă mulțumesc pentru interviu.

Eu însumi am fost foarte impresionată de orașul Regensburg și mă bucur că turismul nu a avut de suferit din cauza crizei economice. Catedrala, Casa Goliath, Podul de Piatră, Wurstkuchl, Casa Kepler, vechea Primărie, Fabrica de Tutun sunt doar câteva dintre punctele uimitoare de atracție care fac Regensburg-ul unul dintre cele mai frumoase orașe din lume.

Autoare: *Oana Maria Hodîrnău,*
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Partener de tandem: *Christian Curac,*
Universitatea Regensburg

Die Service-Kräfte müssen freundlich sein. Das Personal der Regensburg Tourist Information ist da, um jede Frage zu beantworten oder Tipps zu geben. Deren Fremdsprachenkenntnisse sind auch sehr wichtig, damit sie sich mit den Touristen aus anderen Ländern unterhalten können und die Touristen sich wohl fühlen.

Vielen Dank für das Interview.

Mich persönlich hat die Stadt Regensburg sehr beeindruckt, und ich bin froh, dass der Tourismus unter der Wirtschaftskrise nicht gelitten hat. Der Dom, das Goliathhaus, die Steinerne Brücke, die Wurstkuchl, das Keplerhaus, das Alte Rathaus, die Schnupftabakfabrik sind nur ein paar der beeindruckenden Sehenswürdigkeiten, die Regensburg zu einer der schönsten Städte der Welt machen.

Verfasserin: *Oana Maria Hodîrnău,*
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartner: *Christian Curac,*
Universität Regensburg

Eszter Király

Anglicisme în presa studentească din Regensburg

„Forța unei limbi nu rezidă în faptul că respinge orice elemente străine, ci în faptul că le devorează.“

Johann Wolfgang Goethe

Contactele între universități din țări diferite oferă studenților o imensă oportunitate de a cunoaște o altă cultură și mentalitate, precum și de a studia tradițiile și caracteristicile unei țări nu doar din afară, ci aprofundându-le în țara respectivă. Mulțumită proiectului nostru tandem cu Universitatea din Regensburg, am avut posibilitatea unică de a „experimenta“ personal o parte din Germania, un oraș bavarez, și anume Regensburg, precum și de a cunoaște mai îndeaproape mentalitatea oamenilor și caracteristicile orașului cu ajutorul unor teme ale proiectului.

Tema mea de studiu asupra regiunii a fost presa studentească din Regensburg, iar ceea ce m-a interesat în mod particular a fost frecvența anglicismelor în limbajul presei și impactul acestora, influența acestora asupra cititorului, în special asupra tineretului. În paginile următoare doresc să prezint rezultatele cercetării mele.

Presa studentească din Regensburg

Regensburg, situat în estul Bavariei, este un oraș cultural și universitar în care studenții joacă un rol important. Orașul are aproximativ 150.000 de locuitori, dintre care o pondere de aproximativ 20% este reprezentată de studenți.

În oraș există o gamă extrem de largă de baruri, cafenele, restaurante, centre pentru tineret, diferite concerte, spectacole de teatru, petreceri, expoziții, care să asigure posibilități de divertisment și de întâlnire pentru cei 20.000 de studenți. Pe lângă aceste evenimente și locuri culturale, presa joacă și ea un rol important, informativ, în viața studenților. Există numeroase ziare, reviste, periodice, care abordează știrile curente și locale și caracte-

Anglizismen in der Regensburger Jugendpresse

„Die Gewalt einer Sprache ist nicht, dass sie das Fremde abweist, sondern dass sie es verschlingt.“

Johann Wolfgang von Goethe

Kontakte zwischen Universitäten aus unterschiedlichen Ländern bieten den Studierenden eine großartige Chance, eine andere Kultur und Mentalität kennenzulernen, sowie die Traditionen und Charakteristika eines Landes nicht nur von außen zu betrachten, sondern im Land selbst zu vertiefen. Dank unseres Tandem-Projekts mit der Regensburger Universität hatten wir die einzigartige Möglichkeit, einen Teil von Deutschland, eine bayerische Stadt, nämlich Regensburg, persönlich zu „erfahren“ und die Mentalität der Menschen sowie die Charakteristika der Stadt mit Hilfe von Projektthemen näher kennenzulernen.

Mein landeskundliches Thema war die Regensburger Jugendpresse, und was mich besonders interessierte, war die Häufigkeit der Anglizismen in der Pressesprache und ihre Wirkung, ihr Einfluss auf die Leser, insbesondere auf die Jugendlichen. Im Folgenden möchte ich die Ergebnisse meiner Recherche präsentieren.

Die Regensburger Jugendpresse

Das ostbayerische Regensburg ist eine Kultur- und Universitätsstadt, in der die Studierenden eine wichtige Rolle einneh-

men. Die Stadt hat ca. 135.000 Einwohner, von denen 20% Studierende sind. In der Stadt gibt es ein enorm großes Angebot an Bars, Cafés, Gaststätten, Jugendzentren, an unterschiedlichen Konzerten, Theateraufführungen, Partys, Ausstellungen, die die Unterhaltungs- und Begegnungsmöglichkeiten für die 22.000 Studenten sicherstellen. Außer diesen kulturellen Veranstaltungen und Orten spielt die Presse auch eine wichtige, informative Rolle im Studentenleben. Es gibt zahlreiche Zeitungen, Magazine, Zeitschriften, die die aktuellen und lokalen Informationen und Besonderheiten der Stadt thematisieren. Zu den wichtigsten Regensburger Printmedien gehören: *Mittelbayerische Zeitung*, *kult Magazin*, *Regensburger Wochenblatt*, *filter-Magazin für Regensburg-Ostbayern*, *Regensburger Stadtzeitung*, *Kulturjournal Regensburg*, *hugo-das Magazin*.

Was lesen die Jugendlichen in Regensburg gerne? Welche Zeitungen und Zeitschriften nehmen sie täglich in die Hand? Meinen Recherchen nach spielen für die Studierenden und Jugendlichen das *kult Magazin* und das *filter Magazin für Regensburg-Ostbayern* die größte Rolle, weil sie informativ und unterhaltsam für Jugendliche zu sein scheinen.

Das kostenlose *kult Magazin* mit einer Auflage von 25.000 Exemplaren ist ein echtes „Hobby“ der Leser. Das Magazin erscheint jeden Monat und wird in Bars, Restaurants, Kneipen und Gaststätten verteilt. Es richtet sich an eine klar definierte junge Zielgruppe im Alter zwischen 16 und 30 Jahren. Im Mit-

ristici ale orașului. Printre cele mai importante organe de presă scrisă din Regensburg, se numără: *Mittelbayerische Zeitung* [*Ziarul central-bavarez*], *kult Magazin* [*Revista kult*], *Regensburger Wochenblatt* [*Ziarul săptămânal din Regensburg*], *filter – Magazin für Regensburg-Ostbayern* [*filter – Revistă pentru Regensburg-Bavaria de Est*], *Regensburger Stadtzeitung* [*Ziarul orașenesc din Regensburg*], *Kulturjournal Regensburg* [*Revista culturală din Regensburg*], *hugo – das Magazin* [*hugo – revista*].

Ce citesc cu plăcere tinerii din Regensburg? Pe care dintre periodice le răsfoiesc zilnic? Cercetările mele au arătat că pentru studenți și tineri revistele *kult Magazin* și *filter Magazin für Regensburg-Ostbayern* au rolul cel mai important deoarece par să fie informative și amuzante pentru tineri. Revista distribuită gratis *kult*, cu un tiraj de 25.000 de exemplare, reprezintă un adevărat „hobby“ pentru cititor. Revista apare lunar și este distribuită în baruri, restaurante, cafenele și pub-uri. Se adresează unui grup-țintă clar definit de tineri cu vârstele cuprinse între 16 și 30 de ani. Atenția revistei din Regensburg se concentrează asupra unor texte care includ, printre altele, subiecte despre viață, bucătăria, muzica, timpul liber, prietenii, moda, sport, cultura și modul de trai din Regensburg. Tânăra echipă de ziariști a revistei încearcă să prezinte teme atractive drept „distracție“ pentru tineri și să le atragă atenția cu informații și sfaturi actuale, relevante. Astfel, în repertoriul revistei se regăsesc recenzii de cărți, filme și muzică, precum și interviuri, portrete ale unor artiști, subiecte legate de știință și o indispensabilă galerie foto atractivă a petrecerilor care pune mereu în mișcare inimile și amintirile tinerilor. În general, toate rubricile și articolele au o structură asemănătoare, iar pe lângă textele și imaginile relevante, anunțurile publicitare au un rol important din punct de vedere optic, și de asemenea financiar, pentru revistă.

În anul 2002 a apărut în oraș primul număr al revistei *filter*, care astăzi, cu un tiraj de 20.000 de exemplare, este cea de a doua revistă de tineret care apare lunar din Regensburg. Este distribuită gratis în cafenele, mall-uri, restaurante, cinematografe, discotecii, instituții culturale și benzinării. Obiectivul său este de a prezenta fața dinamică, plină de viață a Regensburg-ului. Grupul-țintă cărui se adresează revista orașenească și regională îi cuprinde pe toți cei interesați de cultură și stil de viață din Regensburg cu vârstele între 18 și 30 de ani. Echipa tânără și motivată de redacție scrie și vorbește într-un limbaj contemporan, modern care să fie în același timp provocator și amuzant, informativ și interesant. Abordează întotdeauna teme actuale și regionale; în articole sunt comentate, dar și criticate, domeniile care reprezintă interes pentru grupul-țintă, pentru tineret: politică, cultură, muzică, mașini, modă, cinema, sfaturi pentru gătit. Cea mai iubită și mai de succes parte a revistei în rândul cititorilor este „filtrul de noapte“, unde se pot răsfoi pozele de la petrecerile din ultima lună, se pot citi recenzii ale evenimentelor care au avut loc în Regensburg și se pot găsi informații despre evenimentele care urmează să aibă loc.

Utilizarea și funcția anglicismelor în presa pentru tineret din Regensburg

Conform dicționarului Duden, un anglicism reprezintă *transmiterea unui aspect lingvistic caracteristic limbii engleze britanice asupra unei limbi non-engleze în domeniul lexical sau sintactic, atât în mod eronat, cât și conștient*.¹ Utilizarea unor astfel de lexeme, compuse în întregime sau parțial din morfeme engleze, se regăsește în special în domenii precum tehnologie, știință, modă sau muzică. În prezent, însă, nu mai este afectat de această

1] Kunkel-Razum, Kathrin/Scholze-Stubenrecht, Werner/ Wermke, Matthias(Hgs.): Duden. Deutsches Universalwörterbuch. 6. Überarbeitete, erweiterte Auflage, Mannheim: Dudenverlag, 2007, S. 143.

telpunkt des Regensburger Magazins stehen unter anderem Texte zu den Themen Leben, Essen, Musik, Freizeit, Freunde, Style, Sport, Kultur und Wohnen in Regensburg. Das junge Journalistenteam des Magazins versucht attraktive Themen als „Entertainment“ für Jugendliche aufzubereiten und ihre Aufmerksamkeit mit aktuellen, relevanten Informationen und Tipps zu fesseln. So gehören Buch-, Film- und Musik-Kritiken sowie Interviews, Portraits von Popstars, Wissensthemen und die unentbehrliche, attraktive Party-Fotoreihe, die die Herzen und Erinnerungen der Jugendlichen immer wieder in Bewegung setzt, zum Repertoire. Generell sind alle Rubriken und Artikel ähnlich aufgebaut und neben den relevanten Texten und Bildern spielen Werbeanzeigen eine große optische und auch finanzielle Rolle für das Magazin.

Im Jahr 2002 erschien die erste Auflage des Stadtmagazins *filter*, das heute mit einer Auflage von 20.000 Exemplaren das zweitgrößte monatlich erscheinende Jugendmagazin in Regensburg ist. Es ist in Cafés, Einkaufszentren, Restaurants, Kinos, Diskotheken, Kultureinrichtungen und Tankstellen kostenlos erhältlich. Sein Ziel ist es, die dynamische, lebenswerte Seite von Regensburg darzustellen. Die Zielgruppe des Stadt- und Regionalmagazins umfasst alle Kultur- und Lifestyle-Interessierten aus Regensburg im Alter zwischen 18 und 30 Jahren. Das motivierte, junge Redaktionsteam schreibt und spricht in einer zeitgemäßen, modernen Sprache, um gleichzeitig spannend und unterhaltsam, informativ und ansprechend zu sein. Es betrachtet immer aktuelle und regionale Themen; in den Beiträgen werden Bereiche, die für die Zielgruppe – die Jugendlichen – interessant sind, kommentiert, aber auch kritisiert: Politik, Kultur, Musik, Autos, Mode, Kino, Küchentipps. Der beliebteste und erfolgreichste Teil des Magazins ist bei den Lesern der „Nachtfilter“, wo man die Partyfotos des letzten Monats durchblättern, Bewertungen

von vergangenen Regensburger Veranstaltungen durchlesen kann und wo auch Hinweise auf kommende Veranstaltungen zu finden sind.

Die Verwendung und Funktion der Anglizismen in der Regensburger Jugendpresse

Laut Duden ist ein Anglizismus *eine Übertragung einer für das britische Englisch charakteristischen sprachlichen Erscheinung auf eine nichtenglische Sprache im lexikalischen oder syntaktischen Bereich, sowohl fälschlicherweise, als auch bewusst*.¹ Die Verwendung dieser Lexeme, die ganz oder teilweise aus englischen Morphemen bestehen, ist besonders in Bereichen wie Technik, Wissenschaft, Mode und Musik anzutreffen. Heutzutage sind allerdings nicht mehr nur Fachsprachen von dieser Tendenz betroffen, sondern auch der alltägliche Sprachgebrauch, im Besonderen die Sprache der Jugendlichen und die Sprache der Presse- und Werbetexte.

Trotz des lokalen Bezugs der zwei Regensburger Jugendmagazine *kult Magazin* und *filter*, nimmt die Verwendung der Anglizismen in ihnen immer mehr zu. Im Mittelpunkt der beiden Magazine steht das Konzept, attraktiven und modernen Lesestoff für Jugendliche anzubieten. Um dieses Ziel zu erreichen, muss man der Sprache und Denkweise der Jugendlichen folgen und sie nachahmen. Dies erfordert eine Orientierung an der aktuellen Sprachtendenz und eine freiere Sprachbenutzung.

Die Häufigkeit der Anglizismen ist themenabhängig. Das kann man schon am Inhaltsverzeichnis bzw. den Überschriften erkennen, wenn wir zum Beispiel etwas über „Shopping“ und neue „Hits“ oder über „Styling“ lesen. Die Artikel über Mode, Jugend, Technik, Sport oder Musik enthalten mehrere

1] Kunkel-Razum, Kathrin/Scholze-Stubenrecht, Werner/ Wermke, Matthias(Hgs.): Duden. Deutsches Universalwörterbuch. 6. Überarbeitete, erweiterte Auflage, Mannheim: Dudenverlag, 2007, S. 143.

tendință doar limbajul tehnic, ci și uzul cotidian al limbii, mai ales limbajul tinerilor și limbajul textelor din presă și publicitate.

În ciuda raportării locale a celor două reviste de tineret din Regensburg, *kult Magazin* și *filter*, utilizarea anglicismelor în cadrul acestora este în continuă creștere. Accentul celor două reviste este pus pe conceptul de a oferi materiale de citit atractive și moderne pentru tineri. Pentru a îndeplini acest obiectiv, trebuie urmate și imitate limbajul și gândirea tinerilor. Acest lucru necesită o orientare înspre tendințele lingvistice actuale și o folosire mai liberă a limbii.

Frecvența anglicismelor depinde de temă. Acest lucru poate fi identificat deja din cuprins sau din titluri, de exemplu atunci când citim ceva despre „shopping“ și noile „hits“ sau despre „styling“. Articolele despre modă, tineri, tehnică, muzică sau sport conțin mai multe anglicisme (10-20 per articole), în timp ce în articolele despre cultură, mâncare și băuturi numărul de cuvinte împrumutate din engleză este mai scăzut (3-4 per articol). În cazul majorității anglicismelor, este vorba despre substantive simple sau cuvinte compuse, dar se pot descoperi și verbe sau adjective derivate de la un substantiv în limba engleză. Cele mai multe anglicisme au un caracter de completare și de dezvoltare a limbii. Aceasta înseamnă că sunt astfel exprimate lucruri care nu au fost încă verbalizate în limba germană.

În ceea ce privește revista *filter*, se poate observa încă din cuprins o mare diferență față de revista *kult Magazin*. 70% din cuvintele folosite în cuprins și în textele de pe pagina de titlu sunt anglicisme. Acest procent ridicat este continuat și în paginile revistei. Frecvența de anglicisme este similară și în *kult Magazin*, dar se poate descoperi că revista *filter* a împrumutat în plus și frazeologisme și expresii.

În textele despre modă, utilizarea anglicismelor este în special ridicată pentru descrierea articolelor de îmbrăcăminte: *Highheels, Badeshorts, T-Shirt, Outfits, Poloshirt, Leggings, Longshirt, Overknees, Sneakers, Crocs-Socken, Longsleeves, Sweatjacken*. În plus, sunt folosite expresii care au legătură cu lumea modei și stilului de viață („lifestyle“): *Fashion, Look, stylish, Pieces, Shopping, Lady, MakeUp, Trends, Showroom, cool*.

Articolele despre mașini și sport de asemenea conțin o mulțime de anglicisme: *utility vehicle, Recycling, Safety System, Cruising-Fabrwerk, Headup-Display, Kitesurfen, Windsurfen, Snowboarden, Equipment, Team, Konditionstraining, Mountainbike, Skate-Hype, Cruiser*.

În cadrul ambelor reviste se pot găsi pe lângă cuvintele și denumirile de bază din domeniul „muzică“ ca: *Tracks, Sound, Highlights, DJ-Pult, Song, Party, Single-Hits, Lyrics, Showbands, Best of Favoriten, Disco, Nightclub, CD-Player, Fan, Oldies, Heavy-Rock*, un număr ridicat de grupuri de muzică ce poartă nume englezești și interpretează cântece în limba engleză: *Wolfmother, The Black Keys, Up to my neck in you, Phrases for the young, The beat of the heart ist he beat of the boss, etc.*

Un rol special în cadrul ambelor reviste îl are publicitatea, prin care sunt promovate produse și servicii. Aici în mod particular este evident faptul că tineretul trebuie abordat cu ajutorul unui limbaj modern, „trendy“. Aceste anunțuri conțin multe cuvinte, denumiri sau chiar propoziții întregi în limba engleză folosite drept logo-uri: „*exklusives Personal Training – Resultat: TRAUMBODY*“, „*Christmas – Shopping pur!*“, „*Soft'n Slack*“, „*neue Looks in Sicht*“, „*All-you-can-sun!*“, „*Beam me up!*“, „*It's always Summer on the Inside!*“, „*Party like a rockstar!*“, „*Germany's next Topmodel*“, „*Don't stress, stress less!*“, „*World. Wide. Web.*“, „*Instant human-Just add coffee.*“, „*First come, first serve*“.

Anglizismen (10-20 pro Artikel), während bei den Artikeln über Kultur, Essen und Trinken die Anzahl der entlehnten Wörter aus dem Englischen geringer ist (3-4 pro Artikel). Bei der Mehrzahl der Anglizismen handelt es sich um einfache Nomen oder Komposita, aber man kann auch Verben und Adjektive, die von einem englischen Substantiv abstammen, entdecken. Die meisten Anglizismen haben einen Sprachergänzungs-, und -entwicklungscharakter. Das heißt, es werden damit Sachverhalte ausgedrückt, welche im Deutschen noch nicht versprachlicht sind.

Bei dem Magazin *filter* kann man schon im Inhaltsverzeichnis einen großen Unterschied zum *kult Magazin* beobachten. 70% des Inhaltsverzeichnisses und der Textteile auf dem Titelblatt sind Anglizismen. Diese hohe Anzahl setzt sich im Magazin fort. Die Häufigkeit der Anglizismen ähnelt der im *kult Magazin*, nur kann man im *filter* zusätzlich entlehnte Phraselogismen und Ausdrücke entdecken.

In den Modeartikeln ist die Verwendung von Anglizismen bei Bezeichnungen für Kleiderstücke besonders hoch: *Highheels, Badeshorts, T-Shirt, Outfits, Poloshirt, Leggings, Longshirt, Overknees, Sneakers, Crocs-Socken, Longsleeves, Sweatjacken*. Des Weiteren werden Ausdrücke, die mit der Modewelt und „*Lifestyle*“ zu tun haben, verwendet: *Fashion, Look, stylish, Pieces, Shopping, Lady, MakeUp, Trends, Showroom, cool*.

Die Artikel über die Auto- und Sportwelt enthalten ebenfalls sehr viele Anglizismen: *utility vehicle, Recycling, Safety System, Cruising-Fabrwerk, Headup-Display, Kitesurfen, Windsurfen, Snowboarden, Equipment, Team, Konditionstraining, Mountainbike, Skate-Hype, Cruiser*.

In beiden Zeitschriften kann man neben den Grundwörtern und Grundbenennungen des „*Music*“-Bereichs wie *Tracks, Sound, High-*

lights, DJ-Pult, Song, Party, Single-Hits, Lyrics, Showbands, Best of Favoriten, Disco, Nightclub, CD-Player, Fan, Oldies, Heavy-Rock, eine große Anzahl von Musikgruppen, die englische Namen tragen und englischsprachige Lieder singen, registrieren: *Wolfmother, The Black Keys, Up to my neck in you, Phrases for the young, The beat of the heart ist he beat of the boss* usw.

Eine besondere Rolle spielen in beiden Zeitschriften die Anzeigenseiten, auf denen für Produkte und Dienstleistungen geworben wird. Insbesondere hier wird deutlich, dass die Jugendlichen mit Hilfe von zeitgemäßer, „*trendy*“ Sprache erreicht werden sollen. Diese Werbeanzeigen enthalten viele englischsprachige Wörter, Benennungen oder auch ganze Sätze, die als Logo stehen: „*exklusives Personal Training – Resultat: TRAUMBODY*“, „*Christmas – Shopping pur!*“, „*Soft'n Slack*“, „*neue Looks in Sicht*“, „*All-you-can-sun!*“, „*Beam me up!*“, „*It's always Summer on the Inside!*“, „*Party like a rockstar!*“, „*Germany's next Topmodel*“, „*Don't stress, stress less!*“, „*World. Wide. Web.*“, „*Instant human-Just add coffee.*“, „*First come, first serve*“.

Meinungen

Während meiner Untersuchungen hatte ich die Möglichkeit, mit der Chef-Redakteurin des *kult Magazin*, Veronika Weber, ein Interview zu führen, in dem sie über das Konzept und den Charakter des Magazins und über die im Magazin vorkommende Sprachbenutzung befragt wurde. Sie meinte: „*Als Jugendmagazin kann die Sprache flapsiger sein, aber die Anglizismen werden unbewusst eingesetzt*“. Sie denkt, dass man in der Pressesprache nicht nur über einen englischen Einfluss sprechen kann, sondern auch französische und italienische Einflüsse in Betracht ziehen muss. Die größere Anzahl der Anglizismen in der Pressesprache erklärte sie mit der größeren Leichtigkeit und Einfachheit der englischen Sprache und mit der Tatsache, dass Englisch

Aprecieri

În timpul cercetării mele am avut posibilitatea de a îi lua un interviu redactorului șef al *kult Magazin*, Veronika Weber, în care am întrebat-o despre ideea generală și caracterul revistei, precum și despre limbajul folosit în cadrul revistei. Aceasta a afirmat: „În calitate de revistă adresată tineretului, limbajul poate fi frivol, dar anglicismele sunt utilizate în mod inconștient.“ Ea consideră că în limbajul mediatic se poate vorbi nu doar despre o influență a limbii engleze, ci trebuie luate în considerare și influențele din limbile franceză și italiană. Numărul ridicat de anglicisme în limbajul mediatic se explică prin ușurința și simplitatea limbii engleze și prin faptul că limba engleză este astăzi una dintre limbile dominante ale lumii, care influențează toate domeniile și limbile.

În *kult Magazin* folosirea anglicismelor este, în mod comparativ, redusă. Echipa editorială de la *kult* pune un accent deosebit pe transferarea temelor relevante într-un limbaj „natural“ actual, contemporan. Acest lucru face ca utilizarea anglicismelor, deși moderată, să fie inevitabilă.

Am avut oportunitatea în Regensburg de a discuta cu câțiva studenți pe marginea acestui subiect. I-am ales în mod întâmplător pe stradă și le-am pus întrebări despre cele două reviste și folosirea în cadrul acestora a anglicismelor. Din răspunsurile acestora, am aflat următoarele lucruri: generația tânără este mulțumită de conținutul și calitatea lingvistică a celor două reviste. Le găsesc contemporane, informative, „fresh and young“, actuale și tinerești“, și construite într-un mod absolut profesional și interesant. Se adresează grupei de vârstă (20-30 de ani) și servesc cetățenilor din Regensburg și turiștilor drept o sursă de informații despre oraș și regiune. Respondenții sunt familiarizați cu frecvența și utilizarea anglicismelor, pe care le consideră și folosesc ca un fenomen

actual normal. Tinerii au identificat anglicismele din revistă drept un element de bază al limbii germane vorbite de tineret, pe care le folosesc cu plăcere în limbajul cotidian și al căror echivalent german nu îl cunosc.

Concluzii

Împrumutarea și folosirea de anglicisme este un proces care are un rol de dezvoltare și extindere a limbii; prin utilizarea constantă a cuvintelor străine se dezvoltă limba, se extinde orizontul vorbitorilor, dar din păcate în defavoarea limbii materne. În ciuda tuturor aspectelor pozitive, utilizarea acestor cuvinte nu poate fi considerată un fenomen normal care poate fi ignorat.

„Limba este oglinda unei națiuni; atunci când privim în această oglindă, ni se arată o imagine mare, admirabilă a noastră.“

Friedrich Schiller

Limba ar trebui deci să reflecte și să reprezinte unicitatea și specificitatea unei națiuni, dar ce se întâmplă atunci când cineva pierde această „admirabilă imagine“?

Cele două reviste analizate au arătat că tinerii preiau aceste împrumuturi în mod spontan și inconștient. Ei consideră aceste cuvinte drept elemente de bază ale limbii germane și le folosesc zilnic fără să își dea seama că se rătăcesc într-un uz ambivalent al limbii și că își pierd „admirabila imagine“.

Autoare: *Eszter Király*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Veronika Zettl*,
Universitatea Regensburg

heute eine weltbeherrschende Sprache ist, die alle Bereiche und Sprachen beeinflusst.

Im *kult Magazin* ist die Verwendung der Anglizismen vergleichsweise gering. Das *kult-Team* legt einen besonderen Akzent darauf, relevante Themen in eine aktuelle, zeitgemäße „natürliche“ Sprache zu übertragen. Dies zieht den, wenn auch gemäßigten Gebrauch von Anglizismen, zwangsläufig nach sich.

In Regensburg hatte ich die Möglichkeit, mit einigen Studierenden über dieses Thema zu sprechen. Ich habe sie zufällig auf der Straße ausgewählt und ihnen Fragen über die zwei Magazine und über die darin gebrauchten Anglizismen gestellt. Dabei hat sich Folgendes herausgestellt: Die jüngere Generation ist mit der inhaltlichen und sprachlichen Qualität der zwei Magazine zufrieden. Sie finden diese zeitgemäß, informativ, „frisch und jung“ und absolut professionell und ansprechend gemacht. Sie sprächen die Altersgruppe (20-30) an und dienten den Regensburgern und Touristen als Informationsquelle über die Stadt und die Region. Die Befragten sind vertraut mit der Häufigkeit und Benutzung der Anglizismen, die sie als ein normales Alltags-Phänomen kennen und verwenden. Die Jugendlichen identifizierten die Anglizismen aus dem Magazin als Grundelement der deutschen Jugendsprache, deren deutsches Äquivalent sie nicht kennen und die sie sehr gerne selbst in der Alltagssprache benutzen.

Fazit

Die Entlehnung und Benutzung der Anglizismen ist ein Prozess, der eine spachentwickelnde und -erweiternde Rolle hat; durch die ständige Benutzung von Fremdwörtern entwickelt sich die Sprache, erweitert sich der Horizont der Sprachbenutzer, aber leider auf Kosten der Muttersprache. Trotz aller positiven Seiten kann man die Benutzung

dieser Wörter nicht als ein normales Phänomen betrachten und außer Acht lassen.

„Die Sprache ist der Spiegel einer Nation; wenn wir in diesen Spiegel schauen so kommt uns ein großes treffliches Bild von uns selbst daraus entgegen.“

Friedrich Schiller

Die Sprache soll also die Einzigartigkeit und die Eigenartigkeit einer Nation wieder spiegeln und vertreten, aber was passiert wenn jemand das „treffliche Bild“ verliert?

Die zwei untersuchten Magazine zeigen auf, dass die Jugendlichen diese Entlehnungen spontan und unbewusst annehmen. Sie betrachten diese Wörter als Basiselemente der deutschen Sprache und sie benutzen sie täglich ohne darauf zu achten, dass sie sich in einem ambivalenten Sprachgebrauch verirren und ihr „treffliches Bild“ verlieren.

Verfasserin: *Eszter Király*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Veronika Zettl*,
Universität Regensburg

Promovarea economiei în Regensburg

Obiectivul și metodologia cercetării mele în tandem

Obiectivul proiectului meu a fost de a cunoaște situația economică a orașului Regensburg prin studierea mai îndeaproape a oportunităților pentru antreprenori în vremea crizei economice. Am dorit să descopăr ce posibilități există pentru micii întreprinzători și dacă acestea sunt folosite, mai ales în ceea ce îi privește pe studenți. În acest scop, am procedat după cum urmează: am efectuat interviuri, am căutat articole de ziar despre această temă, am consultat paginile web ale instituțiilor care desfășoară o activitate în acest domeniu și am consultat cărți de specialitate.

Informații generale despre situația economică a orașului Regensburg

Studenții din Regensburg au interviuat aproximativ 500 de companii în legătură cu situația lor economică. Companiile interviuate, mai ales din domeniul industriei și logisticii, au înregistrat un declin în ceea ce privește comenzile și veniturile. Un sfert dintre companiile chestionate au avut cheltuieli foarte ridicate, și mai ales în domeniul industriei și logisticii au fost reduse locurile de muncă în ultimul timp. De aceea, doar puține companii au evaluat

situația economică drept una pozitivă, și acestea provin în principal din domeniul IT.

Pentru a explica dintr-o perspectivă mai amplă situația orașului Regensburg, studenții au chestionat și circa 400 de profesori de la universitățile din Regensburg. Profesorii au analizat proximitatea orașului Regensburg de Europa de Est drept un avantaj. În acest context trebuie menționată și euroregiunea Dunăre-Moldavia. Această asociere plănuită a regiunilor Bavaria Inferioară, Boemia de Sud și Austria Superioară arată dorința de a crea posibilități transfrontaliere de formare profesională prin proiecte de promovare a economiei și de a executa proiecte de infrastructură.

Ce este promovarea economiei?

„Măsuri ale politicii economice în scopul unui avantaj selectiv pentru anumite fapte și comportamente economice. Promovarea economiei trebuie în acest sens delimitată de alte măsuri macroeconomice existente în vigoare, cum ar fi reanimarea fluctuației în afaceri și a creșterii.”^{1]} Astfel definește dicționarul economic Gabler termenul de „promovarea economiei”. Dar ce înțelege prin aceasta societatea sau micile întreprinderi și antreprenorii? Ce înțeles are acest termen pentru tine sau pentru mine? Pentru unii poate însemna o șansă, pentru alții calea spre succes, dar în primul rând înseamnă sprijinul pentru oameni de a se ajuta ei înșiși.

1] <http://wirtschaftslexikon.gabler.de/Definition/wirtschaftsfoerderung.html>

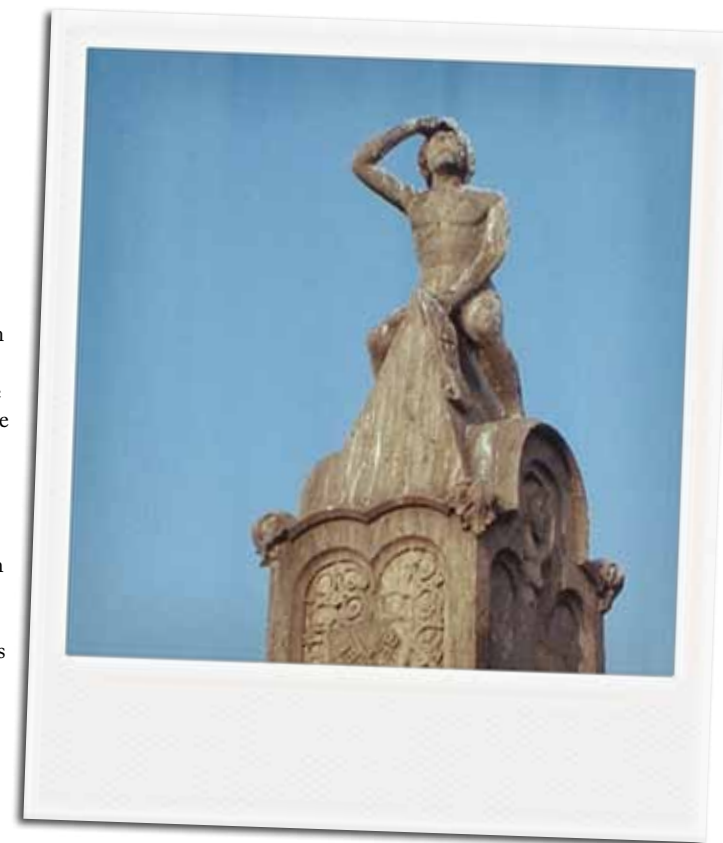
Wirtschaftsförderung in Regensburg

Ziel und Vorgehensweise meiner Tandemrecherche

Ziel meines Projektes war es, die Wirtschaftslage Regensburgs kennenzulernen, indem ich die Chancen der Existenzgründer in Zeiten der Wirtschaftskrise näher betrachtete. Ich wollte in Erfahrung bringen, welche Möglichkeiten es für Kleinunternehmer gibt und ob diese auch genutzt werden, vor allem bezüglich der Studierenden. Dazu bin ich folgendermaßen vorgegangen: Ich habe Interviews geführt, Zeitungsartikel zu diesem Thema gesucht, auf Internetseiten der Institutionen mit einem entsprechenden Tätigkeitsbericht recherchiert und in Fachbüchern nachgeschlagen.

Allgemeines zur Wirtschaftslage in Regensburg

Regensburger Studierende haben rund 500 Unternehmen zu ihrer wirtschaftlichen Lage befragt. Die befragten Unternehmen, besonders aus den Branchen Industrie und

Logistik, verzeichneten eine gesunkene Auftragslage und weniger Erträge. Ein Viertel der befragten Unternehmen hat sehr hohe Ausgaben, und gerade in der Logistik- und Industriebranche wurde in letzter Zeit auf Arbeitsstellen verzichtet. Insofern beurteilten nur wenige Unternehmen die aktuelle Wirtschaftslage als positiv, und diese stammten hauptsächlich aus der IT-Branche.

Atribuții ale Biroului pentru Promovarea Economiei din Regensburg

Printre cele mai importante îndatoriri ale Biroului pentru Promovarea Economiei se numără sprijinirea și consilierea în afaceri a celor interesați de înființarea unei companii/ dezvoltarea unei afaceri în Regensburg. Biroul are un rol de „călăuză“ pentru companii, ocupându-se cu marketingul afacerilor, dezvoltarea factorilor privind amplasarea companiei și pregătirea datelor statistice despre situația economică a orașului Regensburg. În plus, promovarea raporturilor internaționale este importantă pentru a face situația orașului Regensburg mai atractiv, și anume, se promovează locația prin publicitate. Mai mult decât atât, oferirea de subvenții pentru investiții și de consiliere pentru înființarea de companii trebuie recunoscute drept funcții ale Biroului.

Programe de finanțare pentru înființarea de companii

Ce fel de economie ar fi fără antreprenorii independenți? Datorită multitudinii de idei, asumarea de riscuri și spiritului antreprenorial, aceștia generează aproape jumătate din totalitatea veniturilor, și, ceea ce a devenit și mai important, ei sunt angajatorii unui număr ridicat de oameni.²

2] <http://www.steuerschroeder.de/Die%20Schritte%20nach%20dem%20Start.pdf>

Tema „înființării unei companii“ a rămas invariabil în actualitate. În particular atractivă pentru înființarea de companii este sectorul prestărilor de servicii. Aici s-au înregistrat în ultimul timp rate ridicate de creștere. Cu costuri și investire de capital relativ scăzute se poate înființa o companie proprie.

Un expert economic din Regensburg a fost interviuat pe marginea temei dezvoltării economice și a antreprenoriatului, în care au fost discutate toate problemele și oportunitățile de către micii întreprinzători. Cu această ocazie a fost luată în considerare influența factorului „criză“: chiar și în vremuri dificile, antreprenorii pot primi sprijin. Pentru a facilita proiectele de înființare de companii și a accelera acest proces, Camera de Comerț

Um den Standort Regensburg aus einem weiteren Blickwinkel zu beleuchten, hatten die Studierenden circa 400 Professoren der Regensburger Hochschulen befragt. Die Professoren werteten die Nähe Regensburgs zu Osteuropa als Vorteil. In diesem Zusammenhang ist auch das Thema Europaregion Donau-Moldau zu erwähnen. Dieser geplante Zusammenschluss der Regionen Niederbayern, Südböhmen und Oberösterreich zeigt den Wunsch, durch Wirtschaftsförderungsprojekte grenzübergreifend Ausbildungsmöglichkeiten zu schaffen und Infrastrukturprojekte durchzuführen.

Was ist Wirtschaftsförderung?

„Maßnahmen der Wirtschaftspolitik zur selektiven Begünstigung bestimmter wirtschaftlicher Tatbestände oder Verhaltensweisen. Wirtschaftsförderung ist insofern abzugrenzen von anderen, gesamtwirtschaftlich wirkenden Maßnahmen, etwa zur Konjunktur- oder Wachstumsbelebung.“¹ So definiert das Gabler Wirtschaftslexikon den Begriff „Wirtschaftsförderung“. Aber was verstehen die Gesellschaft oder Kleinunternehmer und Existenzgründer darunter? Welche Bedeutung hat dieser Begriff für dich oder mich? Für den einen kann es eine Chance, für den anderen den Weg zum Erfolg bedeuten, aber in erster Linie ist es die Hilfe zur Selbsthilfe.

Aufgaben des Wirtschaftsförderungsamtes in Regensburg

Zu den wichtigsten Aufgaben des Amtes für Wirtschaftsförderung gehören Unternehmensbetreuung und Beratung derjenigen, die ein Interesse an der Unternehmensansiedlung in Regensburg haben. Das Amt ist Behördenlotse für Unternehmen, beschäftigt sich

1] <http://wirtschaftslexikon.gabler.de/Definition/wirtschaftsfoerderung.html>

mit Gewerbeflächenmarketing, Entwicklung von Standortfaktoren und Bereitstellung statistischer Daten zum Wirtschaftsstandort Regensburg. Zudem ist die Förderung von Auslandsbeziehungen wichtig, um den Standort Regensburg immer attraktiver zu gestalten, d.h. es wird auch Standortwerbung betrieben. Weiterhin sind Investitionsförderungen und Existenzgründungsberatung als Aufgaben des Amtes zu nennen.

Förderprogramme für Existenzgründer

Was wäre die Wirtschaft ohne selbstständige Unternehmerinnen und Unternehmer? Mit ihrem Ideenreichtum, ihrer Risikobereitschaft und ihrem Unternehmensegeist erwirtschaften sie fast die Hälfte aller Umsätze, und, was noch wichtiger geworden ist, sie sind Arbeitgeber für die überwiegende Zahl der Beschäftigten.²

Das Thema „Existenzgründung“ ist unverändert aktuell. Besonders beliebt für Gründungen ist die Dienstleistungsbranche. Sie verzeichnet in der letzten Zeit hohe Wachstumsraten. Mit relativ geringen Kosten und Kapitaleinsatz kann eine eigene Existenz aufgebaut werden.

Ein Wirtschaftsexperte aus Regensburg wurde zum Thema Wirtschaftsförderung und Existenzgründung interviewt, wobei alle Belange und Möglichkeiten von Kleinunternehmern besprochen wurden. Hierbei wurde auch der Einfluss des Faktors „Krise“ berücksichtigt: Auch in schwierigen Zeiten können Existenzgründer Unterstützung bekommen. Um Gründungsvorhaben zu erleichtern und die Verfahren zu beschleunigen, haben die Industrie- und Handelskammer Regensburg, die Handwerkskammer Niederbayern Ober-

2] <http://www.steuerschroeder.de/Die%20Schritte%20nach%20dem%20Start.pdf>

și Industrie din Regensburg [Industrie- und Handelskammer / IHK Regensburg], Camera de Meșteșuguri a Bavariei Inferioare – Palatinatul Superior [Handwerkskammer Niederbayern Oberpfalz], județul³ și orașul Regensburg au creat Agenția Fondatorilor din Regensburg printr-un proiect-pilot la nivelul întregului land al Bavariei.

Competent, concret și nebirocratic – în acest fel ajută Camera de Comerț și Industrie/ ICC din Regensburg. Aceasta oferă sprijin și consiliere deopotrivă nu doar antreprenorilor aflați la începutul afacerii lor independente, ci și companiilor consacrate la toate nivelele de dezvoltare, de la consolidare până la asigurarea mijloacelor de funcționare. Mai ales în situațiile comerciale diferite și în problemele legate de succesiunea unei companii, această instituție constituie un partener de discuție competent și neutru.⁴ Majoritatea antreprenorilor și micilor întreprinzători eșuează datorită lipsei de informații, de aceea începutul afacerii în special trebuie planificat cu grijă, și se știe că totul e greu la început.

„Dacă știam asta, atunci...!” Astfel de afirmații sunt făcute de mulți antreprenori care află doar după înființarea companiei că există de exemplu sprijin de stat pentru fondare în forma unor împrumuturi subvenționate sau că afacerea lor trebuie să îndeplinească anumite cerințe pentru funcționare.⁵ Din păcate este prea târziu într-o astfel de situație. Pentru a evita astfel de probleme, CCI pune la dispoziție informații detaliate pentru cei interesați. Cele mai importante aspecte cărora trebuie să li se acorde valoare la înființarea unei companii sunt crearea unui concept de afaceri,

dar și rezolvarea problemelor juridice legate de fondare și o eventuală asistență financiară din partea statului, respectiv pentru asigurarea socială a antreprenorului.

Pe parcursul primilor pași ca antreprenor, Biroul pentru Dezvoltare Economică îi susține prin consiliere și le oferă o privire generală asupra principalelor formalități ce privesc înființarea unei companii, împreună cu adresele și partenerii de dialog relevanți. Aici este inclus programul în curs de desfășurare numit Regensburger Startkapital [Capitalul de start / înființare din Regensburg] care este promovat în cooperare cu Regensburger Sparkasse (Casa de Economii din Regensburg), „Institutul Hans Lindner”⁶, orașul și județul Regensburg.

Programul Regensburger Startkapital și-a dezvoltat propriul program de împrumut, care este adresat promovării celor care înființează companii sau a succesorilor unei companii. Acest program pune în prim-plan nu garanțiile, ci persoana și proiectele de fondare a unei companii. În esență, este un ajutor pentru primul an de după fondarea companiei care acoperă până la 100.000 de euro din suma de investiția necesară. Împrumuturile pentru investiții și mijloace de producție se pot ridica până la suma maximă de 50.000 de euro. Termenul este de până la 10 ani și apoi urmează până la doi ani perioadă de grație pentru a face mica întreprindere cât mai atractivă cu putință. Răspunderea este preluată de către landul și orașul Regensburg în proporție de până la 70%. O „ofertă tentantă”, afirmă susținătorul economic care este responsabil pentru înființarea de companii.

3] Termenul de județ nu corespunde folosirii acesteia în sistemul administrativ românesc (observația redacției).

4] <http://www.ihk-regensburg.de/category/StarthUnterFoerder>

5] <http://www.ihk-regensburg.de/content/131005f>.

6] Institutul Hans Lindner este o fundație care asigură crearea și protejarea locurilor de muncă durabile și prin aceasta promovarea regiunii economice Bavaria de Est. Pe lângă aceasta, promovează cercetarea și educația, precum și formarea profesională în domeniul înființării și administrării companiilor din regiune.

pfalz, der Landkreis sowie die Stadt Regensburg in einem bayernweiten Pilotprojekt die *Gründer-Agentur Regensburg* eingerichtet.

Kompetent, konkret und unbürokratisch – so hilft die Industrie- und Handelskammer (IHK) Regensburg. Sie steht nicht nur den Existenzgründern beim Start in die Selbstständigkeit, sondern auch etablierten Unternehmen auf allen Entwicklungsstufen, von der Existenzfestigung bis zur Existenzsicherung, mit Rat und Tat zur Seite. Vor allem in schwierigen geschäftlichen Situationen und in Fragen bezüglich der Unternehmensnachfolge findet man hier einen kompetenten und neutralen Ansprechpartner³. Die meisten Existenzgründer und Kleinunternehmer scheitern aufgrund von Informationsdefiziten, denn gerade der Anfang muss gut geplant sein, und wie man weiß ist aller Anfang schwer.

„Wenn ich das gewusst hätte, dann...“! Solche Aussagen machen viele Gründer, die erst nach ihrer Unternehmensgründung erfahren, dass es zum Beispiel staatliche Starthilfen in Form von zinsverbilligten Krediten gegeben hätte, oder dass ihr Gewerbe bestimmten Zulassungsvoraussetzungen genügen muss.⁴ Leider ist es in solch einer Situation meistens schon zu spät. Um solche Probleme zu vermeiden, stellt die IHK sämtliche Informationen für Interessierte zur Verfügung. Die wichtigsten Punkte, auf die man als Gründer Wert legen sollte, sind die Erstellung eines Unternehmenskonzeptes aber auch die Beschäftigung mit Rechtsfragen zur Gründung und eventuelle Finanzierungshilfen des Staates beziehungsweise die soziale Absicherung des Gründers.

Bei den ersten Schritten als Unternehmer steht das Amt für Wirtschaftsförderung

3] <http://www.ihk-regensburg.de/category/StarthUnterFoerder>

4] <http://www.ihk-regensburg.de/content/131005f>

den Existenzgründern beratend zur Seite und bietet einen Überblick über die wichtigsten Gründungsformalitäten mit einschlägigen Adressen und Ansprechpartnern. Hierzu gehört das unter dem Namen *Regensburger Startkapital* laufende Programm, das im Zusammenarbeit mit der Regensburger Sparkasse, dem „Hans-Lindner-Institut”⁵, der Stadt und dem Landkreis Regensburg verbreitet wird.

Das *Regensburger Startkapital* hat ein eigenes Darlehensprogramm entwickelt, das zur Förderung von Existenzgründern und Unternehmensnachfolgern dient. Bei diesem Programm stehen nicht Sicherheiten, sondern Person und Gründungsvorhaben im Vordergrund. Hauptsächlich ist es eine Hilfe für das erste Jahr nach der Gründung des Unternehmens mit bis zu 100.000 Euro Investitionsbedarf. Die Darlehen für Investitionen und Betriebsmittel können maximal die Summe von 50.000 Euro erreichen. Die Laufzeit darf bis zu zehn Jahre dauern und davon sind bis zu zwei Jahre tilgungsfrei, um die Situation der Kleinunternehmer so aussichtsreich wie möglich zu gestalten. Die Haftung wird vom Landkreis und der Stadt Regensburg bis zu 70% übernommen. „Ein verlockendes Angebot“ meinte der Wirtschaftsförderer, der für die Existenzgründung zuständig ist.

Natürlich kann man aber nicht jedem helfen und die Unternehmen, egal ob groß oder klein, sind in ständigem Wettbewerb miteinander. Um die besten Geschäftsideen auswählen zu können, wurden folgende Voraussetzungen für dieses Darlehen gesetzt: Das Gründungsvorhaben wird vom Hans Lindner Institut gründlich analysiert und beurteilt,

5] Das Hans Lindner Institut ist eine Stiftung, die die Schaffung und Sicherung von dauerhaften Arbeitsplätzen und somit Förderung der Wirtschaftsregion Ostbayern sichert. Außerdem fördert es die Forschung und Lehre sowie die Ausbildung und Fortbildung auf dem Gebiet der Gründung und Führung von Unternehmen in der Region.

Desigur, nu toți pot fi ajutați, iar antreprenorii, indiferent dacă sunt mari sau mici, sunt într-o competiție constantă unii cu ceilalți. Pentru a putea selecționa cele mai bune idei de afaceri, următoarele condiții trebuie îndeplinite pentru obținerea acestui împrumut: proiectele de înființare a unei companii sunt analizate și evaluate în mod detaliat de către Institutul Hans Lindner înainte de a fi depusă cererea. Important este aici interviul personal, la care se ajunge în funcție de factori precum competența personală și profesională a fondatorului, oportunitățile pe piața a ideii de afacere și crearea de locuri de muncă permanente. În plus, reședința fondatorului și sediul companiei trebuie să fie în orașul sau județul Regensburg. Prin proiectele de înființare a unei companii trebuie creată o funcționare complexă viabilă care nu poate fi demarată prin proiectul propriu de investiții înainte de cererea de sprijinire prin acest program. Concret, este nevoie doar de o idee bună pentru o afacere și curaj de a face primii pași, că deja ajutorul necesar și apare.

Concluzie

În urma cercetării mele asupra sectorului economic din Regensburg, mă întreb dacă toate acestea sunt destul de tentante; au companiile mici încă un viitor, vor mai veni tinerii cu noi idei sau sunt toate ideile excelente deja „date“? Va mai exista vreodată un alt Bill Gates, care a pus bazele afacerii secolului în pivnița locuinței sale, sau vor mai exista alți frați Wright care au făcut posibil un vis mult așteptat al omenirii? Eu consider totuși că economia are nevoie de micii întreprinzători pentru a putea cu adevărat să facă comerț liber și să se dezvolte.

Autoare: *Carla Șuta*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Elisa Hanganu*,
Universitatea Regensburg

bevor es zur Antragsstellung kommen kann. Wichtig ist hier das persönliche Gespräch, wobei man auf Faktoren wie die persönliche und fachliche Eignung des Gründers, Marktchancen der Geschäftsidee und die dauerhafte Schaffung von Arbeitsplätzen eingeht. Außerdem muss der Wohn- und Firmensitz des Existenzgründers in der Stadt oder im Landkreis Regensburg sein. Mit dem Gründungsvorhaben soll eine tragfähige Vollexistenz geschaffen werden und vor Antragsstellung darf mit dem Investitionsvorhaben noch nicht begonnen werden. Grundsätzlich braucht man also nur eine gute Geschäftsidee und Mut, den ersten Schritt zu machen und schon kommt die Hilfe einem entgegen.

Schlussfolgerung

Nach meiner Recherche im Regensburger Wirtschaftssektor frage ich mich, ob das alles verlockend genug ist: Haben kleine Unternehmen noch eine Zukunft? Haben junge Leute noch neue Ideen oder sind schon alle hervorragenden Ideen „vergeben“? Wird es je wieder einen Bill Gates geben, der im Keller seiner Wohnung mit dem Geschäft des Jahrhunderts begonnen hat, oder wird es noch einmal die Brüder Wright geben, die zum ersten Mal einen langersehten Traum der Menschheit in Erfüllung gehen ließen? Doch ich denke, die Wirtschaft braucht kleine Unternehmen, um wirklich frei handeln und sich entwickeln zu können.

Verfasserin: *Carla Șuta*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Elisa Hanganu*,
Universität Regensburg

Oana Tanțău

Înrudirea culturală a studiilor de germanistică

Regensburg – oraș cultural

Cultură este un cuvânt cu care ne întâlnim mereu. Cultura este acel ceva care este întotdeauna prezent, care ne înconjoară și ne însoțește peste tot.

În timpul vizitei noastre în orașul Regensburg, desemnat de către UNESCO drept patrimoniu mondial, am putut simți clar ce înseamnă cultura, și mai ales ce înseamnă diferențele culturale și ceea ce aduc acestea. Pe parcursul unei săptămâni, orașul Regensburg ne-a arătat mai multe fețe ale sale: la o primă vedere, era un oraș medieval care ne promitea o mulțime de puncte de atracție încărcate de povești captivante. Aceste promisiuni au fost îndeplinite, iar primele descoperiri și experiențe pe care le-am strâns în timpul raliului orașului au fost întregite, îmbogățite și extinse prin multe alte evenimente ulterioare: plimbarea cu barca spre Valhalla, vizita la Departamentul Cultural al orașului Regensburg și discuția cu reprezentanții acestui departament despre patrimoniul mondial al Regensburg-ului, excursia la Cheile Dunării de lângă Mănăstirea Weltenburg, vizita la fosta fabrică de tutun și o vizită la teatru. Cum tocmai avusese loc Cupa Mondială de Fotbal în Germania, am putut observa și chiar uneori simpatiza cu tot felul de sentimente care au dus la diferite forme de expresie. Weekendul Bavarez de Jazz din 2010 ne-a arătat cum se distrează oamenii, dansând sau pur și simplu bucurându-se de muzică. Dar am fost și triști deoarece a durat doar

un sfârșit de săptămână. Partenerii noștri de proiect ne-au ajutat să uităm acest neajuns, arătându-ne diferite terase cu bere care aveau fermecătoare panorame ale orașului, precum și restaurante unde am putut gusta tipurile de bere germană specifice, dar și mâncărurile tradiționale. Picnicurile pe Dunăre ne-au oferit ore agreabile pe care cu siguranță nu le vom uita. Au reprezentat o oportunitate potrivită pentru a schimba idei și impresii, pentru a ne cunoaște mai bine, pentru a ne percepe propria cultură și personalitate, dar mai ales pentru a remarca o cultură străină, a o analiza și poate chiar a ne o însuși.

Studii de germanistică

Conform dicționarului german Duden, „*cultura*“ (din cuvântul latin „*cultura*“) reprezintă „cultivarea corpului și a minții“, „totalitatea de realizări intelectuale, artistice și creative ale unei comunități ca expresie a evoluției umane“. Prin natura sa, omul aspiră, precum afirmă Aristotel în „*Metafizica*“ sa, la cunoaștere și știință, care sunt importante pentru întreaga umanitate deoarece sunt convertite în timp în cultură. Studiile de germanistică trezesc în om apetitul pentru cultură în sensul că acest domeniu nu înseamnă doar lectura a multe cărți, ci posibilitatea pe care o oferă limba germană de a însuși, interpreta și transmite cunoaștere și cultură. Pentru crearea și studierea de texte este nevoie de o anumită competență care se referă nu doar la nivelul lingvistic, ci și la nivelul cultural, care înseamnă de fapt să îți percepi propria

Kulturbezogenheit des Germanistikstudiums

Regensburg – Kulturstadt

Kultur ist ein Wort, das wir immer wieder treffen. Kultur ist etwas, was immer da ist, uns umgibt und überall begleitet.

Während des Aufenthalts in der zum UNESCO-Welterbe ernannten Stadt Regensburg konnte man deutlich spüren was Kultur heißt, aber insbesondere was kulturelle Unterschiede sind und mit sich bringen. In einer Woche hat uns die Stadt Regensburg verschiedene Facetten gezeigt: Auf den ersten Blick war sie eine mittelalterliche Großstadt, die uns viele Sehenswürdigkeiten voller spannender Geschichten versprach. Dieses Versprechen wurde auch gehalten, da wir während der Stadtrallye die ersten Entdeckungen und Erfahrungen sammeln konnten, die später durch viele weitere Erlebnisse ergänzt, bereichert und erweitert wurden: die Schifffahrt zur Valhalla, den Besuch des Kulturreferates der Stadt Regensburg und das Gespräch mit dem Kulturreferenten über das Welterbe Regensburg, den Ausflug zum Donaudurchbruch beim Kloster Weltenburg, den Besuch

Malul Dunării la Regensburg
Am Ufer der Donau in Regensburg.

der ehemaligen Schnupftabakfabrik und einen Theaterbesuch. Da gerade die Fußball-WM stattfand, konnten wir allerlei Gefühle, die zu verschiedenen Äußerungen führten, bemerken und manchmal auch mitfühlen. Das Bayerische Jazzweekend 2010 zeigte uns, wie die Leute Spaß haben, indem sie tanzen oder nur die Musik genießen. Aber wir waren auch traurig, weil es nur ein Wochenende lang dauerte. Unsere Tandempartner halfen uns, diese Enttäuschung zu vergessen, indem sie uns verschiedene Biergärten mit Blick auf

cultură pentru a putea astfel să percepi, însuși, și cultiva culturi diferite, străine.

Deoarece oamenii sunt diferiți în ciuda asemănărilor dintre ei, și pentru că sistemul românesc de educație universitară este diferit de cel german, am dorit să explorez în timpul vizitei la Regensburg aceste diferențe, folosind exemplul studiilor de germanistică. Am avut impresia că diferențele sunt foarte mari, dar am observat la o a doua privire că diferențele constau în unele cazuri doar în denumire. Așa cum există la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca Facultatea de Litere care are Catedra de Limbă și Literatură Germană, tot așa există și la Universitatea din Regensburg Facultatea de Arte III – Facultatea de Limbă, Literatură și Studii Culturale.

Sală de lectură la Universitatea Regensburg
Leesesaal an der Universität Regensburg

La Universitatea din Regensburg, studiile de germanistică sunt împărțite în cinci specializări: Lingvistică germană, Literatură germană veche, Literatură germană modernă, Didactica limbii și literaturii germane și Germana ca filologia a unei limbi străine, iar fiecare specializare are diferite teme de cercetare.

Lingvistica germană: denumiri geografice; cultura și cultivarea limbii germane; sintaxă, etimologie și cercetarea lingvisticii istorice; gramatica textului; tipuri de lingvistică.

Didactica limbii și literaturii germane: studiul literaturii pentru copii și tineri; didactica scrisului; competențe didactice specifice

domeniului (în cooperare cu alte didactici și cu Pedagogia); procese ale educației literare.

Literatura germană veche: raporturile literare germano-latine și germano-franceze; literatură și știință; sistematica și istoria genului; stat și regiune în evul mediu; drept literatură; texte medievale magice (incantații); teatru religios și secular (jocuri de Paști, jocuri de carnaval).

Literatura germană modernă: formațiuni ale istoriei literaturii: istoria literaturii europene a epocii moderne; Romantismul, literatura contemporană | Bibliologie: editarea de carte | Teoria literaturii: poetică și retorică, estetică și hermeneutică, noi teorii

das bezaubernde Panorama der Domstadt und Lokale zeigten, wo wir die spezifisch deutschen Biersorten, aber auch traditionelle Speisen probieren konnten. Die Picknicks an der Donau bescherten uns gemütliche Stunden, die wir bestimmt nicht vergessen werden. Sie waren eine passende Gelegenheit, Ideen und Eindrücke auszutauschen, uns besser kennen zu lernen, unsere eigene Kultur und Persönlichkeit wahrzunehmen, aber insbesondere die fremde Kultur zu bemerken, zu analysieren und uns vielleicht auch anzueignen.

Germanistikstudium

Laut Duden „Deutsches Universalwörterbuch“ ist *Kultur* (lat. *cultura*) die „Pflege des Körpers und Geistes“, die „Gesamtheit der geistigen, künstlerischen, gestaltenden Leistungen einer Gemeinschaft als Ausdruck menschlicher Höherentwicklung“.

Von Natur aus strebt der Mensch, wie Aristoteles in seiner Metaphysik behauptet, nach Wissen und Wissenschaft, die für die ganze Menschheit bedeutend sind, da sie mit der Zeit in Kultur umgewandelt werden. Das Studium der Germanistik weckt in einem den Appetit für Kultur in dem Sinne, dass dieses Fach nicht nur viele Bücher lesen heißt, sondern die Frage nach Erfassung, Deutung und Vermittlung von Wissen und Kultur mit Hilfe der Sprache mit sich bringt. Für die Erschaffung und Untersuchung von Texten braucht man eine gewisse Kompetenz, die sich nicht nur auf die sprachliche, sondern auch auf die kulturelle Ebene bezieht, die eigentlich darin besteht, die eigene Kultur wahrzunehmen, um daraufhin andere, fremde Kulturen zu verstehen, sich anzueignen und pflegen zu können.

Da die Menschen trotz ihrer Gemeinsamkeiten verschieden sind, und da sich das rumänische Hochschulsystem vom deutschen unterscheidet, wollte ich während des

Aufenthalts in Regensburg diese Unterschiede am Beispiel der Germanistik untersuchen. Ich hatte den Eindruck, dass die Unterschiede sehr groß sind, aber auf den zweiten Blick habe ich bemerkt, dass in manchen Fällen der Unterschied nur in der Benennung liegt. So wie es an der Babeș-Bolyai-Universität Cluj-Napoca die Fakultät für Philologie mit dem Lehrstuhl für Deutsche Sprache und Literatur gibt, so gibt es an der Universität Regensburg die Philosophische Fakultät III – Fakultät für Sprach-, Literatur- und Kulturwissenschaften.

An der Universität Regensburg ist die Germanistik in fünf Teilfächer gegliedert: Deutsche Sprachwissenschaft, Ältere deutsche Literatur, Neuere deutsche Literaturwissenschaft, Didaktik der deutschen Sprache und Literatur und Deutsch als Fremdsprachenphilologie, wobei jedes Teilfach verschiedene Forschungsschwerpunkte hat.

Deutsche Sprachwissenschaft: Geographische Namen; Sprachkultur/Sprachpflege; Historische Syntax, Wortforschung und Fachsprachenforschung; Textgrammatik; Varietätenlinguistik

Didaktik der Deutschen Sprache und Literatur: Kinder- und Jugendliteraturforschung; Schreibdidaktik; Fachspezifische Lehrerkompetenzen (in Kooperation mit anderen Didaktiken und der Pädagogik); Prozesse literarischer Bildung

Ältere deutsche Literatur: deutsch-lateinische und deutsch-französische Literaturbeziehungen; Literatur und Wissen; Gattungssystematik und Gattungsgeschichte; Stadt und Raum im Spätmittelalter; Recht und Dichtung; Mittelalterliche magische Texte (Beschwörungen); geistliches und weltliches Schauspiel (Osterspiel, Fastnachtsspiel)

Neuere deutsche Literaturwissenschaft: Literaturgeschichtliche Formationen: Euro-

ale literaturii și analiza discursului istoric | Literatură și știință: receptarea teoriilor din științele naturii în literatură (Iluminism, Romanticism, Modernism) | Literatură și studii culturale: literatura și noua mass-media; studiul liminalității; literatură și drept.

Germana ca filologia a unei limbi străine: gramatica limbii germane și gramatică pedagogică; gramatica textului; studii tipurilor de text; scrisul adresat unui public; comentarea, criticarea și producerea manualelor; multilingvism.

Germana ca limba a doua: multilingvismul ca obiectiv al educației școlare: multilingvism intern și extern; multilingvism în copilăria timpurie; dezvoltarea lingvistică la copiii cu origini imigrante în diferite tipuri și forme de școală; utilizarea mass-mediei într-un context multilingvistic; politica lingvistică și migrația; didactica și metodică germanei ca limbă secundară.

Didactica literaturii

Lucrul care mi-a atras în mod deosebit interesul a fost didactica limbii și literaturii germane, deoarece în Cluj-Napoca această specializare nu există ca una de sine stătătoare, ci ca parte a modului pedagogic, care se face în paralel cu studiile de germanistică, dar fără a avea un caracter obligatoriu. După cum mi-a explicat într-un interviu domnul dr. Alfred Wildfeuer, lector în cadrul Catedrei de Didactică a Limbii și Literaturii Germane, există unele obiective specifice ale predării literaturii. Chiar dacă această specializare se concentrează asupra a diferite aspecte, acestea au totuși un obiectiv comun: trebuie să citești cu bucurie și plăcere, iar pe lângă acest lucru îți lărgești orizontul și privești literatura din mai multe perspective. Este important nu numai să te ocupi cu probleme lingvistice, ci și să incluzi importanța interpretărilor antro-

pologice, etice și istorice cu ajutorul cărora poți crea o imagine literară amplă. Dacă te gândești la sistemul de educație german, se poate vorbi de o cultură a învățării. În acest caz, promovarea lecturii, care joacă un rol important, poate fi de exemplu menționată deoarece lectura este o competență-cheie și în epoca multimedia. După cum afirmă Ulf Abraham și Matthis Kepser în *Literaturdidaktik Deutsch. Eine Einführung* [Didactica literaturii germane. O introducere], „promovarea lecturii trebuie văzută în primul rând ca un contract între generații: să transmitem plăcerea pentru lectură lăsată de către generațiile trecute către generațiile viitoare“. În plus, aceștia menționează și câteva argumente în favoarea lecturii: argumentul celor 4 c, care susține că o carte poate fi citită indiferent de locul în care te afli – „culcat în pat, în cada de baie, călătorind cu autobuzul sau citind la plajă – cu cărți îți poți petrece timpul în orice loc și indiferent de cum stai“, argumentul timpului de primire a informației, care se referă la libertatea cititorului în ceea ce privește ritmul și timpul de lectură; argumentul fanteziei, care arată că „fiecare act al lecturii este un exercițiu intrinsec activ pentru imaginație“, argumentul dezvoltării limbii, bazat pe faptul că lectura conduce la o lărgire a vocabularului; argumentul cărții ca memorie culturală; argumentul lecturii ca o competență medială de bază sau -cheie.

Deoarece educația literară se referă nu doar la texte scrise, în Germania se lucrează mai mult decât în România, cu diferite medii: teatru, cinematografie, televiziune, mass-media audio și calculator. Un caz ideal pentru aplicarea mediei este că se poate găsi un echilibru între cărți și celelalte tipuri de media. Cursurile pot fi desigur structurate în diferite moduri, cel mai important lucru fiind de a observa utilizarea în măsuri potrivite a diferitor metode și combinarea teoriei cu practica.

päische Literaturgeschichte der Moderne; Romantik, Gegenwartsliteratur | Buchwissenschaft: Edition | Theorie der Literatur: Poetik und Rhetorik, Ästhetik und Hermeneutik, Neue Literaturtheorien und Historische Diskursanalyse | Literatur und Wissen: Rezeption naturwissenschaftlicher Theorien in der Literatur (Aufklärung, Romantik, Moderne) | Literaturwissenschaft und Kulturwissenschaft: Literatur und Neue Medien; Liminalitätsforschung, Literatur und Recht

Deutsch als Fremdsprachenphilologie: Grammatik des Deutschen und Pädagogische Grammatik; Textgrammatik; Textsortenforschung; Schreiben in der Öffentlichkeit; Lehrwerkreflexion, -kritik, -produktion; Mehrsprachigkeit

Deutsch als Zweitsprache: Mehrsprachigkeit als Ziel schulischer Bildung: innere und äußere Mehrsprachigkeit; frühkindliche Mehrsprachigkeit; sprachliche Förderung von Kindern mit Migrationshintergrund in den unterschiedlichen Schularten und -formen; Mediennutzung im mehrsprachigen Kontext; Sprachpolitik und Migration; Didaktik und Methodik von Deutsch als Zweitsprache.

Literaturdidaktik

Was mein Interesse besonders weckte, war die Didaktik der Deutschen Sprache und Literatur, da es in Klausenburg dieses Teilfach nicht als solches gibt, sondern nur als Teil des pädagogischen Moduls, das parallel zum Germanistikstudium verläuft, aber nicht verpflichtend ist.

Wie mir Dr. Alfred Wildfeuer, Dozent am Lehrstuhl für Didaktik der Deutschen Sprache und Literatur, in einem Interview erklärte, gibt es bestimmte Ziele des Literaturunterrichts. Obwohl die Schwerpunkte der Teilfächer verschieden sind, haben sie

trotzdem ein gemeinsames Ziel: Man soll Spaß und Freude am Lesen haben, wobei man das Spektrum erweitert und die Literatur aus mehreren Perspektiven betrachtet. Wichtig ist, dass man nicht nur auf sprachliche Fragen eingeht, sondern, dass man auch die Wichtigkeit von anthropologischen, ethischen und historischen Fragen miteinbezieht, damit man sich ein weites literarisches Bild schaffen kann. Wenn man an das deutsche Bildungssystem denkt, kann man über eine Lernkultur sprechen. Hier ist zum Beispiel die Leseförderung zu erwähnen, die eine große Rolle spielt, da das Lesen auch in Zeiten von Multimedialität eine Schlüsselkompetenz ist. Wie Ulf Abraham und Matthis Kepser in *Literaturdidaktik Deutsch. Eine Einführung* erwähnen, „sollte Leseförderung in erster Linie als Generationenvertrag gesehen werden: der kommenden Generation die Freuden des Lesens zu eröffnen, die uns die vorangegangene Generation geschenkt hat.“ Dabei werden auch einige Argumente genannt, die für das Lesen sprechen: Das 4-B-Argument, das behauptet, dass ein Buch unabhängig vom Ort gelesen werden kann, „ob Bett, Badewanne, Bus oder Badestrand – mit Büchern kann man sich an jedem Ort und unabhängig von anfälliger Technik die Zeit vertreiben“; das Rezeptionszeit-Argument, das sich auf die Freiheit des Lesers hinsichtlich der Lesezeit beziehungsweise des Lesetempos bezieht; das Fantasie-Argument, das zeigt, dass „jeder Akt des Lesens eine eigenaktive Übung für das Vorstellungsvermögen ist“; das Sprachförderungsargument, das sich darauf stützt, dass Lesen zu einer Erweiterung des Wortschatzes führt; das Argument vom Buch als kulturellem Gedächtnis; das Argument vom Lesen als medialer Basis- oder Schlüsselkompetenz.

Da literarische Bildung sich nicht nur auf geschriebene Texte bezieht, arbeitet man in Deutschland, mehr als in Rumänien, mit verschiedenen Medien: Theater, Kino, Fernsehen, Audiomedien und Computer. Ein Idealfall

Pentru a obține o privire mai îndeaproape a sistemului universitar german, am decis să realizez o observație prin asistarea la cursuri. După cum am putut observa în timpul cursurilor și seminariilor la care am asistat, în Regensburg precum și în Cluj se folosesc aceleași forme sociale și materiale: predarea frontală, munca individuală, lucrul pe echipe, discuția în clasă, fișe de lucru, retroproiector, prezentări Power Point. Ceea ce este însă tratat oarecum diferit sunt competențele-cheie care trebuie însușite: cunoașterea lexicală în Germania este legată de aptitudinile practice, astfel încât se dezvoltă o relație simbiotică între cele două. În schimb, în România, câștigă în putere partea teoretică, iar partea practică este în mare parte neglijată. Dacă dorești să obții totuși pregătire în domenii practice ca student, trebuie să participi la cât mai multe proiecte, conferințe, simpozioane, module de formare posibil, oferite de către diferite instituții, și apoi să folosești aceste oportunități pentru educația și realizare de sine.

La Catedra pentru Didactica Germană a Universității din Regensburg există în cadrul unor proiecte (ca de exemplu cursuri de germană prin intermediul filmelor, lecturii, excursiilor) și așa-numite workshop-uri educaționale care oferă studenților catedrei posibilitatea de „a încerca ei însuși lecții deschise, să reflecteze asupra modului de învățare și să modeleze altfel propria lecție pornind de la propriile lor experiențe“ (vezi: http://www-cgi.uni-regensburg.de/Fakultaeten/Germanistik/Didaktik/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=7). Oferte asemănătoare au și Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, Institutul de Studii Germane și Catedra de Limbă și Literatură Germană din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca.

Cultură și germanistică

După părerea mea, există o relație strânsă între studiile de germanistică și cultură în general. Dacă se dorește folosirea definiției cele mai scurte, „cultivarea corpului și a minții“, se poate argumenta că această „cultivare“ se poate face în diferite moduri. Deoarece „cultură“ este un concept foarte complex, care poate fi privit și descris din diferite puncte de vedere, aș spune că termenul de „cultură“ se poate exprima alternativ prin noțiunile de dezvoltare, educație sau realizare de sine. Pentru a deveni un individ matur, educat, independent și realizat, sunt necesare unele competențe-cheie pe care omul le adună pe parcursul vieții. Acestea sunt însușite și educate cu deosebire în timpul studiilor datorită diferitor instrumente ajutătoare. Studiile de germanistică deschid o ușă în spatele căreia se ascunde o cultură a învățării. Sistemul de educație german oferă o astfel de cultură a învățării, care se transmite de la o generație la alta în forma cunoașterii, legăturii dintre teorie și practică, promovarea lecturii etc. Dar indiferent ce domeniu de studiu ai alege: pentru a-ți însuși orice tip de cultură, trebuie să fii deschis la nou.

Autoare: *Oana Tanțău*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Martina Friedsmann*,
Universitatea Regensburg

bei der Anwendung der Medien ist, dass man ein Gleichgewicht zwischen Büchern und den anderen Medien findet. Der Unterricht kann natürlich auf verschiedene Arten gestaltet werden, Hauptsache ist, dass man verschiedene Methoden im richtigen Maß einsetzt, beachtet und Theorie und Praxis verbindet.

Um einen näheren Einblick in das deutsche Hochschulsystem zu bekommen, habe ich mich für eine Unterrichtsbeobachtung entschieden. Wie ich bei den besuchten Vorlesungen und Seminaren bemerken konnte, werden in Regensburg sowie in Klausenburg dieselben Sozialformen und Materialien eingesetzt: Frontalunterricht, Einzelarbeit, Gruppenarbeit, Klassengespräch, Arbeitsblätter, Overhead, Powerpointpräsentation. Was aber teilweise unterschiedlich gehandhabt wird, sind die Schlüsselkompetenzen, die gefordert werden: Das lexikalische Wissen wird in Deutschland mit dem praxisbezogenen Können verbunden, sodass eine Symbiose zwischen den beiden entsteht. In Rumänien gewinnt dagegen eher der theoretische Teil an Stärke und der praktische Teil wird meistens vernachlässigt. Falls man als Studierender dennoch Training im praktischen Bereich erwerben will, sollte man an so vielen Projekten, Tagungen, Symposien und Fortbildungsmodulen wie möglich teilnehmen, die von verschiedenen Institutionen angeboten werden, und diese Möglichkeiten dann für die Bildung und Selbstentwicklung nutzen.

Am Lehrstuhl für Deutschdidaktik der Universität Regensburg gibt es unter den Projekten (wie zum Beispiel Deutschunterricht im Kino, Lesungen, Exkursionen) auch sogenannte Lernwerkstätten, die den Lehramtsstudierenden die Möglichkeit geben, „offenen Unterricht selbst zu erproben, ihre Lernwege zu reflektieren und durch diese eigene Erfahrungen ihren Unterricht anders zu gestalten“ (aus: <http://www-cgi.uni-regensburg.de/Fakultaeten/Germanistik/Didaktik/>

[index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=7](http://www-cgi.uni-regensburg.de/Fakultaeten/Germanistik/Didaktik/index.php?option=com_content&task=view&id=5&Itemid=7)). Ähnliche Angebote gibt es auch beim Institut für Didaktische Bildung, beim Institut für deutschsprachige Lehre und Forschung und beim Lehrstuhl für Germanistik der Babeș-Bolyai Universität Klausenburg.

Kultur und Germanistik

Meiner Meinung nach gibt es eine enge Beziehung zwischen dem Studium der Germanistik und der Kultur allgemein. Wenn man die kürzeste Definition verwenden möchte, „Pflege des Körpers und Geistes“, könnte man behaupten, dass diese *Pflege* auf verschiedene Arten stattfinden kann. Da *Kultur* ein sehr komplexer Begriff ist, der aus unterschiedlichen Gesichtspunkten betrachtet und beschrieben werden kann, würde ich sagen, dass man den Terminus *Kultur* alternativ ausdrücken könnte durch die Begriffe Entwicklung, Bildung oder Selbstverwirklichung. Um ein reifes, gebildetes, selbstständiges und selbstverwirklichtes Individuum zu werden, benötigt man einige Schlüsselkompetenzen, die man im Laufe des Lebens sammelt. Diese werden insbesondere während des Studiums dank verschiedener Hilfsmittel erworben und trainiert. Das Germanistikstudium öffnet einem eine Tür, hinter der sich eine Lernkultur versteckt. Das deutsche Bildungssystem bietet eine solche Lernkultur, die von Generation zu Generation in Form von Wissen, Verbindung von Theorie und Praxis, Leseförderung u. a. weitergegeben wird. Doch egal für welches Studium man sich entscheidet – um sich jegliche Art von Kultur aneignen zu können benötigt man Offenheit.

Verfasserin: *Oana Tanțău*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Martina Friedsmann*,
Universität Regensburg

Szilamér Török

Trăind trecutul și prezentul – exemple pentru dezvoltarea arhitecturii în Regensburg

Într-o epocă a dezvoltării constante și rapide, se poate vedea deopotrivă caracterul distructiv, dar din fericire și creator al acestei forțe de dezvoltare. Progresele din diferite domenii se datorează în mare parte astăzi unor factori economici și politici. Unul dintre cele mai potrivite exemple pentru acest fenomen este arhitectura. Istoria prinde viață în monumente și clădiri.

Este întotdeauna interesant și fascinant să vezi cum vechiul este folosit pentru un nou scop. Această curiozitate m-a condus spre două clădiri din Cluj-Napoca: o sinagogă părăsită din zona centrală a orașului și o fabrică de pensule aproape în ruine din zona industrială. Două clădiri foarte diferite, dar care au fost totuși ambele readuse la viață prin cultură. Astăzi, ele sunt folosite drept centre culturale și găzduiesc concerte, spectacole de teatru, expoziții de artă, filme și workshop-uri.

În cadrul proiectului tandem cu partenerul meu din Regensburg m-am ocupat intensiv de cele două clădiri din Cluj. Astfel, dezvoltarea arhitecturii a fost și tema centrală a cercetării mele în parteneriat și am dorit să învăț cât mai multe lucruri posibil pe această cale despre frumosul oraș Regensburg.

Primul contact cu Regensburg a fost pentru mine din multe puncte de vedere copleșitor. Regensburg a constituit pentru mine și prima experiență în Germania, de aceea am resimțit un mic șoc cultural în sensul pozitiv al cuvân-

tului. În ziua sosirii noastre, am admirat întâi împrejurimile hostelului nostru, dar apoi am mers, spre surprinderea mea, prin partea cea mai importantă a orașului Regensburg, pe lângă Monumentul Evreiesc și Neupfarrkirche [Noua Biserică Parohială]. A urmat impresionanta Catedrală din Regensburg și apoi trecerea Dunării peste podul de piatră dinspre Stadtamhof. Toate acestea s-au petrecut în cuprinsul a câteva minute, astfel încât întreaga frumusețe a fost aproape puțin înfricoșătoare.

Centrul vechi al orașului Regensburg și-a păstrat deplina vitalitate în ciuda schimbărilor suferite. Evul mediu a fost perioada în care orașul și-a căpătat profilul său intelectual, politic, economic și arhitectural, iar acestui lucru se datorează și intrarea sa pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO în anul 2006. Regensburg a avut și marele noroc de a rămâne în mare măsură crușat de raidurile aeriene din al Doilea Război Mondial. De asemenea, predarea pașnică a orașului l-a salvat de la alte distrugerii.

Pentru mine, căutarea de exemple privind dezvoltarea și folosirea actuală a clădirilor a fost extrem de interesantă. Cum a utilizat orașul această comoară valoroasă reprezentată de arhitectură? Fiind un oraș foarte dezvoltat și o locație foarte bună pentru turiști, era imposibilă transformarea întregului centru vechi istoric într-un muzeu.

Înainte de a ajunge la exemplele mele privind dezvoltarea arhitecturală a unor clădiri

Geschichte und Gegenwart erleben – anhand von Beispielen für die Entwicklung der Regensburger Architektur

In einer Zeit der ständigen und schnellen Entwicklung wird das Zerstörerische, aber glücklicherweise auch der schöpferische Charakter dieser Entwicklungskraft, gleichzeitig sichtbar. Entwicklungen in verschiedensten Bereichen sind heutzutage meistens durch wirtschaftliche und politische Faktoren bedingt. Eines der besten Beispiele dafür ist die Architektur. In Denkmälern und Gebäuden wird die Geschichte lebendig.

Es ist immer sehr spannend und faszinierend zu betrachten, wie das Alte zu einem neuen Zweck verwendet wird. Diese Neugierde hatten in mir zwei Bauwerke in Klausenburg erweckt: eine verlassene Synagoge im zentralen Teil der Stadt und eine fast zerfallene Pinselfabrik in der Industriezone. Zwei ganz verschiedene Gebäude, aber trotzdem wurden beide durch Kultur zu neuem Leben erweckt. Heute werden sie als Kulturzentren genutzt, in denen Konzerte, Theateraufführungen, Filmvorführungen und Workshops stattfinden. Zudem befinden sich mehrere Bildergalerien in den Zentren.

Durch die gemeinsame Tandemrecherche mit meinem Regensburger Tandempartner in Cluj habe ich mich mit beiden Gebäude intensiver beschäftigt. So wurde die Entwicklung der Architektur zum zentralen Thema auch meiner Tandemrecherche, und ich wollte auf dieser Weise so viel wie möglich über die wunderschöne Stadt Regensburg erfahren.

Der erste Kontakt mit Regensburg war für mich aus mehreren Gesichtspunkten überwältigend. Regensburg war für mich auch das erste Deutschland-Erlebnis, deshalb empfand ich einen kleinen Kulturschock im positiven Sinne. Am Tag unserer Ankunft bewunderte ich zuerst die nähere Umgebung unseres Hostels, aber dann gingen wir zu meiner Überraschung durch den bedeutendsten Teil Regensburgs, neben dem jüdischen Denkmal und der Neupfarrkirche. Es folgten der überwältigende Regensburger Dom und dann auch der Gang über die Donau auf der Steinernen Brücke nach Stadtamhof. All dies geschah innerhalb von ein paar Minuten, sodass die ganze Schönheit fast ein bisschen beängstigend wirkte.

Die Regensburger Altstadt hat trotz aller Veränderungen ihre Vitalität bewahrt. Das Mittelalter war die Epoche, in der die Stadt ihr geistiges, politisches, wirtschaftliches und architektonisches Profil erwarb, und diesem ist auch ihre Eintragung in die Welterbeliste der UNESCO im Jahr 2006 zu verdanken. Regensburg hatte auch das große Glück, von den Bombenangriffen des Zweiten Weltkriegs fast gänzlich verschont zu bleiben. Auch die friedliche Übergabe der Stadt hat sie vor weiteren Zerstörungen bewahrt.

Für mich stellte sich die Suche nach Beispielen für die Entwicklung und die gegenwärtige Nutzung der Gebäude als äußerst spannend heraus. Wie verwendet die Stadt diesen wertvollen Schatz an Architektur? Als

individuale, consider că este foarte important să prezint câteva repere arhitectonice ale orașului. Orașul poate privi înapoi la o istorie de aproape 2 milenii. Dezvoltarea sa arhitectonică a început cu castrul unei legiuni romane, Castra Regina (Lager am Regen). Castrul a fost construit în anul 179 d. Chr. și a găzduit Legiunea III. Italica, alcătuită din aproximativ 6.000 de soldați. Forma rectangulară a vechiului castru poate fi văzută încă destul de bine în centrul vechi al orașului. Multe părți ale zidului de apărare și poarta principală mare, Porta Praetoria, sunt astăzi încă parțial vizibile. Arhitectura medievală este reprezentată prin contrastul

Catedrala Sfântul Petru
Dom St. Peter

dintre clădirile seculare și cele religioase. Regensburg este una dintre cele mai vechi episcopii ale Germaniei – încă din anul 739, din timpul Sfântului Bonifaciu. În centrul vechi și în Stadtamhof se găsesc un număr uimitor de circa 20 de biserici. Situația economică prosperă a Regensburg-ului ca un centru comercial se reflectă cel mai evident prin casele spațioase ale patricienilor bogați din Haidplatz.

Catedrala Sfântul Petru [Dom St. Peter] este alături de Podul de Piatră [Steinerne Brücke] unul dintre monumentele caracteristice ale orașului Regensburg, fiind totodată și biserica principală și episcopală a episcopiei Regensburg. Aceasta este singura catedrală construită în stilul clasic francez din estul Rinului și este considerată una dintre cele mai

importante și mai bine documentate clădiri în stil gotic din sudul Germaniei. Construirea sa a durat mai multe secole. Catedrala actuală a fost construită pe locul primei biserici episcopale ridicate în anul 700. Construirea noii clădiri a început în anul 1273, catedrala fiind ridicată pe ruinele vechii catedrale distruse de un incendiu al orașului. Anul terminării sale a fost 1870-72, când regele Ludovic I al Bavariei, cu entuziasmul său pentru evul mediu, a „purificat” interiorul bisericii de stilul baroc și a dispus să se construiască cele două turnuri după planuri medievale între 1859 și 1869.

Podul de Piatră [Steinerne Brücke] (Imaginea 2) este unul dintre cele mai importante monumente datând din evul mediu. Construcția sa a durat doar 11 ani și a fost

Podul de Piatră
Steinerne Brücke

eine sehr entwickelte Stadt und mit einer sehr guten touristischen Lage ist es unmöglich, die ganze Altstadt in ein Museum zu verwandeln.

Bevor ich zu meinen Beispielen für die architektonische Entwicklung einzelner Gebäude komme, halte ich es für sehr wichtig, ein paar architektonische Wahrzeichen der Stadt zu präsentieren. Die Stadt kann auf eine fast 2000-jährige Geschichte zurückblicken. Ihre architektonische Entwicklung begann mit dem römischen Legionslager Castra Regina (Lager am Regen). Das Lager stammt aus dem Jahr 179 n. Chr. und bot der III. Italischen Legion mit rund 6000 Soldaten ein Heim. Die rechteckige Form des alten Lagers kann man in der Altstadt noch immer ganz gut erkennen. Viele Teile der Mauer und

das große Haupttor, die Porta Praetoria, sind heute zum Teil noch gut sichtbar. Die mittelalterliche Architektur präsentiert sich durch den Kontrast zwischen Profan- und Sakralbauten. Regensburg ist eines der ältesten Bistümer Deutschlands – seit dem Hl. Bonifatius im Jahr 739. In der Altstadt und in Stadtamhof finden wir die erstaunliche Zahl von ungefähr 20 Kirchen. Die gute wirtschaftliche Lage Regensburgs als Handelszentrum an der Donau wird am besten deutlich durch die großen Häuser der reichen Patrizier auf dem Haidplatz.

Der Dom St. Peter (Bild 1) ist neben der Steinernen Brücke eines der Wahrzeichen Regensburgs und auch die Bischofs- und Hauptkirche des Bistums Regensburg. Sie ist die einzige im klassisch

französischen Sinne erbaute Kathedrale östlich des Rheins und gilt als der bedeutendste und am besten dokumentierte gotische Bau Süddeutschlands. Der Bau dauerte mehrere Jahrhunderte. Die heutige Kathedrale wurde anstelle der ersten Bischofskirche aus dem Jahr 700 gebaut. Der Beginn des Neubaus datiert auf das Jahr 1273, die Kathedrale wurde errichtet auf den Mauern des von einem Stadtbrand zerstörten alten Doms. Die Zeit der Vollendung ist 1870-72, nachdem König Ludwig I. von Bayern mit seiner Begeisterung für das Mittelalter das Innere der barockisierten Kirche hatte „purifizieren“ und von 1859-1869 die zwei Türme nach mittelalterlichen Plänen erbauen lassen.

finanțată în principal de către patricienii orașului Regensburg. Podul a fost inaugurat în 1147. Timp de mai multe secole acesta a fost singurul pod construit peste Dunăre între Viena și Ulm. Rolul său important ca punct nodal de transport a avut un impact foarte mare asupra dezvoltării economice a orașului. În 2007, podul a fost nominalizat la premiul de „Monument istoric de inginerie civilă din Germania“.

Căutând un bun exemplu în ceea ce privește dezvoltarea arhitecturii, și în urma a diferite conversații cu ghizii turistici din oraș, am ajuns la Fabrica de Tutun. Această clădire, după părerea mea, este cel mai bun exemplu de dezvoltare și transformare arhitecturală. Fabrica de Tutun este un complex de clădiri situat pe Gesandtenstrasse, la numărul 3-5. Este alcătuit din Casele Zant și Ingolstetter, care au fost amândouă cumpărate de către frații Bernard în secolul al XIX-lea și reconstruite ca o Fabrică de Tutun în perioada industrializării timpurii.

Datorită vizitei noastre comune la Fabrica de Tutun și ghidajului interesant al acesteia mi-am schimbat imaginea despre Fabrica de tutun și așteptările pe care le aveam cu privire la aceasta. Spre uimirea mea, am găsit încăperi gotice nedistruse, cu echipamentul de producție al fabricii conservat. Dacă acest mare castel patrician nu ar fi fost

folosit drept o fabrică de tutun cu o producție strictă, tradițională, ar fi fost cu siguranță distrus prin modificări. (Imaginea 3)

Din punct de vedere arhitectural, complexul de clădiri este foarte variat. Săpături arheologice în mai multe puncte au scos la iveală faptul că în epoca romană exista aici o vilă grandioasă. Cele mai vechi părți ale complexului actual de clădiri datează din perioada romanică (secolul al XII-lea), iar părți ale turnului în stil romanic mai pot fi văzute și azi. În capătul vestic al clădirii se află în prezent un turn impunător în stil gotic, construit în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. Palatul gustoresc a fost locuit de

Fabrica de Tutun
Schnupftabakfabrik

Salzstadel

Die Steinerne Brücke (Bild 2) ist eines der bedeutendsten Bauwerke des Mittelalters. Ihr Bau dauerte nur elf Jahre und wurde hauptsächlich durch Regensburger Patrizier finanziert. 1147 wurde die Brücke eröffnet. Über mehrere Jahrhunderte war sie die einzige Donaubrücke zwischen Wien und Ulm. Ihre wichtige Rolle als Verkehrsknotenpunkt hatte einen großen Einfluss auf die wirtschaftliche Entwicklung der Stadt. 2007 wurde die Brücke für die Auszeichnung als „Historisches Wahrzeichen der Ingenieurbaukunst in Deutschland“ nominiert.

Auf der Suche nach einem guten Beispiel, was die Entwicklung der Architektur betrifft und durch verschiedene Gespräche mit Regensburger Stadtführern kam ich auf die Schnupftabakfabrik. Für mich ist dieses

Bauwerk das beste Beispiel für architektonische Entwicklung und Umnutzung. Die Schnupftabakfabrik ist der Gebäudekomplex an der Gesandtenstraße 3-5. Er besteht aus dem Zant- und Ingolstetterhaus, beide wurden von den Gebrüdern Bernard im 19. Jh. gekauft und in der Zeit der Frühindustrialisierung zu einer Schnupftabakfabrik umgebaut.

Durch unseren gemeinsamen Besuch der Schnupftabakfabrik und die spannende Führung änderten sich für mich das Bild der Schnupftabakfabrik und die Erwartungen, die ich diesbezüglich hatte. Zu meinem Erstaunen fand ich unzerstörte gotische Räume mit erhaltenen Produktionsgeräten der Fabrik. Wäre diese große Patrizierburg nicht als Schnupftabakfabrik mit einer strengen, traditionellen Produktion

genutzt worden, wäre sie bestimmt durch die Veränderungen zerstört worden. (Bild 3)

Architektonisch ist der Gebäudekomplex sehr abwechslungsreich. Archäologische Grabungen an mehreren Stellen weisen darauf hin, dass dort bereits in der Römerzeit ein stattliches Wohnhaus stand. Die ältesten Bestandteile des heute vorhandenen Gebäudekomplexes reichen bis in die Romanik (12. Jh.), Teile des romanischen Turms kann man auch heute noch sehen. Als westlicher Abschluss des Gebäudes ist heute ein markanter gotischer Turm erkennbar, der in der zweiten Hälfte des 13. Jh. gebaut wurde. Der Kaufmannspalast wurde von mehreren reichen Patrizierfamilien bewohnt. Die Familie Zant war im Mittelalter eine der erfolgreichsten. Sie besaß auch eine eigene Hauskapelle, was

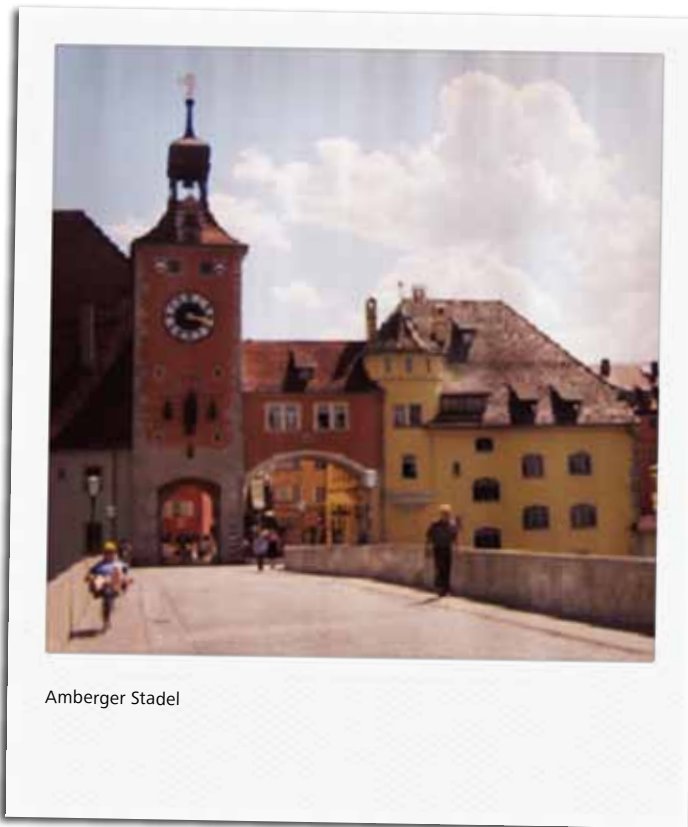
mai multe familii patriciene bogate. Familia Zant a fost în evul mediu una dintre cele mai de succes. Aceștia au avut chiar și o capelă proprie în clădire, lucru tipic pentru familiile patriciene din Regensburg. Casa Ingolstetter este în mare parte dominată de arhitectura Renașterii. După cumpărarea și transformarea clădirilor în fabrică de tutun de către frații Bernard în secolul al XIX-lea, existau deja 120 de angajați. După aproape 200 de ani de producție, complexul de clădiri a fost vândut în 1990, iar până în anul 2007 a fost restaurat și prin folosirea mixtă pentru locuințe și birouri a fost salvat de la dărâpănare.

În cele trei încăperi care sunt folosite drept muzeu s-a păstrat echipamentul de producție original. Aceasta include și instalațiile de luminare și mirosul unic. În „Bucătăria Alchimiștilor“ am avut chiar șansa de a testa diferite tipuri de tutun.

Diferitele scopuri menționate și-au lăsat urmele asupra proprietății, asemenea modelor și tendințelor schimbătoare din anii trecuți. Evoluția clădirii reflectă istoria orașului, precum și 850 de ani de cultură a casei și vieții în Regensburg.

Drept un al doilea exemplu de utilizare a clădirilor medievale în prezent trebuie menționate trei depozite: „Salzstadel“ și „Amberger Stadel“, ambele lângă Podul de Piatră, precum și „Leerer Beutel“. Toate, cu precădere Salzstadel, se remarcă datorită construcției lor masive.

Salzstadel (Imaginea 4) este situat în estul Podului de Piatră și a fost construit între 1616 și 1620. A fost construit în scopul depozitării sării, care era încărcată aici pe vapoare cu ajutorul unor macaralele. Sarea era conside-

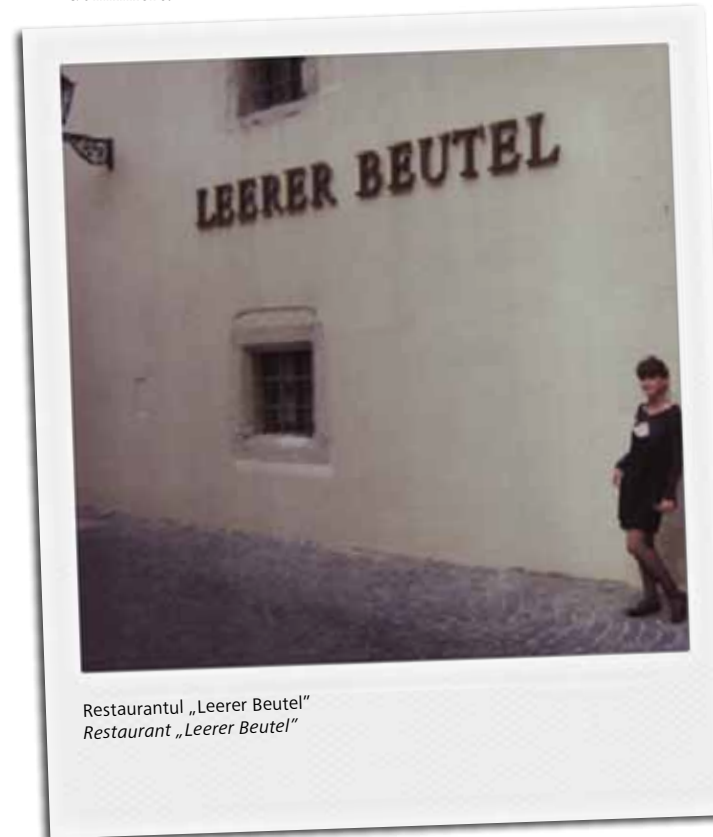
Amberger Stadel

rată „aurul alb“ și importanța sa poate fi recunoscută datorită celor opt etaje ale clădirii. Clădirea a fost restaurată în totalitate de către orașul Regensburg. În prezent este folosită doar pentru magazine mici. Încăperile mari de depozitare pot fi închiriate pentru diferite evenimente, seminarii, expoziții, conferințe și chiar celebrări.

Amberger Stadel (Imaginea 5) a fost construit în anul 1487 de către Ducele

typisch für die Regensburger Patrizierfamilien war. Das Ingolstetterhaus ist hauptsächlich von der Architektur der Renaissance dominiert.

Lichtverhältnisse und der unvergleichliche Geruch. In der „Alchemisten-Küche“ hatten wir auch die Chance, verschiedene Sorten Schnupftabak zu probieren.

Restaurant „Leerer Beutel“
Restaurant „Leerer Beutel“

Nach dem Kauf und der Umwandlung zur Schnupftabafabrik durch die Gebrüder Bernard gab es bereits im 19. Jh. 120 Angestellte und Mitarbeiter. Nach fast 200-jähriger Produktion wurde der Gebäudekomplex 1998 verkauft, bis zum Jahr 2007 saniert und durch Mischnutzung aus Wohnungen und Geschäften vor dem Verfall gerettet.

Die drei Räume, die als Museum verwendet werden, wurden in ihrer ursprünglichen Ausstattung belassen. Dazu gehören auch die

Die genannten verschiedenen Zweckbestimmungen haben, genauso wie die wechselnden Moden und Trends der vorübergegangenen Jahre, ihre Spuren in das Anwesen gegraben. Die Entwicklung des Hauses spiegelt die Geschichte der Stadt, aber auch über 850 Jahre Regensburger Wohn- und Lebenskultur wieder.

Als zweites Beispiel der gegenwärtigen Verwendung von mittelalterlichen Gebäuden sind drei Lagergebäude zu nennen: Der „Salzstadel“ und der „Amberger Stadel“, beide neben der Steinernen Brücke, sowie der „Leere Beutel“. Alle, besonders aber der Salzstadel, fallen wegen ihrer massiven Bauweise auf.

Der Salzstadel (Bild 4) steht östlich der Steinernen

Brücke und wurde von 1616-20 erbaut. Er wurde zur Lagerung des Salzes errichtet, das hier mit Hilfe von Kränen auf Schiffe geladen wurde. Salz wurde als das „weiße Gold“ betrachtet und man kann seine Wichtigkeit an den acht Etagen des Gebäudes erkennen. Das Bauwerk wurde von der Stadt Regensburg vollständig saniert. Heute nutzt man es für kleinere Geschäfte. Die großen Lager Räume können für verschiedene Veranstaltungen, Seminare, Ausstellungen, Tagungen und auch Feierlichkeiten gemietet werden.

Albrecht de Bavaria. În acest loc era depozitată temporar sarea înainte de a fi transportată de aici către Amberg. În prezent această clădire adăpostește un cămin studentesc. Are 35 de camere de o persoană, și, pe lângă acestea, camere cu mai multe paturi pentru 32 de studenți. În plus, clădirea găzduiește mai multe magazine.

Restaurantul Leerer Beutel (Imaginea 6) a fost întemeiat peste drum de Biserica Minorităților de către Magistratul orașului Regensburg în anul 1597/98 ca depozit de cereale și extins în 1606/1607 din motive de lipsă de spațiu. Caracterul medieval al clădirii a fost conservat până în prezent. Casa cu o lungime de 54 de metri și o lățime de 21 de metri are șapte etaje, construite în mare măsură doar din lemn. În anii '60 clădirea a fost complet restaurată de către orașul Regensburg pentru a putea fi folosită în scopuri culturale.

În prezent, clădirea găzduiește pe lângă restaurant, și un cinematograful și „Galeria Municipală Leerer Beutel“ [Städtische Galerie Leerer Beutel] cu expoziții în continuă schimbare. Sala mare a clădirii găzduiește regulat evenimente muzicale și întâlniri, în special fiind folosită de către membrii cluburilor de jazz din Regensburg pentru concerte live. Aici au loc și concerte din cadrul Festivalului Bavarez de Jazz, la care am putut să asistăm și noi parțial în timpul vizitei în Regensburg.

Din perspectivă arhitectonică, ambele „burguri“¹⁾ participante la parteneriatul nostru, și anume Regensburg și Klausenburg (Cluj-Napoca), au multe în comun: de la originile romane ale celor două catedrale gotice până la noile întrebări ale vechiului. Exemplele menționate de transformare a clădirilor, atât din Regensburg, cât și din

Cluj-Napoca, arată că vechile clădiri pot fi readuse la viață prin utilizare în scop cultural.

Ceea ce am analizat în cadrul cercetărilor mele a fost foarte frumos și interesant datorită colaborării bune cu partenerul de proiect din Regensburg, și după un mic „șoc“ inițial am putut să lucrez datorită atmosferei plăcute din grup cu multă admirație pentru arhitectura orașului asupra temei mele. Un simbol frumos al acestor lucruri este Podul de Piatră, care leagă vest și est, dar și Regensburg și Cluj-Napoca, și astfel făcând posibilă cooperarea noastră germano-română.

Autor: Szilamér Török,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Partener de tandem: Oliver Repaszky,
Universitatea Regensburg

Der Amberger Stadel (Bild 5) wurde im Jahr 1487 von Herzog Albrecht von Bayern erbaut. Hier wurde Salz zur Zwischenlagerung aufbewahrt, bevor es von hier aus nach Amberg transportiert wurde. Heute ist in diesem Gebäude ein Studentenwohnheim untergebracht. Es hat 35 Einzelzimmer und darüber hinaus Mehrbettzimmer für 32 Studierende. Außerdem sind im Gebäude mehrere Geschäfte untergebracht.

Das Restaurant Leerer Beutel (Bild 6) wurde durch den Regensburger Rat im Jahre 1597/98 gegenüber der Minoritenkirche als Kornspeicher errichtet und aufgrund von Platzmangel 1606/1607 erweitert. Der mittelalterliche Charakter des Gebäudes ist bis heute erhalten geblieben. Das 54 Meter lange und 21 Meter breite Haus verfügt über sieben Geschosse, die hauptsächlich aus Holz bestehen. In den sechziger Jahren wurde das Gebäude durch die Stadt Regensburg komplett saniert, um es für kulturelle Zwecke nutzbar zu machen.

Heute beherbergt das Gebäude neben dem Restaurant und einem Kino noch die „Städtische Galerie Leerer Beutel“ mit wechselnden Ausstellungen. Im großen Saal des Gebäudes finden regelmäßig Musikveranstaltungen und Tagungen statt, insbesondere nutzen die Mitglieder des Regensburger Jazzclubs diesen Saal für ihre Live-Konzerte. Auch finden hier Konzerte im Rahmen des Bayerischen Jazzfestivals statt, was wir zum Teil während unseres Regensburg-Aufenthalts auch selbst erlebt haben.

Aus architektonischer Sicht haben die beiden an unserem Tandem beteiligten „Burgen“, nämlich Regensburg und Klausenburg, vieles gemeinsam: vom römischen Hintergrund über die beiden gotischen Kirchen bis hin zur neuen kulturellen Nutzung des Alten. Die erwähnten Beispiele für Umnutzungen von Bauwerken, sowohl

aus Regensburg als auch aus Cluj, zeigen, dass alte Gebäude durch kulturelle Nutzung zu neuem Leben erweckt werden können.

Dies in meiner Tandemrecherche zu erforschen war dank der guten Zusammenarbeit mit meinem Regensburger Tandempartner sehr schön und spannend, und nach einem kleinen anfänglichen „Schock“ konnte ich dann aufgrund der guten Atmosphäre in der Gruppe mit großer Bewunderung für die Architektur der Stadt an meinem Thema arbeiten. Ein schönes Symbol hierfür ist die Steinernen Brücke, die Ost und West, also auch Regensburg und Cluj-Napoca, verbindet und so unsere deutsch-rumänische Zusammenarbeit ermöglicht hat.

Verfasser: Szilamér Török,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartner: Oliver Repaszky,
Universität Regensburg

1) Autorul se referă aici la cuvântul „Burg“ din denumirea celor două orașe participante, având sensul de cetate (observația redacției).

Izabella Veibel

Acasă este locul, unde ne este familia

Emigrarea populației române înaintea
căderii comunismului, pe exemplul
orașului Regensburg

În Europa secolului al XXI-lea abia se poate găsi vreun loc unde n-ar fi emigranți dintr-o parte sau alta. Dacă îi întrebăm pe acești emigranți despre motivul sau cauza părăsirii țării natale, întâlnim istorii uimitoare și interesante.

Cu următoarele întrebări despre substraturile emigrării și viața în noua țară am pornit și eu spre Regensburg pentru a găsi răspunsuri posibile. Au fost impresionante nu numai răspunsurile primite în cadrul interviurilor, ci și istorisirile regăsite și descoperite în substratul acestora.

Interviurile au avut loc în perioada 4-11 iulie 2010 cu participarea emigranților din România, care se declarau de etnie română, maghiară sau germană (sași și șvabi bănățeni).

Țara de origine al fiecărui interviuat este același: România. Dar rădăcinile strămoșești ale fiecărui interviuat se află în diferite puncte ale Europei. Sau nu? Ce înseamnă pentru emigranți patrie? Și la ce se gândesc

când spun că le e dor de țară? La o localitate anume? Poate la România? Sau Germania?

Căutând răspunsuri la aceste întrebări m-am îndreptat spre Regensburg. Pentru

Heimat ist der Ort, an dem die Familie ist

Die Auswanderung der rumänischen Bevölkerung vor dem
Zusammenbruch des kommunistischen Regimes in Rumänien

Ist man im Europa des 21. Jahrhunderts unterwegs, findet man kaum einen Ort, an dem sich keine Aus- bzw. Einwanderer befinden. Fragt man die jeweiligen Einwanderer, was sie dazu bewogen hat, das Heimatland oder Geburtsland zu verlassen, begegnet man spannenden Lebensgeschichten.

Mit Fragen nach dem Hintergrund der Auswanderung und dem Leben in der neuen Heimat habe ich mich selber nach Regensburg begeben, um mögliche Antworten zu finden. Bewegend waren nicht nur die Antworten, die ich von den befragten Personen bekam, sondern auch die Geschichten, die sich hinter diesen Antworten verbargen.

Die Interviews fanden im Zeitraum vom 04. - 11. Juli 2010 statt und wurden mit rumänischen Auswanderern geführt, die sich als Rumänen, Ungarn oder auch als Deutsche (Sachsen und Banater Schwaben) bezeichnen.

Das Herkunftsland der Interviewpartner ist also das gleiche Land: Rumänien. Die Wurzeln der einzelnen Person befinden sich jedoch an unterschiedlichen Stellen Europas. Oder doch nicht? Was bezeichnen die Ausgewanderten als Heimat? Und woran denken sie, wenn sie Heimweh haben? An ein Land? Etwa Rumänien? Oder Deutschland?

Diesen Fragen und noch weiteren ging ich in Regensburg nach. Dazu interviewte ich unterschiedliche Generationen, die

entweder selbst ausgewandert oder bereits in Deutschland aufgewachsen sind.

Da die Interviews in Regensburg geführt wurden, wurden sowohl Mitglieder der dortigen rumänischen Gemeinde befragt, als auch Angehörige der ungarischen und deutschen Minderheit.

Familie Dolvig lebt seit mehr als zwei Jahrzehnten in Walderstadt. Die Familie, die aus drei Generationen besteht, sprach im Interview über die Ausreise, die Auswanderung sowie die Vergangenheit der Familie in Rumänien. Dabei erfuhr ich, dass Barbara Dolvig, die Großmutter, seit der Auswanderung nicht mehr in Rumänien gewesen ist. „Ich habe auch kein Heimweh, denn für mich ist Heimat dort, wo die Familie ist. Nach der Auswanderung meiner Kinder habe ich auch der rumänischen Polizei gesagt, ich habe nichts von der Ausreise gewusst, sonst wäre ich als Mutter sicher nachgegangen und wäre nicht mehr in Rumänien.“

Elisabeth Adam, die Großmutter mütterlicherseits, ist im August 1979 nach Deutschland gezogen und erzählt davon, dass es keine eigentliche Grenze gegeben habe, die das damalig kommunistische Rumänien abgetrennt hat, sondern einen grünen Streifen, der die Grenze markierte. „Sonst gab es nichts mehr da“, so die Großmutter. „Wir hatten auch keine Schwierigkeiten, wir konnten schön über die Grenze. Damals waren wir die Landesverräter und die Verwandten mussten auch aus dem Land raus“, erklärt sie.

aceasta am intervievat persoane de diferite generații, unii care au emigrat iar alții care s-au născut și au crescut deja în Germania.

Deoarece interviurile au fost făcute în Regensburg, întrebările au fost puse atât membrilor comunității române, cât și minorității maghiare și germane provenite din România.

Familia Dolvig trăiește mai bine de douăzeci de ani în Walderstadt. Familia alcătuită din trei generații a vorbit despre emigrare și despre viața familiei în România. Astfel am aflat că bunica, Barbara Dolvig, nu s-a mai întors în România de când a emigrat. „Eu nu am dor de țară, pentru că pentru mine țara, patria, este acolo unde mi-e familia. După ce copiii mei au emigrat fiind întrebată de cei de la poliție, spuneam, că eu nu știam nimic despre intențiile lor, deoarece fiind mama lor, era de la sine înțeles că mergeam cu ei.“

Bunica din partea mamei familiei Dolvig, Elisabeth Adam, s-a mutat în Germania în august 1979 și povestește despre faptul că în aceea perioadă granițele României comuniste erau marcate doar de o fâșie verde. „În afară de asta nu era nimic“, spunea bunica. „N-am avut nici o dificultate, am trecut doar simplu peste această fâșie. Atunci noi am fost considerați trădători și rudele noastre au trebuit să părăsească și ei țara“, explica ea.

Pentru Elisabeth Adam țara, patria, înseamnă România. „Germania pentru mine este căminul, unde mănânc și dorm. Pentru mine țara, patria, rămâne Banatul“, afirmă ea.

La sfârșitul interviului doamna Adam mi-a pus și mie aceleași întrebări. Familia dorea să afle cât voi sta în Germania și dacă îți place acolo. Spunând că aici totul este frumos, bunica Elisabeth a afirmat că „da, da, dar nu-i așa de frumos ca și acasă. Nici nu poate fi așa de frumos.“

Heidrun Dolvig este fiica Elisabetei Adam și trăiește în Germania din 1979. „Ar trebui să fie așa, încât acolo unde ți-e familia, acolo să fie și țara, patria, dar pentru mine țara este legată de copilărie, de salcâmi, de maci“, spune ea. „Și dialectul pe care-l folosim pentru mine înseamnă patrie“. Dialectul înseamnă o țara aparte, deoarece „dialectul vine cu noi, este o parte de țară pe care nu-l poți părăsi, și care nu te părăsește“, povestește doamna Dolvig.

Stefanie Dolvig aparține celei mai tinere generații a familiei și de când s-a născut, 1988, trăiește în Germania. „Despe emigrare am auzit foarte mult. În familie de multe ori vorbim despre acest subiect. Știu că mamei îi e dor de țara. Trăiesc în Germania, dar din copilărie deja, am fost des în Banat, în România. Pentru mine patria înseamnă Banatul, deși n-am trăit niciodată acolo. Și Germania pentru mine înseamnă patrie, deoarece aici am crescut. Țara de fapt este acolo, unde ți-e familia“, răspunde Steffi la întrebarea ce este, ce înseamnă pentru ea patria, și astfel ea este deja a treia persoană din familie, care prezintă patria prin aceste cuvinte.

„Acolo mă simt acasă, unde îmi sunt părinții, acolo mi-am petrecut toată copilăria“, adaugă Steffi.

Interviu cu Oliver Repaszky

„Pentru mine țara, patria este Germania. Dar este ciudat faptul că, dacă petrec mult timp în România, și acolo mă simt ca și acasă.“

Oliver Repaszky

Familia Repaszky trăiește din 1990 în Germania. Peripețiile legate de „fuga“ peste granițe din România de atunci, au fost povestite de multe ori de către bunica nepotului, Oliver Repaszky.

Heimat ist für Elisabeth Adam Rumänien. „Deutschland ist mein Zuhause, da esse ich, da schlafe ich. Heimat bleibt für mich immer und ewig das Banat“, meint sie.

Am Ende des Interviews wurde auch ich kurz im Gegenzug befragt. Die Familie möchte wissen, wie lange ich noch in Deutschland sei, und ob es mir hier gefalle. Als ich die Antwort „Es ist sehr schön hier“ gebe, sagt Oma Elisabeth „Ja ja, aber so schön wie es daheim ist, ist es nicht. Es kann nicht so schön sein.“

Heidrun Dolvig ist die Tochter von Elisabeth Adam und lebt seit 1979 in Deutschland. „Es sollte so sein, dass Heimat dort ist, wo auch die Familie ist, aber es ist die Kindheit,

die ich mit Heimat verbinde. Es sind die Akazien, die Mohnblumen“, sagt sie. „Unser Dialekt ist für mich auch Heimat.“ Eine Heimat der besonderen Art, denn „den Dialekt kann man überallhin mitnehmen, dies ist ein Stück Heimat, das man immer dabei hat“, erzählt Frau Dolvig.

Stefanie Dolvig gehört zur jüngsten Generation der Familie und lebt seit ihrer Geburt 1988 in Deutschland. „Von der Auswanderung habe ich schon sehr oft gehört. In der Familie reden wir oft darüber. Meine Mutter hat Heimweh, das weiß ich. Ich lebe in Deutschland, bin aber auch als Kind oft im Banat in Rumänien gewesen. Heimat ist für mich das Banat, obwohl ich dort nie gelebt habe. Deutschland ist auch meine Heimat, weil ich hier

aufgewachsen bin. Heimat ist eigentlich dort, wo die Familie ist“, antwortet Steffi auf die Frage, was für sie Heimat sei und ist somit die dritte Person in der Familie, die den Begriff „Heimat“ mit diesen Worten beschreibt.

„Zuhause fühle ich mich dort, wo meine Eltern leben, dort habe ich auch meine ganze Kindheit verbracht“, fügt Steffi hinzu.

Oliver Repaszky im Interview

„Heimat ist für mich Deutschland. Es ist aber komisch, wenn ich für eine längere Zeit in Rumänien bin, fühle ich mich dort auch heimisch.“

Oliver Repaszky

Plecarea din țară în vremea aceea a fost foarte dificilă, deoarece era interzisă părăsirea țării. România în perioada comunismului era o zonă închisă. Nu puteai trece granița, deoarece era interdicție.

Marea majoritate a familiei Repaszky trăiește tot în România, așa că venirea în România este același cu venirea acasă.

„Pentru mine țara, patria este Germania. Dar este ciudat faptul că, dacă petrec mult timp în România, și acolo mă simt ca și acasă. Patria, țara pentru mine este aici, unde trăiesc părinții mei, unde mi-e familia“, explică Oli.

Tatăl lui Christian Curac, face parte din minoritatea ucraineană din România și a încercat prima plecare clandestină, nereușită, în anul 1986 la granița sârbă, după care a fost reținut timp de șase luni într-un lagăr de muncă. Mama lui Christian fiind șvaboaică și datorită acestui fapt comis de tata, a fost ținută sub observație permanentă de către securitate.

A doua încercare de părăsire a țării de către tatăl lui Christian a avut loc la un an după aceste evenimente, când unchiul lui Christian din partea mamei, l-a așteptat în Austria și l-a dus mai departe în Germania.

Pentru Christian țara, patria este Germania, „locul unde am crescut, unde trăiește familia mea.“

În aceste puține zile petrecute în Regensburg, am descoperit multe istorisiri impresionante, iar altele au rămas nedescoperite. Istorisiri, purtate permanent de oameni, indiferent unde se află. Istorisiri legate de țară, de patrie, care înseamnă dor de țară, de locuri natale și care leagă familii.

Istorisiri, care fac punte între trecut și viitor.

Autoare: *Izabella Veibel*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Stefanie Dolwig*,
Universitatea Regensburg

Familie Repaszky lebt seit 1990 in Deutschland. Die Geschichten von der Flucht und über das damalige Rumänien hat die Großmutter der Familie ihrem Enkel Oliver Repaszky oft erzählt. Die Ausreise war damals schwierig, man durfte das Land nicht verlassen. Rumänien war zur Zeit des kommunistischen Regimes verschlossen. Die Grenzen konnte man nicht überqueren. Ein Großteil der Verwandten der Familie Repaszky lebt immer noch in Rumänien, somit bedeutet die Reise nach Rumänien auch eine Heimreise.

„Deutschland bezeichne ich als meine Heimat, aber das Komische ist, wenn ich länger in Rumänien lebe, fühle ich mich dort heimisch. Mein Zuhause ist eigentlich hier, wo meine Eltern leben, wo meine Familie ist“, erklärt Oli.

Christian Curacs Vater, Angehöriger der ukrainischen Minderheit in Rumänien, versuchte 1986 erstmals die Flucht über die serbische Grenze, kam jedoch nach dem Scheitern der Flucht sechs Monate lang in ein Arbeitslager. Christians Mutter, eine Banater Schwäbin, wurde anschließend von der Securitate überwacht. Der zweite Fluchtversuch fand ein Jahr später statt, wobei Christians Onkel mütterlicherseits den Vater in Österreich erwartete und ihn dann nach Deutschland brachte.

Für Christian bedeutet Heimat Deutschland, „der Ort an dem ich aufgewachsen bin und wo meine Familie lebt“.

Innerhalb der wenigen Tage, die ich in Regensburg verbrachte, erfuhr ich zahlreiche bewegende Geschichten, viele andere ähnliche Geschichten hingegen bleiben noch verborgen. Geschichten, die Menschen mit sich nehmen, egal, in welchem Land sie leben. Geschichten, die zur Heimat gehören, die Heimweh bedeuten und Familien verbinden.

Geschichten, die Vergangenheit und Zukunft verknüpfen.

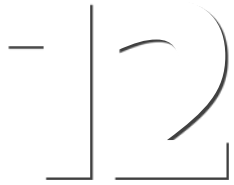
Verfasserin: *Izabella Veibel*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Stefanie Dolwig*,
Universität Regensburg

Wem
braucht
schon
eine
Leiter,
um
hier auf-
zu räu-
men?
MfG
amaro a.

REGENSBURG 2011

Emese Biró

Posibilități de integrare pentru studenți străini în Regensburg

Proiectul tandem între Regensburg și Cluj-Napoca mi-a deschis mai multe perspective de studiu asupra posibilității de integrare pentru studenții din străinătate. Lucrarea mea se ocupă nu numai cu acești tineri, care au de-a face cu un nou început în Germania, ci și cu posibilitățile și șansele, pe care țara le oferă. În timpul cercetării la Universitatea din Regensburg (care a durat 5 zile), am observat ca există mai multe păreri în ceea ce privește integrarea.

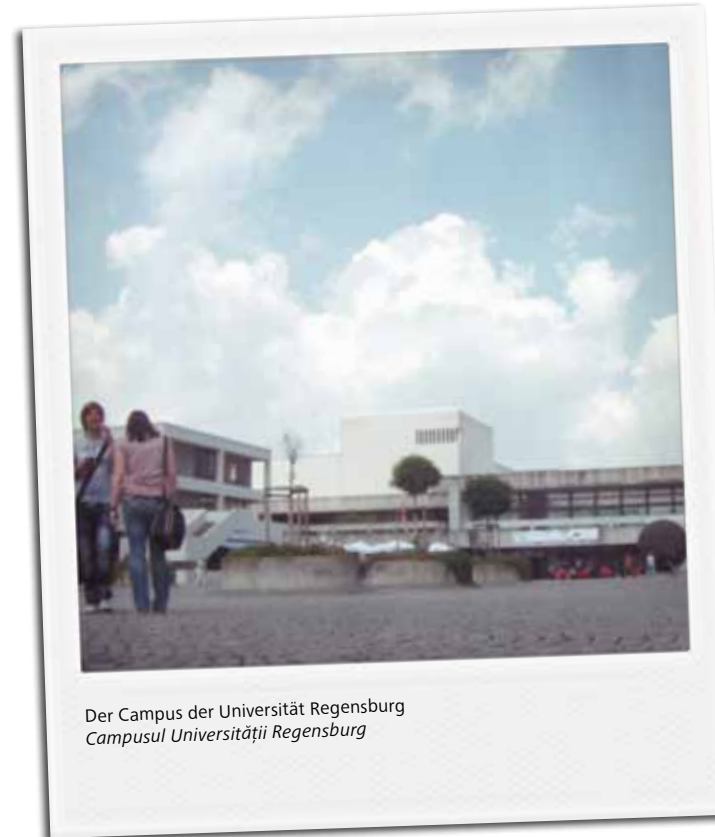
La început eram sigură că poporul german nu arată niciun interes pentru străini, ba chiar îi privesc cu prejudecii pe acești oameni, care sosesc din alte țări și care au alte culturi. În ciuda convingerii mele, studenții cu care am vorbit mi-au dovedit faptul, că aceste conflicte între tradiții, culturi și limbi sunt aproape date uitării, și că „armonia“ între ei este de fapt obiectivul.

Partenera mea de proiect, Johanna Mekker, a povestit din propria sa experiență de viață. Părinții ei au sosit în Germania în 1986, din cauza revoluției și a comunismului. Familia este de origine maghiară și nu și-a uitat limba și cultura proprie. Ei vorbesc în familie pe limba maghiară, participă la evenimente maghiare și se simt bine în Germania. Johanna s-a născut în Regensburg, nu a avut nicio dată probleme de integrare, considerându-se atât germană, cât și maghiară. Johanna mi-a arătat o altă perspectivă asupra vieții studenților străini.

Am avut ocazia să particip cu ea la un curs special, unde ea și alți studenți învață despre Ungaria și practică limba maghiară. Am fost fascinată de faptul că acești tineri au încă o conștiință națională, aici în Germania, și chiar vor să stăpânească mai bine limba maghiară. M-a uimit însă faptul că cursul respectiv se făcea în limba germană. După aceea am aflat că la acest curs participă și studenți germani care vor să învețe limba maghiară din diferite motive. Al doilea lucru care m-a întristat a fost faptul că studenții de origine maghiară vorbeau între ei în limba germană. Johanna mi-a explicat, că nu toți tinerii au ocazia să vorbească acasă în limba maternă, cum este cazul în familia Johannei. Cele mai multe familii sunt bilingve, de aceea acestor studenți le este mai dificil să se exprime în limba lor maternă și de aceea ei folosesc limba germană. Din păcate, așa este mult mai ușor pentru ei. În timpul cursului, studenții au oportunitatea să învețe despre istoria și politica țării lor natale și să rezolve exerciții gramaticale în limba maghiară.

După mai multe interviuri și discuții am putut să creez o imagine captivantă despre viața studenților străini: cum și unde trăiesc în Regensburg, câți prieteni germani au, la ce evenimente culturale participă, din ce motive au venit aici, cum se descurcă aici și dacă vor să rămână în Germania sau să se întoarcă înapoi acasă. Aceste întrebări erau cele de bază, dar în timpul discuțiilor am aflat și alte detalii din viața lor privată. Am avut șansa să cunosc alte culturi și

Integrationsmöglichkeiten für ausländische Studierende in Regensburg

Der Campus der Universität Regensburg
Campusul Universității Regensburg

Land ihnen bietet. Während der fünftägigen Recherchen an der Universität Regensburg habe ich bemerkt, dass es mehrere Ansichten zum Thema Integration gibt.

Ich war am Anfang davon überzeugt, dass die Deutschen kein Interesse an Ausländern zeigen, sondern den Menschen, die aus anderen Ländern und Kulturen kommen, mit Vorurteilen begegnen. Doch die deutschen Studierenden, mit denen ich gesprochen habe, haben mir gezeigt, dass diese Konflikte zwischen den Traditionen, Kulturen und Sprachen fast vergessen sind und stattdessen ein harmonisches Miteinander das Ziel ist.

Meine Tandempartnerin, Johanna Mekker, berichtete aus ihrer eigenen Erfahrung.

Das landeskundliche Tandemprojekt zwischen Regensburg und Cluj hat mir viele neue Perspektiven in der Erforschung der Integrationsmöglichkeiten für ausländische Studierende aufgezeigt. Mein Bericht befasst sich nicht nur mit Studierenden, die einen Neubeginn in Deutschland bewältigen, sondern auch mit den Möglichkeiten und Chancen, die das

Ihre Eltern sind 1986 wegen der Revolution und des Kommunismus nach Deutschland gekommen. Die Familie ist ungarisch und hat ihre Sprache und Kultur nicht vergessen. Sie sprechen in der Familie Ungarisch, besuchen ungarische Veranstaltungen und fühlen sich wohl in Deutschland. Johanna ist bereits in Regensburg geboren, sie hatte nie Probleme

perspective, și doar acum am realizat cât de colorată și variată este lumea noastră.

La începutul lucrării mele doresc să prezint câteva date despre Universitatea din Regensburg. Universitatea din Regensburg este o universitate situată într-un campus modern la marginea de sud a orașului medieval. Această universitate funcționează ca o punte între Est și Vest. Expresie a acestei imagini de sine sunt instituții cum sunt Centrul de Cercetare pentru Europa de Est și Sud-Est și Europaeum, precum și parteneriatele cu universitățile est-europene. Universitatea din Regensburg oferă o gama largă de programe de studii în cadrul celor unsprezece facultăți ale sale. În prezent, există 16.000 de studenți înscriși la Universitatea din Regensburg, dintre care circa 1300 provin din străinătate (Statele Unite ale Americii, Ucraina, Rusia, Serbia, Slovacia, Olanda, Mexic, Coreea de Sud etc.).

Prin intermediul anchetei mele am vrut să analizez dacă studenții străini au temeri sau dorințe, de ce au venit aici în Germania și cum arată planurile lor de viitor. Cei mai mulți au fost deschiși și cumsecade, și nu s-au uitat la mine cu neîncredere. Acești studenți nu așteaptă mai mult de la societatea germană decât de la patria lor. Ei vor să se simtă bine în Germania, deși cei mai mulți au venit numai din cauza studiilor. Am fost uimită când am aflat de la acești studenți că doresc să se întoarcă acasă, deși ei primesc oferte de muncă mai bune în Germania. Pentru majoritatea studenților străini familia este pe primul loc, urmat de locul de muncă, viitor și bani.

Universitatea din Regensburg are încheiate un număr mare de parteneriate internaționale. Pe an, vin aproximativ 200 de cercetători străini la universitate, și aproximativ 350 de elevi în mobilitate din întreaga lume, după cum susține revista universității „Arta și Cultura la Universitate“ („Kunst und Kultur an der

Universität“). Universitatea este preocupată de studenții străini, există chiar și o organizație specială pentru ei. Așa-numitul Oficiu Academic Internațional [Akademisches Auslandsamt] funcționează în cadrul Universității și organizează evenimente specifice și ore de cafea pentru studenții străini. Studenții au astfel posibilitatea de a cunoaște alți studenți străini, de a se integra în universitate și de a se distra. Oficiul Internațional îi ajută pe studenți să găsească cazare în anumite cămine, de asemenea locuri de muncă pentru cei care doresc să lucreze în timpul studiilor, a declarat doamna Christine Betzner, care lucrează în cadrul acestui birou. Am fost încântată de faptul că Germania este pregătită să arate înțelegere, îi găzduiește și îi acceptă pe străini.

Doamna Christine Betzner mi-a vorbit despre evenimentele pe care le organizează pentru studenți: petreceri de bun venit, Zile Internaționale, seri de cafea și alte întâlniri. Studenții germani sunt de asemenea bineveniți. Cei mai mulți studenți care participă la aceste întâlniri au fost deja în străinătate unde au studiat un semestru. Studenții străini au posibilitatea de a-și prezenta patria și tradițiile, dar și să „guste“ din alte culturi. Din păcate, studenții din țările care nu fac parte din UE au mai puține oportunități să rămână în Germania după absolvire. Ei pot rămâne în țară doar dacă pot dovedi că au un loc de muncă sau dacă se căsătoresc cu germani.

Universitatea din Regensburg oferă o pregătire de înaltă calitate și ajută încă de la primii pași integrarea în societate. De aceea, o universitate-campus are mai multe avantaje decât dezavantaje. Am vorbit cu Tanja Yakovleva (consilier al studenților în cadrul Oficiului Internațional) despre diverse întâlniri pe care ea le organizează. Ea mi-a spus că în oraș locuiesc circa 5000 străini tineri care au nevoie de ajutor în procesul de integrare. Oficiul Internațional nu poate localiza toți străinii din

mit der Integration und sie bezeichnet sich sowohl als Ungarin als auch als Deutsche. Johanna hat mir eine ganz andere Seite des Lebens ausländischer Studierender gezeigt.

Ich bin mit ihr in einen speziellen Kurs gegangen, in dem sie und andere ungarische Studierende etwas über Ungarn lernen und die Sprache üben. Ich war begeistert, dass sie hier in Deutschland noch ein ungarisches Nationalbewusstsein haben und die ungarische Sprachen besser beherrschen möchten. Erstaunlich war allerdings, dass der Kurs auf Deutsch gehalten wurde. Später habe ich erfahren, dass an diesem Kurs auch Deutsche teilnehmen, die aus verschiedenen Gründen Ungarisch lernen wollen. Die zweite traurige Sache (für mich) war, dass die Studierenden, die ungarischer Herkunft waren, untereinander auf Deutsch gesprochen haben. Johanna hat mir erklärt, dass nicht alle jungen Leute die Möglichkeit haben, zu Hause Ungarisch zu sprechen, wie es bei Johannas Familie der Fall ist. Die meisten Familien sind zweisprachig, weswegen es diesen Studierenden schwerer fällt, sich in ihrer Muttersprache auszudrücken. Deshalb verwenden sie stattdessen Deutsch. Leider ist dies viel bequemer für sie. Im Kurs lernen die Studierenden etwas über die Geschichte und Politik ihrer Heimat und üben grammatische Probleme in der Sprache.

Nach vielen Interviews und Gesprächen bin ich nun in der Lage, ein sehr spannendes Bild über das Leben der Ausländer zu präsentieren: Wie und wo sie hier in Regensburg leben, wie viele deutsche Freunde sie haben, an welchen kulturellen Veranstaltungen sie teilnehmen, warum sie hierher gekommen sind, wie sie hier vorankommen und ob sie in Deutschland bleiben möchten oder lieber wieder nach Hause zurückkehren möchten. Dies waren meine ersten Fragen, aber während der Gespräche habe ich auch mehr über das Privatleben erfahren. Ich hatte die Chance, neue Kulturen und Perspektiven kennenzu-

lernen und erst jetzt habe ich begriffen, wie bunt und abwechslungsreich unsere Welt ist.

Zunächst möchte ich ein paar Daten zur Universität Regensburg voranstellen. Die Universität Regensburg ist eine moderne Campusuniversität südlich der mittelalterlich geprägten Stadt und versteht sich als Brücke zwischen Ost und West. Dies kommt zum Ausdruck durch Einrichtungen wie das Wissenschaftszentrum Ost- und Südosteuropa und das Europaeum sowie Partnerschaften mit Hochschulen im östlichen Europa. Die Universität Regensburg hat elf Fakultäten und damit ein breites Spektrum an Studiengängen. Derzeit sind ca. 18.000 Studierende an der Universität Regensburg eingeschrieben, davon kommen ca. 1300 aus dem Ausland (der USA, der Ukraine, Russland, Serbien, Slowakei, den Niederlanden, Mexico, Süd-Korea, u. a.).

Durch meine Umfrage wollte ich analysieren, ob die ausländischen Studierende Ängste bzw. Wünsche haben, warum sie hierher gekommen sind und wie ihre Zukunftspläne aussehen. Die meisten waren sehr offen und nett, sie haben mich nicht misstrauisch betrachtet. Diese Studierenden erwarten von der deutschen Gesellschaft nicht mehr als von ihrer Heimat. Sie möchten sich wohl in Deutschland fühlen, obwohl die meisten nur wegen des Studiums hierher gekommen sind. Ich war erstaunt, als ich von den Studierenden erfahren habe, dass sie nach Hause zurückkehren möchten, obwohl sie hier in Deutschland bessere Stellenangebote bekommen. Für die meisten der ausländischen Studierenden steht die Familie an erster Stelle und danach erst kommt die Arbeit, die Zukunft und das Geld.

Die Universität Regensburg unterhält eine große Anzahl an internationalen Partnerschaften. Pro Jahr sind an der Universität etwa 200 ausländische Forscher und über 350 Austauschstudierende aus der ganzen Welt zu Gast, sagt das Uni-Magazin „Kunst und Kultur an

oraș, dar face o mulțime de reclame, pentru cei care nu sunt studenți, ca să-i invite la diferite evenimente. Cei mai mulți dintre străini, spune Tanja (ea este din Ucraina) provin din Franța, Rusia, Ucraina, Bulgaria și Turcia. Studenții aflați în mobilități externe sunt din SUA și Spania. Tanja organizează evenimente publice, ore de cafea, nopți de video, seri de gătit în care străinii gătesc mâncare tradițională și au oportunitatea de a descoperi noi arome din alte culturi. Ea declară că nu există niciun conflict între tradiții, ci numai diferențe de sisteme. „Regensburg este un oraș internațional, unde lucrează și studiază foarte mulți străini și studenți străini! Integrarea nu este o problemă la noi!“, a declarat Tanja.

Am vorbit cu mulți studenți străini, dar există 4-5 studenți care au povești interesante, pe care vreau să le subliniez în raportul meu. Primul interviu este Gaston Eduardo Tolero Bravo. Deja un nume interesant... El provine din Mexic, are un accent mexican simpatic, și va studia filologie spaniolă în Regensburg timp de un an. El și-a început studiile în Mexic, dar a vrut să încerce ceva nou și să viziteze Germania. În experiența lui, germanii sunt foarte precauți, în timp ce mexicanii sunt foarte călduroși. El locuiește într-un cămin pentru studenți și admite că studiul în Mexic este foarte scump. Dorește să-și termine masteratul aici și apoi să se întoarcă acasă, în Mexic, pentru că vrea să-și știe familia

aproape. „Germanii te ajută, dar nu sunt așa de deschiși la început“, spune Eduardo.

Al doilea interviu a fost sud-coreeanul Woocheol Sim, cunoscut și ca Scott. El a studiat arhitectură timp de un semestru în Coreea și de 12 luni trăiește în Regensburg. Sora lui a studiat aici și lucrează deja. Scott

locuiește cu ea într-un apartament și lucrează într-o cafenea. El a învățat limba germană într-un an, și dorește să studieze stomatologie din semestrul viitor. El participă la un curs de limbă și se pregătește pentru studiu. Lui i se pare diferența de cultură și tradiție dintre Coreea de Sud și Germania deja o problemă. „Chestia asta se simte, spune Scott, dar

der Universität“. Die Universität beschäftigt sich viel mit ausländischen Studierenden, es gibt sogar eine spezielle Organisation für sie. Das sogenannte Akademische Auslandsamt arbeitet innerhalb der Universität und organisiert bestimmte Veranstaltungen und Kaffee-Stunden für ausländische Studierende. Die Studierenden haben so die Möglichkeit, andere ausländische Studierende kennenzulernen, sich an der Universität zu integrieren und Spaß zu haben. Das Akademische Auslandsamt hilft Studierenden, Unterkünfte in bestimmten Studentenheimen zu finden und vermittelt auch Stellenangebote für diejenigen, die neben dem Studium arbeiten möchten, sagte Frau Christine Betzner, die dort arbeitet. Ich war begeistert, dass Deutschland sich verständigungsbereit zeigt und Ausländer unterbringt und akzeptiert.

Frau Christine Betzner hat mir erklärt, wie viele Veranstaltungen sie für die Studierenden organisieren: Welcome-Parties, Internationale Tage, Kaffee-Abende, u.ä. Die deutschen Studierenden sind natürlich auch herzlich dazu eingeladen. Die meisten Studierenden, die daran teilnehmen, waren schon im Ausland und haben dort ein Semester studiert. Ausländische Studierende haben die Möglichkeit, ihre Heimat und Traditionen zu präsentieren und in andere Kulturen hineinzuschnuppern. Leider haben die Studierenden aus Ländern, die nicht zur EU gehören, kaum Möglichkeiten, nach dem Studium in Deutschland zu bleiben. Sie dürfen nur im Land bleiben, wenn sie eine Arbeitsstelle nachweisen können oder mit einer/einem Deutschen verheiratet sind.

Die Universität Regensburg bietet eine Ausbildung mit hoher Qualität und Hilfestellung bei den ersten Schritten, sich in der Gesellschaft zu integrieren. Deshalb hat eine Campus-Universität mehr Vorteile als Nachteile. Ich habe mit Tanja Yakovleva (studentische Betreuerin im Akademischen Auslandsamt) über die verschiedenen Treffen

gesprächen, die sie organisiert. Sie hat mir erzählt, dass in der Stadt insgesamt 5000 junge Ausländer wohnen, die Hilfe bei der Integration brauchen. Das Akademische Auslandsamt kann nicht alle Ausländer ausfindig machen, aber sie machen sehr viel Werbung, um auch die Ausländer, die nicht studieren, zu verschiedenen Veranstaltungen einzuladen. Die meisten Ausländer, sagt Tanja (sie kommt aus der Ukraine) kommen aus Russland, der Ukraine, Bulgarien und der Türkei. Die Austauschstudierenden sind meist aus den USA und Spanien. Tanja organisiert offene Veranstaltungen, Kaffeestunden, Videoabende und Kochabende, an denen die Ausländer traditionelles Essen kochen und neue Aromen aus anderen Kulturen entdecken. Sie sagt, dass es keine Konflikte zwischen den Traditionen gibt, sondern Systemunterschiede. „Regensburg ist eine internationale Stadt, in der sehr viele Ausländer und ausländische Studierende arbeiten und studieren! Die Integration ist kein Problem bei uns!“, erklärt Tanja.

Ich habe mit sehr vielen ausländischen Studierenden gesprochen, aber es gibt einige interessante Studierende, deren Geschichten ich in meinem Bericht hervorheben möchte. Der erste Interviewpartner heißt Gaston Eduardo Tolero Bravo. Er kommt aus Mexiko, hat einen sympathischen mexikanischen Akzent und studiert in Regensburg für ein Jahr Spanische Philologie. Er hat sein Studium in Mexiko begonnen, aber er wollte etwas Neues versuchen und Deutschland besuchen. Seiner Erfahrung nach sind die Deutschen sehr zurückhaltend, während die Mexikaner sehr warmherzig sind. Er wohnt in einem Studentenheim und gesteht, dass in Mexiko das Studium sehr teuer ist. Er möchte hier seinen Master zu Ende machen und dann nach Mexiko zurückkehren, weil er seine Familie in der Nähe wissen möchte. „Die Deutschen helfen, aber sie sind am Anfang nicht so offen!“, sagt Eduardo.

germanii sunt deschiși pentru orice!“ Cu toate acestea, el are mai mulți prieteni străini decât germani. „Lucrez la o cafenea, unde majoritatea clienților sunt străini. Ei dau, de asemenea, mai mult bacșiș decât germanii!“, declară Scott cu un zâmbet pe buze. În Coreea există aceleași oportunități ca în Germania, doar că universitățile din Coreea sunt foarte scumpe. Scott vrea să rămână în Germania și să-și construiască aici o viață și o carieră.

Tamara Reichert este prima studentă străină cu care am vorbit care nu vrea să se întoarcă acasă. Ea provine din Ucraina și urmează Studiile Est-Vest la Universitatea din Regensburg și germana ca limbă străină. Ea a obținut diploma de licență în Ucraina, și stă deja de doi ani în Regensburg. „M-am simțit excelent aici din prima zi!“, spune Tamara. Ea a studiat germanistică în Ucraina, bunica ei este germană, și ea a vrut să cunoască această țară, așa că a venit în Regensburg. „Nu am avut niciodată probleme cu germanii! Am puține contacte cu străinii. Și îmi place cultura germană și mentalitatea“, a explicat studenta ucraineană. Există o diferență între valori familiare, dar libertatea de opinie în Germania este ceva special. Așa numitul „sentiment-străin“ se simte, studenții nu au aceiași drepturi (de exemplu: cămin) sau obțin puține burse. „Cu toate acestea“, spune Tamara, „majoritatea din germani sunt deschiși în ceea ce-i privește pe străini. Desigur, germanii au creat niște stereotipuri despre străinii care provin din est, deoarece aceștia au

lăsat o mulțime de impresii proaste. Tamara rezolvă misterul pentru străini: „Dacă străinii cunosc bine legile, le respectă și fac totul la timp, atunci germanii sunt mulțumiți și te vor accepta în societate! Ca cetățean străin, trebuie să ai în vedere întotdeauna acest lucru!“

O altă perspectivă total diferită am auzit-o de la Dzamila Tovbaeva care provine dintr-o țară tradițională și conservatoare, unde religia

joacă un rol foarte important. Jami, după cum i se spune, provine din Tadjikistan, unde a studiat comunicare interculturală timp de cinci ani. Ea studiază acum în cadrul programului Studii Est-Vest la Universita-

Der zweite Interviewpartner ist der Südkoreaner Woocheol Sim, auch Scott genannt. Er hat in Korea ein Semester Architektur studiert und lebt seit zwölf Monaten in Regensburg. Seine Schwester hat hier studiert und arbeitet bereits. Scott lebt mit ihr in einer Wohnung und arbeitet in einem Eiscafé. Er hat innerhalb eines Jahres Deutsch gelernt und möchte ab dem nächsten Semester Zahnmedizin studieren. Er nimmt an einem Sprachkurs teil und bereitet sich fürs Studium vor. Für ihn ist der Unterschied in der Kultur und Tradition zwischen Süd-Korea und Deutschland schon ein Problem: „Man spürt das“, sagt Scott, „aber die Deutschen sind offen für alles!“ Dennoch hat er mehr ausländische als deutsche Freunde. „Ich arbeite in einem Café, wo die meisten Kunden Ausländer sind. Sie geben auch mehr Trinkgeld als die Deutschen!“, erzählt Scott mit einem Lachen. In Korea gibt es die gleichen Möglichkeiten wie in Deutschland, aber die Universitäten in Korea sind sehr teuer. Scott möchte in Deutschland bleiben und hier sein Leben und seine Karriere aufbauen.

Tamara Reichert ist meine erste ausländische Studentin, die nicht nach Hause zurückkehren will. Sie kommt aus der Ukraine und studiert an der Regensburger Universität Ost-West-Studien und Deutsch als Fremdsprache. Sie hat den Bachelor in der Ukraine absolviert und ist schon seit zwei Jahren in Regensburg. „Ich fühlte mich hier schon am ersten Tag wohl!“, sagt Tamara. Sie hat Germanistik in der Ukraine studiert, ihre Großmutter ist Deutsche und sie wollte das Land kennenlernen, deshalb ist sie nach Regensburg gekommen. „Ich hatte nie Probleme mit den Deutschen! Ich habe wenig Kontakt mit Ausländern. Und ich mag die deutsche Kultur und Mentalität!“, erklärt die ukrainische Studentin. Es gibt Unterschiede bei den Familienwerten, aber die Meinungsfreiheit in Deutschland ist etwas Besonderes. Die meisten Deutschen, erzählt Tamara, sind offen für Ausländer. Natürlich gibt es in Deutschland Stereotype

über Ausländer aus Osteuropa, weil sie schon eine Menge schlechter Erfahrungen gemacht haben. Tamara löst das Rätsel für die Ausländer: „Wenn man die Gesetze kennt, beachtet und alles rechtzeitig macht, dann sind die Deutschen zufrieden und akzeptieren dich in der Gesellschaft! Als Ausländer solltest du dir diese Sache immer vor Augen halten!“

Eine ganz andere Sichtweise habe ich von Dzamila Tovbaeva gehört, die aus einem traditionellen und konservativen Land kommt, in dem Religion eine sehr wichtige Rolle spielt. Jami, wie sie auch genannt wird, kommt aus Tadschikistan, wo sie fünf Jahre lang Interkulturelle Kommunikation studiert hat. Sie studiert jetzt Ost-West-Studien an der Universität Regensburg. Neben der Uni besucht sie Sprachkurse, um ihre Deutschkenntnisse zu verbessern. Sie hat die Sprache in ihrer Heimat im Selbststudium gelernt und wollte dann nach Deutschland kommen. Sie hatte am Anfang Schwierigkeiten. „Hier gibt es ein ganz anderes Ausbildungssystem und eine ganz große Freiheit!“, sagt Dzamila „Und natürlich kommen noch die andere Kultur und die Religionsfrage dazu“. Sie hat jetzt mehr deutsche Freunde als zu Beginn. Sie denkt, dass die Deutschen sehr starr sind im Gegensatz zu Tadschikistan, wo das menschliche Gefühl und die Beziehungen am wichtigsten sind. Deswegen sagt Jami: „Man kann sich hier nicht hundertprozentig integrieren!“ Sie möchte zurück nach Tadschikistan und dort in einer NGO mit Menschen arbeiten. Es wird schwierig sein, aber die Familie steht für Dzamila immer an erster Stelle. Die meisten Deutschen sind nicht bereit, Ausländer zu verstehen, sagt Jami, und diese Aussage führt zu einer sehr interessanten Frage: Ist die deutsche Gesellschaft bereit, Ausländer zu akzeptieren? Die Frage bleibt offen...

Ich wollte unbedingt mit einem türkischen Studierenden sprechen, weil die Deutschen gerade Türken gegenüber so viele Vorurteile

tea din Regensburg. Pe lângă universitate, ea participă la cursuri de limbă pentru a-și îmbunătăți cunoștințele de limbă germană. Ea a învățat această limbă singură, acasă, apoi a vrut să vină în Germania. La început, a avut probleme. „Aici există un sistem de educație foarte diferit și o foarte mare libertate!“, spune Dzamila. „Și, desigur, mai vine diferența culturală și problema religiei.“ Ea are acum mai mulți prieteni germani decât la început. Consideră că germanii sunt foarte rigizi, în contrast cu Tadjikistan, unde sentimentul și relațiile interumane sunt cele mai importante. Prin urmare, Jami declară: „Aici nu te poți integra 100%!“ Ea dorește să se întoarcă în Tadjikistan, și acolo să muncească cu oamenii în cadrul unui ONG. Acest lucru va fi dificil, dar pentru Dzamila familia rămâne întotdeauna pe primul loc. „Cei mai mulți germani nu sunt gata să înțeleagă străinii!“, spune Jami, și această afirmație duce la o întrebare interesantă: Este societatea germană pregătită să îi accepte pe străini? Răspunsul rămâne deschis...

Am vrut neapărat să vorbesc cu un student turc, deoarece germanii au atât de multe prejudecăți când aud despre turci. Onur Satir a fost următorul meu interviu. El provine din Istanbul, așa că religia și tradițiile nu sunt lucruri importante în viața lui. Am fost surprinsă, dar el a spus că Istanbul este o metropolă, unde banii și puterea joacă un rol important. El trăiește în Germania din 2007 și a lucrat la început timp de doi ani aici. În prezent el studiază informatică economiei la Universitatea din Regensburg. „La început a fost groaznic aici“, admite Onur, „cu toate acestea există oportunități mai bune aici în Germania și de aceea am venit aici!“ A fost greu pentru el să-și găsească un loc de muncă. El locuiește acum într-un apartament cu studenți germani, dar are mai mulți prieteni străini decât germani. Onur nu știe încă dacă va rămâne sau nu aici în Germania. El simte uneori că germanii au stereotipuri în

ceea ce-i privește pe turci, de aceea spune o chestie interesantă: „Germanii ar trebui să ne integreze pe noi!“ Fie că are sau nu dreptate, nu noi ar trebui să decidem...

Nu numai universitatea se ocupă de integrarea persoanelor străine. Orașul Regensburg este un oraș studențesc, astfel încât orașul face tot posibilul să-i ajute pe acești studenți și familiile care vin aici. Există în Regensburg un așa-numit serviciu de migrație pentru tineri. Este un serviciu pentru tinerii imigranți, care au probleme de integrare în societate. Personalul oferă suport pentru tinerii imigranți în căutarea identității lor, orientarea lor și planurile lor de viață într-o nouă societate. Obiectivele serviciului sunt îmbunătățirea șanselor de integrare, promovarea egalității de șanse, participarea tinerilor imigranți în toate domeniile vieții sociale, culturale și politice.

Mi-am putut încheia liniștită cercetarea după cinci zile, deoarece acum sunt deplin convinsă de faptul că străinii care trăiesc în Germania pot să reușească în mai multe domenii. Ei ar trebui să știe și desigur să respecte legile țării. Dacă vrem ca alții să ne înțeleagă și să ne accepte, atunci noi trebuie să facem mai întâi acest lucru! Voi sfârși raportul meu cu un citat din Cyril Northcote Parkinson: „Unul dintre principalele motive pentru înțelegere greșită constă în faptul că oamenii nu sunt conștienți de ceea ce vor să spună de fapt.“

Autoare: *Emese Biró*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Johanna Mekker*,
Universitatea Regensburg

haben. Onur Satir war mein nächster Interviewpartner. Er kommt aus Istanbul. Religion und Traditionen spielen keine wichtige Rolle in seinem Leben. Ich war erstaunt, aber er sagte, dass Istanbul eine Metropole sei, in der Geld und Macht am wichtigsten seien. Er lebt seit 2007 in Deutschland und arbeitete hier zunächst zwei Jahre lang. Heute studiert er Wirtschaftsinformatik an der Universität Regensburg. „Am Anfang war es schrecklich hier.“, gesteht Onur. „Trotzdem gibt es hier in Deutschland bessere Möglichkeiten und deshalb bin ich hierher gekommen.“ Es war für ihn schwer, einen Job zu finden. Jetzt wohnt er zusammen mit deutschen Studierenden in einer Wohnung, aber er hat mehr ausländische als deutsche Freunde. Onur weißt noch nicht, ob er hier bleiben möchte. Er spürt manchmal, dass die Deutschen Vorurteile gegen Türken haben, dennoch sagt er etwas Interessantes: „Die Deutschen sollen uns integrieren!“ Ob er Recht hat oder nicht, ist nicht an uns zu entscheiden...

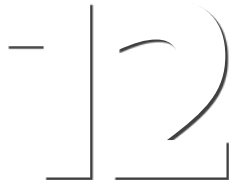
Nicht nur die Universität beschäftigt sich mit der Integration ausländischer Menschen. Die Stadt Regensburg ist eine Studentenstadt, deswegen macht die Stadt alles, um Studierenden bzw. deren Familien, die hierher kommen, zu helfen. Es gibt in Regensburg einen sogenannten Jugendmigrationsdienst. Dies ist ein Angebot an jugendliche Migranten, die Integrationsprobleme in der Gesellschaft haben. Die Mitarbeiter des JMD bieten jungen Migranten Unterstützung bei der Identitätssuche, Orientierung und Lebensplanung in einer neuen Gesellschaft. Die Ziele des JMD sind die Verbesserung der Integrationschancen, die Förderung von Chancengleichheit und die Förderung der Partizipation junger Migrantinnen und Migranten in allen Bereichen des sozialen, kulturellen und politischen Lebens.

Ich konnte meine Recherchen nach fünf Tagen beruhigt abschließen, da ich jetzt davon überzeugt bin, dass die Ausländer in Deutsch-

land viele Möglichkeiten haben. Sie sollen natürlich die Gesetze des Landes kennen und beobachten. Wenn wir wollen, dass die anderen uns verstehen und akzeptieren, dann müssen wir den Anfang machen! Ich beende meinen Bericht mit einem Zitat von Cyril Northcote Parkinson: „Einer der Hauptgründe für schlechtes Verstehen liegt darin begründet, dass die Leute sich selbst nicht darüber im klaren sind, was sie überhaupt sagen wollen.“

Verfasserin: *Emese Biró*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Johanna Mekker*,
Universität Regensburg

Roxana Kodra

Mâncăruri și băuturi bavareze

Raportul de față are ca temă principală mâncărurile tradiționale din Bavaria și însumează un număr de interviuri efectuate în diferite localuri. Tema aleasă servește nu doar la o scurtă privire asupra modului în care este abordată arta culinară în Bavaria dar și la surprinderea tradiției ce pune bazele turismului în zonă. Pentru a colecta cât mai multe informații despre această temă, am urmat un set de întrebări pe baza cărora se poate face diferența de celelalte regiuni ale țării. Aceste interviuri s-au desfășurat în localuri precum restaurante, terase și brutării. Persoanele intervievate ocupau funcții de bucătar, ospătar, patron și chiar și clienții au contribuit cu câteva opinii. Scopul de a cerceta acest subiect îl reprezintă o trecere în revistă a importanței pe care o are atât mâncarea dar și băutura în dezvoltarea unei culturi și menținerea ei pe parcursul modernizării.

Locurile unde s-a desfășurat toată activitatea sunt: terasa „Spitalgarten“, restaurantul „Weissbrauhaus“ și două brutării, dintre care una cu delicatese preparate acasă după rețetele proprii. Aceste localuri fiind situate în zone diferite ale orașului, duce la diferențierea modului prin care mâncărurile sunt preparate, dar și servite. Unele dintre ele sunt mai tradiționale, iar altele mai moderne, încercând totuși să păstreze tradiția regiunii. Fiind atât de vizitate de turiști, ele tind să își producă singure produsele de care au nevoie pentru a găti, cu scopul de a da o valoare mai ridicată calității produselor. Preparatele tradiționale ale localurilor sunt Schweinha-

xen, Knödel, Fingernudeln, Schweinebraten, Bratwurst und Kartoffelschmarrn. În ceea ce privește dulciurile, strudelul este un preparat tradițional, în special cel cu mere, dar și Millirahmstrudel. Tot un preparat tradițional este și „Bayerische Creme“ care este asortat cu diverse fructe. Clienții care servesc mâncare în aceste localuri sunt de obicei turiști. Există o diferență care se remarcă la categoria de vârstă. De exemplu tinerii tind să comande mâncăruri mai moderne și mai slabe în grăsimi, în timp ce adulții preferă mâncărurile tradiționale. Printre clienți se numără și turiștii care vin din diferite regiuni, atât din Germania cât și din străinătate.

Pentru a oferi o calitate cât mai bună mâncării, rețetele nu sunt schimbate, ci păstrate de-a lungul anilor. Restaurantul „Weissbrauhaus“ cultivă legumele și crește animale pentru a fi folosite mai apoi la gătitul mâncărurilor tradiționale. Pentru ei, tot ceea ce este produs în ograda lor, este de mai bună calitate și mai sigur.

Gătirea mâncărurilor variază și în funcție de anotimpuri și sărbători. La terasa „Spitalgarten“ se prepară de paști în special mâncăruri cu asparagus, iar la „Weissbrauhaus“ mâncarea este mai slabă în grăsimi vara și mai consistentă iarna. Meniul de bază nu este schimbat, însă în perioade diferite ale anului sunt înlocuite unele mâncăruri pentru a oferi varietate comenzii. Iarna mâncarea de bază este carnea asortată cu cartofi, iar vara tot carnea rămâne felul principal, însă este

Die Bayerische Küche und ihre Spezialitäten

Das Hauptthema meines Berichts ist die bayerische Küche, und fasst eine Reihe von Interviews zusammen, die an verschiedenen Orten in Regensburg durchgeführt wurden. Der Bericht soll nicht nur einen Einblick in die Methoden der bayerischen Kochkunst geben, sondern sich auch mit der Tradition befassen, die die Grundlage des Tourismus in der Region Regensburg bildet. Um verschiedene Informationen zu diesem Thema zu sammeln, ging ich einer Reihe von Fragen nach, aufgrund derer man einen Unterschied zu anderen Regionen erkennen kann. Diese Interviews wurden an verschiedenen Orten wie Restaurants, Biergärten und Bäckereien durchgeführt. Die Befragten sind die Besitzer oder arbeiten als Koch oder Kellner, und auch Kunden haben ihre eigenen Meinungen beigetragen. Ziel meiner Recherche war es, die Wichtigkeit zu untersuchen, die sowohl Nahrungsmittel als auch Getränke bei der historischen Entwicklung einer Kultur und auch für die Erhaltung dieser Kultur während der Modernisierung haben.

Ciolan de porc cu „Knödel“ (un fel de găluște preparate din cartofi)
Schweinshaxe mit Knödel

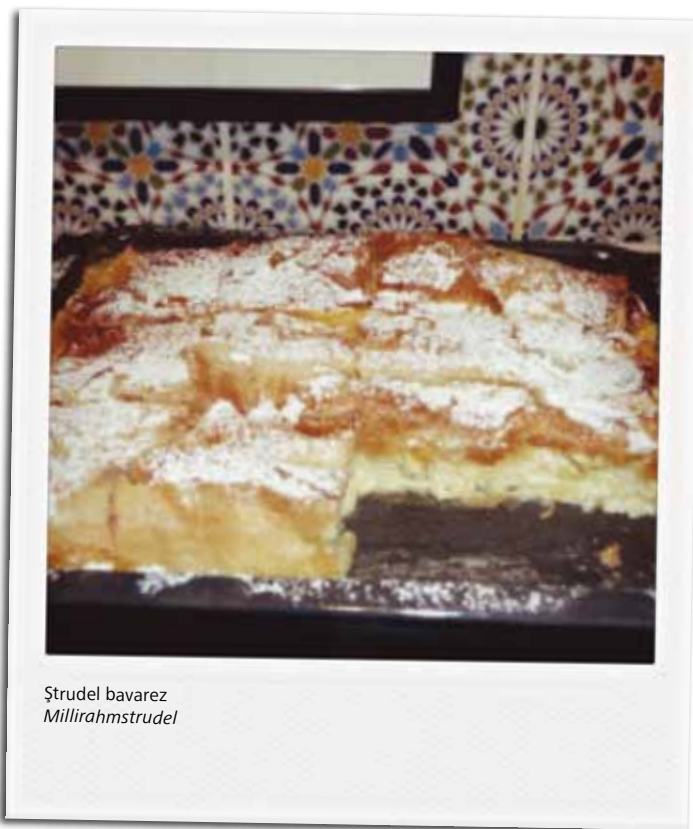
Die Hauptorte der Interviews waren folgende: der Biergarten des Wirtshauses „Spitalgarten“, das Restaurant „Weissbrauhaus“ und zwei Bäckereien, von denen eine hausgemachte Speisen anbietet. Diese Einrichtungen befinden sich in verschiedenen Teilen der Stadt Regensburg, und man kann die Art und Weise vergleichen, wie die Speisen zubereitet und serviert werden. Einige Gerichte sind

asortată cu diferite legume. Putem deduce foarte ușor care sunt ingredientele de bază folosite în prepararea mâncărilor, cele mai importante fiind: carnea de porc, cartofii și varza acra la care se adaugă diferite ingrediente, sosuri și legume. Felurile des comandate de clienți sunt cele pe baza de carne, de exemplu „Schweinhaxe mit Knödel und Salat“, „Semmelknödel“, „Kartoffelknödel“, „Schnitzel mit Bratkartoffeln und Salat“.

În ceea ce îi privește pe bucătari, ei nu au tendința de a urma o școală anume, ci toate rețetele sunt învățate acasă care pe urmă sunt gătită în restaurante. Totuși, există școli speciale pentru bucătari unde sunt predate nu doar rețetele mâncărilor tradiționale dar și din alte regiuni. Unii dintre bucătari au tendința de a adapta un fel de mâncare la cerințele clienților, iar alții păstrează cu strictețe regulile de bază.

Mâncărurile variază de la un local la altul, însă o caracteristică generală constă în prepararea mâncărilor străine, din alte regiuni. De exemplu, putem găsi în meniul mâncăruri precum „Rindergulasch in Dunkelbiersauce mit Eierspätzle und Salat“, „Penne all’arrabiata“, „Wildgulasch mit Semmelknödel und Salat“. Chiar dacă aceste feluri sunt preparate în aceste localuri, clienții preferă întotdeauna cele tradiționale.

Un alt preparat tradițional este berea. În localul „Weissbrauhaus“ berea este un produs propriu. În meniul putem găsi următoarele tipuri de bere proprie: „Hausgebraut

Ștrudel bavarez
Millirahmstrudel

Weissbier Hell“, „Hausgebraut Weissbier Dunkel“, „Hausgebraut Altbayerisch Hell“, „Hausgebraut Altbayerisch Dunkel“. La intrarea în local, pe un ecran este proiectată filmarea cu producerea berii pentru a oferi clienților informații suplimentare.

Mănăstirea Weltenburg este și ea producătoare de bere proprie, având diferite tipuri de bere precum: „Barock Dunkel“, „Asam Bock“, „Anno 1050“, „Barock Hell“, „Urtyp Hell“, „Weissbier Hell“, „Weissbier Dunkel“, „Weissbier alkoholfrei“, „Pils“ și „Winter-Traum“. Această bere este exportată la rândul ei în diferite zone ale țării. Ingredientele necesare pentru a produce aceste tipuri de bere sunt: malț deschis, orz, germeni de malț, apă, drojdie de bere, hamei.

tradițional, andere modern, und man versucht, die Tradition der Region zu erhalten. Traditionelle Gerichte sind: Schweinshaxen, Knödel, Fingernudeln, Schweinebraten, Bratwurst und Kartoffelschmarrn. Eine traditionelle Nachspeise ist Strudel, vor allem Apfel-, aber auch Millirahmstrudel (Milchrahmstrudel). Ein weiteres traditionelles Gericht ist die „Bayerische Creme“, die durch verschiedene Früchte abgerundet wird. Die meisten Kunden, die in den untersuchten Lokalen essen, sind Touristen, die aus verschiedenen Regionen kommen, sowohl aus Deutschland als auch aus dem Ausland.

Es gibt einen Unterschied bezüglich des Alters. So bestellen jüngere Menschen eher moderne Gerichte, ältere meistens traditionelle Gerichte. Generell bestellen jedoch die meisten Menschen traditionelle Gerichte, weil diese schmackhafter sind als die modernen.

Um die bestmögliche Qualität an Lebensmitteln zu bieten, wurden die Rezepte im Laufe der Zeit nicht verändert, sondern beibehalten. Das Restaurant „Weissbräuhaus“ baut selbst Gemüse an und zieht Tiere auf, um diese Rohstoffe später in der Küche für traditionelle Speisen zu verwenden. Für die Betreiber bedeutet alles, was in ihrem Garten hergestellt wird, Sicherheit und die beste Qualität.

Die Gerichte variieren je nach Jahreszeit und Feiertagen. Der Biergarten „Spitalgarten“ bereitet zu Ostern Gerichte mit Spargel zu, und beim Restaurant „Weissbräuhaus“ sind die Gerichte im Sommer low-fat und im Winter etwas reichhaltiger. Die Haupt-Speisekarte wird im Laufe des Jahres nicht verändert, aber es werden je nach Jahreszeit einige Gerichte ersetzt, um Vielfalt zu bieten. Im Winter besteht das Hauptgericht aus Fleisch, das mit Kartoffeln serviert wird, und im Sommer bleibt Fleisch zwar das Hauptgericht, aber es wird mit verschiedenen Gemüsen serviert. Wir können leicht die Hauptzu-

taten ableiten. Die wichtigsten sind: Schweinefleisch, Kartoffeln und Sauerkraut sowie verschiedene weitere Zutaten, Soßen und Gemüse. Die am häufigsten bestellten Speisen sind: „Schweinhaxe mit Knödel und Salat“, „Semmelknödel“, „Kartoffelknödel“ sowie „Schnitzel mit Bratkartoffeln und Salat“.

Die Köche folgen keiner bestimmten Kochschule, weil sie alles zu Hause lernen, und so bereiten sie die traditionellen Gerichte im Restaurant zu. Allerdings gibt es Kochschulen, in denen man nicht nur traditionelle Rezepte, sondern auch moderne Rezepte aus verschiedenen Regionen erlernen kann. Manche Köche neigen dazu, die Gerichte an die Gäste anzupassen, andere orientieren sich streng an der ursprünglichen Zubereitung.

Das Angebot variiert von einem Lokal zum anderen, z. B. auch durch ausländische Gerichte, die gekocht werden. So können wir in der Speisekarte Gerichte finden wie „Penne all’arrabiata“, aber auch „Rindergulasch in Dunkelbiersauce mit Eierspätzle und Salat“ oder „Wildgulasch mit Semmelknödel und Salat“. Obwohl diese Gerichte angeboten werden, lieben die Kunden die Standardgerichte. Auch jüngere neigen dazu, traditionelle Gerichte zu bestellen.

Ein weiteres traditionelles Erzeugnis ist Bier. Das Restaurant „Weissbräuhaus“ stellt sein Bier selbst her. In der Speisekarte kann man folgende Biertypen finden: „Hausgebraut Weissbier Hell“, „Hausgebraut Weissbier Dunkel“, „Hausgebraut Altbayerisch Hell“, „Hausgebraut Altbayerisch Dunkel“. Am Eingang des Restaurants gibt es einen Informationsbildschirm. So können die Kunden mehr über das Bier erfahren.

Das Weltenburger Kloster produziert ebenfalls sein eigenes Bier und bietet verschiedene Arten an wie etwa „Barock Dunkel“, „Asam Bock“, „Anno 1050“, „Barock Hell“,

Aflarea atâtor lucruri semnificative au oferit o altă imagine lumii culinare în Germania. Oamenii fiind cooperativi, am putut înțelege mai bine caracteristicile temei alese și de ce oamenii, în special turiștii, preferă mâncărurile tradiționale. Delicatesele altei țări sunt precum un mister pentru ei și sunt dispuși să încerce chiar să și gătească acasă aceste rețete. Localurile vizitate au dat dovadă de acuratețe și de multă implicare în ceea ce fac. Este foarte important ca tradițiile să fie păstrate pentru a avea șansa de a oferi un pic de cunoaștere celor din alte țări.

În concluzie, arta culinară în Germania reflectă modul în care oamenii gândesc și interacționează. Preferând mâncărurile tradiționale, o parte din cultură nu este uitată ci pusă în practică și preluată de alții. Felul de bază constă în carnea de porc și cartofi, preparate pe parcursul întregului an. Berea, fiind un produs propriu, oferă calitate și interes din partea turiștilor.

Rețetă

Salată de cârnați din Regensburg

500 g cârnați, din Regensburg
1 ceapă mare
2 linguri oțet, sau după gust
3 linguri ulei
1 legătură arpagic
sare, piper

Se îndepărtează pielea de pe cârnați. Ceapa și cârnații sunt dați prin răzătoare. Se amestecă oțetul, uleiul, sarea și piperul. Peste ceapă și cârnați se toarnă amestecul și se lasă să se imbibe. Se poate servi și cu cartofi prăjiți.

Autor: *Roxana Kodra*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Tamara Raykbert*,
Universitatea Regensburg

„Urtyp Hell“, „Weissbier Hell“, „Weissbier Dunkel“, „Weissbier alkoholfrei“, „Pils“ und „Winter-Traum“. Das Weltenburger Bier wird in verschiedene Regionen des Landes exportiert. Die wichtigsten Zutaten für Bier sind Braumalz, Gerste, Malzkeime usw. Das Bier, das in Bayern selbst hergestellt wird, bietet eine besondere Qualität und zieht das Interesse der Touristen auf sich.

Die Recherche dieser verschiedenen Informationen ergab für mich ein anderes Bild der kulinarischen Welt in Deutschland. Meine Interviewpartner waren sehr kooperativ, so dass ich die wichtigsten Merkmale kennenlernen und verstehen konnte, warum die Leute, vor allem Touristen, traditionelle Gerichte bestellen. Die Speisen anderer Länder sind wie Geheimnisse, und es ist wichtig, dass wir diese Speisen probieren und auch nachkochen. In den Gaststätten in Regensburg, die ich besucht habe, hat man sich sehr um gute und hochwertige Produkte bemüht. Es ist sehr wichtig, dieses Wissen und die Traditionen zu bewahren.

Im Ergebnis spiegelt die kulinarische Kunst in Deutschland für mich wider, wie die Menschen denken und kommunizieren. Wenn man traditionelle Speisen bestellt, verweist dies auf einen Teil der Kultur.

Rezept

Regensburger Wurstsalat

500 g Regensburger Würste
1 große Zwiebel
2 EL Essig (Menge ist Geschmackssache)
3 EL Öl
1 Bund Schnittlauch
Salz, Pfeffer

Die Würste von der Haut befreien. Zwiebeln und Würste in Scheiben schneiden. Aus Essig, Öl, Salz und Pfeffer eine Marinade herstellen. Die Sauce über die Wurst- und Zwiebelscheiben geben, gut vermischen und etwas ziehen lassen. Den Schnittlauch vor dem Servieren über den Salat streuen. Dazu kann man Bratkartoffeln servieren. Der Salat lässt sich, je nach Geschmack, auch ohne Zwiebeln zubereiten.

Verfasserin: *Roxana Kodra*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Tamara Raykbert*,
Universität Regensburg

Humor Kovács

Comunități religioase în Regensburg

În regiunea de sud-est a Germaniei se află orașul istoric Regensburg. Acesta este situat în inima Bavariei, a cărei capitală a fost cândva, și datorită toleranței sale religioase a fost cândva sediu și al Dietei Imperiale Perpetue. În zilele noastre, orașul e unul dintre cele mai importante orașe culturale din Germania mulțumită orașului vechi, care aparține Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO din cauza neprețuitelor comori culturale și arhitecturale.

Regensburg-ul de azi, ca și istoria orașului, e puternic influențat de diferite religii, care se bucură de o prezență veche în oraș. Cele patru comunități majore (în ordine descrescătoare) sunt: Comunitatea Romano-Catolică și Catolică Veche, Comunitatea Evanghelică-Luterană, Comunitatea Islamică, Comunitatea Evreiască. Diversitatea religioasă a orașului nu se limitează numai la cele patru religii enumerate anterior; la ele se mai adaugă și reprezentanți ai altor religii, care au comunități mai mici, ca de exemplu Comunitatea Budistă, Comunitatea Adventistă și Comunitatea Ortodoxă.

În paginile următoare voi prezenta informații detaliate despre cele patru religii majore din Regensburg, care ne-au fost împărtășite cu generozitate de către comunitățile respective prin intermediul unor interviuri sau găsite prin studiu propriu.

Comunitatea Romano-Catolică și Catolică Veche

*„Eu sunt Drumul cel drept,
Adevărul și Viața.“*

Una dintre cele mai vechi, dacă nu cea mai veche comunitate religioasă din orașul Regensburg, este Comunitatea Romano-Catolică. Această confesiune religioasă caracterizează nu numai Regensburg-ul, ci toată Germania, mai ales landul Bavaria, unde Biserica Romano-Catolică se bucură de cei mai mulți credincioși. Numărul credincioșilor din Dieceza Regensburg este estimat ca fiind în jur de 1.286.500 de persoane.

Învățătura reprezentată și împărtășită de Biserica Romano-Catolică este complexă. Punctele sale esențiale sunt: Isus Cristos a venit pe lume pentru ca prin jertfa lui să fie iertate păcatele omenirii, să arate calea spre Lumină, calea spre Atotputernicul. „Să iubești Atotputernicul, Domnul tău[...] și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.“ Aceasta învățătura esențială afirmă că El, Dumnezeu Tatăl este iubirea și din cauza iubirii lui pentru oameni a trimis pe fiul său, Isus Cristos, pe lume ca să obțină iertare pentru păcatele lumii prin răstignirea Sa pe cruce. Prin învierea Sa din morți, Isus Cristos, a învins moartea și astfel a făcut posibilă

Religionsgemeinschaften in Regensburg

Im südöstlichen Teil Deutschlands liegt die historische Stadt Regensburg. Sie liegt im Herzen Bayerns, dessen Hauptstadt sie einmal war, und beherbergte einst, nicht zuletzt wegen ihrer religiösen Toleranz, den Immerwährenden Reichstag. Heute ist die Stadt dank ihrer Altstadt, die wegen ihrer unschätzbaren architektonischen und kulturellen Schätze zum UNESCO Welterbe zählt, eine der wichtigsten Kulturstädte Deutschlands.

Das heutige Regensburg, wie auch die Geschichte der Stadt, sind stark von den verschiedenen Religionen geprägt, die hier fest verwurzelt sind. Die Hauptgemeinden (nach ihrer Größe geordnet) sind die Römisch-Katholische und die Alt-Katholische Gemeinde, die Evangelisch-Lutherische Gemeinde, die Islamische Gemeinde und die Jüdische Gemeinde. Die Religionsvielfalt der Stadt beschränkt sich aber nicht nur auf diese vier Hauptgemein-

den; es gibt auch Vertreter anderer Religionen in Form von kleineren Gemeinden wie zum Beispiel die Buddhistische Gemeinde, die Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten oder die Orthodoxe Gemeinde der Stadt.

Über die vier Hauptreligionen habe ich auf den nächsten Seiten ausführlichere

Biserica evanghelică din piața Neupfarr, în fundal Domul
Die evangelische Pfarrkirche am Neupfarrplatz,
im Hintergrund der Regensburger Dom

viața eternă în Regatul Raiului. Din cauza aceasta, crucea și învierea lui Isus Cristos constituie cele mai importante simboluri care se află la baza credinței romano-cato-lice. Sărbătorile principale ale religiei sunt: Paștele, Crăciunul, Rusaliele, care ne aduc aminte de moartea și învierea lui Isus Cristos din tărâmul morților. Rugăciunea principală este „Tatăl Nostru“, pe care Isus i-a învățat pe apostolii săi. Ziua de duminică este și ea importantă în religia romano-catolică. Ea este „Ziua Domnului“, ziua în care îi este interzis omului să lucreze. Duminica și în timpul sărbătorilor se țin slujbele.

Organizarea Bisericii Romano-Catolice își are originile încă din Antichitate. Cristos a dăruit celor douăsprezece apos-toli autoritate spirituală supremă, dintre care apostolul Petru avea o anumită pri-oritate față de ceilalți. Pe această struc-tură a bisericii se bazează și cea de azi. În vârful piramidei ierarhice se află Papa, care este succesorul apostolului Petru, și în aceleași timp și episcopul Romei. Succesorii apostolilor sunt episcopii.

Biserica Romano-Catolică din Regens-burg-ul de azi se ocupă activ de comuni-tate prin diferite instituții caritabile, ne-a povestit preotul studentesc Hermann Josef Eckl. Există trei astfel de instituții administrate de către biserică: un spital, o instituție pentru tineret și un penitenciar. Biserica Romano-Catolică este prezentă și în „viața“ Universității unde pune la dispoziție studenților un spațiu de relaxare și recreere după cursuri. Comunitatea religioasă în sine, este foarte deschisă, primitoare și tolerantă, ceea ce se poate vedea prin primirea căl-duroasa a non-catolicilor și prin lipsa de taxă de membru. Studenții primesc sprijin și în forma de cămine. O particularitate față de celelalte universități din Germa-nia este faptul ca în incinta Universității

din Regensburg există și o capelă, unde se țin slujbe în fiecare după-amiază.

Cealaltă comunitate, mică dar importantă, despre care nu a vorbit domnul Hermann Josef Eckl este Comunitatea Catolică Veche. Numele „Catolică Veche“ se poate interpreta ușor greșit prin prezumția că este vorba despre o comunitate puternic tradiționalistă. Comunitatea are scopul de a ține în viață sufletul bisericii din primele secole și de a-l regenera. Catolicii vechi sunt mândri de tradițiile lor străvechi, lucru ce se poate vedea și prin liturgia și calendarul lor. Mulți interpretează greșit scopul acestei comunități și cred că ei protestează împotriva romano-catolicilor, dar în realitate ei vor doar să țină în viață credința catolică pură din primele secole după moartea lui Isus Cristos.

Pe teritoriul Germaniei trăiesc aproximativ 21.000 de credincioși ai curentului religios „catolic vechi“ împărțiți în 45 de parohii, care sunt unite într-un Scaun Episcopal cu sediul la Bonn.

La începutul expansiunii credinței catolice vechi, numărul credincioșilor în Regens-burg număra în jur de 200 de membri. Între timp, comunitatea a crescut, terito-riul acoperit de către parohie se întinde azi de la Oberpfalz până la Ingolstadt. Slujba săptămânală unde se adună comunitatea în Regensburg, se ține în biserica Bruderhaus, după cum ne-a povestit domnul Eckl.

Comunitatea Evangelică-Luterană

Istoria evanghelică-luterană a orașului a început în anul 1542, când, în timpul unei slujbe de seară, autoritățile municipale au adoptat confesiunea evanghelică-luterană prin consumarea pâinii și a vinului în timpul

Informationen zusammengetragen, die von den jeweiligen Gemeinden im Rahmen meiner Recherche und der Interviews großzügig zur Verfügung gestellt wurden.

Die römisch-katholische Gemeinde und die alkatholische Gemeinde

*„Ich bin der Weg, die Wahrheit
und das Leben.“*

Eine der ältesten religiösen Gemein-schaften in Regensburg ist die römisch-katholische Gemeinde. Diese religiöse Richtung prägt nicht nur Regensburg, sondern ganz Deutschland, insbesondere Bayern, wo die römisch-katholische Kirche innerhalb Deutschlands die meisten Gläu-bigen hat. Ihre Zahl schätzt man auf unge-fähr 1.286.500 im Bistum Regensburg.

Die Lehre, die die römisch-katholische Kirche vertritt und fördert, ist komplex. Die wichtigsten Punkte sind, dass Jesus Christus auf die Welt kam, um die Menschen zu erlö-sen und sie ins Licht zu führen, zu Gott. „Du sollst den Herrn, deinen Gott, lieben [...] und deinen Nächsten wie dich selbst“ – diese zen-trale Lehre besagt, dass Gott die Liebe ist und er aus Liebe zu den Menschen seinen Sohn, Jesus, schickte, um die Menschen zu erlösen. Durch den Kreuzesstod, den Christus freiwillig für die Menschen erlitten hat, erlöste er die Menschen und stellte den liebenden Kontakt zwischen den Menschen und Gott wieder her. Durch die Auferstehung von den Toten hat Jesus Christus den Tod besiegt und ein ewiges Leben an der Seite Gottes ermöglicht. Deshalb ist das Symbol des christlichen Glau-bens das Kreuz und die Auferstehung Jesu von den Toten ein Kernstück des römisch-katholischen Glaubens. Die Hauptfeste dieser Religion sind Ostern, Weihnachten und

Pfingsten, die an Geburt, Tod und Aufer-stehung Christ sowie den Heiligen Geist erinnern. Das Hauptgebet ist das „Vater Unser“ das Jesus den Aposteln beibrachte. Der Sonntag spielt eine wichtige Rolle, denn er ist der „Tag des Herrn“, an dem man nicht arbeiten darf. Gottesdienste finden unter anderem sonntags und an Feiertagen statt.

Die Organisationsstruktur der Kirche ist schon in der Antike verankert. Christus gab seinen zwölf Aposteln eine geistliche Vollmacht und dem Apostel Petrus eine Vorrangstellung. Aus dieser Grundstruktur entwickelte sich der Aufbau der katholi-schen Kirche. An der Spitze der Hierarchie befindet sich der Papst, der als Nachfolger des Apostel Petrus gilt und in Personal-union auch der Bischof von Rom ist. Die Nachfolger der Apostel sind die Bischöfe.

Die Arbeit der römisch-katholischen Kirche im heutigen Regensburg umfasst drei verschiedene Arten von Seelsorge, erzählte uns der Studentenfarrer Hermann Josef Eckl. Dazu gehören die Krankenhausesel-sorge, die Jugendseelsorge und Gefängnis-seelsorge. Die Gemeinde ist auch an der Universität Regensburg durch einen Verein vertreten. In einem eigenen Gemeinderaum können sich Studenten zwischen den Vor-lesungen oder nach dem Unterricht treffen, um sich ein bisschen vom Alltagsstress zu erholen. Die Studentengemeinde ist sehr offen und tolerant, was dadurch deutlich wird, dass es keine feste Mitgliedschaft gibt und der Verein auch Nicht-Katholiken offen steht. Die katholische Gemeinde unterstützt die Studierenden auch mit Wohnheimen. An der Universität selbst gibt es eine Kapelle, was deutschlandweit eine Besonderheit ist. Jeden Mittag wird hier eine Andacht gehalten.

Die andere, zwar kleine, aber auch wichtige katholische Gemeinde in Regensburg ist die

ceremoniei. Decanatul Regensburg-ului de astăzi numără în jur de 72.000 de credincioși.

Biserica Evanghelică-Luterană promovează credința în Dumnezeu prin principiile fundamentale susținute de către aceasta. Principiile fundamentale ale credinței evanghelice-luterane sunt: existența unui singur Dumnezeu care s-a manifestat prin tripla prezență: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh; poruncile lui Dumnezeu și sacrificiul lui Isus Cristos pentru mântuirea omenirii. Cele trei „Sola“ reflectează clar principiile credinței Luterane. Primul „Sola“ este intitulat „Sola Scriptura - numai Sfânta Scriptură“, unde Luther realizează că pentru o viață în armonie cu Divinul numai Sfânta Scriptură este necesară. Al doilea „Sola“ este intitulat „Sola Gratia - numai din Milă“: că Dumnezeu ne-a dăruit mila lui. Ultimul „Sola“ este intitulat „Sola Fide - numai prin Credință“: Luther împărtășea ideea că oamenii trebuie să aibă încredere supremă în Dumnezeu, pentru că Domnul va oferi tot necesarul.

De Biserica Evanghelică-Luterană în Decanatul Regensburg-ului aparțin o mulțime de instituții și organizații, ca de exemplu Spitalul Evanghelic-Luteran, Serviciul Social de Psihiatrie, Atelierul pentru Tineret și Institutul de Cercetare Evanghelic-Luteran. Zona administrată de către orașul Regensburg conține în jur de 40 de instituții de acest gen.

Biserica Evanghelică-Luterană se implică activ în viața tineretului din Regensburg. Comunitatea a înființat centre unde tinerii și studenții pot citi, se pot ruga sau pur și simplu pot să socializeze într-un mediu primitor și călduros, ne-a povestit preotul studentesc Friedrich Hohenberger. În aceste centre se țin diverse evenimente, ca de exemplu „Seara Țărilor“ unde studenți din alte țări sau experți în domeniu, pre-

zintă de fiecare dată o singură țară și tradițiile acesteia. La acest tip de eveniment numărul participanților este cel mai mare. Filme și poze din țara respectivă reprezintă suporturi pentru prezentare. Comunitatea oferă șansa tinerilor de a participa la excursii în timpul weekendului.

Comunitatea Evanghelică-Luterană nu-i ajută numai pe cetățenii orașului, ci și pe studenții care au venit prin schimb de experiență sau pentru un studiu întreg în Regensburg, prin inițiativa „Pâine pentru Lumea Întreagă“. Aceasta inițiativă oferă studenților străini ajutor atunci când este posibil. Acest ajutor constă în suport psihologic sau chiar și financiar.

Comunitatea Evreiască

„Ascultă Israel, Domnul ne este Dumnezeu, numai El.“

Istoria comunității evreiești din Regensburg este vastă, cu începuturile în evul mediu (anul 981). Prin această istorie semnificativă, comunitatea evreiască devine un factor esențial pentru istoria și interculturalitatea orașului. Conform documentelor un cetățean al orașului cu religie evreiască, numit Samuel, vinde o proprietate domnitorului. Puțin timp mai târziu, împăratul întemeiază o mănăstire pe proprietatea achiziționată. Prima sinagogă, adică o biserică evreiască, a fost fondată, conform documentelor, în orașul Regensburg în anul 1050. În acest deceniu o fost fondată și Școala „Talmud“ care urma să devină una dintre cele mai importante universități din acest secol cu un număr de aproximativ 60 de studenți și cu o catedră de profesori renumiți.

Comunitatea evreiască a trăit o perioadă de creștere permanentă în timpul

altkatholische Gemeinde. Der Name „Alt-Katholisch“ kann leicht zu dem Missverständnis führen, dass man sich darunter eine altmodische und traditionalistische Kirche vorstellt, was aber nicht der Fall ist. Es handelt sich um eine katholische Reformkirche, die den Auftrag hat, den Geist der ursprünglichen Kirche der ersten Jahrhunderte zu erneuern, wodurch sich der Name erklärt. Die „Alt-Katholiken“ halten an ihren Traditionen aus den ersten Jahrhunderten fest, was man an ihrer Liturgie und im Festkalender sehen kann. Was viele Menschen missverstehen, ist, dass die Altkatholiken nicht einen Protest gegen Rom darstellen, sondern die „reine“ Katholizität der alten Kirche fördern möchten.

In Deutschland leben in ungefähr 45 Pfarreien und mit etwa 80 Nebengemeinden ca. 21.000 Alt-Katholiken, die in einem Bischofssitz in Bonn zusammengeschlossen sind. In Regensburg gibt es auch eine Gruppierung von Altkatholiken, die anfangs ungefähr 200 Mitglieder zählte. Mittlerweile ist diese Gemeinde aber gewachsen und umfasst ein Pfarrgebiet von der Oberpfalz bis Ingolstadt. Zum Gottesdienst trifft sich die Gemeinde regelmäßig in Regensburg in der Bruderhauskirche am Emmeramsplatz.

Evanghelic-Lutherische Gesamtkirchengemeinde

Die evangelisch-lutherische Geschichte der Stadt begann mit dem Jahre 1542, als durch den Beschluss des Magistrats der evangelisch-lutherische Glaube mit einem Abendmahl-gottesdienst mit Brot und Wein angenommen wurde. Das heutige Dekanat Regensburg besteht aus ungefähr 72.000 Gläubigen.

Die Evangelisch-Lutherische Kirche fördert den Glauben an Gott durch streng vertretene Grundprinzipien. Die Schwerpunkte dieses

Bekenntnisses sind der Glaube, dass es nur einen Gott gibt, der sich in dreifaltiger Weise offenbart hat, der Glaube an das eine Wort Gottes und der Glaube daran, dass die Leiden Jesu Christi die Menschheit von ihren Sünden erlöst haben. Auch die drei „Sola“ reflektieren den lutherischen Glauben. Das erste „Sola“ ist „Sola scriptura – allein die Heilige Schrift“. Dies steht für die Feststellung Luthers, dass alles für das Heil Notwendige in der Heiligen Schrift enthalten sei. Das zweite „Sola“ heißt „Sola gratia – allein aus Gnade“, d. h. Gott schenkt uns seine Gnade. Das letzte ist „Sola fide – allein durch den Glauben“. Hiermit wollte Luther ausdrücken, dass die Menschen in allem auf Gott vertrauen sollen.

Zur Evangelisch-Lutherischen Kirche im Dekanat Regensburg gehört eine Vielfalt von Ämtern, Einrichtungen und Diensten, wie z. B. das Evangelische Krankenhaus, sozial-psychiatrische Dienste, die Jugendwerkstatt, der Werkhof und das Evangelische Bildungswerk. Im Bezirk Regensburg gibt es ungefähr 40 dieser evangelischen Institutionen.

Die evangelische Kirche spielt auch eine wichtige Rolle für die Jugend in Regensburg. Wie der Studentenpfarrer Friedrich Hohenberger berichtete, gibt es Zentren, in denen sich Jugendliche und Studierende treffen können, um zu lesen, zu beten oder einfach mit anderen zusammenzukommen. In diesen Zentren werden Gesprächsabende und zum Beispiel auch Länderabende veranstaltet. Bei den Länderabenden ist die Teilnehmerzahl am größten. Hier werden verschiedene Länder vorgestellt (ein Land pro Abend), wobei Austauschstudierende oder Experten mit Hilfe von Fotos und Videoaufnahmen Vorträge halten, die sich mit dem jeweiligen Land befassen. Die evangelische Studentengemeinde veranstaltet auch Tanzkaffees und ermöglicht Schülern und Studierenden die Teilnahme an Wochenendausflügen.

Dietai Imperiale Perpetue prin imigrarea familiilor în Regensburg. Rata cea mai ridicată de imigrare evreiască în orașul Regensburg o fost stabilită în timpul Proclamației de Emancipare în anul 1813. Armonia religioasă și interculturală a orașului se poate observa și prin faptul că rabinul Meyer, un membru al comunității evreiești, a candidat și a câștigat alegerile pentru primar, urmând să-și îndeplinească funcția cu succes între anii 1883 și 1923.

În Regensburg-ul de azi, după cum ne-a povestit rabinul Bloch, trăiesc în jur de 1000 de credincioși din 150.000 de locuitori ai orașului care aparțin comunității evreiești. Marea majoritate a acestor 1000 de persoane au emigrat din Rusia după sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

Comunitatea acordă un sprijin pentru tineri prin școli private în care tinerii evrei primesc șansa de a studia în limba lor maternă și de a-și perfecționa cunoștințele despre tradițiile și religia evreiască. Orele de religie nu se țin numai în aceste școli speciale, ci și în școli sponsorizate de către stat, pentru a oferi tinerilor șansa de a se familiariza cu cultura evreiască. Prin inițiativa Bisericii Evreiești s-au format și cursuri speciale unde oameni din orice categorie de vârstă pot să învețe despre obiceiurile și religia evreiască. Aceste cursuri sunt ținute de către Rabini care vizitează diferite instituții, de cele mai multe ori școli, unde țin discursuri și răspund la întrebări legate de subiect pentru a evita și înlătura posibile neînțelegeri.

Un număr semnificativ de monumente dedicate comunității evreiești există în Regensburg-ul de azi. Cel mai important monument dedicat acestei comunități se află în Neupfarrerplatz, în centrul orașului. Monumentul o fost înființat în amintirea Sinagogii vechi care o fost construită pe aceeași porțiune de teren

dar care o fost incendiată în timpul expulzării evreilor din oraș. Acest monument se bucură și de un număr mare de vizitatori care vin să citească sau să discute în incinta lui. Prin numărul mare de vizitatori monumentul îndeplinește într-un fel sarcinile originale ale Sinagogii vechi.

Istoria și tradiția comunității evreiești nu este menținută numai prin școli, cursuri și monumente, ci și printr-un contact esențial cu Israel. Acest contact este sprijinit și de către celelalte comunități din oraș, lucru care se poate vedea și prin faptul că orașul, ca un semn de înfrățire, a donat 2000 de copaci pentru construirea unui parc în Israel.

Comunitatea Islamică

„Dumnezeu e mare!”

Religia islamică este una dintre cele mai mari religii de pe glob. Adepții ei constituie în jur de 20% din populația planetei, aproximativ un miliard de oameni. Pentru a putea înțelege mai bine această comunitate imensă, o să menționez câteva trăsături principale și esențiale ale acestei religii:

„Islam“ este un cuvânt care se trage din limba arabă și posedă o pluralitate de sensuri: Pace, ascultare, resemnare, dedicație și recunoaștere față de unicul Dumnezeu, Allah. „Koran“-ul este scriptura sfântă a Islamului. Cuvântul în sine înseamnă „ce trebuie să fie citit“. Această scriptură sfântă conține revelația împărtășită de îngerul Gabriel cu Mohammed, cel mai semnificativ profet al islamului. Koranul a fost scris inițial în limba arabă și din cauza aceasta el poate să fie recitat numai în limba sa originală, dar explicații la pasajele acestei scripturi sfinte se pot da și în alte limbi. Islamul afirmă că toți trimișii lui Dumnezeu, de la Adam la Isus și până la Mohammed au împărtășit religia islamică.

Jüdische Gemeinde

„Höre Israel, der Herr ist unser Gott, der Herr allein.“

Die Geschichte der jüdischen Gemeinde in Regensburg geht bis auf das Jahr 981 zurück, was das lange Wirken der Gemeinde für die Interkulturalität der Stadt zeigt. Die erste dokumentierte Synagoge wurde um das Jahr 1050 erbaut. Zu dieser Zeit wurde auch die Talmudschule gegründet, die sich zu einer wichtigen Universität mit ungefähr 60 Studierenden und angesehenen Professoren entwickelte.

Die jüdische Gemeinde wuchs in der Periode des Immerwährenden Reichstags, da sich in dieser Zeit immer mehr jüdische Familien in Regensburg ansiedelten. Der größte Zuzug fand aber um das Jahr 1813 im Zuge der rechtlichen Gleichstellung der Juden statt. Dadurch entstand eine bürgerliche jüdische Gemeinde in der Stadt. Das damalige Leben in Regensburg war von interkultureller und religiöser Harmonie geprägt.

Im heutigen Regensburg, wie uns der Rabbiner Bloch erzählte, gehören etwa 1.000 der 135.000 Einwohner der Stadt der jüdischen Gemeinde an. Die mehr als tausend Jahre alte Gemeinde besteht heute überwiegend aus Familien, die nach den 40er-Jahren des 20. Jahrhunderts aus Russland eingewandert sind.

Die Gemeinde unterstützt die Jugendlichen durch Schulen, in denen die Schüler gemäß ihren jüdischen Wurzeln lernen und sich entfalten können. Auch in anderen Schulen ist der jüdische Religionsunterricht verbreitet, so dass die Jugendlichen ihre Religion kennenlernen und bewahren können. Mittlerweile gibt es auch Kurse, in denen Teilnehmer anderer Religionszugehörigkeit mehr über das Judentum erfahren können. Diese Kurse werden von Rabbi-

nern gehalten, die Institutionen (meistens Schulen) besuchen und nach den Vorträgen für Fragen zur Verfügung stehen.

Verschiedene Denkmäler in Regensburg stehen in Bezug zur jüdischen Gemeinde der Stadt. Das wichtigste Denkmal steht auf dem Neupfarrerplatz, im Zentrum der Stadt. Das Denkmal dient als Erinnerung an die alte Synagoge, die im 16. Jh. im Zuge der Vertreibung der Juden aus Regensburg niedergebrannt wurde. Mit der Zeit wurde es zu einem beliebten Treffpunkt für die Bürger der Stadt, wo sie lesen, spielen und diskutieren können. So erfüllt die alte Synagoge in gewissem Sinne eine ihrer ursprünglichen Funktionen.

Die Geschichte und Tradition der jüdischen Gemeinde der Stadt werden nicht nur durch Denkmäler, Schulen und Kurse gepflegt, sondern auch durch den engen Kontakt der Gemeinde zu Israel, der auch von der Stadt unterstützt wird. Als Zeichen der Verbundenheit hat Regensburg 2000 Bäume für die Einrichtung eines Parks in Israel gespendet.

Islamische Gemeinde

„Gott ist groß!”

Der Islam ist eine der größten Religionen der Welt. Seine Gläubigen machen ungefähr 20% der Weltbevölkerung aus, circa eine Milliarde. Um diese riesige Gemeinde besser zu verstehen, gehe ich zunächst auf die Grundzüge und Schwerpunkte des islamischen Glaubens ein.

„Islam“ ist ein Wort arabischer Abstammung und hat mehrere Bedeutungen: Friede, Gehorsam, Ergebenheit, Hingabe und Dankbarkeit gegenüber dem einzigen Gott, der Allah heißt. Der „Koran“ ist die Heilige Schrift des Islams. Das Wort an sich bedeutet „das zu Lesende“. Diese Schrift enthält die

Rugăciunile sunt un alt punct esențial pentru această religie. Credincioșii trebuie să se roage de cinci ori pe zi. În timpul rugăciunii trupul trebuie să fie îndreptat spre Mecca.

Comunitatea Islamică din Regensburg-ul de azi deține mai multe centre culturale ca de exemplu: „Centrul Cultural Arabo-Islamic Regensburg“ și „Asociația Culturală Islamică“. „Centrul Cultural Arabo-Islamic Regensburg“ se bucură de o apartenență de trei sute de familii. În aceste centre se pune accent nu numai pe religia islamică, ci și pe cultura arabă. Marea majoritate a copiilor din acest centru cultural aparțin căsniilor mixte și din cauza aceasta, după părerea comunității islamice, e absolut necesară cunoștința tradiției și a limbii arabe pe lângă cunoștințele legate de islam. Centrul organizează diferite evenimente ca de exemplu: „Ziua Porților Deschise“, meciuri de fotbal sau runde de discuții. Toate evenimentele sunt dedicate aceluiași scop, de a promova și de a menține prietenia între membrii acestei comunități.

„Asociația Culturală Islamică“ are aceleași scop ca și centrul cultural de mai sus: menținerea și îngrijirea credinței pe lângă atenția acordată culturii și a limbii arabe. Moscheea trebuie să fie un loc de întâlnire pentru oameni, unde pot să-și sărbătorească evenimentele religioase și un loc unde pot să exerseze limba arabă.

Religiile prezente în Regensburg contribuie la moștenirea imensă a frumuseții și a culturii orașului și au jucat un rol major în seria de evenimente esențiale care au avut ca rezultat statutul actual al orașului, adică rolul îndeplinit de Regensburg ca un leagăn al frumuseții, culturii și toleranței.

Autor: *Hunor Kovács*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Lisa Kitter*,
Universitatea Regensburg

vom Engel Gabriel an Mohammed, den größten Propheten des Islam, gegebene Offenbarung. Der Koran wurde auf Arabisch geschrieben, und so wird er auch heute noch nur auf Arabisch rezitiert, Erklärungen können aber auch in anderen Sprachen erfolgen. Die Religion besagt, dass alle Gesandten Gottes von Anbeginn an, von Adam über Jesus bis zu Mohammed, den Islam verkündet haben. Ein weiterer Schwerpunkt des Islam sind Gebete. Die Gläubigen beten fünfmal am Tag. Während des Gebets muss der Betende sich Richtung Mekka wenden.

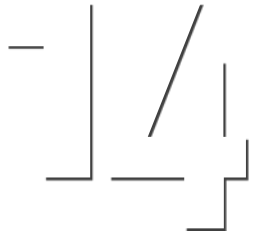
Die heutige Regensburger islamische Gemeinde hat mehrere Kulturzentren wie z. B. das „Arabisch-Islamische Kulturzentrum Regensburg“ oder den „Islamisch-Arabischen Kulturverein“. Das „Arabisch-Islamische Kulturzentrum Regensburg“ hat eine Mitgliederzahl von ungefähr dreihundert Personen. In diesem Zentrum steht nicht nur der religiöse Glaube im Mittelpunkt, sondern auch die arabische Kultur. Die meisten Kinder der Mitglieder kommen aus binationalen Ehen, und darum ist es besonders wichtig, dass diese Kinder sich nicht nur den islamischen Glauben aneignen, sondern auch die arabische Sprache und die Kultur. Das Kulturzentrum organisiert verschiedene Events wie zum Beispiel den „Tag der offenen Tür“, Fußballturniere und Diskussionsrunden. All diese Events haben denselben Zweck: freundschaftliche soziale Kontakte zwischen den Jugendlichen zu ermöglichen und zu fördern.

Der „Islamisch-Arabischer Kulturverein“ hat dasselbe Ziel: die Pflege der islamisch-arabischen Kultur, des Glaubens und des Sports. Die Moschee soll ein Treffpunkt für die Gemeinde sein, wo Menschen zusammenkommen, Feste feiern und ihre Muttersprache pflegen können.

Die Religionen, die in Regensburg vertreten sind, trugen und tragen zum kulturellen Erbe und zur Schönheit der Stadt bei und halfen Regensburg, die Stadt zu werden, die sie heute ist – eine Wiege der Schönheit, der Kultur und der Toleranz.

Verfasser: *Hunor Kovács*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Lisa Kitter*,
Universität Regensburg

Manuela Manecan

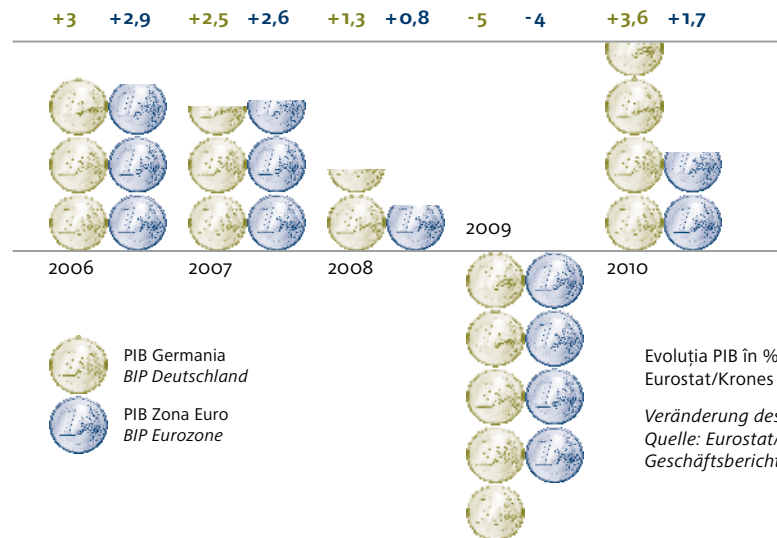
La crise, et après?

Confruntarea crizei economice mondiale din 2009 în Germania

Regensburg, oraș al Patrimoniului Cultural Mondial UNESCO, cu cele peste 100 de clădiri care ascund munca și măiestria unui popor germanic, faimosul Dom și Podul de Piatră, se regăsește în una din cele mai bogate și dezvoltate regiunii ale Germaniei, și anume Bavaria. Dacă am analiza domeniile în care această regiune excelează și le-am pune la socoteală doar pe cele mai importante, cum ar fi: industria automobilelor, construcțiilor de mașini și utilaje, electronică și electrotehnică, am realiza fără stupoare că numele a peste 50 de întreprinderi mari răsună în întreaga lume, conferindu-i Bavariei statutul de „stăpân al lumii“!

Cele șapte zile petrecute în Regensburg în cadrul programului tandem, mi-au oferit șansa de a descoperi și a studia modul în care Germania, și în mod deosebit Bavaria, a reacționat la criza economică din 2009, și care au fost soluțiile adoptate atât la nivel micro- cât și la nivel macroeconomic.

Criza economică mondială a început în 2008 cu o criză financiară, concretizată în nesăbuița băncilor și a instituțiilor de credit, care au introdus în economia reală așa numita „bulă a speculațiilor“ [Spekulationsblase]. Astfel de situații apar în momentul în care bunurile de consum, bunurile patrimoniale,

La crise, et après?

Der Umgang mit der Weltwirtschaftskrise 2009 in Deutschland

Regensburg, UNESCO-Welterbe, mit seinen hunderten von denkmalgeschützten Gebäuden, der Steinernen Brücke und dem schönen gotischen Dom, liegt in einer der größten und höchstentwickelten Regionen Deutschlands, und zwar im Freistaat Bayern. Wenn man bedenkt, dass die Region führend ist in den Branchen Automobilindustrie, Maschinen- und Anlagenbau sowie Elektronik und Elektrotechnik, und es hier etwa fünfzig große und bekannte Unternehmen gibt, verwundert es nicht, dass Bayern als *Weltmeister* bekannt ist.

Die sieben wunderschönen Tage in Regensburg im Rahmen des landeskundlichen Tandem-Projekts waren für mich die perfekte Gelegenheit herauszufinden, wie Deutschland und insbesondere Bayern auf die Wirtschaftskrise reagiert hat und welche Maßnahmen ergriffen wurden, die sowohl aus mikro- als auch aus makroökonomischer Sicht für die Unternehmen erfolgreich waren.

Die Krise begann 2008 in den USA als eine Finanzkrise, ausgelöst durch Banken, Versicherungs- und Kreditinstitute, die so genannte „Spekulationsblase“ in die Realwirtschaft eingeführt haben. So bezeichnet man eine Marktsituation, in der die Preise eines oder mehrerer Handelsgüter (Rohstoffe, Lebensmittel) oder Vermögensgegenstände (Immobilien, Wertpapiere) bei hohem Umsatz

über dem inneren Wert liegen.¹ Die Insolvenz einer der größten Investmentbanken in den USA, *Lehman Brothers*, signalisiert den Beginn der schwierigsten Periode in der Weltkonjunktur der Nachkriegsgeschichte. Im Jahr 2008 litt die Weltwirtschaft gleich unter mehreren negativen Einflüssen: In der ersten Jahreshälfte belasteten stark steigende Rohstoffpreise die Konjunktur. Der Ölpreis kletterte von knapp 100 Dollar bis Mitte 2008 auf rund 150 Dollar pro Barrel. Die USA rutschten trotz der expansiven Geld- und Zinspolitik² der Notenbank FED wie viele andere Industrienationen im Verlauf des Jahres 2008 in die Rezession. In Europa litt die Wirtschaft besonders in Ländern, in denen der Finanz- und Immobiliensektor einen hohen Anteil an der Wirtschaftstätigkeit hatte (z. B. Spanien, Großbritannien). Der Höhepunkt der Krise aber ereignete sich 2009, als die globale Wirtschaft um 0,8% schrumpfte und sich die Wirtschaftsleistung Deutschlands, ausgedrückt durch das Bruttoinlandsprodukt, um 5% verringerte.

Was als Finanzkrise begann, verwandelte sich rasch in eine weltweite Wirtschaftskrise mit nachhaltigen und, in einigen Fällen, fatalen Konsequenzen für die Volkswirtschaft und den Wohlstand der jeweiligen Nation.

¹) Prof. Dr. Jürgen Jerger, Universität Regensburg .

²) Die verfügbare Geldmenge bei den Geschäftsbanken wird durch sinkenden Kreditzins erhöht.

activele și imobilizările au un preț mult mai mare decât valoarea lor reală de pe piață.¹ Colapsul uneia dintre cele mai mari bănci de investiție din Statele Unite ale Americii, *Lehman Brothers*, a fost primul semnal ce a condus lumea modernă de astăzi spre cea mai gravă prăbușire economică din deceniile de după cel de-al Doilea Război Mondial. Economia mondială a avut de suferit în anul 2008 din mai multe puncte de vedere: în prima jumătate a anului datorită creșterii prețului pentru materii prime, iar în a doua datorită creșterii prețului petrolului de la 100 \$/baril la 150 \$/baril. În pofida politicii fiscale expansive² SUA se afla în 2008, alături de multe alte țări, în recesiune. În Europa, impactul a fost resimțit în special în țările în care activitatea economică era canalizată spre sectorul imobiliar și financiar (Spania, Marea Britanie etc.). Punctul culminant însă, l-a reprezentat anul 2009, când economia mondială a înregistrat o scădere de 0,8%, iar Produsul Intern Brut (PIB) al Germaniei de 5%.

Ce la început a fost semnalizată ca fiind o criză financiară, s-a transformat rapid într-o criză economică mondială, de lungă durată, în unele cazuri având consecințe fatale pentru bunăstarea și buna dezvoltare a unei țări/națiuni.

Deși Germania este o țară exportatoare cu o puternică istorie ce se bazează pe inovație, dezvoltare și stabilitate, ea s-a confruntat cu o scădere enormă a cererilor pe toate planurile. Investiții, proiecte, modalități de finanțare, toate s-au clătinat sau au fost abandonate, în timp ce planuri de ieșire din criză își făceau apariția.

Pe lângă aceste patru puncte li se mai adaugă: cheltuielile statului (gradul de

împrumut), modificarea taxelor și impozitelor (TVA-ul a crescut de la 11% la 19%, iar în cazul României de la 16% la 24%) dar și inflația (scade puterea de cumpărare, iar prețurile cresc masiv în raport cu cantitatea produsă de bunuri).

Soarta Germaniei se afla în mâinile statului. Soluția a venit în decembrie 2008 prin două instrumente: *KuG*³, *Kurzarbeitgeld* [bani pentru munca de scurtă durată] și *Zeitarbeit*.

Înainte de introducerea *KuG*, multe firme au încercat să economisească fără a-și concedia angajații prin diferite alternative cum ar fi: concediu neplătit, eliminarea orelor suplimentare de lucru, scurtarea programului de lucru, pensionare timpurie. Ieșirea din criză era imprezvizibilă, chiar și *KuG* prezenta riscuri în cazul în care criza s-ar fi extins pe o durată mai mare de un an.

Programul *Kurzarbeitgeld* a fost o inițiativă a statului federal german, având ca scop asigurarea locului de muncă și dezvoltarea economică. „Cine nu-și mai poate plăti angajații cu normă întreagă, poate prin intermediul *KuG* să-și diminueze în mod eficient costurile.”⁴

Sistemul *KuG* funcționează în felul următor:

- La pierderea în proporție de 100% a timpului de muncă (concediere) angajatul primește 60% din salariul net pierdut (în cazul în care în întreținerea familiei intră și un copil, atunci angajatul primește 67%)
- La pierderea în proporție de 50% a timpului de lucru, angajatul primește jumătate din salariul net precum și 67% din restul de salariu net, aceștia reprezentând bani-*KuG*.

Die Kettenreaktion der Krise sieht folgendermaßen aus:

Reacția în lanț provocată de fenomenul de mare anvergură numit „criză” se prezintă astfel:

Obwohl Deutschland ein Exportland mit starkem Einfluss auf Innovation, Wachstum und Stabilität ist, kam auch hier mit der Krise ein enormer Auftragsrückgang auf allen Ebenen und in allen Wirtschaftssektoren. Die Investitionsgüterherstellung, geplante Projekte und Finanzierungsmöglichkeiten scheiterten, und in jedem Unternehmen fanden sich auf den Schreibtischen der Vorstandsmitglieder Vorschläge für Maßnahmen zur Bekämpfung der Krise.

Neben diesen vier wichtigen Punkten gibt es noch weitere Reaktionen: staatliche Ausgaben (Erhöhung des Neuverschuldungsgrads), staatliche Maßnahmen (Erhöhung der Mehrwertsteuer von 11% auf 19%), aber auch Inflation (dabei wächst infolge der geringeren Kaufkraft die Geldmenge stärker als die Menge aller hergestellten Güter).

Das Schicksal Deutschlands lag in den Händen des Staates. Die Lösung ergab sich im Dezember 2008 durch zwei Instrumente: *Kurzarbeitergeld* (*KuG*)³ und .

Vor der Einführung des *KuG* strebten viele Unternehmen nach Einsparungen ohne Angestellte entlassen zu müssen und suchten dafür Alternativlösungen, wie z. B. Zwangsurlaub, Betriebsruhe, Abbau von Mehrarbeitsstunden oder gleitender Ruhestand. Die Dauer der Krise war nicht vorhersehbar, und auch das erfolgreiche Pro-

gramm *KuG* barg Risiken, wenn die Wirtschaftskrise mehrere Jahre gedauert hätte.

Das *Kurzarbeitergeld* ist ein Konjunkturprogramm der Bundesregierung mit dem Ziel, die Beschäftigung zu sichern und die wirtschaftliche Entwicklung zu unterstützen: „Wer seine Mitarbeiterinnen und Mitarbeiter nicht mehr voll beschäftigen kann, kann mit *Kurzarbeit* sofort Arbeitskosten senken.“⁴

Das *KuG*-System funktioniert folgendermaßen:

- Bei 100% Arbeitsausfall erhält der Arbeitnehmer 60% seines entgangenen Nettolohns (lebt ein Kind im Haushalt, werden 67% gezahlt)
- Bei 50% Arbeitsausfall erhält der Arbeitnehmer die Hälfte seines Nettolohns sowie 67% des entfallenen Nettolohns als *Kurzarbeitergeld*.

Das Programm hat zudem noch eine positive Auswirkung auf die Qualifizierung der Mitarbeiter, da es die Möglichkeit zur Weiterbildung bietet, je nach Bildungsgrad und Qualifikation des jeweiligen Arbeitnehmers. Wenn sich ein Unternehmen nicht am *KuG*-Weiterbildungsprogramm beteiligen möchte, müssen die Sozialversicherungsbeiträge (SV) vom Arbeitgeber bezahlt werden, ansons-

1] Prof. dr. Jürgen Jerger, Universität Regensburg

2] Creșterea cantității de bani provenite de la băncile comerciale, prin dobânzi scăzute.

3] Ministerul Federal al Muncii și Problemelor Sociale

4] Olaf Scholz, ministrul federal al Muncii și Problemelor Sociale

3] Vom Bundesministerium für Arbeit und Soziales.

4] Olaf Scholz, Bundesminister für Arbeit und Soziales.

Programul are în plus încă un beneficiu și anume, continua calificare profesională în funcție de gradul și nivelul de educație al fiecărui angajat. Dacă o întreprindere nu dorește să participe la aceste cursuri de calificare oferite de KuG, atunci va trebui să suporte cheltuielile sociale pentru fiecare angajat în parte. În caz contrar, Agenția pentru Ocuparea Locului de Muncă plătește aceste contribuții sociale din fonduri KuG. Programul este construit în așa măsură încât să reprezinte un avantaj pentru orice firmă participantă. Germania, în comparație cu alte țări este capabilă să acopere acest tip de cheltuieli, și ca urmare adoptă keynismul. (Când cererea și oferta prezintă fluctuații, statul este dator să intervină și se face răspunzător pentru cetățenii săi.)

Statul german a folosit această perioadă moartă, de stagnare, în favoarea sa, și pe lângă economiile realizate, și-a asigurat viitorul prin creșterea nivelului de educație și dezvoltare profesională. Astfel banii KuG s-au dovedit a fi o soluție mai bună decât șomajul.

A doua armă folosită în bătălia împotriva crizei a fost reprezentată de Zeitarbeit, măsură introdusă inițial după cel de-al Doilea Război Mondial, și utilizată până în zilele noastre de către angajat și angajator. Se vorbește de Zeitarbeit când o firmă (Zeitarbeitsunternehmen) își trimite angajații la o altă firmă (firma-client), pentru ca ei să înlocuiască personalul lipsă sau pentru că este nevoie de personal suplimentar. Indiferent care este motivul, un lucru este cert în privința acestor contracte de muncă: angajatul este plătit doar de către o firmă și nu de ambele.

Ca și angajat-Zeitarbeit, omul are posibilitatea să cunoască diferite firme într-un interval relativ scurt de timp, acumulând experiență și dobândind contacte noi. Firma-client își diminuează costurile

pentru înlocuirea personalului sau costuri asociate procedurilor de angajare.

Reducerea costurilor a fost tema centrală a fiecărei întreprinderi. Indiferent de domeniul în care s-au înregistrat economiile (energie, curent, materii prime, călătorie de afaceri), interesant este de urmărit modul în care fiecare firmă a venit cu idei și soluții complete pentru piața în care își desfășoară activitatea.

De asemenea, Camera de Comerț și Industrie [IHK Regensburg für Oberpfalz/Kehlheim] a jucat un rol important în vremurile de criză din 2008-2009 printr-un spectru larg de cursuri de consiliere și dezvoltare a afacerii. IHK a sfătuit firmele noi, precum și pe cele vechi, să profite de pe urma crizei prin cunoașterea amănunțită a partenerilor de afaceri, formarea de noi contacte, și crearea de noi soluții la problemele existente prin colaborare: „Eu pot să greșesc, tu poți să ai dreptate, dar noi împreună avem de găsit o soluție!“ (I can be wrong, you can be right, but we must find a solution together!)⁵

Solidaritate, disciplină, muncă în echipă și inovație - aceste motto-uri construiesc piatra de temelie a fiecărei firme germane, iar cifrele de afaceri o confirmă.

Se poate spune că durata crizei a fost scurtă, doar de un an, însă multe întreprinderi au avut nevoie de mai mult de un an pentru a reveni la nivelul ante-criză. Firma Krones, de exemplu, în 2009 nu a împărțit dividende acționarilor, iar comenziile au scăzut datorită conjuncturii mondiale nefaste cu 17,6%. Adeseori se vorbește despre o criză economică ca fiind o criză conjuncturală, condiționată extern. Țările exportatoare au cel mai mult de suferit de pe urma acestor factori, iar diferența dintre export și import pe anii 2008-2009 o confirmă.

5] Marga Andrei, Criza și după criză, Cluj-Napoca, 2010.

ten übernimmt die Agentur für Arbeit das Kurzarbeitergeld und die SV zu 100 Prozent.

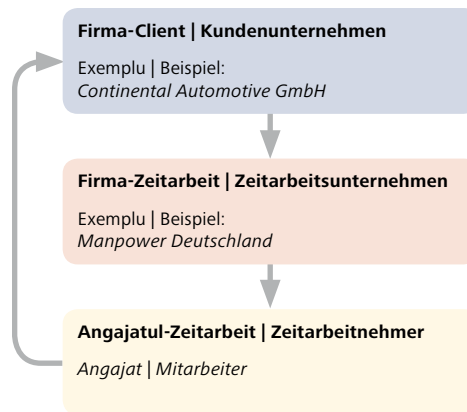
Deutschland war im Vergleich zu anderen Ländern wie Rumänien in der Lage, diese Kosten zu tragen und wandte die sogenannte Keynesianismus-Theorie an, die besagt, dass, wenn es beim Ausgleich von Nachfrage und Angebot Schwankungen gibt, der Staat die Verantwortung übernimmt und direkt für seine Bürger verantwortlich ist.

Die Regierung nutzte durch das KuG-Programm also die wirtschaftliche Stagnation, die sich während der Krise einstellte, zu ihren Gunsten: Zum einen wurde die Weiterbildung gefördert, die der Gesellschaft die Zukunft und das Lebensniveau sichert, und zum anderen wurden Einsparungen vorgenommen. Für den Staat war es günstiger Kurzarbeitergeld als Arbeitslosengeld zu zahlen. So führte das KuG zu Einsparungen für fast alle Wirtschaftsakteure.

Die zweite erfolgreiche Maßnahme, die Zeitarbeit, die ursprünglich nach dem Zweiten Weltkrieg eingeführt wurde, wird auch heute noch von Arbeitgebern und Arbeitnehmern genutzt. Von Zeitarbeit spricht man dann, wenn eine Firma ihre Mitarbeiter zu einer anderen Firma schickt, damit diese dort ihrer Arbeit nachgehen. Obwohl es also sein kann, dass eine Person für unterschiedliche Unternehmen arbeitet, gibt es nur eine Organisation, bei der dieser Arbeitnehmer angestellt ist und die sein Gehalt bezahlt.

Als Zeitarbeitnehmer hat man die Möglichkeit, mehrere Unternehmen in relativ kurzen Zeiträumen kennenzulernen und wichtige Kontakte in diesen Unternehmen zu knüpfen. So kann man Berufserfahrung in verschiedenen Bereichen sammeln, wenn auch wegen der häufigen Jobwechsel immer nur kurzzeitig.

Das Kundenunternehmen realisiert Kosteneinsparungen und findet schnell neue Arbeitskräfte als Ersatz für Mitarbeiter, die beispielsweise krank sind, in Elternzeit gehen oder pensioniert wurden.

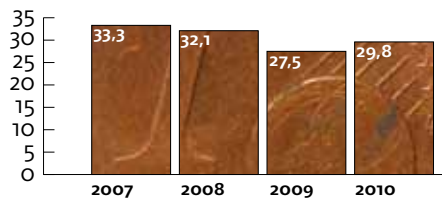

Schema principiului de Zeitarbeit
Schematische Darstellung des Zeitarbeit-Prinzips

Einsparungen waren im Verlauf der Krise ein zentrales Thema in jedem Unternehmen. Egal, auf welchem Gebiet Einsparungen vorgenommen werden sollten (Energie, Arbeitskosten, Rohstoffe, Reisekosten, usw.), ist es interessant zu untersuchen, auf welche Art und Weise ein Unternehmen innovative Ideen und Komplettlösungen für den Markt einbrachte.

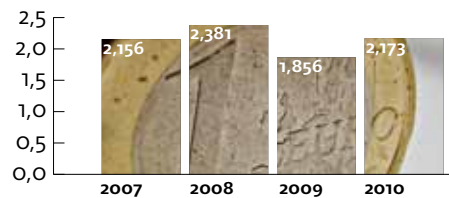
Auch die Industrie- und Handelskammer (IHK Regensburg für Oberpfalz/Kehlheim) spielte in ihrer Funktion als Stimme der regionalen Wirtschaft eine wichtige Rolle in der Krisenzeit und bot ein großes Spektrum an Veranstaltungen und Beratungsdienstleistungen an. Die intensiven Aus- und Weiterbildungsprogramme sind Teil der auf dem Konzept der Nachhaltigkeit basierenden Strategie des Freistaats Bayern. Die IHK rät neuen (und alten) Unternehm-

IHK [Mrd. Euro]

Exemplu: Vânzări anuale în Mrd. €
Beispiel: Umsatz in Mrd. €

Krones AG [Mrd. Euro]

Totuși statisticile din Germania prezintă o situație optimistă, trecând cu succes, am putea spune, peste punctul de cotitură ce a afectat o lume întreagă, situând majoritatea firmelor la finele anului 2010 la un nivel de dinaintea crizei.

În România situația este din păcate alta, deși au trecut mai bine de trei ani de la anunțul unei crize financiare, și mai bine de doi de la cea economică. În țara noastră vorbim, mai presus de orice criză, de o criză a capacităților administrative și o criză a calificărilor profesionale. În timp ce Germania a urmat strategia investițiilor, România s-a concentrat pe reducerea rapidă a cheltuielilor și obținerea de scurtă durată a veniturilor. Nimeni nu a luat în considerare cealaltă alternativă: „Schimbăm guvernarea și aducem oameni capabili să pună în mișcare enormul potențial al țării.“ O schimbare de mentalitate, puțin noroc și viziune - de asta are nevoie România!

Sincere mulțumiri:

- Partenerii mele de tandem: Susanne Stoll
- Doamnei Danuta Kessler-Zieroth, Krones AG
- Doamnei Enderl și Domnului Saukel, Continental Automotive
- Domnului prof. dr. Jürgen Jerger, Universität Regensburg
- Domnului dr. Alfred Brunnbauer, IHK Regensburg für Oberpfalz/Niederbayern

Autoare: *Manuela Manecan*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Susanne Stoll*,
Universitatea Regensburg

men, von der Krise zu „profitieren“ und die Zeit zu nutzen, potenzielle neue Partner kennenzulernen, bestehende Beziehungen zu vertiefen und gemeinsam Stabilität herzustellen: „Eu pot să greșesc, tu poți să ai dreptate, dar noi împreună avem de găsit o soluție!“ (I can be wrong, you can be right, but we must find a solution together!)⁵

Solidarität, Disziplin, Zusammenarbeit und Innovation – diese Schlagwörter bilden den Grundstein für jedes deutsche Unternehmen und die wirtschaftlichen Kennzahlen aus den jährlichen Geschäftsberichten.

Die Krise dauerte im Endeffekt nur ein Jahr (2009), und obwohl die Kennzahlen einen nicht ganz schlechten Zustand vermuten lassen, braucht es doch mehr als ein Jahr, um das Niveau aus der Zeit vor der Krise zu erreichen. Bei Krones wurden beispielsweise im Jahr der Krise keine Dividenden ausgeschüttet und der Auftragseingang schrumpfte infolge der weltweiten Rückgangphase um 17,6%.

In den meisten Fällen spricht man von einer konjunkturellen Krise, die extern bedingt ist. Besonders Exportländer sind von den Auswirkungen stark betroffen. So erfuhr beispielsweise der Saldo in Deutschland (Differenz zw. Exporten und Importen) seit Ende 2008 einen massiven Einbruch.

Doch nach dem Wendepunkt (2009) zeigen die Statistiken in Deutschland, dass die meisten Unternehmen Ende 2010 bereits wieder das Vorkrisenniveau und eine optimistische Perspektive hinsichtlich weiterer Entwicklung und Wachstum aufwiesen.

In Rumänien ist die Situation weniger gut, obwohl seit der Krise mehr als zwei Jahre vergangen sind. Während Deutschland während der Krise eine Investitionsstrategie verfolgte, konzentrierte sich Rumänien auf eine Reduk-

tion der Aufwendungen und kurzfristige Einnahmen, ohne die Situation der Arbeitnehmer näher zu beachten. Niemand hat in Betracht gezogen, dass der Staat regelnd in die Wirtschaft eingreifen könnte, und es wurden auch keine kompetenten Fachkräfte eingesetzt, die in der Lage gewesen wären, das enorme Potenzial des Landes zu nutzen. Einen Mentalitätswandel, ein bisschen Glück und Visionen – das braucht Rumänien!

Herzlichen Dank:

- Meiner Tandempartnerin Susanne Stoll
- Frau Danuta Kessler-Zieroth, Krones AG
- Frau Enderl und Herrn Saukel, Continental Automotive
- Prof. Dr. Jürgen Jerger, Universität Regensburg
- Dr. Alfred Brunnbauer, IHK Regensburg für Oberpfalz/Niederbayern

Verfasserin: *Manuela Manecan*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Susanne Stoll*,
Universität Regensburg

⁵ Marga Andrei, Criza și după criza, Cluj-Napoca 2010

Petra Pilbák

Verdele în toate nuanțele lui

Spații verzi, parcuri și grădini în Regensburg

Zona verde

Orașul Regensburg, care face parte din Patrimoniul Cultural Mondial UNESCO, a luat parte în anul 2008 la concursul „Entente Florale“ cu motto-ul „Orașul nostru înflorește“, și cu deosebitele lui parcuri și alei, terenuri de joacă, grădini și alte spații verzi, a reușit să obțină premiul al doilea. De atunci, mulțumită nu numai succesului la concurs, orașul înverzește și înflorește și mai tare, și locuitorii pun un preț și mai mare pe îngrijirea și amenajarea spațiilor verzi, deoarece sunt conștienți de valoarea și de rolul lor în ridicarea nivelului de trai.

Regensburg este deja renumit de sute de ani pentru numeroasele sale zone verzi, mai ales din anul 1779 când a fost înființată aleea Fürst-Anselm, denumită după inițiatorul proiectului, principele Carl Anselm von Thurn und Taxis. Inițial, aleea făcea parte din parcul castelului Sfântul Emmeran și este situată în mijlocul zonei verzi, ce înconjoară orașul vechi, de-a lungul zidului de odinioară. Această zonă este alcătuită din mai multe parcuri, legate într-un mod unic de patru alei (Aleea de Est, Aleea Gării, Aleea Fürst-Anselm, Aleea Prebrunn [Ostenallee, Bahnhofsallee, Fürst-Anselm-Allee, Prebrunn-Allee]). Aceste alei alcătuiesc granița între orașul vechi și împrejurimile lui, unde astăzi se situează periferia orașului.

Zona verde începe în capătul estic al orașului vechi, denumită Ostnerwacht, cu parcul Villapark, intrarea căruia se află lângă Poarta Estică [Ostentor]. Zidul exterior al parcului Villapark alcătuiește vila regală a regelui Maximilian II-lea al Bavariei, locația a mai multor concerte de vară și excursii.

Între parcul Villapark și aleea Fürst-Anselm se află Aleea Estică [Ostenallee], numită și Von-der-Tann. Aici se găsesc mai multe rarități în ceea ce privește speciile de copaci prezente în zonele verzi: fag roșu, stejar piramidal și cel mai bătrân copac-pagodă din oraș. Pe lângă mai multe terenuri de joacă și monumente, aici se situează și baia comună.

Aleea Gării [Bahnhofsallee] se situează lângă așa-numitul Peterskircherl și este de asemenea cunoscută datorită speciilor rare și deosebite de copaci și plante (specii rare de ulm, frasin, pin negru și gladita).

Aleea Fürst-Anselm alcătuiește partea cea mai lungă a șirului de zone verzi și este denumită după fondatorul ei. În parcul principelui sunt organizate în fiecare an nu numai diverse festivități și concerte, dar și faimosul târg de crăciun.

Parcul Dörnberg a fost de asemenea denumit după fondatorul lui, Ernst Friedrich von Dörnberg, care a amenajat și a înființat parcul după un model englez din secolul al XIX-lea. Din cauza arhitecturii deosebite a grădinii, parcul este considerat o operă de artă.

Grün in allen Farben

Regensburger Grünanlagen, Parks und Gärten

Der Grüngürtel

Die Weltkulturerbestadt Regensburg mit ihren Parks und Alleen, Spielplätzen, Gärten und anderen Grünflächen hat im Jahr 2008 am Bundeswettbewerb „Entente Florale“ mit dem Motto „Unsere Stadt blüht auf“ teilgenommen und den zweiten Platz belegt. Seitdem grünt und blüht die Stadt noch schöner und die Regensburger legen noch mehr Wert auf Grünflächen, weil sie deren Erholungs- und Wohlfühlwert zu schätzen wissen.

Auch ohne diesen Wettbewerb ist Regensburg seit mehreren hundert Jahren für seine zahlreichen Grünanlagen bekannt, v. a. seit im Jahr 1779 auf Initiative von Fürst Carl Anselm von Thurn und Taxis die nach ihm benannte Fürst-Anselm-Allee entstand. Diese gehörte ursprünglich zum Schlosspark des Fürstlichen Schlosses St. Emmeram und befindet sich genau im Mittelpunkt des stadtschließenden Grüngürtels entlang der ehemaligen Stadtmauern. Innerhalb des Grüngürtels werden

Stadtspark
Parcul orașului

zahlreiche Parkanlagen auf einzigartige Weise durch vier Alleen verbunden (Ostenallee, Bahnhofs-Allee, Fürst-Anselm-Allee, Prebrunn-Allee). Sie bilden eine Grenze zwischen Altstadt und dem früheren Umland (was heutzutage zur Innenstadt gehört).

Der Grüngürtel beginnt östlich der Altstadt in der so genannten Ostnerwacht

Parcul oraşului [Stadtpark] nu numai că este cel mai vechi (amenajat în secolul al XVI-lea) şi cel mai mare (8,5 hectare) parc din Regensburg, dar şi cel mai agreat de către cetăţeni: în mijlocul săptămânii şi în toiu caldorii abia mai găseşti o bancă liberă sau un loc pe iarbă. Parcul este plin de tineri şi familii cu copii, care îşi petrec timpul liber relaxându-se şi bucurându-se de căldură.

Parcul Herzog este unul dintre cele mai liniştite şi izolate locuri, unde abia pătrunde zgomotul sau atmosfera oraşului. Atât spaţiile verzi, grădinile de flori, cât şi grădina renescentistă şi numeroasele monumente şi sculpturi, conferă parcului o atmosferă armonioasă, împreună cu Alea Prebrunn [Prebrunnallee] în capătul parcului Herzog, unde este situat şi turnul Prebrunn, care alcătuieşte piesa finală a zonei verzi a oraşului.

Administraţia grădinilor

După vizitarea zonei verzi aveam impresia că, inconştient sau conştient, parcurile joacă un rol important în viaţa unui cetăţean. Spre surprinderea mea, indiferent de partea zilei sau a săptămânii, parcurile erau întotdeauna pline cu oameni, dornici să evadeze din stresul de fiecare zi şi să se relaxeze într-un loc liniştitor şi răcoros, departe de zgomotul oraşului. Oamenii din Regensburg ştiu să aprecieze şi să respecte aceste spaţii amenajate.

Doamna Heike Ismer, şefa Serviciului pentru Spaţii Verzi, Întreţinere şi Grădinarit din cadrul Administraţiei Parcurilor şi Zonelor Verzi, este de aceeaşi părere, susţinând faptul că ea şi colegii ei se simt întotdeauna respectaţi pentru munca lor, atunci când primesc un feedback pozitiv din partea locuitorilor sau a vizitatorilor oraşului. Astfel, efortul lor depus în îngrijirea şi renovarea zonelor verzi este valorificat, lucru care poate fi considerat o provocare conside-

rabilă, ţinând cont de faptul că Regensburg are numeroase spaţii verzi şi grădini.

Administraţia Parcurilor şi Zonelor Verzi administrează spaţiile publice ale oraşului şi este responsabil în special pentru proiectarea, îngrijirea şi întreţinerea acestora. Administraţia este împărţită în două secţii, Secţia de proiectare şi Secţia de administrare, care se ocupă cu sprijinirea financiară şi cu achiziţionarea materialelor necesare pentru renovare şi îngrijire.

Secţia condusă de doamna Ismer este responsabilă în principiu de îngrijirea spaţiilor verzi urbane, ceea ce cuprinde curăţarea şi îngrijirea copacilor şi a plantelor, şi renovarea acestor spaţii, în ceea ce priveşte drumurile şi amenajările (bănci, sculpturi, fântâni etc.). Aşadar este responsabilă de tot ce înseamnă construirea şi întreţinerea unui peisaj. Scopul principal al administraţiei este de a îmbunătăţi calitatea vieţii cetăţenilor şi de a oferi şi îngrijii spaţii verzi pentru relaxare şi odihnă.

Ţinând cont de faptul că mergând pe o alee aranjată armonios cu plante provoacă un sentiment plăcut, în spatele acestui lucru se află o cauză psihologică care are un rol important în impresia provocată nu numai cetăţenilor, dar şi vizitatorilor, susţine doamna Ismer. Studiile dovedesc faptul că un oraş frumos amenajat, cu spaţii verzi şi grădini, conferă un aspect îngrijit şi acest aspect are un rol important şi din punct de vedere economic, deoarece datorită acestuia pot căpăta şi firmele o imagine mai îngrijită, în relaţie cu imaginea oraşului, care reflectă o calitate a vieţii ridicată, ceea ce este esenţial pentru succesul lor.

Grădini mici

În prima zi, când am început cercetarea în Regensburg şi am realizat un interviu cu directorul celui mai mare teren de „grădini

mit dem Villapark, dessen Eingang sich gleich neben dem Ostentor befindet. Die äußere Mauer des Villaparks bildet die Königliche Villa von König Maximilian II. von Bayern, wo heute zahlreiche Sommerkonzerte und Ausflüge veranstaltet werden.

Zwischen dem Villapark und der Fürst-Anselm-Allee befindet sich die Ostenallee, auch Von-der-Tann-Allee genannt. Zu ihr gehören einige sehr alte und seltene Bäume: eine Blutbuche, eine Pyramideneiche, der älteste Schnurbaum Regensburgs, eine dreistämmige Baumhasel und eine Weißdornmispel. Neben mehreren Kinderspielplätzen und Denkmälern (z. B. das Gruber-Denkmal) findet sich hier auch das städtische Hallenbad.

Die Bahnhofs-Allee liegt neben dem so genannten Peterskircherl und ist ebenfalls aufgrund ihres alten Baumbestands und ihrer besonderen Pflanzen bekannt. Hier wachsen Raritäten wie Flatter-Ulmen und Einblatt-Eschen, Schwarzkiefer und Gleditschien.

Die Fürst-Anselm-Allee bildet den längsten Teil des Alleengürtels und wurde nach seinem Stifter benannt. Im Fürstenpark wird jedes Jahr neben mehreren Festen und Konzerten ein Weihnachtsmarkt organisiert.

Herzogspark
Parcul Herzog

Der Dörnbergpark verdankt seinen Namen ebenfalls seinem Stifter, dem fürstlichen Gesamtverwalter Ernst Friedrich von Dörnberg, der im 19. Jahrhundert nach englischem Muster einen Landschaftsgarten angelegt hat. Wegen seiner gartenarchitektonischen Besonderheiten wird der Park als Gesamtkunstwerk bezeichnet.

Der Stadtpark ist nicht nur der älteste (16. Jahrhundert) und größte Park (8,5 Hektar) Regensburgs, sondern auch der beliebteste. Mitten unter der Woche, in der großen Hitze, kann man kaum eine freie Bank oder einen Platz im Grünen finden: Familien mit spielenden Kindern, Jugendliche, die grillen und ihre Freizeit unter der Sonne genießen.

mici“ din oraș, nu am știut exact la ce se referă termenul de „grădină mică“. Îmi imaginam că astfel sunt definite grădinile mici sau aranjamentele florale pe care le întâlnim pretutindeni în oraș. Spre surprinderea mea, am aflat că aceste grădini sunt situate într-un teren uriaș, alcătuit din mai multe parcele: adică mai multe grădini în miniatură, închiriate de locuitori sau oameni din împrejurimea orașului, care se ocupă cu drag de grădinărit, sau vor doar puțină liniște și aer curat în timpul lor liber. Sunt mai multe motive pentru care oamenii aleg să închiriereze o astfel de grădină mică, numită „Schrebergarten“¹⁾. Directorul terenului de grădini (și el proprietar al unei grădini deja de 20 de ani) ne dezvăluie că majoritatea chiriașilor sunt familii, care nu au acces la o curte sau grădină proprie și vor să ofere un spațiu de joacă, un spațiu liber cu aer proaspăt copiilor lor. Ceilalți sunt oameni mai tineri sau mai în vârstă, cărora pur și simplu le face plăcere grădinăritul. Spre surprinderea plăcută a directorului, în ultimii ani sunt tot mai mulți tineri chiriași, care vor să-și cultive singuri legumele și fructele.

Așadar chiriașii sunt oameni care vor să aibă o grădină a lor pentru petrecerea timpului liber, și nu au acces la o grădină proprie sau nu au oportunitatea de a amenaja una. Și partea cea mai deosebită este faptul că fiecare chiriaș

are dreptul să-și individualizeze grădina, în ceea ce privește amenajarea și imaginea acesteia. Din cauza aceasta fiecare grădină are o organizare unică, atât în varietatea și numărul plantelor și copacilor, cât și în imaginea și aspectul ei. Fiecare grădină are obligato-

Schrebergärten
Grădini mici

riu o căsuță, dar fără apă curentă, electricitate și încălzire, ceea ce înseamnă că nu pot avea rolul de locuință pe o durată mai lungă.

Eu personal consider că este o idee deosebită, de a oferi oamenilor ocazia de a crea un mic paradis propriu într-un loc izolat, unde nu pătrunde atmosfera de fiecare zi a orașului și între „grădinari“ predomină o atmosferă prietenoasă: cu toții se cunosc

Der Herzogspark ist bei den Regensburgern sehr beliebt und einer der ruhigeren und abgelegeneren Plätze, wo der Lärm der Stadt kaum mehr vernehmbar ist. Die besonderen Grün- und Blühflächen, so wie der Renaissancegarten und die zahlreichen Denkmäler schenken dem Garten eine harmonische Atmosphäre zusammen mit der Prebrunn-Allee am Ende des Parks und dem Prebrunnenturm, der den Grüngürtel der Stadt abschließt.

Das Gartenamt

Nach der Besichtigung des Grüngürtels hatte ich den Eindruck, dass im Leben eines Bürgers, ob bewusst oder unbewusst, die Parks eine große und wichtige Rolle spielen. Denn zu meiner Überraschung fand ich die Parks, egal ob morgens oder nachmittags, immer voll mit Menschen, die ein kleines, ruhiges und kühles Plätzchen aufsuchen, um sich zu entspannen und ein bisschen dem hektischen Treiben der Stadt und dem alltäglichen Stress zu entrinnen. Man kann wirklich entdecken, dass die Regensburger ihre Grünanlagen schätzen und ihnen Respekt schenken.

Frau Heike Ismer, Abteilungsleiterin für die Grünflächen, Unterhalt und Gärtnerei im Gartenamt Regensburg, bekundet, dass es ihr und ihren Kollegen größte Freude bereiten würde, wenn sie ein positives Feedback von den Bürgern für ihre Arbeit bekomme und ihre Arbeit eine Wertschätzung erhalte. Es ist nämlich eine große Herausforderung, Grünanlagen in Stand und Form zu halten, gerade bei den vielen Flächen, die Regensburg hat.

Das Gartenamt verwaltet die öffentlichen, städtischen Flächen und ist speziell verantwortlich für die Planung, Pflege und den Unterhalt der öffentlichen Grünflächen.

Das Amt ist unterteilt in eine Planungsabteilung und eine Verwaltung, die dafür sorgt, dass die benötigten finanziellen Mittel für die einzelnen Maßnahmen zur Verfügung stehen. Die von Frau Ismer geleitete Abteilung ist hauptsächlich für die Pflege der städtischen Grünanlagen verantwortlich. Dazu gehören Säuberungsarbeiten, wie z. B. Baum- und Gehölzschnitt, Rasenmähen, Ausbesserungsarbeiten an städtischen Wegen und Baumpflege, also alles was mit Garten- und Landschaftsbau zu tun hat.

Hauptziel des Gartenamts ist die Verbesserung der Lebensqualität der Bürger durch die Grünflächen und das Anbieten und Instandhaltung von Grünflächen und Plätzen zur Erholung und Entspannung. Abgesehen davon, dass es ein sehr angenehmes Gefühl ist, wenn man durch eine Allee oder Straße geht oder fährt, die ein schönes Straßengrün hat, steckt nach Aussagen von Frau Ismer dahinter auch ein psychologischer Grund. Denn laut einer Studie wirkt eine Stadt besonders gepflegt, wenn sie mit Blumenarrangements und Grünanlagen geschmückt ist. Und das ist, so Frau Ismer, auch wirtschaftlich ein wichtiger Faktor für Firmen, die ihr Image mit einer schönen und gepflegten Stadt mit hoher Lebensqualität in Verbindung bringen möchten.

Schrebergärten

Als ich am ersten Tag meiner Recherche in Regensburg ein Interview mit dem Leiter der größten Kleingartensiedlung der Stadt hatte, wusste ich am Anfang nicht, was mich erwarten wird. Unter Kleingarten verstand ich einfache Gärten oder Blumenarrangements in der Stadt. Es stellte sich heraus, dass es sich um eine ganz große Fläche handelt, in der es mehrere Parzellen gibt, also kleine Gärten, die an Bürger vermietet werden, die sich gerne mit Gärtnerei

¹⁾ Denumirea provine de la inițiatorul acestor forme speciale, medicul Daniel Gottlob Moritz Schreber, 1808-1861.

între ei, oameni de naționalitate diferită (10 naționalități) se întâlnesc și organizează diferite festivități, cum ar fi festivitatea de vară, care are loc în fiecare an și festivități private, de familie, cu mâncăruri tradiționale.

Bineînțeles contează și entuziasmul enorm și plăcerea adusă în atmosfera familiară a comunității „grădinarilor“, ceea ce contribuie la impresia de a fi departe de oraș, deși ei se află în mijlocul acestuia.

Amaroland

Un detaliu care mi-a stârnit atenția din prima zi, a fost șanțul situat în orașul vechi unde am descoperit o grădină abandonată cu o inimă construită din pietre în mijlocul ei. Partenera mea de proiect mi-a povestit despre „proprietarul“ acestui loc, Amaro Ameise (numele adevărat: Markus Frowein – 41 de ani), care practic trăiește în șanțul propriu-zis, și a devenit o legendă vie a orașului. După cele auzite, încărcată cu mult entuziasm, mi-am propus că Amaro-land [Țara lui Amaro], cum este numită grădina lui, va fi tema principală a cercetării mele, deoarece are o poveste foarte deosebită: Amaro Ameise [în traducere Amaro Furnică] este un Aussteiger, care mai întâi și-a aruncat cartea de identitate, după care carnetul de conducere și celelalte acte rămase; tot ce un om oarecare ar considera important, el le disprețuia și astfel se eliberase din mâna statului, ca să trăiască mai departe în lumea lui, creată de el însuși. Din păcate nu am avut ocazia

să-l întâlnesc pe „rebelul verde“, cum este numit, deoarece, cum am aflat mai târziu, arhitecții orașului l-au separat de paradisul lui mic, pentru a începe construirea unei clădiri aflată deja în plan de mai multe luni.

Amaroland

Așadar am reușit să strâng informații despre el și despre faptele lui din diferite articole apărute în presă. Cel mai interesant mi s-a părut faptul că el era singurul, care se ocupa din proprie inițiativă de curățenia șanțului și a împrejurimii acestuia, care era neglijată, și în timp ce făcea ordine, și-a creat totodată paradisul propriu, mutându-se într-o căsuță improvizată, dar foarte familiară,

beschäftigen oder einfach eine Auszeit brauchen, um frische Luft zu schnappen.

Es gibt mehrere Gründe, wieso Menschen einen Kleingarten, einen so genannten Schrebergarten, mieten. Wie der Leiter der Kleingartenanlage (er ist selbst seit 20 Jahren Besitzer eines Schrebergartens) verrät, gibt es viele Familien, die einen kleinen Ort brauchen, wo ihre Kinder ruhig im Grünen spielen können; ferner gibt es ältere Menschen, die einfach gerne gärtnern und schließlich haben in den letzten Jahren überraschenderweise zunehmend jüngere Leute Interesse, ihre eigenes Obst und Gemüse zu kultivieren. Man kann behaupten, dass die meisten als Freizeitbeschäftigung einen Garten haben möchten, und diejenigen, die nicht in Besitz eines eigenen Gartens sind, können einen Schrebergarten mieten. Und das Besondere daran ist, dass jeder Garten anders aussieht, sie werden von den Besitzern individualisiert, sowohl was die Gestaltung angeht im Sinne von Pflanzen, als auch das Aussehen. Jeder Garten hat obligatorisch ein Häuschen ohne Wasserleitung, Strom und Heizung. Das bedeutet, dass die Benutzung als Wohnhaus auf Dauer nicht möglich ist.

Ich persönlich fand es eine hervorragende Idee, den Menschen die Gelegenheit zu geben, sich in der Stadt ein kleines Paradies zu schaffen, wo alles Alltägliche draußen bleibt und eine freundliche Atmosphäre zwischen den Gärtnern herrscht: Alle kennen sich untereinander, Menschen verschiedener Nationalitäten kommen ins Gespräch (mehr als zehn Nationen) und feiern mehrmals verschiedene Feste, sowohl ein gemeinsames Sommerfest als auch private Feiern (z. B. Familienfeste mit typischen Gerichten, jeder seiner Nationalität nach). Natürlich zählt dazu auch die Tatsache, dass die einzelnen Mieter mit einem riesigen Enthusiasmus und Lust mitmachen und sich in diesem Miteinander wohlfühlen.

So vergisst man auch schnell, dass man in der Stadt wohnt, weil man von der Stadt nicht viel mitbekommt. Es herrscht eine Ruhe und eine besondere Atmosphäre, als ob man in der eigenen Familie wäre.

Amaroland

Was mir schon am ersten Tag aufgefallen ist, war der Stadtgraben in der Altstadt: Dort habe ich nämlich einen eher verlassenen Garten mit einem aus Steinen gebauten Herz in der Mitte entdeckt. Meine Tandempartnerin hat mir dann erzählt, dass da ein Mann namens Amaro Ameise (mit richtigem Namen Markus Frowein – 41 Jahre) wohnt, der bereits eine Legende der Stadt geworden ist. Voller Enthusiasmus habe ich mir vorgestellt, dass Amaro-land, wie das Areal genannt wird, mein Hauptthema für meine Recherche sein soll, weil es sich um eine höchst interessante Geschichte handelt: Um einen Aussteiger, der zuerst seinen Personalausweis, dann seinen Führerschein und andere Akten wegwirft, alles was wir für nötig halten, als unnützlich einstuft und sich von den Händen des Staat befreit und in seiner eigens gestalteten Welt lebt. Leider hatte ich nicht die Gelegenheit, mit dem grünen Rebell, wie er genannt wird, zu sprechen und ihm Fragen zu stellen, denn wie ich erfahren habe, wurde ihm sein kleines Paradies von Stadtarchitekten weggenommen, um dem Bau eines Gebäudes Platz zu machen, der schon seit ein paar Monaten geplant ist. Deswegen konnte ich über Amaro Ameise nur durch Zeitungsartikel einige Informationen aufschnappen. Und am Spannendsten fand ich die Tatsache, dass er derjenige war, der den Müll aus der Grube eigenhändig und freiwillig weggeräumt hat, um sich ein kleines Stück Paradies zu bauen. Er zog in die Grube ein, baute sich ein kleines Häuschen und fing an, in verschiedenen Formen (Spinne aus Spinat, Sonne aus Rotkraut,

situată în șanț, și cultivând diferite legume în cele mai ciudate forme (păianjeni din spanac, soare din varză roșie, cheie sol din ridichi). Aceste legume sau fructe și flori erau dăruite mai târziu de către rebel cetățeniilor. Aceștia îl consideră pe Amaro un erou, care a reușit să salveze o parte neglijată și neingrijită a orașului, și să o transforme într-una prietenoasă, care aduce zâmbetul pe buzele oricărui om, care trece pe lângă „grădină“ și se uită curios și emoționat în paradis, să descopere o nouă schimbare sau idee, de a aduce o atmosferă plăcută locului și de a urmări opera creativă a unui rebel, sprijinită dintr-un buget modest, donat de către locuitori.

Chiar dacă până la urmă l-am ratat pe Amaro Ameise, și nu am reușit să-i acord rolul principal în cercetarea mea, pot să afirm că a fost o experiență interesantă, mai ales

datorită faptului că este o temă, care se axează pe mai multe planuri și pe lângă asta am reușit să adun foarte multe informații. Am avut ocazia să descopăr orașul Regensburg din alt punct de vedere și m-a ajutat să aflu că cetățenii acestui oraș își iubesc spațiile verzi și le respectă, gândindu-se la faptul că ajută nu numai la crearea unei atmosfere plăcute, dar ridică și nivelul de trai. Verdele este prezent în Regensburg în toate nuanțele lui.

Autoare: *Petra Pilbák*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Julia Kling*,
Universitatea Regensburg

Notenschlüssel aus Rettichen) Gemüse und Obst zu kultivieren, das er später wieder verschenkt hat. Die Regensburger halten ihn für einen Helden, der eine verlassene Ecke der Stadt rettete und sie in eine freundliche Ecke verwandelte, wo alle Menschen immer neugierig hineinschauten, wenn sie vorbeiliefen und mit Neugier und Spannung seine kreative Arbeit verfolgten, mit Material, das ausschließlich von Spenden der Bürger stammt.

Obwohl ich Amaro Ameise als geplantes Hauptthema leider verpasst habe, kann ich im Großen und Ganzen behaupten, dass meine Themenrecherche äußerst spannend war, hauptsächlich wegen seiner Vielfältigkeit: Ich habe viele spannende

Informationen erhalten und neue Erfahrungen gemacht, und dadurch hatte ich die Gelegenheit, mit eigenen Augen zu sehen, wie sehr die Regensburger ihre Grünanlagen schätzen und lieben und mit welchem Respekt sie diese im Sinne einer besseren Lebensqualität behandeln. Grün ist in Regensburg in allen Farben da.

Verfasserin: *Petra Pilbák*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Julia Kling*,
Universität Regensburg

Implicarea studenților în Regensburg

Care sunt obiectivele lor și ce evenimente organizează?

Ca să aflu cât mai multe detalii despre activitatea studenților din Regensburg, m-am gândit că ar fi ideal, dacă aş putea studia diferite organizații și dacă aş putea comunica cu câteva reprezentanți din grupurile mai importante ale acestora.

Simon, partenerul meu de la acest proiect, m-a ajutat enorm, fiindcă mi-a făcut cunoștință cu numeroase persoane active în diferite organizații studențești. Am realizat multe interviuri și studenții mi-au explicat exact ce „misiune“ specială au și ce anume le pot oferi celorlalți interesați.

Junges Europa [Tânăra Europa]

*„Europa are nevoie de mulți tineri.“
„O asociație trăiește și funcționează datorită membrilor ei.“*

Prima mea discuție a fost cu Michael, care este un membru activ al asociației „Junges Europa“. Această organizație este specială deoarece oferă multe informații celor curioși despre teme precum înțelegerea dintre popoare, modul de gândire global și toleranță în toate domeniile culturii.

Scopul organizației este de a stabili o coexistență armonioasă într-un continent european aflat în proces de dezvoltare.

Pe lângă acestea, „Junges Europa“ organizează mese rotunde cu diverse persoane experte în subiectele actuale. În timpul semestrului au loc discuții în cadrul cărora se caută răspunsuri

Studentisches Engagement in Regensburg

Was sind die Ziele und wer beteiligt sich?

Um mehr zum studentischen Engagement in Regensburg zu erfahren, dachte ich, es wäre ideal, wenn ich über verschiedene Organisationen recherchieren und mit ein paar Mitgliedern ins Gespräch kommen könnte.

Simon, mein Tandempartner, war eine große Hilfe bei meiner Arbeit, weil er mir viele Studierende vorgestellt hat, die in verschiedenen Vereinen tätig sind. Ich habe Interviews mit ihnen gemacht und sie haben mir erklärt, was sie für eine „Mission“ haben und was sie anderen Studierenden anbieten können.

Junges Europa

*„Europa braucht junge Menschen...“
„Ein Verein lebt durch seine Mitglieder...“*

Mein erstes Gespräch war mit Michael, der beim Verein „Junges Europa“ aktiv ist. Diese Organisation ist sehr speziell, weil sie die Studierenden über alles zu den Themen Völkerverständigung, internationale Gesinnung und Toleranz auf allen Gebieten der Kultur informiert. Ziel der Organisation „Junges Europa“ ist ein friedliches Zusammenleben in einem fortschrittlichen Europa.

Außerdem organisiert „Junges Europa“ Podiumsdiskussionen mit Experten zu unterschiedlichen Themen. Während des Semesters finden Diskussionsrunden statt, in denen mit Hilfe von Kurzbeiträgen verschiedene Antworten auf europäische Fragen gesucht werden, so beispielsweise auf die Frage: „Was ist europäisch?“

Durch die Begegnung und das Gespräch mit den Mitgliedern untereinander und mit Gästen wird „Europa“ für jeden Einzelnen konkreter und die Distanz zur europäischen Entscheidungsebene geringer. In den Diskussionen zeigt sich die Bedeutung von Chancen und Gefahren der Entwicklungen auf europäischer Ebene für unser tägliches Leben und die nationale Politik.

Politische Bildung ist eng mit dem Ausbau persönlicher und privater Kontakte verbunden. Regelmäßig finden Fahrten für die Mitglieder in die Hauptstädte Europas und der europäischen Politik statt, wie z. B. Exkursionen nach Prag und Brüssel. „Europa“ soll auch Spaß machen!

Ich habe Michael gefragt, ob es möglich wäre, dass auch ausländische Studierende an den Aktivitäten des Vereins teilnehmen können. Er antwortete, dass es ein bisschen komplizierter sei. Aber er hielt es für eine gute Idee, eine solche Organisation auch an der Uni Cluj zu gründen. Vielleicht schaffen wir es. Danke, Michael!

pe teme europene, cu ajutorul unor prezenții scurte, cum ar fi: „Ce este european?“

În cadrul acestor întâlniri și conversații ale membrilor între ei și cu invitații, „Europa“ devine mai concretă pentru fiecare individ și distanța față de decidenții politici europeni se diminuează. În cadrul discuțiilor devine vizibil faptul că oportunitățile și amenințările oferite de evoluțiile la nivel european se arată în viața noastră de zi cu zi și afectează și politica națională.

Educația civică este strâns legată de extinderea contactelor personale. În mod regulat, sunt organizate excursii pentru membrii „Junges Europa“ în capitalele Europei și în centrele politice europene, cum ar fi excursii la Praga și la Bruxelles. „Europa“ trebuie să fie și distractivă!

L-am întrebat pe Michael dacă este posibil ca și studenții străini să poată participa la activitățile asociației. El mi-a răspuns că ar fi mai complicat de rezolvat, dar crede că e o idee bună pentru a stabili o astfel de organizație și la Universitatea din Cluj. Poate vom reuși. Mulțumesc, Michael!

Katholische Hochschulgemeinde Regensburg (KHG) [Comunitatea Studenților Catolici din Regensburg]

„Stărnim interesul pentru Dumnezeu și lume.“
„Noi ne vedem ca o comunitate deschisă, și urăm bun venit tuturor celor care aduc diferite experiențe și opinii.“
„Ne distrăm și ne bucurăm de viață.“

Consiliul al KHG este o entitate care însoțește dezvoltarea comunității. Acesta este compus din patru reprezentanți aleși ai studenților și personalul profesional al

echipei KHG. Toate întâlnirile consiliului (aproximativ două-trei pe lună) sunt publice. O dată pe semestru are loc o întâlnire mai mare pentru planificare, la care pot participa mulți studenți. Punctul de întâlnire al membrilor KHG, și mai ales pentru studenții care au întrebări sau probleme, este Unicafé.

Am vorbit cu Joto, care este unul dintre cei patru reprezentanți ai studenților. Această asociație oferă diverse activități pentru participanți și persoanele interesate, cum ar fi lecturi de texte biblice, slujbe, conferințe, excursii sau vizite la teatru.

După cum am înțeles, KHG Regensburg oferă numeroase oportunități pentru modelarea vieții în cadrul universității sau a credinței religioase.

United Nations Society Regensburg (UNSR) [Societatea Națiunilor Unite din Regensburg]

Sonja, ultima mea respondentă, este vicepreședinte în asociația UNSR. Am primit o mulțime de informații utile de la aceasta.

După cum mi-a povestit, UNSR are sarcina de a promova renumele Organizației Națiunilor Unite și munca sa vitală, oferind un forum de discuții despre întrebările și problemele globale.

Societatea Națiunilor Unite Regensburg a fost înființată în vara anului 2006 de către foști studenți ai Universității din Regensburg. În fiecare an se organizează la New York o conferință importantă, la care participă 3000 de studenți din întreaga lume – printre care și un comitet al UNSR-Regensburg.

UNSR organizează manifestări, workshop-uri și vizite de studiu pentru studenții care

Katholische Hochschulgemeinde Regensburg (KHG)

„Wir machen neugierig auf Gott und die Welt.“
„Wir verstehen uns als eine offene Gemeinschaft und freuen uns über alle, die unterschiedliche Erfahrungen und Meinungen einbringen.“
„Wir haben Spaß und genießen das Leben.“

Der Gemeinderat der KHG ist ein Gremium, das die Entwicklung der Gemeinde begleitet. Er setzt sich zusammen aus vier gewählten studentischen Vertretern sowie den hauptamtlichen Mitarbeitern des KHG-Teams. Alle Sitzungen des Gemeinderats (ca. zwei bis drei im Monat) sind öffentlich. Zudem findet einmal im Semester ein großes Planungstreffen statt, an dem möglichst viele Studierende teilnehmen können. Treffpunkt der KHG-Mitglieder und vor allem der Studierenden, die Fragen oder Probleme haben, ist das Unicafé.

Ich habe mit Joto gesprochen, der einer der vier studentischen Vertreter ist. Dieser Verein bietet verschiedene Aktivitäten für Teilnehmer und Interessenten, wie Bibelstunden, Gottesdienste, Vorträge, Ausflüge oder Theaterbesuche.

Wie ich es verstanden habe, bietet die KHG Regensburg viel Raum, um das Leben an der Hochschule oder auch den Glauben in der Kirche mitzugestalten.

United Nations Society Regensburg (UNSR)

Sonja, meine letzte Gesprächspartnerin, ist zweite Vorsitzende im Verein UNSR. Von ihr erhielt ich viele nützliche Informationen.

Wie sie erzählte, hat die UNSR die Aufgabe, die Bekanntheit der Vereinten Nationen und ihrer unverzichtbaren Arbeit zu fördern

und ein Forum für die Diskussion und Auseinandersetzung mit den globalen Fragen und Problemen zu schaffen.

Die United Nations Society Regensburg wurde im Sommer 2006 von ehemaligen Studierenden der Universität Regensburg gegründet. Jährlich wird in New York eine große Konferenz organisiert, an der 3000 Studierende aus der ganzen Welt teilnehmen – darunter auch ein Komitee der UNSR-Regensburg.

Die UNSR organisiert Veranstaltungen, Workshops und Studienfahrten für Studierende, die Interesse haben und bei dieser Organisation aktiv sind. Die UNSR hat ungefähr 60-80 Mitglieder und jeder Teilnehmer muss 10 Euro pro Semester bezahlen.

Die UNSR arbeitet auf drei **Betätigungsfeldern**:

Model United Nations (MUN): Der Verein veranstaltet jedes Semester an der Universität Regensburg mehrere Workshops, um die Interessenten auf die Teilnahme an einer Simulation einer UN-Versammlung vorzubereiten. Neben einer allgemeinen Einführung in den Ablauf von MUN-Simulationen werden Regeln, Verhandlungstaktiken und weitere wichtige Fähigkeiten für den erfolgreichen MUN-Diplomaten/die erfolgreiche MUN-Diplomatin vermittelt. Zudem unterstützt MUN in jedem Wintersemester die Regensburger Delegation, die unter der Leitung der Professur für Internationale Politik an der Universität Regensburg (Prof. Dr. Stephan Bierling) am weltweit größten Modell in New York (National Model United Nations) teilnimmt.

Das Diskussionsforum: Durch das Einladen verschiedenster Referenten aus Politik, Wissenschaft und Gesellschaft will der Verein allen Interessierten die Möglichkeit geben, sich über aktuelle Fragen

sunt interesați și activi în această organizație. UNSR are aproximativ 60-80 membrii, care trebuie să plătească 10 Euro în fiecare semestru.

Această organizație are **trei domenii de activitate**:

Model United Nations (MUN): Asociația organizează în fiecare semestru mai multe workshop-uri la Universitatea din Regensburg, pentru a-i pregăti pe cei interesați să participe la o simulare a Adunării Generale a ONU. Pe lângă o introducere generală în normele de funcționare ale MUN, sunt predate reguli, tactici de negociere și alte abilități importante ale diplomaților de succes la MUN. MUN sprijină în fiecare semestru de iarnă delegația din Regensburg care participă, sub conducerea Catedrei de Politică Internațională de la Universitatea din Regensburg (prof. dr. Stephan Bierling), la cea mai mare simulare ONU din lume din New York (National Model United Nations).

Das Diskussionsforum [Forumul de discuții]: Prin invitarea unor specialiști din politică, economie și diferite domenii ale societății, asociația dorește să ofere tuturor celor interesați posibilitatea de a se informa despre problemele actuale ce privesc Organizația Națiunilor Unite și a obține o relație mai personală cu ONU.

În cadrul tuturor evenimentelor, o atenție deosebită se acordă posibilității de dialog dintre specialiști și studenți. Prin acesta studenților trebuie, de asemenea, oferită posibilitatea de a învăța ceva despre modul în care se poate pregăti mai bine pentru o carieră într-o organizație internațională, cum ar fi ONU.

În plus, în fiecare an, se organizează o vizită de studii într-unul din centrele europene ale ONU. Până în prezent, s-au organizat excursii la Geneva și Viena, și, s-au făcut de asemenea, vizite la alte organizații internaționale.

Die Millennium-Development-Goals (MDG) [Campaign Campania Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (ODM)]: Scopul campaniei este de a pune în centrul atenției mass-media Declarația Mileniului, astfel încât să se poată transforma într-o realitate și justiția socială globală să nu rămână doar o afirmație.

„Ori de câte ori salvăm o persoană de la sărăcie, apărăm drepturile omului. Și atunci când eșuăm, trădăm drepturile omului.“

Kofi Annan, fostul Secretar General ONU

Studentischer Konvent [Convenția Studenților]

Convenția Studenților este constituită din 22 de reprezentanți aleși în mod direct de către grupurile universității și doi reprezentanți de specialitate a fiecărei facultăți, așa-numitul Consiliu de Specialitate (adică 22 de membri). La aceștia se adaugă cei trei reprezentanți ai studenților în Senat.

Pia, un membru activ al Convenției mi-a povestit că totul funcționează la fel ca în Parlament. Studenții pot alege un grup specific care să le reprezinte și care să vorbească cu profesorii atunci când există conflicte sau probleme.

În concluzie, după părerea mea aceste asociații sunt foarte importante în viața studenților. În cazul membrilor activi, ei pot percepe lumea dintr-o perspectivă diferită. Au posibilitatea să-și lărgească orizontul lor intelectual și să aprofundeze cunoștințele lor despre politică, religie, știință, și, de asemenea, să converseze și să schimbe păreri cu alți tineri.

Autoare: *Ágnes Simon*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Partener de tandem: *Simon Trenkle*,
Universitatea Regensburg

hinsichtlich der Vereinten Nationen zu informieren und einen persönlicheren Bezug zur Arbeit der UNO zu bekommen.

Bei allen Veranstaltungen wird ein besonderes Augenmerk auf die Möglichkeit des Dialogs zwischen Referenten und Studenten gelegt. Dabei soll letzteren auch die Möglichkeit geboten werden, etwas darüber zu erfahren, wie man sich am besten auf eine Karriere bei einer internationalen Organisation wie der UNO vorbereiten kann.

Darüber hinaus findet jedes Jahr eine Studienfahrt in eines der europäischen UN-Zentren statt. Bisher führten die Fahrten nach Genf und Wien und auch der Besuch weiterer internationaler Organisationen stand auf dem Programm.

Die Millennium-Development-Goals (MDG) Campaign: Ziel der Kampagne ist es, die Millenniumserklärung in den Fokus der Medien zu rücken, damit sie in die Realität umgesetzt werden kann und die globale soziale Gerechtigkeit kein Lippenbekenntnis bleibt.

„Immer, wenn wir einen Menschen aus dem Leben in Armut erlösen, verteidigen wir Menschenrechte. Und immer, wenn wir versagen, verraten wir die Menschenrechte.“

Kofi Annan, ehemaliger UN-Generalsekretär

Studentischer Konvent

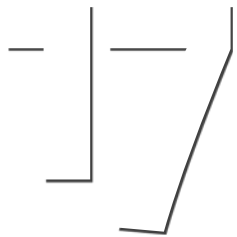
Die Mitglieder des studentischen Konvents setzen sich aus 22 direkt gewählten Vertretern der Hochschulgruppen und zwei Fachschaftsvertretern jeder Fakultät, dem so genannten Fachschaftsrat (also 22 Mitglieder) zusammen. Hinzu kommen die drei studentischen Mitglieder des Senats.

Pia, ein aktives Mitglied des Konvents hat mir erklärt, dass hier alles wie im Parlament funktioniert. Die Studierenden können eine bestimmte Gruppe wählen, um sie zu repräsentieren und mit den Professoren zu sprechen, wenn es Konflikte oder Probleme gibt.

Zusammenfassend möchte ich sagen, dass meiner Meinung nach diese studentischen Vereine sehr wichtig im Leben der Studierenden sind. Wenn sie Mitglieder sind und aktiv mitmachen, können sie die Welt aus einer anderen Perspektive wahrnehmen. Sie können ihren geistigen Horizont erweitern und ihre Kenntnisse über Politik, Religion, Wissenschaften vertiefen und auch mit anderen Jugendlichen sprechen und ihre Ansichten austauschen.

Verfasserin: *Ágnes Simon*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartner: *Simon Trenkle*,
Universität Regensburg

Örs Székely

Scene culturale alternative în Regensburg

„M-am născut pe malul Dunării, care este o femeie, și nu atât de romantică precum Tatăl Rin. Curge de la vest spre est și numără 2850 de kilometri lungime de la Donaueschingen până la capătul Deltei Dunării în România.“

Eva Demski

Cum este viața culturală în Regensburg?

„Super!“

Wilfried Freisleben

„Regensburg este un oraș de provincie, care dispune de cel mai înalt nivel de poezie, dar cu niciun interes în poezie.“

Andreas Chwatal

Așteptări împlinite – împliniri mult așteptate?

Proiectul meu începea cu următoarele întrebări: Cum funcționează instituțiile culturale într-un oraș? Care este relația între scenele culturale oficiale și cele alternative? Care sunt diferențele în modul în care arta se organizează în Transilvania și în Bavaria? Libertatea fiind principala caracteristică a artei, uneori organizarea este percepută ca o limitare a acestei libertăți.

Când am început să cercetez subiectul, am avut unele așteptări, asupra a ceea ce voi întâlni în Regensburg. Pe malul Someșului, la Cluj, există, printre altele, o cafenea literară, Bulgakov. Există, de asemenea, Insomnia, unde au loc uneori expoziții, sau

Zorki, unde sunt susținute concerte. Astfel de locuri am avut în minte că mă așteaptă și pe malul Dunării, în Regensburg.

O plimbare literară prin orașul plin de istorie însemna pentru mine ocazia mult așteptată. Catedrala, casele încă din evul mediu, fostele „cârciume de cultură“, precum „Goldenes Kreuz“ sau „Goldener Adler“ și străzile strănte au inspirat multe personalități, de la Marcus Aurelius la Thomas Mann.

Chiar și fostul cartier evreiesc (imaginea nr. 1.) avea scriitorii ei de renume mondială: Cartea rabinului Petachia (Călătorie în Orient) și a lui Yehuda ben Samuel (Sefer Hasidim) oferă imaginea unei comunități prospere.

Leerer Beutel – loc(al)ul pentru „ochi, urechi și stomac“

După plimbarea aceasta în timp am vizitat restaurantul Leerer Beutel. În evul mediu clădirea funcționa ca un hambar. Acum funcția sa nu s-a schimbat deloc. Numai că acum hrănește nu numai trupul, ci și sufletul, sau mintea. Despre motto-ul restaurantului am discutat puțin cu patronul localului: domnul Freisleben. Am aflat, că înainte de a veni în Leerer Beutel, familia sa a avut un alt restaurant în Regensburg, până când s-a născut ideea: de-a îmbina arta cu gastronomia. Soții Freisleben aveau deja experiență în ambele teritorii.

Die alternative Kunstszenen in Regensburg

„Regensburg liegt gar schön. Die Gegend mußte eine Stadt herlocken; auch haben sich die geistlichen Herren wohl bedacht. Alles Feld um die Stadt gehört ihnen, in der Stadt steht Kirche gegen Kirche und Stift gegen Stift. [...] Der Morgen war kühl, und man klagt auch hier über Nässe und Kälte des Sommers; aber es entwickelte sich ein herrlicher gelinder Tag. Die milde Luft, die ein großer Fluß mitbringt, ist ganz etwas Eigenes.“

J. W. Goethe

„Ich bin an der Donau geboren, die ist ein Weib und nicht so romantisch wie der Vater Rhein. Sie strömt von Westen nach Osten und zählt 2850 Flußkilometer bei Donaueschingen bis o Kilometer in den Weiten des Donaudeltas, in Rumänien.“

Eva Demski

Wie ist das Kulturleben in Regensburg?

„Super!“

Wilfried Freisleben

„Regensburg ist eine Provinzstadt mit einem Höchstmaß an Poesie, aber keinem Interesse an Poesie“

Andreas Chwatal

Erwartungen und ein Spaziergang

Ich habe mein Projekt mit den folgenden Hauptideen begonnen: Wie wirken sich Institutionen, die sich mit Kunst befassen,

auf eine Gesellschaft, auf eine Stadt aus? Wie ist die Beziehung, die Verbindung zwischen den offiziellen Institutionen und der alternativen Kunstszenen? Was ist unterschiedlich und was ist gemeinsam an der Art und Weise wie in Siebenbürgen und in Bayern – in Cluj und in Regensburg – die Kunst „organisiert“ ist. Kunst zu veranstalten ist sehr zweideutig – denn zunächst einmal ist das wichtigste Merkmal der Kunst die Freiheit; denn „Organisation“ kann auch Propaganda bedeuten.

Als ich meine Nachforschungen begann, gab es in meinem Kopf schon einige Erwartungen, Ideen, wie die Kunst „erscheinen“ kann. Bei uns in Cluj gibt es zum Beispiel ein literarisches Kaffeehaus, eine sogenannte Kulturkneipe, das „Bulgakov“. Und es gibt auch das „Insomnia“, wo manchmal Ausstellungen stattfinden, oder das „Zorki“, in dem Konzerte abgehalten werden. Solche Plätze hatte ich in meinem Kopf, als ich schließlich in Regensburg an der Donau spazieren ging.

Ein literarischer Spaziergang durch die Stadt schien mir ein guter Beginn für meine Recherchen zu sein. Die Landschaft hat seit der Römerzeit viele Dichter inspiriert, von Mark Aurel bis Thomas Mann. Die Steinerne Brücke, die alten Häuser, die damaligen „Kulturkneipen“ wie das „Goldene Kreuz“ oder der „Goldene Adler“ und natürlich die Gegend um den Dom sind vollgefüllt mit „Dichterspuren“. Auch die ehemalige jüdische Gemeinde trug zu diesem Gesamtbild mit Rabbiner Petachjas *Reise in der Orient* und Jehuda ben Samuels

Ei sunt întemeietorii Clubului de Jazz Regensburg – în Leerer Beutel se țin multe concerte (lângă prelegerile literare și expoziții). După opinia domnului Freisleben restaurantul este un loc ideal de-a asculta sau a com-pune muzică jazz. Pe lângă participarea la Festivalul Bavarez de Jazz, în Leerer Beutel are loc Festivalul Internațional de Cultură *documenta*. La acest festival sunt discutate aspecte importante în arta contemporană, în fiecare an din perspectiva unei alte țări danubiene. Anul trecut Ungaria stătea în centrul atenției – acum de la 15 septembrie până la 4 noiembrie toate privirile se vor fixa pe Serbia.

Prin asociația de jazz și prin restaurant, domnul Freisleben face o adevărată mecenatură. El găzduiește nenumărate prelegeri literare, expoziții și normal, concerte. Clubul de Jazz are circa opt sute de membri, unul dintre cele mai mari din Bavaria. Ei organizează șaptezeci de concerte anual. Domnul Freisleben mi-a povestit ceva și despre partea financiară a lucrurilor: clubul este sponsorizat, pe lângă orașul și statul bavarez, și de membrii organizației. Soții Freisleben se văd pe ei însuși ca angajatori, și principala dorință a lor: artiști bine plătiți.

Orașul de jazz Regensburg și cafenele alternative

Cum povestea domnul Freisleben, între 7 și 10 iulie în oraș a avut loc a 30-a ediție a *Festi-*

Plakat: documenta 2011
Afiș: documenta 2011

valului Bavarez de Jazz. Concertele s-au ținut în mai multe locuri, ca Haidplatz, Bismarckplatz, Kohlenmarkt și bineînțeles, în restaurantul Leerer Beutel. Eu am participat la evenimentul organizat de trupa *artrio&friends* din Augsburg. Nefiind un expert în domeniul muzicii, puteam doar să apreciez muzica, și atmosfera creată de această trupă superbă.

Însă „orașul de jazz“ dispune nu numai de acest festival de muzică contemporană. Am fost martorul unei seri de Open Stage la cafeneaua Art Club, care, după pagina sa de web aduce un concept total nou în Regensburg. În opinia proprietarului Ricardo Parra, Art Club trebuie să ofere o atmosferă superbă, în care artiștii tineri și trupele începătoare au ocazia de-a arăta ce știu. Prima impresie

Sefer Hasidim (Das Buch der Frommen) bei Rabbiner Jehudas Werk hatte auch einen sehr wichtigen Effekt auf das jüdische Kulturleben: Er wurde von den Juden so verehrt wie Franz von Assisi in der christlichen Welt.

Der „Leere Beutel“ – ein Platz für „Auge, Ohr und Gaumen“

Nach dieser kleinen Zeitreise habe ich den Leeren Beutel besucht. Beim „Leeren Beutel“ handelt es sich aber nicht um ein bloßes Restaurant. Das Gebäude war früher (im Mittelalter) ein Getreidespeicher. Seine jetzige Funktion hat sich kaum verändert: Es bietet Nahrung für Leib und Seele, aber auch für den Geist. Über dieses Motto habe ich mit dem Ehepaar Freisleben, den Pächtern des Gebäudes, gesprochen. Ich erfuhr, dass sie vor dem „Leeren Beutel“ ein anderes Lokal in Regensburg hatten, bis dann die Idee geboren wurde, Gastronomie mit Kunst und Kultur zusammenzuführen. Und das Ehepaar Freisleben hatte in beiden Bereichen schon viel Erfahrung.

Sie sind auch die Begründer des Regensburger Jazzclubs. Im „Leeren Beutel“ finden Musikveranstaltungen statt (außer diesen auch noch Veranstaltungen aus den Bereichen Literatur, Bildende Kunst, Skulptur, usw.) und auch einige Konzerte im Rahmen des Bayerischen Jazz Festivals. Herr Freisleben meinte, dass der Beutel ein idealer Platz sei, um Jazz zu spielen und zu hören, und so hat er dieses Restaurant gefunden, von dem er seit mittlerweile 22 Jahren der Pächter ist.

Neben anderen Orten in der Stadt finden auch im „Leeren Beutel“ Veranstaltungen im Rahmen des internationalen Kulturfestivals *documenta* statt. Dabei werden wichtige Aspekte in der zeitgenössischen Kultur und Kunst präsentiert und diskutiert – jedes Jahr aus der Perspektive eines

anderen Donaulandes. Im vergangenen Jahr (2010) stand Ungarn mit zahlreichen Programmen im Mittelpunkt, in diesem Jahr wird sich alles zwischen dem 15. September und 4. November um Serbien drehen.

Mit dem Jazzverein und dem Restaurant konnte Herr Freisleben ein richtiges „Mäzenatentum“ begründen. Es bietet Platz für Lesungen (meistens von Buchhandlungen und von der „Regensburger Schriftsteller-gemeinschaft International“ organisiert), Ausstellungen und natürlich für Konzerte. Der Jazzverein hat 800 Mitglieder und ist damit einer der größten Jazzclubs in Bayern. Er veranstaltet ungefähr 70 Konzerte pro Jahr. Herr Freisleben erzählte mir auch etwas über die finanzielle Seite des Jazzvereins: Der Club wird durch Stadt, Sponsoren (v. a. BMW) und durch Mitgliedsbeiträge gefördert, und auch das Ehepaar Freisleben sieht sich als Arbeitgeber: Sie wollen Musiker gut bezahlen.

Die Jazzstadt Regensburg und alternative Kulturkneipen

Was Herr Freisleben sagte, konnte ich auch in der Realität überprüfen: Zwischen dem 7. und 10. Juli fand in Regensburg das 30. *Bayerische Jazzweekend* mit vielen Schauplätzen wie Haidplatz, Kohlenmarkt, Bismarckplatz und natürlich dem „Leeren Beutel“ statt. Ich besuchte das Konzert „Kunstvoll interpretierter lyrischer Jazz“ von *artrio&friends* (Augsburg). Weil ich kein Experte bin, kann ich keine Kritik über die musikalische Darstellung äußern; ich kann nur bestätigen, dass es mir gefallen hat – und für mich die Stimmung, die Laune sehr authentisch war.

Aber die „Jazzstadt Regensburg“ (ein Ausdruck von Winfried Freisleben) bietet nicht „nur“ dieses Jazzfestival als musikalisches Ereignis. Ich war Zeuge eines „Open Stage“-Abends im „Art Club“ – eine Kultur-

în Art Club: era plină de studenți. Să faci o rezervare? Ceva aproape imposibil. Scena era întotdeauna ocupată, cineva cânta la chitară; sau patru ori cinci tineri talentați interpretau împreună pentru distracția publicului. Aceste trupe „ad-hoc“ erau de cele mai multe ori foarte talentați, am auzit puține voci false.

O altă scenă de artă alternativă este *Wi* – centrul de cultură a tinerilor, care este mai mult decât un pub, o galerie sau sală de concert: tinerii artiști au ocazia, oportunitatea de-a crea și a desfășura proiecte proprii. Acest lucru înseamnă, că centrul dă în chirie spații în care apoi se organizează prelegeri, spectacole de teatru, concerte și workshop-uri. De exemplu, între 19 și 20 februarie în *Wi* a avut loc un atelier de Creative Writing, intitulat Poetry Slam.

Prin ochii poetului

Dar, toate aceste locuri și evenimente le-am văzut prin perspectiva mea de laic, așa că am vrut să mă întâlnesc cu cineva, care se ocupă profesional de aceste lucruri. La Podul de Piatră am realizat un interviu cu un „poet“ – Andreas Chwatal – așa cum mi-l descria partenera mea de tandem mai devreme.

După o conversație interesantă, s-a dovedit că Andreas nu este „doar“ un poet, ci și grafician și sculptor. El vede textul literar ca o parte a artelor vizuale – el nu scrie poezii pentru a le publica în cărți, ci pentru a le combina cu imagini, pentru a-și deschide oportunită-

tea de-a interpreta prin prisma mai multor medii. El scrie acum un roman experimental care se axează pe două idei diferite: un oraș ecologic și o poveste de dragoste „lentă“ – dar totul se află încă în faza de dezvoltare.

Andreas studiază arte plastice în München sub îndrumarea profesorului Markus Oehlen, care este, de asemenea, mentorul său într-un anumit fel, chiar dacă este cumva sceptic atunci când vine vorba despre modul de utilizare a mediilor diferite în lucrările studentului său.

Andreas are, de asemenea, expoziții în München, mai ales în galerii private. Ele au însemnat pentru mine un concept complet nou și promițător, care, cred că are

Open Stage im Art Club
Open Stage in Art Club

kneipe, die (laut Webseite) „ein völlig neues Konzept nach Regensburg“ bringt. Dieses neues Konzept beschreibt Inhaber Ricardo Parra folgendermaßen: „Der Art Club soll den Gästen einen tollen Abend in guter Atmosphäre ermöglichen, aber auch Musikern und anderen Künstlern eine Plattform bieten, ihre Künste darzustellen“. Als ich den Art Club besucht habe, war die Kneipe voll mit Studierenden. Interessanterweise kann man für die Open-Stage-Abende nicht reservieren. Und natürlich war die Bühne niemals leer – irgendjemand spielt immer Gitarre oder vier bis fünf talentierte Jugendliche schließen sich zur Unterhaltung des Publikums zusammen. Diese sogenannten „ad-hoc-Bands“ spielten meistens sehr gut, ich habe nur wenige falsche Stimmen gehört – aber der Gesamteffekt war positiv.

Eine andere alternative Kunstszenen ist das „Wi“ – das Zentrum für junge Kultur, das mehr als eine Kneipe, eine Galerie oder ein Konzertraum ist: Dort haben die Jugendlichen die Möglichkeit, eigene Projekte und Produkte zu kreieren. Das heißt, dass das Zentrum Räume vermietet, um Ausstellungen zu organisieren oder Theater zu spielen. Zudem organisiert es selbst Lesungen, Theateraufführungen, Konzerte und Kurse – z. B. fand am 19. und 20. Februar im „Wi“ ein Workshop zum Thema Poetry Slam statt, wo die Teilnehmer verschiedene Methoden des Creative Writing lernen konnten.

Mit den Augen der Künstler

Aber alle diese Orte, Plätze und Ereignisse habe ich bisher durch die Augen der Laien gesehen, also wollte ich noch jemanden besuchen, der in der Szene ist und sich schon länger mit der Kulturlandschaft in Bayern beschäftigt. Daher traf ich mich an der Steinernen Brücke mit Andreas Chwa-

tal, „einem Dichter“ – wie ihn mir meine Tandempartnerin beschrieben hatte.

Es stellte sich heraus, dass Andreas nicht „nur“ ein Dichter ist, sondern auch Zeichnungen und Skulpturen macht. Er sieht die Texte als einen Teil der bildenden Kunst – seine Texte sollen nicht als Buch veröffentlicht werden, sondern mit Bildern kombiniert werden, um so die Möglichkeiten beider Medien auszuschöpfen und auszudrücken. Er schreibt gerade an einem experimentalen Roman, in dem es um zwei Ideen geht: Eine Landschaftsstadt (Andreas beschäftigt sich auch mit Landschaftsgärtnerei), die die Vorteile von Stadt und Land in sich vereint; und eine „langsame Liebesgeschichte“ – aber das ist noch in Entwicklung.

Andreas studiert Bildende Kunst in München bei Professor Markus Oehlen, der teilweise auch sein Mentor ist (auch wenn er ein bisschen skeptisch ist, wenn es um die Verwendung der Medien in den Werken von Andreas geht). Andreas hat auch Ausstellungen in München, meistens in Privatgalerien.

Die Privatgalerien waren für mich ein ganz neues und vielversprechendes Konzept, welches meiner Meinung nach auch in Cluj Zukunft hat. Die Grundidee dabei ist, Ausstellungen in Privatwohnungen zu organisieren. Das ist besonders spannend; im Moment ist ein großes Publikum nicht unbedingt nötig, auch ein kleiner Kreis erzielt Wirkung. Auch gibt es bei einer Ausstellung im familiären und inoffiziellen Rahmen weniger Stress.

Interessant bei Andreas ist die Sichtweise seiner Geburtsstadt Regensburg. Da er seine Laufbahn in München verfolgt, hat er keine Künstlerkontakte nach Regensburg, doch er arbeitet dort und das Regensburger Umfeld regt seine künstlerische Schaffenskraft an. Aber seiner Meinung nach ist „Regensburg eine Provinzstadt mit einem Höchstmaß

un viitor și la Cluj. Ideea de bază este de a organiza expoziții în apartamente private. După opinia mea, acest lucru este deosebit de interesant, căci arta percepută într-un cerc restrâns „este mai de efect“, decât într-o sală impersonală, cu largă audiență.

Când vine vorba despre orașul natal al lui Andreas, discuția devine mai interesantă. Deoarece a urmat studiile în München, nu mai are prea multe contacte acasă în Regensburg. Nici despre evenimentele culturale nu are o opinie încurajătoare. „Regensburg este un oraș de provincie, care dispune de cel mai înalt nivel de poezie, dar cu niciun interes în poezie.“ – afirmă fără nici un dubiu. „Este adevărat, că se organizează uneori evenimente interesante, ca Poetry Slam, doar că acestea nu sunt destinate pentru mine.“

Încheiere

Spre sfârșitul călătoriei mele, după un concert de jazz, târziu, lângă Podul de Piatră aș dori să reflectez la experiența dobândită, la ceea ce am aflat despre viața culturală din Regensburg. Un lucru este cert: peisajul a avut o influență majoră asupra artistului dintotdeauna. Istoria și tradiția pot fi motorul care pune mintea artistului „în mișcare“. Ideile inovatoare ca Festivalul Bavarez de Jazz sau Poetry Slam ajută orașul să se reinventeze mereu, și să primească noi conotații și percepții, exact acolo, unde încă din epoca romană s-a admirat frumusețea Dunării.

Autoare: *Örs Székely*,
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Parteneră de tandem: *Patricia Erkenberg*,
Universitatea Regensburg

an Poesie, aber keinem Interesse an Poesie“. Zwar gibt es einige Kulturereignisse, wie den Poetry Slam, aber das Konzept funktioniert laut Andreas nicht ganz.

Zusammenfassung

Ganz am Ende, irgendwann nach einem Jazzkonzert, spät abends, neben der Steinerne Brücke oder am verregneten Domplatz möchte ich mir über die ganzen erlebten Dinge einen Überblick verschaffen. So rufe ich mir nochmals alle seltsamen und normalen Aspekte, alle positiven und negativen Erfahrungen im Regensburger Kulturleben ins Gedächtnis. Eines ist sicher: Die Umgebung

hat immer einen großen Einfluss auf den Künstler. Denn die Tradition und die Geschichte können auch ein Motor sein, der künstlerische Geister in Fahrt bringt. Und innovative Ideen (Jazzfestival, Poetry Slam, ...) helfen der Stadt, sich neu zu erfinden und immer dort neue Sinneswahrnehmungen und Konnotationen zu schaffen, wo man seit der Römerzeit die Schönheit der Donau bewundert.

Verfasser: *Örs Székely*,
Babeș-Bolyai-Universität, Cluj-Napoca

Tandempartnerin: *Patricia Erkenberg*,
Universität Regensburg

Impressum

Editat de: Europaeum. Centrul Ost-Vest al Universității Regensburg

Director: Prof. dr. Walter Koschmal

Institutul de Studii Germane al Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca (IDLF)

Director: Prof. univ. dr. Rudolf Gräf (Prorector UBB)

Redactat de: Lisa Unger-Fischer, M.A. (Director executiv Europaeum)

Lect. univ. dr. Gabriella-Nóra Tar (Coordonator IDLF)

Texte: Studenții Universității Regensburg și ai Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Traducere în română: Stela Avram și Alexandra Tîeanu

Grafică și layout: Klaus Bahringer

Octombrie 2011

*Mulțumim asociației Freunde der Universität Regensburg e. V.
pentru susținerea acestui proiect!*

Herausgeber: Europaeum. Ost-West-Zentrum der Universität Regensburg

Leitung: Prof. Dr. Walter Koschmal

Institut für deutschspr. Lehre und Forschung der Babeș-Bolyai-Universität Cluj-Napoca (IDLF)

Leitung: Prorektor Univ.-Prof. Dr. Rudolf Gräf

Redaktion: Lisa Unger-Fischer, M.A. (Geschäftsführung Europaeum)

Dr. Gabriella-Nóra Tar (Koordinatorin IDLF, Univ.-Lektorin)

Texte: Studierende der Universität Regensburg und der Babeș-Bolyai-Universität Cluj-Napoca

Rumänische Übersetzungen: Stela Avram und Alexandra Tîeanu

Grafik und Layout: Klaus Bahringer

Stand: Oktober 2011

*Herzlichen Dank an den Verein der Freunde der Universität Regensburg e. V.
für die freundliche Unterstützung dieses Projekts!*

Photo credit

[Pagină: | Seite:]

Klaus Bahringer: 60, 70, 77, 146

Tünde Barabás: 34, 35, 38

Emese Biró: 103, 106

CameliaTWU | flickr.com: 97

Adrian Farcas | flickr.com: 94

Oana Maria Hodîrnău: 32/33, 53, 54, 56

Henk-Jan van der Klis | flickr.com: 44

Bildnachweis

Roxana Kodra: 113, 114

Martin Haase | flickr.com: 69

Julián Rodríguez Orihuela | flickr.com: 45

Petra Pilbák: 100/101, 137, 139, 140, 142

Stadtmarketing Regensburg: 78, 108, 119

Örs Székely: 154, 156

Szilamér Török: 86, 87, 88, 89, 90, 91

Matthias Weinberger | flickr.com:

[Plic | Umschlag] 1